1947 1987

IDEALUL DEMOCRAȚIEI

IDEALUL REPUBLICII

O zi de istorie, o zi pentru istorie : 30 DECEMBRIE 1947. În 1987 vom aniversa împlinirea a patru decenii de la acest act istoric, un glorios jubileu al REPUBLICII.

Ziua de 30 DECEMBRIE 1947 s-a integrat firesc în șirul marilor momente ale istoriei noastre naționale, unind peste timp, ca un magistral arc de triumf, actul eroic al revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, declanșată la 23 August 1944, cu marele Congres al comuniștilor români, din vara anului 1965, ce a inaugurat Epoca Nicolae Ceaușescu, și cu Congresul al XIII-lea, care a trasat direcțiile de dezvoltare economico-socială a României în actualul cincinal și în perspectivă, pînă în anul 2000.

Actul istoric de la 30 DECEMBRIE 1947 aducea poporului român deplina cucerire a puterii politice. Dar lupta revoluționară nu se încheia aici. Au urmat alte și alte bătălii. A urmat cucerirea puterii economice ; a fost realizată, pentru prima dată în istoria patriei noastre, unitatea organică între producători și mijloacele de producție, prin intermediul proprietății socialiste, de stat și cooperatiste. S-a trecut la refacerea economiei naționale. Apoi la construirea unor uzine destinate să fabrice produse de care țara avea urgentă nevoie. Naționalizarea principalelor mijloace de producție, transformarea socialistă a agriculturii, munca avîntată a întregului popor, sub conducerea partidului comunist, pentru îndeplinirea primelor planuri cincinale au constituit baza pe care avea să se făurească, după Congresul al IX-lea, noul destin al României. Au constituit baza pe care s-a clădit, în anii rodnici ai Epocii Nicolae Ceaușescu, o nouă democrație, socialistă, revoluționară.

La 30 DECEMBRIE 1947 România a devenit republică.

Dar idealul republicii, nutrit de înaintași, și-a aflat adevărata, deplina materializare în anii de după cel de-al IX-lea Congres al partidului. În noua epocă istorică a țării România a devenit REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA. Iar noua Constituție a REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA dă deplina expresie a adevărului că în societatea noastră, prin grija partidului, a secretarului său general, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, democrația a devenit un factor activ de schimbare, de înnoire ; un factor revoluționar în măsură să determine prefigurarea unei realități economice și social-politice noi, făurirea unui mod înaintat de existență colectivă și individuală.

„Visam o republică română!"

Republica română ! Un vis mai de demult, pentru a cărui împlinire au militat cei mai buni fii ai poporului, cei mai luminați patrioți. Ideea de republică, vie în conștiința lor, dădea expresie aspirației către o cîrmuire dreaptă, care să asigure condiții favorabile emancipării patriei.

Republica se dovedea a fi unica formă de stat care, în vremurile moderne, își afla rădăcini trainice în tradițiile istorice ale poporului român. Republica era unicul regim politic pe care gînditorii cei mai înaintați ai națiunii române îl vedeau în stare să asigure libertatea și dreptatea socială pentru cei mulți. Să garanteze neatîrnarea politică și dezvoltarea economico-socială a patriei. Să întărească dreptul sacru al poporului de a fi stăpîn în propria sa țară.

Revoluția condusă de Tudor Vladimirescu, bunăoară, care a dat o pregnantă expresie idealurilor de libertate socială și independență națională ale poporului român, și-a dovedit mai ales adversitatea față de domniile fanariote și voința de a restabili obiceiul pămîntului. Acest fapt al istoriei patriei noastre venea să arate lumii că națiа română are bogate resurse de vitejie și eroism, că ideea unității și independenței naționale s-a păstrat mereu vie în conștiința poporului. Dacă Andrei Mureșanu ar fi creat în acea epocă, încă de pe atunci ar fi scris „Deșteaptă-te române". Pentru că revoluția din 1821 a dat semnalul redeșteptării naționale. După revoluție, în condițiile în care au fost redobîndite domniile pămîntene, au început să circule, în țările române, ideile progresiste ale vremii. Ideea unității naționale a muntenilor, moldovenilor și transilvănenilor se dezvoltase an de an, secol după secol, fiecărei generații revenindu-i răspunderi proprii în consolidarea conștiinței de neam, în întărirea legăturilor dintre cele trei țări române despărțite în împrejurări istorice vitrege. Acum, în tumultul evenimentelor prile-

„Vrem drepturi politice egale !" ; „Vrem guvern democrat !" — iată două dintre opțiunile fundamentale ale poporului român, în frunte cu partidul comunist, în anii luptei pentru cucerirea puterii politice, imediat după 23 August 1944

juite de revoluția din 1821, s-a intensificat afirmarea unor concepții novatoare cu privire la progresul patriei. Și la deplina ei unitate.

Visînd UNIREA, patrioții români se gîndeau tot mai insistent și la forma de stat care să i se potrivească patriei unite. Programele revoluționarilor din 1848 au evidențiat deschis ideea de republică. Nicolae Bălcescu se pronunța pentru o *„republică democratică"*, singura formă de stat ce ar garanta suveranitatea poporului. În 1852, Comitetul Național Român al revoluționarilor din exil a adresat un însuflețitor apel către compatrioții lor din cele trei țări române, în care se arăta : *„Europa vă cunoaște ; acum cunoaște puterea voastră ; știe că 10 milioane de români aveți tot o limbă, tot o tradiție, tot o patrie... Acum Europa cunoaște misia și importanța voastră"*. Apelul se încheia în mod semnificativ cu lozinca : *„Trăiască republica democrată și socială. Trăiască Republica Română !"*. Tot în acea vreme apăruse la Paris periodicul cu titlul *„Republica Română"*, în care Cezar Bolliac avea să-și exprime credința în cauza republicană : *„Puneți urechea și așteptați departe toaca deșteptării ce înconjoară lumea !... Românii vor trăi într-o singură republică democratică, solidară cu toate națiile Europei"*.

Statul român constituit în 1859 nu purta titulatura de republică. Dar prin consensul național pe care l-a întrunit alegerea domnitorului, prin organizarea instituțiilor puterii politice avea caracteristicile unei republici. Unitatea națională, *„visarea iubită a tuturor voievozilor noștri cei viteji, a tuturor bărbaților noștri cei mari, care întrupară în sine individualitatea și cugetarea poporului, spre a le manifesta lumii"*, cum scria Nicolae Bălcescu, începea a se împlini în condițiile în care statul însuși se înnoia. Sub flamura ideilor înaintate ale UNIRII, noul stat român încerca să se organizeze și să funcționeze pe temeiul concepțiilor democratice ale vremii.

Dar reacțiunea română nu voia nici republică și nici democrație. Cu sprijin internațional, în condițiile politice specifice din a doua jumătate a secolului trecut, a reușit să învingă forțele progresiste din țară. Domnitorul Alexandru Ioan Cuza, alesul poporului, a fost înlăturat. România a devenit regat. Numeroși patrioți au înțeles că brutala răsturnare a lui Cuza — care guverna în maniera unui președinte de republică — anunța începutul unui nou șir de încercări pentru poporul român. C. A. Rosetti dăduse glas resentimentului general față de noile rînduieli : *„Nu visam un regat, ci visam o republică română !"*.

Suflul înnoitor al Unirii în conștiința națională

Suflul înnoitor al Unirii a rămas însă viu în conștiința poporului și de aici se revărsa continuu în viața economică a țării, în activitatea din învățămînt, în cultură. Acest suflu s-a afirmat cu putere la 9 MAI 1877, cînd a fost proclamată, prin voința poporului, Inde-

pendența de stat a României. Și s-a afirmat în lupta pentru reîntregirea patriei. Revista „Dacia viitoare", într-un număr al său din anul 1883, se făcea ecoul dorinței naționale de desăvîrșire a Unirii. *„Strămoșii noștri* — se sublinia într-un articol — *au conservat limba și pămîntul patriei ; părinții noștri, generația care se duce, au făcut Unirea, Independența și mult lucrat-au pentru Libertate. Acum e rîndul nostru. Nouă ne este dat a completa unitatea națională !"*. Pentru împlinirea acestui țel a muncit și a luptat întregul popor român. Pentru ca el să se înfăptuiască au curs valuri de sînge românesc la Mărășești, la Mărăști, la Oituz. Un vis milenar s-a împlinit la 1 DECEMBRIE 1918, prin vrerea poporului, într-un moment măreț al istoriei sale.

Dar faptele istoriei se cer a fi analizate în toată complexitatea lor. În lumina unei astfel de analize se reliefează și un alt adevăr, ce ilustrează diversitatea condițiilor în care s-a produs evoluția patriei noastre în epoca sa modernă. Firesc ar fi fost ca, după înfăptuirea Unirii, marele fluviu al țării să curgă într-un singur sens, spre progres, spre dezvoltare economică și socială. Nu a fost însă așa. Noul stat, avînd în fruntea sa reprezentanți ai intereselor claselor stăpînitoare, exploatatoare, nu putea să unească eforturile tuturor forțelor naționale într-o vastă operă de valorificare superioară a resurselor materiale și umane ale României.

Burghezia și moșierimea erau preocupate de propriile lor interese. Uneori comune, alteori divergente, aceste interese proprii claselor ce stăpîneau uzinele și moșiile nu intrau în consonanță cu interesele naționale, cu interesele celor ce munceau. În aceste condiții, așa cum avea să noteze A. D. Xenopol, în cartea sa „Istoria partidelor politice în România", se înfruntau *„interese agrare și interese ale născîndei noastre industrii" ; „partizani ai instrucției țăranului și potrivnici ai acestei idei" ; „partizani ai libertăților cetățenești și partizani ai restrîngerii acestor libertăți"*. La toate aceste realități s-a referit cunoscutul istoric cînd a afirmat că *„viața politică a poporului român își lățește valul, fluviul ce o poartă se desface în mai multe brațe"*.

Și chiar dacă România burghezo-moșierească a împrumutat cîte ceva din fastul „democrației" capitaliste occidentale, nu s-a realizat mai mult decît un artificial transplant, pe care marele dramaturg I. L. Caragiale l-a ridiculizat în teatrul lui politic. A existat, ce-i drept, în cadrul statului român de dinaintea

primului război mondial, ca și a celui din perioada interbelică, o bogată viață parlamentară. Dar în condițiile în care, așa cum semnalase A. D. Xenopol, forțele politice guvernante erau atît de divizate și reprezentau interese atît de depărtate de nevoile țării, problemele majore ale poporului au rămas nesoluționate.

S-au ridicat însă forțe noi, ce au înțeles nevoile țării și și-au afirmat hotărîrea de a-i asigura României viitorul la care îi dădea dreptul istoria sa tumultuoasă ; de a-i conferi un statut de deplină demnitate în rîndul celorlalte state ale lumii. Între aceste forțe, cea mai puternică, mai devotată țării și poporului, mai legată de aspirațiile naționale, cea mai fermă în lupta pentru împlinirea acestor aspirații s-a dovedit a fi Partidul Comunist Român, partidul clasei muncitoare.

Pentru o Românie democratică!

Erau deosebit de grei acei ani în care Partidul Comunist Român a intrat în istoria noastră națională. Se isprăvise primul război mondial, dar dimineața de pace nu era senină. Nori întunecați se adunau deasupra Europei, a lumii întregi. Norii fascismului. Ai pericolului unui nou război nimicitor. Statul național unitar român, făurit la 1 Decembrie 1918, prin împlinirea unui vis milenar, era amenințat. În apărarea lui s-au ridicat comuniștii.

mului război mondial, ca și a celui din ioada interbelică, o bogată viață parlamen- ă. Dar în condițiile în care, așa cum sem- ase A. D. Xenopol, forțele politice guver- nte erau atît de divizate și reprezentau în- rse atît de depărtate de nevoile țării, pro- emele majore ale poporului au rămas neso- ionate.

i-au ridicat însă forțe noi, ce au înțeles voile țării și și-au afirmat hotărîrea de a-i igura României viitorul la care îi dădea vîntul istoria sa tumultuoasă; de a-i conferi statut de deplină demnitate în rîndul lorlalte state ale lumii. Între aceste forțe, a mai puternică, mai devotată țării și po- orului, mai legată de aspirațiile naționale, a mai fermă în lupta pentru împlinirea estor aspirații s-a dovedit a fi Partidul Co- unist Român, partidul clasei muncitoare.

omânie

!

a lumii întregi. Norii fascismului. Ai perico- lului unui nou război nimicitor. Statul națio- nal unitar român, făurit la 1 Decembrie 1918, prin împlinirea unui vis milenar, era amenin- țat. În apărarea lui s-au ridicat comuniștii.

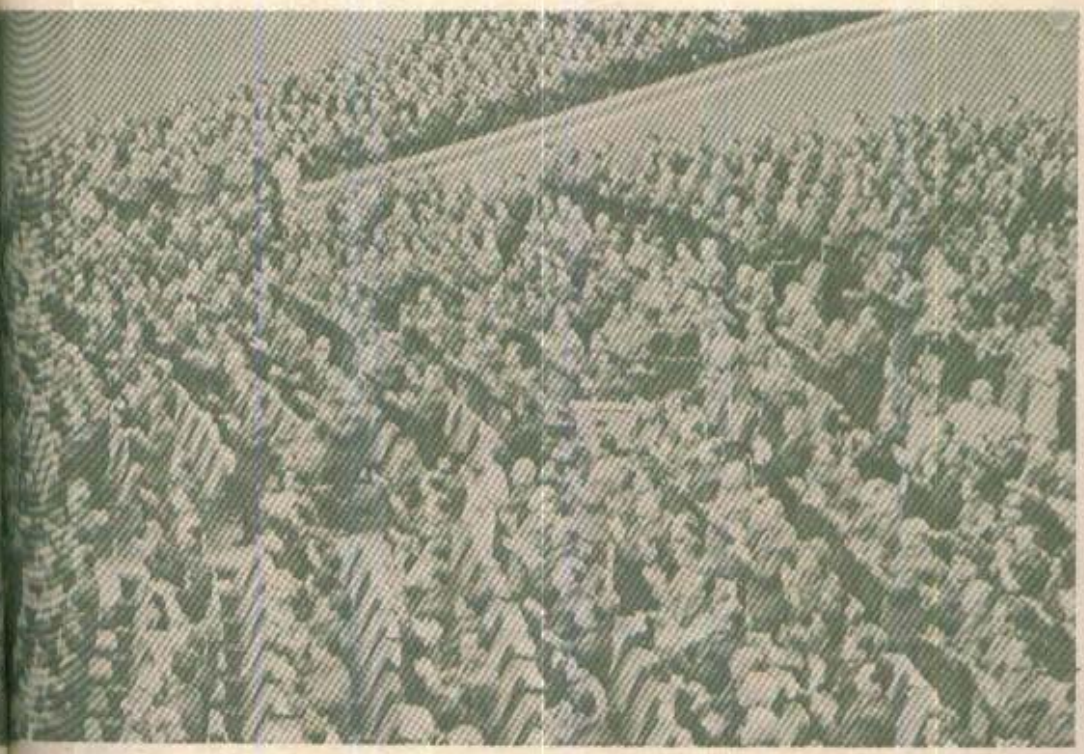

August 1965. Trecuseră puține zile de la cel de-al IX-lea Congres al partidului, care o deschis o nouă epocă în istoria patriei noastre, dar marile sale idei au început să prindă viață. Prezentînd Raportul cu privire la proiectul noii Constituții, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fundamentat cerința ca patria noastră să dobîndească o nouă denumire — să devină Republica Socialistă România

Ei au chemat la luptă întregul popor. În concepția partidului comunist, libertatea țării, integritatea ei, suveranitatea și independența statului făceau obiectiv necesară unirea tuturor forțelor democratice, progresiste și patriotice ale României din acea vreme.

Comuniștii s-au angajat cu eroism patriotic în pregătirea și desfășurarea marilor bătălii revoluționare, în numele poporului român, împreună cu poporul român. Cu începere de mai bine de o jumătate de secol încoace, în primele rînduri ale acestor mari bătălii pentru cauza supremă a patriei, a națiunii române s-a aflat mereu tovarășul Nicolae Ceaușescu. Așa a fost în 1933, cînd tînărul revoluționar s-a ridicat la luptă împotriva fascismului care reprezenta o gravă amenințare pentru statul național unitar român. Așa a fost în 1936, în cadrul procesului de la Brașov, cînd i-a acuzat pe guvernanții de atunci de faptul că se fac răspunzători de o atitudine ce riscă să ducă la știrbirea independenței și suveranității statului, atît de greu cucerite. Așa a fost în anii de detenție la Doftana — ani care, cum avea să arate mai tîrziu, s-au constituit într-o **„înaltă școală de pregătire politico-ideologică"**. Așa a fost la 1 Mai 1939, cînd din însărcinarea partidului, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, cu alți militanți revoluționari, a avut un rol hotărîtor în organizarea marii demonstrații antifasciste și antirăzboinice. Așa a fost în atîtea alte și alte acțiuni revoluționare de mare anvergură pentru apărarea ființei statului, a integrității și suveranității sale. Pentru că statul național unitar român era o cucerire istorică a poporului. Și pentru că nu puteau fi decît vremelnice deturnarea de la rosturile lui firești, de către clasele stăpînitoare, esența sa antidemocratică, atitudinea sa părtinitoare față de cei avuți. Statul trebuia să devină al poporului, așa cum era firesc, așa cum era drept. Și a devenit al poporului, prin lupta dîrză a comuniștilor.

Cu mai bine de 135 de ani în urmă, Nicolae Bălcescu spunea că *„nu poate fi fericire fără libertate și nu poate fi libertate fără putere"*. Lupta pentru puterea celor mulți a început o dată cu înfăptuirea actului istoric de la 23 August 1944. Comuniștii au spus răspicat că se impune luarea puterii din mîinile fostilor stăpînitori, că ea trebuie să revină poporului. Nu era însă totul să gîndești așa, se impunea ca gîndul să devină faptă. La împotrivirea reacțiunii s-a răspuns cu forța întregului popor. A fost aprigă bătălia pentru putere. Documentele de arhivă, reportajele din presa vremii, peliculele cinematografice, realizate

în perioada imediat următoare zilei de 23 August 1944, incorporează în memoria timpului imagini din zile și nopți cu adevărat fierbinți.

Strategia partidului comunist prevedea ca democratizarea să se înfăptuiască „de jos în sus", adică începînd de la bază. De la organele locale ale puterii de stat. Memoria documentelor proiectează pe ecranul prezentului imaginea unei ample bătălii revoluționare, ce a fost sugestiv intitulată „asaltul primăriilor". Pentru că primăriile, mai întîi, apoi prefecturile au fost practic luate cu asalt de către mase, în frunte cu comuniștii. Au fost instalați primari democrați. Prefecți democrați. A început marea bătălie pentru un guvern democratic. Demonstrațiile nu mai conteneau. Istoria României nu mai cunoscuse încă, pînă atunci, un atît de puternic avînt revoluționar. La chemarea partidului, sute de mii, milioane de oameni ai muncii, în Capitală și în marile centre ale țării, cereau un guvern democratic. Un rol activ, energic în această luptă a revenit Uniunii Tineretului Comunist, ce-l avea atunci în frunte pe tovarășul Nicolae Ceaușescu. Însuflețiți de organizația lor revoluționară, tinerii erau prezenți în primele rînduri ale tuturor marilor acțiuni inițiate și conduse de partidul comunist, menite să schimbe din temelii societatea românească, să confere un curs nou vieții poporului român.

Prin voința maselor, la 6 MARTIE 1945 a fost instaurat primul guvern democratic din istoria patriei noastre. Apoi, ca urmare a alegerilor din toamna anului 1946, a fost constituit cel dintîi parlament democratic al României. În sfîrșit, la 30 DECEMBRIE 1947 țara noastră și-a cucerit o nouă formă de stat. A devenit republică. Începînd cu acel moment al istoriei naționale, puterea politică a revenit în întregime poporului, sub conducerea Partidului Comunist Român. Dar lupta revoluționară nu s-a încheiat.

Prin popor, pentru popor!

Adevărata afirmare a democrației socialiste s-a produs în cei peste 21 de ani de după Congresul al IX-lea al partidului. România a devenit REPUBLICĂ SOCIALISTĂ. A fost elaborată o nouă lege fundamentală — **„Constituția Republicii Socialiste România"** — în temeiul căreia au fost definite drepturile și îndatoririle cetățenești în noile etape ale dezvoltării economico-sociale a patriei. S-a întipărit puternic în conștiința poporului ideea de esență revoluționară, proprie gîndirii novatoare, profund științifice a tovarășului Nicolae Ceaușescu, potrivit căreia **„nici nu se poate concepe o orînduire socialistă fără asigurarea celei mai largi democrații pentru toți oamenii muncii"**.

După Congresul al IX-lea al partidului, timp de peste 21 de ani, în întreaga viață economică, socială și politică a patriei noastre a fost și este, în continuare, propulsat cu putere un suflu nou, pe care îl datorăm tovarășului Nicolae Ceaușescu. În acest cadru de profunde prefaceri înnoitoare s-a trecut, practic, la măsuri energice pentru asigurarea unor forme tot mai eficiente de participare a întregului popor la conducerea societății. Așa cum în repetate rînduri a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu, Partidul Comunist Român, care s-a transformat fără încetare în acești peste 21 de ani rodnici de după Congresul al IX-lea, devenind centrul vital al întregii noastre societăți, nu conduce în numele poporului, ci **împreună cu poporul, pentru popor.** Iar faptele au dovedit că a conduce împreună cu poporul nu este doar o simplă teză cu valoare teoretică, ci un adevăr cu rădăcini adînci în întreaga operă de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate pe pămîntul patriei noastre.

Democrația pe care o înfăptuim în țara noastră, în acești ani rodnici, ani ai Epocii Nicolae Ceaușescu, este o democrație superioară. Din toate punctele de vedere.

Democrația are, în societatea socialistă românească, o trainică bază politică : **puterea de stat o deține poporul.** Departe de a fi statică, încorsetată într-o imagine existentă la un moment dat, această realitate se integrează dinamismului ce se manifestă, în prezent, la nivelul întregii noastre societăți. Statul însuși, în perioada ce a urmat proclamării REPUBLICII, la 30 Decembrie 1947, dar cu deosebire în anii de după marele Congres al comuniștilor români din vara anului 1965, a dobîndit o esență nouă, profund democratică. Desigur, statul nostru este socialist pentru că orînduirea socială din România, în ansamblul ei, este socialistă ; pentru că baza sa economică o constituie proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție ; pentru că forțele politice, sociale și naționale a căror putere o reprezintă sînt socialiste. Și toate aceste realități sînt determinante pentru asigurarea superiorității sistemului nostru democratic. Esențial este însă faptul că întreaga activitate a statului se desfășoară sub semnul unei neîncetate perfecționări. De o mare însemnătate se dovedește a fi, în acest sens, teza potrivit căreia creșterea rolului partidului în societate implică și sporirea răspunderilor organelor de stat. Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, **„partidului îi revine misiunea de a acționa permanent pentru perfecționarea și creșterea rolului statului, al tuturor organismelor democratice în toate sectoarele de activitate"**. La rîndul lor, comuniștii care lucrează în organele de stat **„au răspunderea în fața partidului și po-**

porului de a face totul ca statul și organismele democratice de conducere a societății să-și îndeplinească la un nivel tot mai înalt rolul ce le revine în toate domeniile de activitate".

Trecerea de la statul dictaturii proletariatului, formă corespunzătoare realităților dintr-o perioadă de început a construcției socialiste, la **statul democrației muncitorești revoluționare** s-a produs în procesul marilor prefaceri înnoitoare din societatea românească de după Congresul al IX-lea al partidului. S-a asigurat astfel o bază reală pentru ridicarea democrației socialiste pe o treaptă superioară a dezvoltării sale. Conceptul de **democrație muncitorească revoluționară**, elaborat de secretarul general al partidului, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, reprezintă sinteza măsurilor pentru dezvoltarea cadrului organizatoric și politic în care se realizează efectiv participarea poporului la conducerea societății. A fost creat un sistem unic și unitar al democrației socialiste, care asigură o prezență activă, responsabilă în viața economică și politică a țării a tuturor claselor și categoriilor sociale, a tuturor generațiilor, a întregului popor român, strîns unit în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În acest fel, democrația muncitorească revoluționară se constituie într-un factor esențial pentru cultivarea atașamentului tuturor oamenilor muncii față de noua noastră orînduire și valorile sale, pentru sporirea răspunderii lor civice, pentru întărirea, la scara întregului popor român, a sentimentului de stăpîn al țării.

Democrația muncitorească revoluționară — democrația răspunderii

Are bogate semnificații faptul că, în concepția partidului nostru, a secretarului său general, democrația nu constituie o problemă în sine. Ea se dovedește a fi o problemă complexă dintr-un complex de probleme care compun, pe planul întregii națiuni,

Septembrie 1986. La București s-au desfășurat lucrările unuia dintre marile forumuri ale democrației muncitorești revoluționare — Congresul oamenilor muncii

efortul de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate. Pentru că democrația nu poate fi separată nici de trecerea accentuată la creșterea economică intensivă, nici de dezvoltarea științei, învățământului și culturii, nici de perfecționarea activității politico-educative, de ridicarea conștiinței maselor. Toate aceste preocupări se regăsesc în conținutul democrației noastre muncitorești revoluționare. În prezent, în noua etapă de dezvoltare economico-socială a țării, pe care a deschis-o cel de-al XIII-lea Congres, democrația este strîns legată, într-o și mai mare măsură decît în etapele precedente, de preocupările partidului, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru edificarea omului nou, pentru totala afirmare a personalității umane, pentru participarea activă a fiecărui cetățean al patriei la înfăptuirea cutezătoarelor programe menite să asigure progresul multilateral al patriei în actualul cincinal și în perspectivă, pînă la orizontul anului 2000. Este limpede, așadar, că în condițiile în care întreaga societate se dezvoltă, se perfecționează continuu, democrația însăși trece printr-un proces de profunde prefaceri revoluționare.

Țara întreagă a devenit în anii cei mai fecunzi din istoria țării, anii ce au urmat Congresului al IX-lea, un vast șantier. Au fost ridicate mii și mii de edificii industriale, repartizate echilibrat în toate județele. Transformarea socialistă a agriculturii, iar în prezent noua revoluție agrară se află la baza schimbării modului de a munci și de a trăi al țărănimii întregi. Au înregistrat progrese fără precedent în istoria țării știința, învățămîntul și cultura. S-au înălțat în toate orașele, în toate satele locuințe confortabile, edificii social-culturale. Politica partidului de repartizare armonioasă a forțelor de producție, de dezvoltare economico-socială echilibrată a întregii țări se află la baza asigurării condițiilor egale de muncă, de pregătire pentru muncă și de afirmare socială a tuturor fiilor țării. Diversificarea dezvoltării economico-sociale a asigurat cadrul larg de afirmare a unei noi condiții umane, de manifestare a aspirației către un orizont profesional demn, superior. Mii, zeci de mii de oameni au devenit specialiști în profesii care în urmă cu 21 de ani nici nu existau în România. A crescut considerabil gradul de complexitate a muncii; gîndirea a înlocuit, treptat, forța fizică în procesul de producție. Contactul cu tehnica înaltă a schimbat radical modul de viață al oamenilor, modul de a fi, de a gîndi, de a acționa. Esențial este faptul că toate aceste transformări înnoitoare s-au produs și se produc într-un cadru economic, social și politic dominat de relații sociale socialiste; într-un cadru propriu afirmării multilaterale a omului, căruia i se asigură largi drepturi și libertăți în toate domeniile vieții economico-sociale, în activitatea productivă, în munca politică și obștească, în creația științifică și culturală. Dacă, în esență, problema perfecționării democrației socialiste o constituie participarea activă a poporului la conducerea treburilor țării, avem certitudinea că în societatea noastră socialistă, datorită acțiunii ferme a partidului, a secretarului său general, o serie de factori fac efectivă această participare. S-a dat formă activă tezei revoluționare a rolului maselor în făurirea istoriei, prin instituționalizarea congreselor și consfătuirilor naționale, a adunărilor generale și consiliilor oamenilor muncii, prin trecerea fermă la autoconducere și autogestiune economico-financiară. Toate aceste forme de activizare politică a maselor, ce sînt consultate permanent de către partid, de către tovarășul Nicolae Ceaușescu personal, cu prilejul numeroaselor vizite de lucru pe care le întreprinde în toată țara, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, al dezbaterilor pe marginea proiectelor unor importante hotărîri referitoare la prezentul și viitorul patriei, toate aceste modalități de stimulare a inițiativei cetățenești conferă un conținut superior democrației muncitorești revoluționare. Ea este deopotrivă o democrație a drepturilor și libertăților, dar și o democrație a înaltelor răspunderi sociale. O democrație al cărei sistem, în procesul perfecționării sale neîncetate, implică muncă, implică o înaltă pregătire pentru muncă, implică o matură responsabilitate pentru soarta proprietății socialiste, pentru valorificarea deplină a tuturor resurselor naționale.

...Practica edificării noii societăți în România, a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate a dovedit că democrația nu se realizează automat, o dată cu deplina cucerire a puterii politice și economice. Și că nici schimbările produse în structura social-economică nu conduc în mod direct la întărirea democrației. Împlinirea acestui țel a necesitat și necesită garanții corespunzătoare. A fost necesar, pe de o parte, să se treacă la organizarea și realizarea efectivă a puterii de stat, iar pe de altă parte să se asigure participarea maselor la realizarea puterii. A fost necesar să fie asigurat un nou statut politico-juridic al cetățeanului, care să garanteze exercitarea drepturilor și libertăților democratice. Și s-a impus, mai cu seamă, perfecționarea continuă, de la o etapă la alta, a democrației socialiste. Toate aceste cerințe au fost puternic reliefate în anii de după Congresul al IX-lea al partidului, în acești ani rodnici ai Epocii Nicolae Ceaușescu. Și nu numai că au fost afirmate pe plan teoretic, dar au fost aplicate cu fermitate în procesul edificării societății socialiste multilateral dezvoltate. Sînt aplicate cu fermitate în noua etapă, într-un moment istoric în care poporul întreg, strîns unit în jurul partidului, al secretarului său general, acționează cu rodnic elan creator pentru ca Republica Socialistă România să devină, la capătul actualului cincinal, țară mediu dezvoltată, iar pînă în anul 2000 să se integreze în rîndul țărilor dezvoltate ale lumii. Pentru ca idealurile în numele cărora, acum aproape patru decenii, se proclama Republica să devină măreață și trainică împlinire, pentru ca, între stemele țărilor lumii, stema Republicii noastre socialiste să se înalțe cu strălucire, ca stema unei țări libere, independente, pe soartă stăpînă.

Adrian VASILESCU

ISTORIA se scrie sub ochii noștri

CRONOLOGIE SELECTIVĂ EXTRASĂ DIN COLECȚIA „scînteii"

În cadrul acestei rubrici tradiționale a almanahului menționăm — grupate în capitole — principalele evenimente politice, sociale, economice și culturale desfășurate de-a lungul unui an.

Este anul în care toți comuniștii, întregul nostru popor au sărbătorit împlinirea a 65 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român și 21 de ani de cînd, la istoricul Congres din iulie 1965, în unanimitate de voință a comuniștilor și poporului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost ales în funcția supremă de secretar general al partidului.

Este întiiul an al celui de-al 8-lea cincinal, în care harnicul popor român a trecut cu toate forțele la înfăptuirea hotărîrilor Congresului al XIII-lea al partidului, a obiectivelor stabilite în vederea dezvoltării economico-sociale a țării pentru perioada 1986—1990, care își propun rea-

lizarea unei noi calităţi a muncii şi a vieţii întregii naţiuni, trecerea României într-o etapă nouă, superioară de dezvoltare. Anul în care a avut loc o mai puternică mobilizare a resurselor materiale şi umane ale ţării, a posibilităţilor sporite de care dispune economia naţională, prin trecerea cu hotărîre la o dezvoltare economică intensivă, la importante realizări în ştiinţă şi cultură, la creşterea eficienţei în toate domeniile de activitate. În această perioadă s-au asigurat sporirea venitului naţional, a avuţiei naţionale şi, pe această bază, ridicarea nivelului de trai material şi spiritual al oamenilor muncii, au fost întărite prestigiul politic al României socialiste, independenţa şi suveranitatea naţională, victoria socialismului şi comunismului în patria noastră.

Se bucură de stima şi preţuirea unanimă a popoarelor iniţiativele şi demersurile de larg răsunet internaţional ale Republicii Socialiste România, ale preşedintelui său, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în cadrul Anului Internaţional al Păcii, menite să contribuie la progresul şi înţelegerea între toate naţiunile lumii, la soluţionarea marilor probleme ale contemporaneităţii, la împlinirea năzuinţelor vitale de pace, securitate şi largă colaborare ale omenirii.

Rubrica de faţă cuprinde perioada de la 1 noiembrie 1985 pînă la 31 octombrie 1986, data intrării la tipar a acestei secţiuni a almanahului.

I. EVENIMENTE POLITICE DEOSEBITE

1985

8 noiembrie : Sub preşedinţia tovarăşului **Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc şedinţa Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.** Comitetul Politic Executiv a analizat Raportul cu privire la proiectul Planului naţional unic de dezvoltare economico-socială a României în anul 1986 ; a analizat Raportul privind îndeplinirea planului productivităţii muncii în industria republicană, construcţii-montaj şi transporturi în perioada 1 ianuarie — 30 septembrie 1985 ; a examinat Raportul privind asigurarea şi controlul calităţii produselor şi activitatea de metrologie pe trimestrul trei al anului 1985 ; a examinat Programul privind autoconducerea şi autoaprovizionarea pentru asigurarea bunei aprovizionări a populaţiei cu produse agroalimentare şi bunuri industriale de consum pe perioada 1 octombrie 1985 — 30 septembrie 1986.

În cadrul şedinţei, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a prezentat o informare cu privire la lucrările Consfătuirii Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varşovia, care au avut loc la Sofia, în zilele de 22 şi 23 octombrie 1985.

9 noiembrie : În urma unei dezbateri ample, plenara Adunării Generale a O.N.U. a adoptat în unanimitate **„APELUL SOLEMN către statele aflate în conflict de încetare fără întîrziere a acţiunilor armate şi de soluţionare a problemelor dintre ele pe calea tratativelor şi Angajamentul statelor membre ale O.N.U. de a reglementa stările de încordare şi conflict, diferendele existente pe cale politică, de a se abţine de la folosirea forţei şi ameninţarea cu forţa, de la orice intervenţie în treburile interne ale altor state"** — nou şi important demers politic al României la Organizaţia Naţiunilor Unite, **întreprins din iniţiativa personală a preşedintelui ţării noastre, tovarăşul NICOLAE CEAUŞESCU.**

13—14 noiembrie : Sub preşedinţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, s-au desfăşurat lucrările plenarei C.C. al P.C.R., cu următoarea ordine de zi : 1. Proiectul Planului naţional unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1986 ; 2. Proiectul Planului de dezvoltare a agriculturii şi industriei alimentare al Republicii Socialiste România pe anul 1986; 3. Proiectul Planului financiar centralizat al economiei naţionale şi Proiectul Bugetului de stat al Republicii Socialiste România pe anul 1986; 4. Proiectul Legii cu privire la creşterea productivităţii muncii, perfecţionarea organizării şi normării producţiei şi a muncii ; 5. Programul privind autoconducerea şi autoaprovizionarea pentru asigurarea bunei aprovizionări a populaţiei cu produse agroalimentare şi bunuri industriale de consum pe perioada 1 octombrie 1985 — 30 septembrie 1986 ; 6. Probleme organizatorice.

În cadrul lucrărilor plenarei, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a rostit o amplă şi importantă cuvîntare.

15 noiembrie : În prezenţa tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, s-au deschis lucrările sesiunii a II-a a celei de-a IX-a legislaturi a Marii Adunări Naţionale, cu următoarea ordine de zi : 1. Depunerea jurămîntului de credinţă şi devotament faţă de Republica Socialistă România de către unii deputaţi în Marea Adunare Na-

ţională ; 2. Proiectul Legii Planului naţional unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1986 ; 3. Proiectul Legii Planului de dezvoltare a agriculturii şi industriei alimentare al Republicii Socialiste România pe anul 1986 ; 4. Proiectul Legii Bugetului de stat al Republicii Socialiste România pe anul 1985 ; 5. Proiectul Legii privind autoconducerea, autogestiunea economico-financiară şi autofinanţarea unităţilor administrativ-teritoriale ; 6. Proiectul Legii cu privire la creşterea productivităţii muncii, perfecţionarea organizării şi normării producţiei şi a muncii ; 7. Programul privind autoconducerea şi autoaprovizionarea pentru asigurarea bunei aprovizionări a populaţiei cu produse agroalimentare şi bunuri industriale de consum pe perioada 1 octombrie 1985 — 30 septembrie 1986 ; 8. Modificări în componenţa Biroului Marii Adunări Naţionale ; 9. Proiectele de legi pentru aprobarea decretelor cuprinzînd norme cu putere de lege emise de Consiliul de Stat.

28—29 noiembrie : În prezenţa tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, a tovarăşei Elena Ceauşescu s-au desfăşurat lucrările Congresului ştiinţei şi învăţămîntului, cu următoarea ordine de zi : 1. Raport cu privire la realizarea planului de cercetare ştiinţifică pe perioada 1981—1985 şi sarcinile ce revin cercetării pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român privind dezvoltarea tehnologică şi introducerea progresului tehnic ; 2. Programul de cercetare ştiinţifică, dezvoltare tehnologică şi introducere a progresului tehnic în perioada 1986—1990 ; 3. Raport cu privire la activitatea desfăşurată în perioada 1981—1985 pentru înfăptuirea politicii partidului şi statului în domeniul educaţiei şi învăţămîntului şi sarcinile ce revin unităţilor din învăţămînt din hotărîrile Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român cu privire la educarea şi pregătirea tineretului, perfecţionarea forţei de muncă ; 4. Program privind asigurarea forţei de muncă, dezvoltarea învăţămîntului şi perfecţionarea continuă a cadrelor în perioada 1986—1990.

La deschiderea lucrărilor congresului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a rostit o amplă cuvîntare.

Tovarăşa academician doctor inginer Elena Ceauşescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim viceprim-ministru al guvernului, a fost desemnată, în unanimitate, în funcţia de preşedinte al Consiliului Naţional al Ştiinţei şi Învăţămîntului.

În încheierea lucrărilor congresului a luat cuvîntul tovarăşa Elena Ceauşescu.

6 decembrie : Sub preşedinţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc şedinţa Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. Comitetul Politic Executiv a examinat şi aprobat Raportul privind încadrarea în consumurile normate de materii prime, materiale, combustibili şi energie în perioada 1 ianuarie — 30 septembrie 1985, comparativ cu aceeaşi perioadă din 1984, precum şi stadiul aplicării măsurilor de reducere a normelor de consum de către ministere, centrale şi întreprinderi. În cadrul şedinţei, Comitetul Politic Executiv, continuînd practica de a analiza sistematic evoluţia preţurilor şi tarifelor, a examinat o informare cu privire la situaţia înregistrată în acest domeniu în primele trei trimestre ale anului 1985 ; Comitetul Politic Executiv a examinat şi aprobat Programul privind dezvoltarea producţiei de preparate culinare în perioada 1986—1990.

În cadrul şedinţei a fost prezentată o informare cu privire la întîlnirea de la Praga a conducătorilor de partid şi de stat ai ţărilor participante la Tratatul de la Varşovia.

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu a prezentat, în cadrul şedinţei, o informare asupra vizitei de lucru pe care a efectuat-o în ţara noastră tovarăşul Wojciech Jaruzelski, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Polone.

14 decembrie : Sub preşedinţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc şedinţa Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. Comitetul Politic Executiv a dezbătut şi aprobat propunerile privind perfecţionarea mecanismului economico-financiar ; a hotărît să se constituie Comisia centrală pentru organizarea şi modernizarea proceselor de producţie şi, în mod corespunzător, să se treacă la organizarea şi constituirea unor astfel de comisii la nivelul Capitalei şi apoi al tuturor judeţelor ; a examinat unele probleme legate de asigurarea unei creşteri demografice corespunzătoare a populaţiei. În cadrul şedinţei Comitetului Politic Executiv au fost dezbătute unele propuneri pentru perfecţionarea în continuare a reglementărilor în domeniul construcţiei de locuinţe proprietate personală şi al acordării de credite în acest scop. Comitetul Politic Executiv a hotărît înfiinţarea funcţiei de secretar şi a secţiilor pentru problemele din agricultură, la Comitetul Central al partidului şi la comitetele judeţene de partid.

În cadrul şedinţei, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a prezentat o informare cu privire la vizita de lucru efectuată în ţara noastră, în zilele de 11—12 decembrie, de tovarăşul Gustav Husak, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, preşedintele Republicii Socialiste Cehoslovace.

În continuare, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a prezentat o informare cu privire la vizita oficială de prietenie efectuată, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, în zilele de 12 şi 13 decembrie, în R.S.F. Iugoslavia.

16 decembrie : Sub preşedinţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, preşedintele Consiliului Naţional al Oamenilor Muncii, a avut loc Plenara Consiliului Naţional al Oamenilor Muncii din industrie, construcţii, transporturi, circulaţia mărfurilor şi finanţe, cu următoarea ordine de zi : 1. Raport cu privire la măsurile întreprinse de organele de conducere colectivă din ministere, centrale şi întreprinderi pentru perfecţionarea organizării producţiei şi a muncii şi înfăptuirea prevederilor programului de ridicare a nivelului tehnic şi calitativ al produselor în toate sectoarele de activitate. 2. Raport privind îndeplinirea Planului naţional unic de dezvoltare economico-socială pe anul 1985 şi proiectul Planului naţional unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1986. 3. Proiectul Bugetului de stat al Republicii Socialiste România pe anul 1986. 4. Raport privind îndeplinirea şi depăşirea prevederilor programelor speciale de asigurare a producţiei de cărbune, a producţiei de petrol, gaze, minereuri neferoase, de energie. 5. Raport privind realizarea productivităţii muncii planificate, aplicarea corectă a acordului global şi respectarea prevederilor legale privind normarea personalului muncitor.

— Proiectul Legii cu privire la creşterea productivităţii muncii, perfecţionarea organizării şi

normării producției și a muncii. 6. Măsuri organizatorice.

În încheierea lucrărilor plenarei a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.

17 decembrie : Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, comandantul suprem al forțelor noastre armate, a participat la **convocarea-bilanț a activului de bază de comandă și de partid din armată,** care a analizat pregătirea strategică, operativă, de luptă și politică a armatei.

Cu acest prilej, **tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o cuvîntare.**

17—18 decembrie : În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-au desfășurat lucrările sesiunii a II-a a celei de-a IX-a legislaturi a Marii Adunări Naționale, care a avut înscrise pe ordinea de zi următoarele : 1. Proiectul Legii Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1986 ; 2. Proiectul Legii Planului de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare al Republicii Socialiste România pe anul 1986 ; 3. Proiectul Legii Bugetului de stat al Republicii Socialiste România pe anul 1986 ; 4. Proiectul Legii cu privire la creșterea productivității muncii, perfecționarea organizării și normării producției și a muncii ; 5. Proiectele de legi pentru aprobarea decretelor cu putere de lege emise de Consiliul de Stat.

17 decembrie : A avut loc ședința Camerei legislative a consiliilor populare, cu următoarea ordine de zi : 1. Alegerea Biroului Camerei legislative a consiliilor populare ; 2. Proiectul Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România, în profil teritorial, pe anul 1986 ; 3. Proiectul Planului de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare al Republicii Socialiste România pe anul 1986 ; 4. Proiectele bugetelor locale pe anul 1986.

27 decembrie : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. Comitetul Politic Executiv a aprobat activitatea delegației române la ședința a 41-a (extraordinară) a sesiunii Consiliului de Ajutor Economic Reciproc, ținută la Moscova, în zilele de 17—18 decembrie ; a examinat propunerile de amplasare a portului Capitalei pe Canalul Dunăre — București și de realizare a lacului, rezultat prin bararea Argeșului, în zona Mihăilești — Cornetu ; a analizat și aprobat Raportul privind balanțele principalelor produse agroalimentare din recolta anului 1985.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat o informare cu privire la vizita de prietenie efectuată în țara noastră, în perioada 20—22 decembrie, de tovarășul Todor Jivkov, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Bulgaria.

De asemenea, în cadrul ședinței tovarășul **Nicolae Ceaușescu a rostit o cuvîntare.**

1986

7 ianuarie : Tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, membru al Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, prim viceprim-ministru al Guvernului Republicii Socialiste România, președintele Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, a fost sărbătorită cu ocazia zilei de naștere și a îndelungatei sale activități revoluționare, în cadrul unei solemnități care a avut loc în Capitală. În acest cadru, de aleasă sărbătoare, tovarășei Elena Ceaușescu i-a fost înmînată scrisoarea Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

Cu vibrante sentimente de stimă, profund respect și prețuire, tovarășei Elena Ceaușescu i-au fost adresate numeroase mesaje, scrisori și telegrame de felicitare de către comitetele județene, municipale, orășenești și comunale de partid, de ministere, instituții centrale, organizații de masă și obștești, colective de muncă din întreprinderi, institute de cercetare și învățămînt, instituții și unități agricole, personalități ale vieții politice, științifice și cultural-artistice de pe cuprinsul întregii țări.

24 ianuarie : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. Comitetul Politic Executiv a dezbătut și aprobat Raportul cu privire la Programul suplimentar de producție industrială pe anul 1986 ; a analizat și aprobat Programul privind dezvoltarea producției de sucuri răcoritoare pe perioada 1986—1990 ; a examinat și aprobat Programul privind cultura viței de vie și a pomilor fructiferi în perioada 1986—1990 ; a examinat și aprobat Programul de dezvoltare a apiculturii în perioada 1986—1990 ; a analizat și aprobat Programul pentru dezvoltarea sericiculturii în perioada 1986—1990 ; a dezbătut și aprobat Programul pentru dezvoltarea creșterii iepurilor de casă.

În cadrul ședinței, Comitetul Politic Executiv a aprobat mandatul delegației române la Conferința pentru măsuri de încredere și securitate și pentru dezarmare în Europa de la Stockholm și mandatul delegației române la sesiunea Conferinței pentru dezarmare de la Geneva.

26 ianuarie : Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a fost sărbătorit de membrii și membrii supleanți ai Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., secretarii Comitetului Central al partidului, membri ai Consiliului de Stat și ai guvernului, cu prilejul aniversării zilei de naștere și omagierii îndelungatei sale activități revoluționare.

În cadrul solemnității, care a avut loc la sediul C.C. al P.C.R., s-a dat citire Scrisorii adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu de Comitetul Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Consiliul de Stat și Guvernul Republicii Socialiste România. Cu acest prilej, **tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o cuvîntare.**

Organe și organizații de partid, de masă și obștești, instituții și organizații de stat, comuniști, colective de oameni ai muncii din toate domeniile vieții noastre economico-sociale au trimis tovarășului Nicolae Ceaușescu un impresionant număr de mesaje, scrisori și telegrame de felicitare.

De asemenea, tovarășului Nicolae Ceaușescu i-au fost transmise mesaje de înaltă prețuire și calde felicitări din întreaga lume.

6 februarie : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. În cadrul ședinței au fost examinate și aprobate Raportul și Comunicatul cu privire la îndeplinirea Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1985 și pe întregul cincinal 1981—1985.

În legătură cu problemele și concluziile care s-au desprins din analiza îndeplinirii planului pe anul 1985 și pe întregul cincinal 1981—1985, a **luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.**

În continuarea ședinței, Comitetul Politic Executiv a analizat și aprobat propunerile cu privire la dezvoltarea cooperării economice și

tehnice între Republica Socialistă România și celelalte țări socialiste.

13—14 februarie : În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-au desfășurat lucrările plenarei lărgite a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor, cu următoarea ordine de zi : 1. Raport privind concluziile ce se desprind din activitatea desfășurată în agricultură în anul 1985 ; sarcinile și măsurile ce trebuie întreprinse pentru realizarea prevederilor din Directivele Congresului al XIII-lea al P.C.R. cu privire la dezvoltarea agriculturii și industriei alimentare, pentru transpunerea în viață a orientărilor și indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, în vederea îndeplinirii planului pe 1986 ; 2. Program de măsuri privind pregătirea și desfășurarea campaniei agricole de primăvară — 1986 ; 3. Program cu privire la organizarea teritoriului și creșterea fertilității solurilor în perioada 1986—1990 ; 4. Program privind realizarea lucrărilor în domeniul irigațiilor, desecărilor și combaterii eroziunii solului în anul 1986 ; 5. Program privind producția, exportul și eficiența economică a culturilor de legume în anul 1986 ; 6. Program privind dezvoltarea transportului cu atelaje și tractoare cu remorcă în vederea reducerii transportului auto în perioada 1986—1990 ; 7. Program privind cultura viței de vie și a pomilor fructiferi în perioada 1986—1990 ; 8. Program pentru dezvoltarea producției de sucuri răcoritoare pe perioada 1986—1990 ; 9. Program pentru dezvoltarea creșterii iepurilor de casă ; 10. Program de dezvoltare a apiculturii în perioada 1986—1990 ; 11. Program privind dezvoltarea sericiculturii în perioada 1986—1990 ; 12. Program de acțiuni pentru contractarea și achiziționarea produselor agricole vegetale și animale pe anul 1986 ; 13. Proiect de decret privind elaborarea și executarea planurilor de cultură și de producție ale unităților agricole socialiste, precum și ale gospodăriilor membrilor cooperativelor agricole de producție și producătorilor particulari ; 14. Proiect de decret privind evaluarea în cîmp a producției agricole vegetale ; 15. Proiect de decret privind modificarea și completarea unor prevederi ale Statutului cooperativei agricole de producție ; 16. Convocarea Congresului consiliilor de conducere ale unităților agricole socialiste, al întregii țărănimi, al consiliilor oamenilor muncii din industria alimentară și achiziționării produselor agricole, silvicultură și gospodărirea apelor.

Plenara Consiliului Național a hotărît convocarea Congresului al III-lea al consiliilor de conducere ale unităților agricole socialiste, al întregii țărănimi, al consiliilor oamenilor muncii din industria alimentară și din domeniul achiziționării produselor agricole, din silvicultură și gospodărirea apelor în luna mai 1986.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a luat cuvîntul în încheierea lucrărilor plenarei.

21 februarie : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. În cadrul ședinței a fost examinat Raportul privind îndeplinirea planului productivității muncii în industria republicană, construcții-montaj și transporturi în anul 1985, comparativ cu anul 1984. În continuare, Comitetul Politic Executiv a analizat Raportul privind stadiul realizării, la 31 decembrie 1985, a principalilor indicatori tehnico-economici aprobați la capacitățile de producție industriale puse în funcțiune ; a examinat și aprobat Raportul privind evoluția prețurilor și tarifelor pe anul 1985 ; a examinat și aprobat Raportul privind activitatea de rezolvare a propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii adresate conducerii partidului, organelor locale de partid și organelor de stat, organizațiilor de masă și obștești, presei și radioteleviziunii în anul 1985. În continuarea ședinței Comitetului Politic Executiv, tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat unele probleme actuale ale situației politice internaționale.

7 martie : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. În cadrul ședinței a fost examinat Raportul privind asigurarea și controlul calității produselor, precum și activitatea de metrologie în anul 1985. În continuare, Comitetul Politic Executiv a analizat Raportul privind rezultatele Recensămîntului animalelor domestice de la 1 februarie 1986, comparativ cu 1 februarie 1985 ; a dezbătut planul de măsuri privind aniversarea a 65 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român.

În cadrul ședinței Comitetului Politic Executiv, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a făcut o informare despre participarea și activitatea delegației Partidului Comunist Român la lucrările celui de-al XXVII-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice.

27 martie : Sub egida Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste, s-au desfășurat, în Capitală, lucrările celei de-a III-a **Consfătuiri pe țară a reprezentanților controlului oamenilor muncii.**

28 martie : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., în cadrul căreia Comitetul Politic Executiv a examinat și aprobat Raportul privind analiza pe bază de bilanț a rezultatelor obținute pe ansamblul economiei naționale, formarea și utilizarea resurselor financiare în anul 1985.

Comitetul Politic Executiv a analizat apoi unele măsuri privind perfecționarea activității economice, întărirea autoconducerii muncitorești și autogestiunii economico-financiare. În acest cadru, au fost dezbătute propunerile privind normativele de stabilire a valorii producției în raport de fondurile fixe utilizate. A fost discutat, de asemenea, Raportul privind perfecționarea organizării producției și a muncii, modernizarea tehnologiilor de fabricație, aplicarea acordului global și direct, creșterea eficienței în întreaga economie. Totodată, au fost discutate propunerile privind acordarea de avansuri bănești unităților agricole de stat și cooperatiste, membrilor cooperativelor agricole de producție și producătorilor agricoli particulari care contractează livrarea de produse agricole la fondul de stat, precum și acordarea de credite pentru activitatea de producție.

În continuare, Comitetul Politic Executiv a discutat propunerile privind îmbunătățirea organizării și activității consiliilor de coordonare pe domenii, care funcționează pe lîngă Consiliul de Miniștri ; a examinat Proiectul de Lege privind retribuirea în acord global și acord direct a personalului muncitor ; a analizat și aprobat Raportul privind efectivul, compoziția și structura organizatorică a Partidului Comunist Român la 31 decembrie 1985 și activitatea politico-organizatorică desfășurată de organele și organizațiile de partid pentru înfăptuirea hotărîrilor partidului, a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu ; Raportul privind activitatea desfășurată de organele de partid, de stat și organizațiile de masă în anul 1985 pentru înfăptuirea politicii de cadre a partidului, precum și Raportul privind activitatea internațională a partidului și statului în 1985 și principalele obiective ale politicii externe în anul 1986.

28 martie : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Democrației și Unității Socialiste, a avut loc plenara Consiliului Național al F.D.U.S.

Plenara a adoptat Declarația-Apel a Frontului Democrației și Unității Socialiste din Republica Socialistă România adresată partidelor și organizațiilor democratice, guvernelor, tuturor popoarelor din țările europene, din Statele Unite ale Americii și Canada, de pe alte continente.

În încheierea lucrărilor plenarei a **luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.**

1—2 aprilie : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, s-au desfășurat lucrările plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, cu următoarea ordine de zi : 1. Raportul privind analiza pe bază de bilanț a rezultatelor obținute pe ansamblul economiei naționale, formarea și utilizarea resurselor financiare în anul 1985 ; 2. Raportul privind efectivul, compoziția și structura organizatorică a partidului la 31 decembrie 1985 și activitatea politico-organizatorică desfășurată de organele și organizațiile de partid pentru înfăptuirea hotărîrilor și directivelor partidului ; 3. Raportul cu privire la activitatea desfășurată de organele de partid, de stat și organizațiile de masă în anul 1985 pentru înfăptuirea politicii de cadre a partidului ; 4. Raportul privind activitatea de rezolvare a propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii în anul 1985 ; 5. Raportul cu privire la activitatea internațională a partidului și statului în 1985 și principalele obiective ale politicii externe în anul 1986 ; 6. Probleme organizatorice.

În încheierea lucrărilor plenarei, **tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o amplă și importantă cuvîntare.**

3—4 aprilie : În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-au desfășurat lucrările sesiunii a III-a a celei de-a IX-a legislaturi a Marii Adunări Naționale, cu următoarea ordine de zi : 1. Proiectul Legii Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe perioada 1986—1990 ; 2. Proiectul Legii Planului de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare al Republicii Socialiste România pe perioada 1986—1990 ; 3. Raportul Consiliului de Miniștri cu privire la îndeplinirea Planului național unic de dezvoltare economico-socială a țării în trimestrul I/1986 și măsurile pentru realizarea integrală a prevederilor planului pe anul 1986 ; 4. Proiectul Legii privind retribuirea în acord global și în acord direct a personalului muncitor ; 5. Declarația Marii Adunări Naționale cu privire la Anul Internațional al Păcii ; 6. Proiectele de legi pentru aprobarea decretelor cuprinzînd norme cu putere de lege emise de Consiliul de Stat după sesiunea a doua a Marii Adunări Naționale.

24—26 aprilie : La Sala Palatului Republicii s-au desfășurat **lucrările Congresului Uniunii Generale a Sindicatelor din România. În prima zi, lucrările s-au desfășurat în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, care, în aceeași zi, a rostit o magistrală cuvîntare.** Ordinea de zi a fost următoarea : — Raportul Consiliului Central asupra activității desfășurate de la congresul precedent și sarcinile ce revin sindicatelor pentru înfăptuirea hotărîrilor istorice ale celui de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român ; — Raportul Comisiei Centrale de Cenzori a U.G.S.R. ; — Alegerea Consiliului Central al U.G.S.R. și a Comisiei Centrale de Cenzori ; — Adoptarea Rezoluției Congresului Uniunii Generale a Sindicatelor din România ; — Adoptarea Apelului adresat oamenilor muncii și centralelor sindicale din țările europene, S.U.A. și Canada, de pe alte continente, în vederea intensificării luptei pentru dezarmare, colaborare și pace.

30 aprilie : Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea partidului și statului au participat la adunarea festivă organizată de Comitetul municipal București al P.C.R. cu prilejul **sărbătoririi zilei de 1 Mai, Ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc.**

1 mai : La Comitetul Central al Partidului Comunist Român, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-a analizat situația creată ca urmare a accidentului produs la Centrala atomoelectrică de la Cernobîl, din zona Kiev.

8 mai : La București a avut loc adunarea solemnă organizată de C.C. al P.C.R. cu prilejul **aniversării a 65 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român.**

Întîmpinat cu deosebită căldură și însuflețire, **a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.**

9 mai : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. În cadrul ședinței a fost examinat Raportul cu privire la măsurile pentru mai buna gospodărire a fondului forestier, a vegetației lemnoase și a pajiștilor montane. În continuare, Comitetul Politic Executiv a discutat Raportul privind starea de sănătate a populației ; a examinat Raportul referitor la activitatea desfășurată, în anul 1985, pentru aplicarea legii privind controlul averilor ; a examinat și aprobat Planul de măsuri privind aniversarea a 600 de ani de la urcarea pe tron a domnitorului Mircea cel Mare ; a aprobat Planul de măsuri privind aniversarea a 2 500 de ani de la primele lupte ale poporului geto-dac pentru libertate și independență.

23 mai : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. Comitetul Politic Executiv a dezbătut și aprobat Proiectul de decret privind fondul de participare a oamenilor muncii la realizarea producției, a beneficiilor și la împărțirea beneficiilor și fondul de premiere pentru anul 1985 și cotele de constituire a acestor fonduri pe anul 1986.

În cadrul ședinței Comitetului Politic Executiv, tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat unele constatări făcute cu prilejul vizitelor de lucru efectuate în județele Satu Mare, Maramureș și Sălaj.

De asemenea, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, a prezentat o informare în legătură cu vizita prietenească de lucru efectuată, în ziua de 16 mai, în Uniunea Sovietică.

29—31 mai : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-au desfășurat lucrările celui de-al III-lea Con-

gres al consiliilor de conducere ale unităţilor agricole socialiste, al întregii ţărănimi, al consiliilor oamenilor muncii din industria alimentară, silvicultură şi gospodărirea apelor.

În cadrul congresului, **tovarăşul Nicolae Ceauşescu a rostit o amplă cuvîntare.**

În unanimitate, congresul a adoptat următoarea ordine de zi :

1. Raport al Consiliului Naţional al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii şi Gospodăririi Apelor cu privire la îndeplinirea sarcinilor rezultate din planul cincinal 1981—1985 şi măsurile luate pentru realizarea şi depăşirea planului pe anul 1985.

2. Dezbaterea sarcinilor ce revin agriculturii, industriei alimentare şi achiziţionării produselor agricole, silviculturii şi gospodăririi apelor din hotărîrile Congresului al XIII-lea al P.C.R., Planul unic de dezvoltare economico-socială a României în cincinalul 1986—1990, precum şi din programele speciale privind :

— îmbunătăţirea organizării teritoriului, creşterea fertilităţii solurilor şi realizarea volumului de lucrări de îmbunătăţiri funciare prevăzut, în vederea obţinerii de producţii agricole mari, sigure şi stabile ;

— creşterea producţiei de cereale şi plante tehnice în perioada 1986—1990 ;

— dezvoltarea legumiculturii, pomiculturii şi viticulturii în cincinalul 1986—1990 ;

— sporirea efectivelor şi a producţiei animaliere, dezvoltarea apiculturii, sericiculturii şi creşterea iepurilor de casă, ridicarea potenţialului productiv al pajiştilor naturale şi asigurarea furajelor cultivate de către fiecare judeţ ;

— dezvoltarea şi diversificarea producţiei în unele ramuri ale industriei alimentare şi modernizarea proceselor tehnologice în vederea mai bunei folosiri a resurselor de materii prime, reducerii consumurilor energetice şi îmbunătăţirii calităţii produselor ; dezvoltarea producţiei de sucuri şi răcoritoare în perioada 1986—1990 ;

— gospodărirea mai bună a fondului forestier, a vegetaţiei lemnoase din afara acestuia şi a pajiştilor naturale, valorificarea integrală şi superioară a tuturor resurselor pădurii.

3. Sarcinile ce revin unităţilor agricole socialiste, gospodăriilor populaţiei şi întreprinderilor contractante în realizarea ritmică şi integrală a sarcinilor de livrare a produselor agricole la fondul de stat şi fondul de furaje, în înfăptuirea în bune condiţii a programului de autoconducere şi autoaprovizionare teritorială.

4. Programul privind utilizarea raţională a produselor chimice : îngrăşăminte, erbicide, insectofungicide şi alte substanţe folosite pentru fertilizare, combaterea bolilor şi dăunătorilor, în vederea prevenirii efectelor poluante asupra mediului înconjurător şi sănătăţii omului.

5. Alegerea Consiliului Naţional al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii şi Gospodăririi Apelor.

În cadrul congresului, în zilele de 29 şi 30 mai, s-au desfăşurat **lucrările celui de-al V-lea Congres al Uniunii Naţionale a Cooperativelor Agricole de Producţie.**

Cei 11 000 de participanţi la congres au aprobat **Hotărîrea cu privire la adoptarea cuvîntării tovarăşului Nicolae Ceauşescu — rostită la Congresul al III-lea al consiliilor de conducere ale unităţilor agricole socialiste, al întregii ţărănimi, al consiliilor oamenilor muncii din industria alimentară, silviculturii şi gospodărirea apelor — ca program de acţiune şi muncă al tuturor oamenilor muncii din agricultură, industria alimentară, silvicultură şi gospodărirea apelor.**

7 iunie : A avut loc şedinţa Consiliului de Stat prezidată de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, preşedintele Republicii Socialiste România. În cadrul şedinţei, Consiliul de Stat a dezbătut şi adoptat Decretul privind amnistierea unor infracţiuni şi graţierea unor pedepse ; a analizat şi ratificat programe, tratate, convenţii şi acorduri internaţionale încheiate de Republica Socialistă România cu alte state în diferite domenii ale vieţii economice, sociale şi de stat. Consiliul de Stat a discutat şi aprobat Raportul cu privire la analizele efectuate, din însărcinarea Consiliului de Stat, de comisiile permanente ale Marii Adunări Naţionale în legătură cu modul în care unele ministere şi alte organe centrale înfăptuiesc politica partidului şi asigură aplicarea legii în domeniile lor de activitate ; a examinat şi aprobat Darea de seamă privind activitatea desfăşurată de Tribunalul Suprem şi Raportul privind activitatea desfăşurată de organele Procuraturii Republicii Socialiste România. În cadrul şedinţei au fost dezbătute şi aprobate Raportul Comisiei pentru analiza activităţii de soluţionare a propunerilor, sesizărilor, reclamaţiilor şi cererilor oamenilor muncii adresate Consiliului de Stat şi Raportul Consiliului de Miniştri privind soluţionarea propunerilor, sesizărilor şi cererilor oamenilor muncii adresate organelor centrale ale administraţiei de stat. În continuarea şedinţei a fost examinat şi aprobat Programul privind analizele efectuate în anul 1986, din însărcinarea Consiliului de Stat, de către comisiile permanente ale Marii Adunări Naţionale, referitor la modul în care organele de stat înfăptuiesc politica partidului şi asigură aplicarea legii în diferite domenii de activitate.

6 iunie : Sub preşedinţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc şedinţa Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. În cadrul şedinţei, Comitetul Politic Executiv a examinat Raportul privind stadiul realizării, la 31 martie 1986, a principalilor indicatori tehnico-economici aprobaţi la capacităţile de producţie industriale puse în funcţiune ; a dezbătut Raportul privind modul de îndeplinire a planului costurilor de producţie în trimestrul I 1986 în industria republicană.

În cadrul şedinţei, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a prezentat o serie de constatări şi concluzii desprinse din vizitele şi analizele făcute în unităţi agricole din 10 judeţe ale ţării.

În continuare, Comitetul Politic Executiv a examinat şi aprobat propunerile privind planul de şcolarizare şi numărul de burse pentru anul de învăţămînt 1986—1987. De asemenea, a dezbătut unele probleme privind activitatea internaţională a partidului şi statului nostru. În acest cadru, au fost examinate şi aprobate propunerile în legătură cu promovarea iniţiativei privind transformarea Balcanilor într-o zonă fără arme chimice ; au fost analizate şi aprobate considerentele Republicii Socialiste România cu privire la reducerea armelor convenţionale, a efectivelor şi cheltuielilor militare, la înfăptuirea altor măsuri de dezarmare, pînă în anul 2000.

20 iunie : Sub preşedinţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc şedinţa Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. În prima parte a şedinţei au fost supuse dezbaterii şi aprobării Comitetului Politic Executiv o serie de documente privind dezvoltarea economico-socială a ţării în actualul cincinal şi perfecţionarea în continuare a activităţii în acest domeniu.

Comitetul Politic Executiv a examinat Programul privind înfăptuirea obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român pentru dezvoltarea intensivă a economiei naţionale în perioada 1986—1990 ; a dezbătut Programul privind perfecţionarea sis-

temului de finanțare și creditare a activităților economice și a normativelor economico-financiare ; a examinat proiectul Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România în cincinalul 1986—1990 ; a analizat proiectul Planului de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare pe perioada 1986—1990 ; a examinat Raportul cu privire la aplicarea prevederilor legii sistematizării teritoriului și localităților urbane și rurale.

În cadrul ședinței, tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat o informare în legătură cu lucrările Consfătuirii Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, care s-au desfășurat la Budapesta, în zilele de 10—11 iunie 1986.

De asemenea, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o informare cu privire la vizita efectuată în țara noastră de Amin Gemayel, președintele Republicii Libaneze.

23—24 iunie : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, s-au desfășurat lucrările plenarei C.C. al P.C.R., cu următoarea ordine de zi : 1. Programul privind înfăptuirea obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român pentru dezvoltarea intensivă a economiei naționale în perioada 1986—1990 ; 2. Programul cu privire la perfecționarea sistemului de finanțare și creditare a activităților economice și a normativelor economico-financiare ; 3. Proiectul Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România în cincinalul 1986—1990 ; 4. Proiectul Planului de dezvoltare a agriculturii, industriei alimentare, silviculturii și gospodăririi apelor în perioada 1986—1990 ; 5. Raportul cu privire la aplicarea prevederilor Legii sistematizării teritoriului și localităților urbane și rurale ; 6. Probleme organizatorice.

În deschiderea lucrărilor plenarei, **tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o amplă cuvântare.**

De asemenea, în încheierea lucrărilor plenarei **a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.**

24—25 iunie : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, au avut loc lucrările plenarei Consiliului Național al Oamenilor Muncii din industrie, construcții, transporturi, circulația mărfurilor și finanțe și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, cu următoarea ordine de zi : 1. Programul privind înfăptuirea obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român pentru dezvoltarea intensivă a economiei naționale în perioada 1986—1990 ; 2. Programul privind perfecționarea sistemului de finanțare și creditare a activităților economice și a normativelor economico-financiare ; 3. Proiectul Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România în cincinalul 1986—1990 ; 4. Proiectul Planului de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare în perioada 1986—1990 ; 5. Proiectul decretului pentru modificarea unor prevederi din Legea privind participarea, cu părți sociale, a oamenilor muncii din unitățile economice de stat la constituirea fondului de dezvoltare economică ; 6. Proiectul decretului pentru modificarea unor prevederi din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat și asistență socială ; 7. Proiectul hotărîrii privind convocarea Congresului al III-lea al oamenilor muncii din industrie și celelalte unități economice neagricole.

În încheierea lucrărilor plenarei **a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.**

25 iunie : S-a publicat **Omagiul Comitetului Central al Partidului Comunist Român adus tovarășului Nicolae Ceaușescu** cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la procesul luptătorilor comuniști și antifasciști de la Brașov.

25 iunie : Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a inminat, în cadrul unei festivități care a avut loc la Sala Palatului Republicii, **înalte distincții ale Republicii Socialiste România** unor organizații județene de partid și consilii populare județene care au ocupat **locul I în întrecerea socialistă pe anul 1985.**

26—27 iunie : În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, au continuat lucrările sesiunii a treia a celei de-a noua legislaturi a Marii Adunări Naționale. La ordinea de zi au fost înscrise următoarele : 1. Proiectul Legii Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe perioada 1986—1990 ; 2. Proiectul Legii Planului de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare în perioada 1986—1990 ; 3. Proiectele de legi pentru aprobarea decretelor cuprinzînd norme cu putere de lege emise de Consiliul de Stat după sesiunea a doua a Marii Adunări Naționale.

11 iulie : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. Comitetul Politic Executiv a examinat Raportul cu privire la îmbunătățirea normelor și normativelor de stoc și de lichidare a stocurilor supranormative în anul 1986 ; a examinat Raportul privind planul de finanțare a activității economico-sociale pe baza autoconducerii și autogestiunii pe luna iulie 1986.

În cadrul ședinței a fost prezentată o informare cu privire la vizita oficială de prietenie efectuată în țara noastră, în perioada 23—26 iunie, de tovarășul Aristides Maria Pereira, secretar general al Partidului African al Independenței din Capul Verde, președintele Republicii Capului Verde.

În continuare, Comitetul Politic Executiv a ascultat o informare privind vizita oficială de prietenie pe care tovarășul Zhao Ziyang, premierul Consiliului de Stat al Republicii Populare Chineze, a efectuat-o în țara noastră, în perioada 2—6 iulie.

18 și 19 august : Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a participat, în ziua a doua a lucrărilor, la consfătuirea cu activul de partid și de stat din agricultură, care a avut următoarea ordine de zi : — Raport cu privire la rezultatele obținute la cultura grîului, orzului și la alte cereale păioase în anul 1985—1986, concluziile ce se desprind și măsurile ce trebuie întreprinse pentru realizarea și depășirea prevederilor planului de stat în agricultură în 1987 ; — Program de măsuri cu privire la pregătirea și desfășurarea campaniei de recoltare a culturilor de toamnă, însămînțarea cerealelor păioase, executarea ogoarelor de toamnă și altor acțiuni de creștere a capacității de producție a solului ; — Program special pentru recoltarea, transportul și depozitarea porumbului ; — Program privind măsurile pentru asigurarea densității la hectar la cerealele păioase de toamnă și pentru prevenirea pierderilor la recoltarea mecanizată a culturilor ; — Program special privind asigurarea udărilor de răsărire a grîului, orzului și a altor culturi care se însămînțează în toamna anului 1986.

În încheierea lucrărilor consfătuirii **a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.**

20 august : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidu-

lui Comunist Român, a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. Comitetul Politic Executiv a analizat rezultatele consfătuirii cu activul de partid și de stat din agricultură și ale schimbului de experiență desfășurat cu acest prilej în județul Olt.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a propus, în cadrul ședinței, instituirea titlului de „Erou al Noii Revoluții Agrare" și a medaliei corespunzătoare, care să fie atribuită județelor, unităților și cadrelor din agricultură care realizează producții mari.

Comitetul Politic Executiv, pe baza propunerii secretarului general al partidului, a hotărît să se acorde titlul de „Erou al Noii Revoluții Agrare" județului Olt, primului-secretar al comitetului județean de partid, unor unități, precum și unor cadre din agricultura acestui județ. De asemenea, s-a hotărît acordarea acestui titlu tuturor unităților care au obținut în anul 1986 peste 8 000 kg grîu la hectar.

Comitetul Politic Executiv a dezbătut, în continuare, o serie de probleme privind realizarea programelor de perfecționare a activității în diferite sectoare ale vieții economice. În acest cadru, au fost examinate și aprobate : — Raportul privind încadrarea în normele de consum de materii prime, materiale, combustibili și energie pe semestrul I 1986, comparativ cu aceeași perioadă a anului 1985, și măsurile de reducere în continuare a consumurilor ; — Raportul privind utilizarea mașinilor, utilajelor și instalațiilor din industrie, construcții și transporturi în semestrul I 1986, comparativ cu semestrul I 1985 ; — Raportul privind îndeplinirea planului productivității muncii și corelarea principalilor indicatori de muncă și retribuire în industria republicană, construcții-montaj și transporturi în semestrul I 1986, comparativ cu semestrul I 1985 ; — Raportul privind asigurarea și controlul calității produselor și activitatea de metrologie în trimestrul II 1986 ; — Raportul cu privire la îmbunătățirea activității controlului financiar în economie. A fost examinat și aprobat Raportul privind activitatea desfășurată în semestrul I 1986 pentru rezolvarea propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii adresate conducerii de partid.

Comitetul Politic Executiv a examinat și aprobat propunerile privind inițiativele României la cea de-a 41-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U.

De asemenea, a examinat și aprobat mandatul delegației române la cea de-a VIII-a Conferință a șefilor de stat sau de guvern ai țărilor nealiniate, de la Harare, desfășurată în perioada 1—6 septembrie 1986.

21 august : Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu au participat la marea adunare populară festivă și spectacolul festiv care au avut loc pe stadionul „23 August" din Capitală, consacrate celei de-a 42-a aniversări a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, eveniment de însemnătate istorică, ce a deschis o eră nouă, de profunde transformări revoluționare, democratice în viața țării.

4—6 septembrie : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Consiliului Național al Oamenilor Muncii, s-au desfășurat, la București, lucrările celui de-al III-lea Congres al oamenilor muncii din industrie și alte sectoare economice ale României socialiste, cu următoarea ordine de zi : — Raport asupra modului în care se acționează pentru înfăptuirea integrală a prevederilor planului pe anul 1986 și măsurile ce se impun în vederea mobilizării tuturor oamenilor muncii pentru îndeplinirea Planului național unic de dezvoltare economico-socială a României în cincinalul 1986—1990 ; — Program privind înfăptuirea obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român pentru dezvoltarea intensivă a economiei naționale în perioada 1986—1990 ; — Raport asupra modului în care se aduc la îndeplinire prevederile Programului privind îmbunătățirea nivelului tehnic și calitativ al produselor, reducerea consumurilor de materii prime, de combustibil și energie și valorificarea superioară a materiilor prime și materialelor ; — Program privind perfecționarea sistemului de finanțare și creditare a activităților economice și a normativelor economico-financiare ; — Programul de creștere a nivelului de trai în perioada 1986—1990 și de ridicare continuă a calității vieții ; — Propuneri pentru îmbunătățirea unor prevederi ale Legii privind Congresul și conferințele județene ale oamenilor muncii, alegerea și atribuțiile organelor acestora ; — Alegerea președintelui Consiliului Național al Oamenilor Muncii ; — Alegerea Consiliului Național al Oamenilor Muncii.

În prima zi, întîmpinat cu cele mai alese sentimente de dragoste și stimă, **a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.**

La 5 septembrie **a fost adoptată, în unanimitate, Hotărîrea specială a Congresului al III-lea al oamenilor muncii cu privire la realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în înalta funcție de președinte al Consiliului Național al Oamenilor Muncii.**

A luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.

La 6 septembrie au fost adoptate Hotărîrea cu privire la adoptarea cuvîntării tovarășului Nicolae Ceaușescu — rostită la Congresul al III-lea al oamenilor muncii — ca program de muncă și acțiune al tuturor oamenilor muncii, al întregului popor ; Hotărîrea-Chemare a congresului, adresată clasei muncitoare, tuturor oamenilor muncii din țara noastră ; Apelul Congresului al III-lea al oamenilor muncii din Republica Socialistă România pentru dezarmare nucleară și generală, pentru pace ; Hotărîrea celui de-al III-lea Congres al oamenilor muncii din Republica Socialistă România cu privire la reducerea cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare și organizarea unui referendum.

În încheierea lucrărilor congresului **a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.**

4—5 septembrie : În cadrul Congresului al III-lea al oamenilor muncii **s-au desfășurat lucrările celui de-al VIII-lea Congres al cooperației de producție, achiziții și desfacere a mărfurilor.**

4—5 septembrie : În cadrul Congresului al III-lea al oamenilor muncii **s-au desfășurat lucrările celui de-al VII-lea Congres al cooperației meșteșugărești.**

19 septembrie : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc ședința Co-

mitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. Comitetul Politic Executiv a examinat un Raport cu privire la realizarea Complexului hidrotehnic Turnu Măgurele — Nicopole ; a examinat și aprobat un Raport privind modul cum au fost aplicate, în primul semestru al anului 1986, prevederile legii privind controlul provenienței unor bunuri care nu au fost dobândite în mod licit ; a aprobat Propunerile privind participarea Republicii Socialiste România la cea de-a 41-a sesiune a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite.

În continuarea ședinței a fost prezentată o informare în legătură cu convorbirile, de la București, dintre președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și primul ministru al Republicii Elene, Andreas Papandreu.

28 septembrie : „Poziția României, aprecierile și considerentele președintelui Nicolae Ceaușescu privind principalele probleme ale vieții internaționale" au fost prezentate celei de-a 41-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. de ministrul afacerilor externe al țării noastre, Ioan Totu.

10 octombrie : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. Comitetul Politic Executiv a examinat și aprobat Raportul cu privire la evoluția prețurilor și tarifelor în semestrul I/1986 ; a dezbătut un proiect de Decret privind conferirea titlului de „Erou al Noii Revoluții Agrare" și a altor distincții județelor, întreprinderilor și unităților agricole socialiste pentru realizări deosebite în sporirea producției agricole ; a examinat rezultatele primei etape a Conferinței de la Stockholm pentru măsuri de încredere și securitate și pentru dezarmare în Europa.

14 octombrie : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, a avut loc ședința Consiliului de Stat, în cadrul căreia Consiliul de Stat a dezbătut și adoptat Decretul privind instituirea titlului de „Erou al Noii Revoluții Agrare" din Republica Socialistă România. În ierarhia distincțiilor de stat ale Republicii Socialiste România titlul de „Erou al Noii Revoluții Agrare" ocupă un loc egal cu titlul de „Erou al Muncii Socialiste". Consiliul de Stat a dezbătut și adoptat Decretul privind stabilirea criteriilor de conferire a titlului de „Erou al Noii Revoluții Agrare" și a altor distincții județelor și unităților agricole socialiste pentru realizări deosebite în sporirea producției agricole ; a adoptat Decretul privind transmiterea unor păduri și terenuri forestiere și a unor plantații și perdele forestiere în administrarea directă a unităților silvice din subordinea Ministerului Silviculturii ; a adoptat Decretul pentru convocarea Marii Adunări Naționale ; a examinat și ratificat unele tratate internaționale.

În continuarea ordinii de zi Consiliul de Stat a dezbătut și adoptat Raportul Comisiei pentru analiza activității de soluționare a propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii adresate Consiliului de Stat în semestrul I 1986 și Raportul Consiliului de Miniștri privind activitatea de rezolvare a propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor adresate organelor centrale ale administrației de stat în semestrul I 1986.

14—15 octombrie : La București a avut loc ședința Comitetului miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia de prietenie, colaborare și asistență mutuală. A fost dat publicității comunicatul ședinței.

17 octombrie : La Palatul Consiliului de Stat a avut loc **solemnitatea înmînării înaltului titlu de „Erou al Noii Revoluții Agrare" tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.**

Mulțumind pentru înaltul titlu ce i-a fost conferit, **a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.**

17 octombrie : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a avut loc, la sediul Comitetului Central al partidului, o consfătuire cu activul din comerțul exterior.

22 octombrie : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, au avut loc lucrările plenarei C.C. al P.C.R., cu următoarea ordine de zi : 1. Raportul Consiliului de Miniștri cu privire la realizarea planului național unic de dezvoltare economico-socială pe 9 luni și măsurile pentru realizarea integrală a planului pe anul 1986 ; 2. Propunerile pentru modificarea unor prevederi din Constituția Republicii Socialiste România ; 3. Proiect de hotărîre cu privire la reducerea de către Republica Socialistă România, cu 5 la sută, a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare și convocarea, în legătură cu aceasta, a unui referendum ; 4. Probleme organizatorice.

În încheierea lucrărilor plenarei **a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.**

23 octombrie : În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-au deschis lucrările sesiunii a IV-a a celei de-a IX-a legislaturi a Marii Adunări Naționale, cu următoarea ordine de zi : 1. Activitatea internațională a României privind dezvoltarea relațiilor politico-economice, a colaborării multilaterale cu toate statele, participarea activă la soluționarea problemelor complexe ale vieții mondiale prin dialog și negocieri, la lupta pentru dezarmare și pace în lume ; 2. Proiectul de Lege pentru modificarea unor prevederi din Constituția Republicii Socialiste România ; 3. Proiectul de Lege cu privire la reducerea de către Republica Socialistă România, cu 5 la sută, a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare și la consultarea poporului, în legătură cu aceasta, în cadrul unui referendum.

În cadrul lucrărilor sesiunii, **tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o magistrală cuvîntare.**

30 octombrie : Sub președinția tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim viceprim-ministru al guvernului, președintele Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, a avut loc în Capitală **plenara Consiliului Național al Științei și Învățămîntului.**

În deschiderea lucrărilor plenarei și în încheierea dezbaterilor **a luat cuvîntul tovarășa Elena Ceaușescu.**

31 octombrie : Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. Comitetul Politic Executiv a analizat Raportul privind asigurarea și controlul calității produselor și activitatea de metrologie în trimestrul III/1986 ; a examinat Raportul privind îndeplinirea planului de reparații capitale, modernizări și revizii generale ale fondurilor fixe în perioada 1 ianuarie—30 septembrie 1986 ; a dezbătut și aprobat Raportul cu privire la desfășurarea învățămîntului politico-ideologic în anul 1985—1986 și măsurile ce se impun pentru noul an de studiu.

În cadrul ședinței a fost prezentată o informare cu privire la vizita oficială de prietenie efectuată în țara noastră, în perioada 15—18 octombrie, de președintele Republicii Liberia, Samuel Kanyon Doe.

II. HOTĂRÎRI DE PARTID ȘI DE STAT, LEGI, DECRETE, COMUNICATE, PROGRAME, DIRECTIVE, APELURI, DECLARAȚII

1985

16 noiembrie : S-au dat publicității :
— Hotărîrea Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 13—14 noiembrie 1985.
— Apelul Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România adresat secretarului general al C.C. al P.C.U.S., Mihail Gorbaciov, și președintelui Statelor Unite ale Americii, Ronald Reagan.

17 noiembrie : Program privind autoconducerea și autoaprovizionarea pentru asigurarea bunei aprovizionări a populației cu produse agroalimentare și bunuri industriale de consum pe perioada 1-X-1985 — 30-IX-1986.

19 noiembrie : S-a publicat proiectul Legii cu privire la creșterea productivității muncii, perfecționarea organizării și normării producției și a muncii.

20 noiembrie : Decret prezidențial privind conferirea Ordinului „Steaua Republicii Socialiste România" clasa I, cu eșarfă, tovarășului Hu Yaobang, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, cu prilejul împlinirii vîrstei de 70 de ani.

1 decembrie : S-au dat publicității :
— Apelul Congresului științei și învățămîntului către oamenii de știință, de cultură și cadrele didactice din întreaga lume pentru colaborare, dezarmare și pace.
— Hotărîrea Congresului științei și învățămîntului.

8 decembrie : Decret prezidențial privind conferirea Ordinului „Steaua Republicii Socialiste România" clasa I, cu eșarfă, tovarășei Dolores Ibarruri, președintele Partidului Comunist din Spania, cu prilejul împlinirii vîrstei de 90 de ani.

19 decembrie : S-au publicat :
— Legea Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1986.
— Legea Planului de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare al Republicii Socialiste România pe anul 1986.
— Legea Bugetului de stat al Republicii Socialiste România pe anul 1986.

20 decembrie : Programul complex al progresului tehnico-științific al țărilor membre ale C.A.E.R. pînă în anul 2000.

24 decembrie : Declarația-Apel a președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și a președintelui Consiliului de Stat al Republicii Populare Bulgaria, Todor Jivkov, cu privire la realizarea, în Balcani, a unei zone fără arme chimice.

27 decembrie : Decret privind alocația de stat și indemnizația pentru copii, ajutoarele ce se acordă mamelor cu mai mulți copii și soțiilor de militari în termen, precum și indemnizația de naștere.

29 decembrie : Decret prezidențial privind conferirea Ordinului „Meritul cultural" clasa I Operei Române din București, cu prilejul aniversării centenarului.

1986

7 februarie : Comunicat cu privire la îndeplinirea Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1985 și pe întregul cincinal 1981—1985.

23 martie : Declarația-Apel a Frontului Democrației și Unității Socialiste din Republica Socialistă România adresată partidelor și organizațiilor democratice, guvernelor, tuturor popoarelor din țările europene, din Statele Unite ale Americii și Canada, de pe alte continente.

4 aprilie : Legea privind retribuirea în acord global și în acord direct a personalului muncitor.

5 aprilie : — Hotărîrea Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 1—2 aprilie 1986.
— Declarația Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România cu privire la Anul Internațional al Păcii.

8 aprilie : Cu privire la efectivul, compoziția și structura organizatorică a partidului la 31 decembrie 1985 și activitatea politico-organizatorică desfășurată de organele și organizațiile de partid pentru înfăptuirea hotărîrilor și directivelor partidului. — Document adoptat de Plenara C.C. al P.C.R. din 1—2 aprilie 1986.

9 aprilie : Cu privire la activitatea desfășurată de organele de partid, de stat și organizațiile de masă în anul 1985 pentru înfăptuirea politicii de cadre a partidului. — Document adoptat de Plenara C.C. al P.C.R. din 1—2 aprilie 1986.

10 aprilie : Cu privire la activitatea de rezolvare a propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii adresate conducerii partidului, organelor locale de partid și organelor de stat, organizațiilor de masă și obștești, presei și radioteleviziunii în anul 1985. — Document adoptat de Plenara C.C. al P.C.R. din 1—2 aprilie 1986.

11 aprilie : Cu privire la activitatea internațională a partidului și statului în 1985 și principalele obiective ale politicii externe în anul 1986. — Document adoptat de Plenara C.C. al P.C.R. din 1—2 aprilie 1986.

13 aprilie : Apel adresat organizațiilor progresiste și democratice de tineret din țările

europene, din Statele Unite ale Americii și Canada, din țările de pe alte continente.

27 aprilie : Apelul — adoptat de Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor din România — adresat oamenilor muncii, organizațiilor și centralelor sindicale din țările europene, S.U.A. și Canada, de pe alte continente, în vederea intensificării luptei pentru dezarmare, colaborare și pace.

13 mai : Decret prezidențial privind conferirea unor ordine ale Republicii Socialiste România echipei de fotbal „Steaua" a Clubului sportiv al armatei, componenților, antrenorilor și unor tehnicieni ai echipei, precum și unor cadre din conducerea clubului.

3 iunie : Decretul Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România privind amnistierea unor infracțiuni și grațierea unor pedepse.

26 iunie : S-a publicat Decretul prezidențial privind conferirea de distincții ale Republicii Socialiste România unor organizații județene de partid, consilii populare județene, unități economice și institute de cercetare și proiectare.

27 iunie : S-a dat publicității Legea Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe perioada 1986—1990.

21 august : Declarația Agenției române de presă — Agerpres cu privire la hotărîrea Uniunii Sovietice de a prelungi moratoriul unilateral asupra experiențelor cu arme nucleare.

7 septembrie : Decret prezidențial privind conferirea Ordinului „Victoria Socialismului" tovarășului Todor Jivkov, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Bulgaria, cu prilejul împlinirii vîrstei de 75 de ani.

15 octombrie : Decretul Consiliului de Stat privind instituirea titlului de „Erou al Noii Revoluții Agrare" din Republica Socialistă România.

18 octombrie : S-a publicat Hotărîrea-Decret a Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România privind conferirea titlului de „Erou al Noii Revoluții Agrare" tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.

21 octombrie : Decret prezidențial privind conferirea titlului de „Erou al Noii Revoluții Agrare" județului Olt, primului secretar al Comitetului județean Olt al P.C.R. și unor unități agricole socialiste.

24 octombrie : — Hotărîrea Marii Adunări Naționale privind adoptarea cuvîntării tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, rostită în fața forului legislativ suprem al țării, ca document programatic al politicii externe a României.
— Lege pentru modificarea unor prevederi din Constituția Republicii Socialiste România.
— Lege cu privire la reducerea de către Republica Socialistă România cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare și la consultarea poporului, în legătură cu aceasta, în cadrul unui referendum.

25 octombrie : Hotărîrea-Chemare a plenarei C.C. al P.C.R. către organizațiile de partid, către toți oamenii muncii și întregul popor pentru realizarea la toți indicatorii a planului unic de dezvoltare economico-socială pe anul 1986, primul an al celui de-al 8-lea cincinal.

31 octombrie : Apelul participanților la plenara Consiliului Național al Științei și Învățămîntului pentru dezarmare și pace în Europa și în lume.

III. DIN AGENDA DE LUCRU A PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU

a) Vizite de lucru în țară

1985

5 decembrie : Vizita de lucru în două unități industriale reprezentative din **Capitală** — Întreprinderea „23 August" și Întreprinderea de confecții și tricotaje București.

1986

23 ianuarie : Vizita de lucru în unități economice din **Capitală** (Uzina de țevi sudate și Întreprinderea de țevi „Republica").

28 ianuarie : A examinat, în cadrul unei expoziții organizate la Complexul din Piața Scînteii din **Capitală**, modul cum se acționează în diferite ramuri ale economiei naționale pentru modernizarea produselor și tehnologiilor, pentru reducerea consumului de materii prime, materiale, combustibili și energie pe anul 1986 și pe întregul cincinal, în conformitate cu hotărîrile Congresului al XIII-lea al partidului.

5 aprilie : Vizita de lucru în întreprinderi din **Capitală** (Întreprinderea de mașini grele București : Fabrica de pe platforma Berceni a Întreprinderii „Vulcan").

20—23 mai : Vizita de lucru în județele **Satu Mare, Maramureș** și **Sălaj** (Fabrica de instalații și utilaj tehnologic din Carei ; Cooperativa agricolă de producție Sanislău ; Întreprinderea de in și cînepă din Negrești-Oaș ; comuna Odoreu ; Întreprinderea agricolă de stat Odoreu ; Întreprinderea „23 August" din Satu Mare ; Întreprinderea de confecții „Mondiala" din Satu Mare ; Noul centru civic al municipiului Satu Mare ; Întreprinderea de utilaj minier — Satu Mare ; Întreprinderea de piese de schimb și utilaje pentru industria chimică — Satu Mare. Vizita de lucru în județul Satu Mare s-a încheiat cu marea adunare populară din municipiul Satu Mare, la care a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu. În județul Maramureș a vizitat : Combinatul de prelucrare a lemnului din Sighetu Marmației ; Stațiunea de cercetare și producție pentru creșterea bovinelor ; Mina Baia Sprie ; Întreprinderea de mașini și utilaje miniere din Baia Mare ; Întreprinderea de mașini-unelte, accesorii și scule — Baia Mare ; Uzina de preparare a minereurilor, flotația centrală — Baia Mare ; Întreprinderea metalurgică pentru metale neferoase — Baia Mare. La marea adunare populară din municipiul Baia Mare a luat cuvîntul tovarășul

Nicolae Ceaușescu. În județul Sălaj au fost vizitate : Întreprinderea de materiale izolatoare din Șimleu Silvaniei ; Filatura de fire pieptănate din Șimleu Silvaniei ; Cooperativa agricolă de producție Crasna ; Expoziția care a prezentat rezultatele obținute în realizarea producției vegetale și animaliere, în alte sectoare ale agriculturii județului ; Întreprinderea de armături industriale din fontă și oțel — Zalău ; Întreprinderea de anvelope — Zalău ; Întreprinderea de conductori emailați — Zalău ; Întreprinderea de țevi din Zalău. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o cuvîntare la marea adunare populară din municipiul Zalău).

4 iunie : Vizita de lucru în unități agricole din județele **Giurgiu, Teleorman, Olt, Dolj** și **Argeș** (Cooperativa agricolă de producție Adunații Copăceni; Întreprinderea agricolă de stat din Adunații Copăceni; Cooperativa agricolă de producție Ghimpați din județul Giurgiu. În județul Teleorman a vizitat: C.A.P. Călmățuiu de Sus ; C.A.P. Balta Sărată și C.A.P. Purani. În județul Olt au fost vizitate : Întreprinderea agricolă de stat Redea; Cooperativa agricolă de producție Scorniceștii și Ferma de cereale păioase a C.A.P. Colonești. În județul Dolj a vizitat : C.A.P. Băilești; Consiliul unic agroindustrial de stat și cooperatist Plopșor și cooperativele agricole de producție Puțuri și Leu. În județul Argeș a vizitat Ferma Stolnici a I.A.S. Costești).

5 iunie : Vizita de lucru în județele **Călărași, Ialomița, Constanța, Tulcea** și **Brăila** (Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice Fundulea ; C.A.P. Tămădău ; C.A.P. Dor Mărunt și Întreprinderea agricolă de stat Jegălia în județul Călărași. În județul Ialomița a vizitat I.A.S. Ograda și Cooperativa agricolă de producție Gîrbovi. În județul Constanța a vizitat : cîmpurile cerealiere din Consiliul unic agroindustrial Cobadin; Întreprinderea agricolă de stat Amzacea și Întreprinderea agricolă de stat Cogealac. În județul Tulcea a vizitat Întreprinderea agricolă de stat Baia și Cooperativa agricolă de producție din comuna Beidaud. În județul Brăila a vizitat Ferma vegetală Prundu din I.A.S. Insula Mare a Brăilei și I.A.S. Urleasca).

13 și 14 iunie : Vizita de lucru în județul **Brașov** (Întreprinderea „Rulmentul" ; Întreprinderea „Hidromecanica" ; Întreprinderea de tractoare ; Întreprinderea de autocamioane; Combinatul chimic Făgăraș; Întreprinderea agricolă de stat Prejmer; Întreprinderea nr. 2 — Brașov; Întreprinderea de stofe. La Brașov, la sediul comitetului județean de partid, a avut loc întîlnirea cu un grup de membri ai partidului cu stagiu din ilegalitate. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o cuvîntare la marea adunare populară din municipiul Brașov).

24 iulie: Vizita de lucru în județul **Constanța** (Șantierul Centralei nuclearoelectrice de la Cernavodă ; Întreprinderea agricolă de stat Poarta Albă; comuna Mihail Kogălniceanu, pe raza căreia își desfășoară activitatea mai multe unități agricole, între care Întreprinderea agricolă de stat, Asociația economică intercooperatistă de creștere și îngrășare a ovinelor, Cooperativa agricolă de producție, o cuprinzătoare expoziție, care prezenta realizări ale oamenilor muncii din agricultura județului Constanța).

25 iulie : Vizita de lucru în județul **Constanța** (Întreprinderea de construcții navale Constanța și Fabrica de construcții și reparații nave Mangalia).

25 august : Vizita de lucru în **Delta Dunării** (comuna Sfîntu Gheorghe ; orașul Sulina ; comuna Chilia Veche).

15 septembrie : Vizita de lucru în **Capitală** (Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu", Întreprinderea de utilaj chimic „Grivița Roșie", Liceul industrial „Grivița Roșie", Facultatea de electrotehnică a Institutului politehnic din București, Întreprinderea de aparate și utilaje pentru cercetare, Expoziția „Dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului românesc în Epoca Nicolae Ceaușescu").

După încheierea vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășa Elena Ceaușescu au luat parte la marea adunare populară consacrată deschiderii anului de învățămînt 1986—1987, conferind acestui important eveniment din viața școlii, a întregii națiuni o înaltă și profundă semnificație. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o importantă cuvîntare la marea adunare populară din Capitală.

22 septembrie : Vizita de lucru în județul **Buzău** (Întreprinderea turnătoria de piese din fontă pentru mașini-unelte ; Întreprinderea de organe de asamblare pentru industria electrotehnică ; Cooperativa agricolă de producție Smeeni ; Expoziția de animale ; Întreprinderea de utilaj tehnologic ; Întreprinderea de geamuri ; Întreprinderea de sîrmă și produse din sîrmă Buzău. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o cuvîntare la marea adunare populară din municipiul Buzău).

23—24 septembrie : Vizita de lucru în județul **Dîmbovița** (Întreprinderea de electrozi siderurgici ; Întreprinderea de aparataj electric pentru instalații ; Expoziția privind dezvoltarea agriculturii județului Dîmbovița ; Ferma zootehnică a Cooperativei agricole de producție Petrești ; Întreprinderea de frigidere ; Întreprinderea de utilaj chimic ; Întreprinderea mecanică de utilaj tehnologic ; Întreprinderea „Automecanica" ; Combinatul de oțeluri speciale ; Întreprinderea de strunguri SARO ; Întreprinderea de utilaj petrolier din Tîrgoviște ; Muzeul de istorie al județului Dîmbovița. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o cuvîntare la marea adunare populară din municipiul Tîrgoviște).

25—26 septembrie : Vizita de lucru în județul **Prahova** (Muzeul Doftana. A luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu ; Întreprinderea „Neptun" din Cîmpina ; Întreprinderea mecanică din Cîmpina ; Cooperativa agricolă de producție Bucov ; Combinatul petrochimic Brazi ; Întreprinderea „1 Mai" din Ploiești ; Întreprinderea de utilaj chimic. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o cuvîntare la marea adunare populară din municipiul Ploiești).

18 octombrie : A inaugurat **Tîrgul Internațional București**, prestigioasă manifestare economică, aflată la cea de-a XII-a ediție, și care s-a desfășurat, între 18 și 26 octombrie, sub deviza „Comerț-cooperare-dezvoltare-pace".

19 octombrie : Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a participat, la **Slatina,** la sărbătorirea „Zilei recoltei". Cu acest prilej a fost vizitată expoziția „Agricultura județului Olt în Epoca Nicolae Ceaușescu". La marea adunare populară din municipiul Slatina consacrată „Zilei recoltei" a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.

29 octombrie : Vizita de lucru la Întreprinderea „Autobuzul" din **Capitală,** principala unitate producătoare de mijloace de transport în comun din țara noastră.

b) Întîlniri, primiri, convorbiri

1985

6 noiembrie: A primit, succesiv, pe tovarășa Milka Planinț, președintele Consiliului Execu-

tiv Federal al R.S.F. Iugoslavia, pe Herman Onno Ruding, ministrul finanţelor al Olandei, pe Raden Heman Benny Mochtan, care şi-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar şi plenipotenţiar al Republicii Indonezia, precum şi pe Szuts Pal, care şi-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar şi plenipotenţiar al Republicii Populare Ungare în ţara noastră.

12 noiembrie : A primit, succesiv, pe E.M. Tiajelnikov, ambasadorul Uniunii Sovietice la Bucureşti, la cererea acestuia, precum şi pe Borre Merlees Riise, ambasadorul Norvegiei la Bucureşti, în vizită de rămas bun, cu ocazia încheierii misiunii sale în ţara noastră.

14 noiembrie : Delegaţia Partidului Socialist Unit din Berlinul occidental, condusă de Margot Granowski, membru al Biroului Politic şi al Secretariatului C.C. al P.S.U.

15 noiembrie : A primit, succesiv, pe Thongsavath Khaykhamphithoun, care şi-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar şi plenipotenţiar al Republicii Democrate Populare Laos în ţara noastră, precum şi pe ambasadorul Uniunii Sovietice la Bucureşti, E.M. Tiajelnikov, la cererea acestuia.

19 noiembrie : Pe ambasadorul Spaniei la Bucureşti, Jose Ma A. de Sotomayor y Castro, în vizită de rămas bun, cu ocazia încheierii misiunii sale în ţara noastră.

20 noiembrie : A primit, succesiv, pe generalcolonel Milan Vaclavik, ministrul apărării naţionale al R.S. Cehoslovace, şi pe Martin Bangemann, ministrul economiei al R.F. Germania.

22 noiembrie : Pe Waren Zimmermann, trimis special al preşedintelui Statelor Unite ale Americii, Ronald Reagan.

23 noiembrie : A primit pe tovarăşul Grişa Filipov, preşedintele Consiliului de Miniştri al Republicii Populare Bulgaria.

29 noiembrie : S-a întîlnit cu tovarăşul Hans Kleven, preşedintele Partidului Comunist din Norvegia, şi a primit pe Roger Kirk, care şi-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar şi plenipotenţiar al Statelor Unite ale Americii în ţara noastră.

3 decembrie : A primit pe Leopold Gratz, ministrul afacerilor externe al Austriei.

6 decembrie : Pe Alfred Miodowicz, membru al Consiliului de Stat şi preşedinte al Înţelegerii Naţionale a Sindicatelor din Polonia.

13 decembrie : A avut convorbiri, la Belgrad, cu prilejul vizitei în R.S.F. Iugoslavia, cu tovarăşul Vidoie Jarkovici, preşedintele Prezidiului Comitetului Central al Uniunii Comuniştilor din Iugoslavia.

15 decembrie : A primit pe George Shultz, secretarul de stat al Statelor Unite ale Americii.

18 decembrie : Pe tovarăşul Hoang Tung, secretar al C.C. al Partidului Comunist din Vietnam.

19 decembrie : A primit pe secretarii cu probleme internaţionale şi ideologice ai comitetelor centrale ale partidelor comuniste şi muncitoreşti din unele ţări socialiste, care au participat la lucrările consfătuirii de la Bucureşti.

20 decembrie : Pe mareşalul Uniunii Sovietice V.G. Kulikov, comandant-şef al Forţelor Armate Unite ale statelor participante la Tratatul de la Varşovia, şi pe generalul de armată A. I. Gribkov, şeful Statului Major al Forţelor Armate Unite.

27 decembrie : Pe maiorul Mohamed Mahmoud Ould Deh, secretarul permanent al Comitetului Militar de Salvare Naţională din Republica Islamică Mauritania.

29 decembrie : Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, tovarăşa Elena Ceauşescu şi ceilalţi tovarăşi din conducerea de partid şi de stat au primit, în faţa sediului Comitetului Central al partidului, mii de copii şi tineri de pe întreg cuprinsul patriei care au venit, cu prilejul sărbătorii Pluguşorului şi al Anului nou, să ureze din toată inima, cu căldura şi entuziasmul specifice vîrstei lor, conducătorului iubit şi respectat al partidului şi statului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, tovarăşei Elena Ceauşescu, tradiţionalul „La mulţi ani !", viaţă lungă, multă sănătate şi fericire, nesecată putere de muncă, pentru progresul necontenit al patriei noastre socialiste, pentru binele şi prosperitatea întregului popor român, pentru înfăptuirea aspiraţiilor sale de libertate şi pace. A luat cuvîntul tovarăşul Nicolae Ceauşescu.

30 decembrie : Preşedintele Republicii Socialiste România, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a primit pe şefii misiunilor diplomatice, pe reprezentanţii unor organizaţii acreditaţi în ţara noastră, care au prezentat felicitări cu prilejul celei de-a 38-a aniversări a proclamării Republicii şi al Anului nou — 1986.

Mulţumind pentru felicitările şi urările adresate, a luat cuvîntul tovarăşul Nicolae Ceauşescu.

1986

10 ianuarie : A primit pe Gurii I. Marciuk, vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri, preşedintele Comitetului de Stat al U.R.S.S. pentru Ştiinţă şi Tehnică.

17 ianuarie : A primit, în staţiunea Predeal, delegaţia Organizaţiei pentru Eliberarea Palestinei, condusă de Faruk Kaddoumi, membru al Comitetului Executiv, şeful Departamentului Politic al O.E.P.

21 ianuarie : Pe Necdet Tezel, ministru secretar de stat la Ministerul Afacerilor Externe, trimis special al preşedintelui Republicii Turcia.

24 ianuarie : Pe Abdellatif Filali, ministrul afacerilor externe şi cooperării al Regatului Maroc.

31 ianuarie : A primit, succesiv, pe Filoteo Samaniego Salazar, care şi-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar şi plenipotenţiar al Republicii Ecuador în ţara noastră, precum şi pe Knut Erling Sagen, care şi-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar şi plenipotenţiar al Norvegiei în România.

3 februarie : Pe general-locotenent Yousuf Hussein Ahmed, membru al Consiliului Militar de Tranziţie al Republicii Sudan.

7 februarie : Pe Hassan Ali, membru al Consiliului Comandamentului Revoluţiei, ministrul comerţului al Republicii Irak, preşedintele părţii irakiene în Comisia mixtă guvernamentală de cooperare economică, tehnico-ştiinţifică şi de comerţ, ale cărei lucrări s-au desfăşurat la Bucureşti.

8 şi 9 februarie : S-a întîlnit şi reîntîlnit cu tovarăşul Yasser Arafat, preşedintele Comitetului Executiv al Organizaţiei pentru Eliberarea Palestinei.

12 februarie : A primit pe Arthur Schneier, preşedintele Fundaţiei „Apelul pentru conştiinţă" din S.U.A.

17 februarie : A primit, succesiv, pe Musa Abu Freiwa, secretarul Comitetului Popular pentru economie şi industrie uşoară al Jamahiriei Arabe Libiene Populare Socialiste, precum şi pe Jack Spitzer, preşedinte de onoare al Organizaţiei evreieşti „B'nai B'rith International",

și Alfred Moses, președintele executiv al Comitetului american evreiesc.

21 februarie : Pe Sheik Abdulle M. Mohamed, care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar ai Republicii Democratice Somalia în țara noastră.

27 februarie : A primit, la Moscova, pe tovarășul Dimce Belovski, secretarul Prezidiului Comitetului Central al Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, conducătorul delegației U.C.I. care a participat la Congresul al XXVII-lea al P.C.U.S.

28 februarie : Întîlnire între tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, care în fruntea unei delegații de partid a participat la lucrările Congresului al XXVII-lea al P.C.U.S., și Mihail Gorbaciov, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice.

11 martie : A primit pe R.A.R.S. Ramanayake, ambasadorul Republicii Democratice Socialiste Sri Lanka la București, în vizită de rămas bun, cu ocazia încheierii misiunii sale în țara noastră.

14 martie : A primit, succesiv, delegația parlamentară din Republica Zimbabwe, condusă de Nolian Chipo Makombe, președintele Senatului, precum și pe Nicolas Revenga, care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Spaniei în țara noastră.

20 martie : Pe Musiehuddin Ahmad, ambasadorul Republicii Populare Bangladesh, în vizită de rămas bun, cu ocazia încheierii misiunii sale în țara noastră.

21 martie : A primit pe Vlaiko Krivokapici, redactor-șef al revistei iugoslave „Komunist", și pe Ianez Koroșeț, redactor-șef al ediției în limba slovenă a acestei reviste.

29 martie : Pe E. M. Tiajelnikov, ambasadorul Uniunii Sovietice la București, la cererea acestuia.

1 aprilie : Un grup larg reprezentativ de oameni de afaceri din Statele Unite ale Americii, condus de George G. Gellert, președintele firmei „Atalanta Corporation", vicepreședinte al Consiliului economic româno-american.

3 aprilie : Delegația parlamentară din Republica Turcia, condusă de Necmettin Karaduman, președintele Marii Adunări Naționale.

9 aprilie : Pe Alain Penel și Ferdinand Polly, trimiși speciali ai ziarului elvețian „Tribune de Genève".

11 aprilie : Pe ambasadorul Maynard W. Glitman, negociator-șef al S.U.A. pentru problemele rachetelor nucleare cu rază medie de acțiune la tratativele sovieto-americane de la Geneva.

14 aprilie : A primit succesiv, delegația parlamentară din Republica Argentina, condusă de Roberto Pascual Silva, prim-vicepreședinte al Camerei Deputaților, pe E.M. Tiajelnikov, ambasadorul Uniunii Sovietice la București, la cererea acestuia, precum și pe Abdul Hamid F. Farhat, secretarul Comitetului Popular al Biroului Popular al Jamahiriei Arabe Libiene Populare Socialiste la București, la cererea acestuia.

14 aprilie: Pe Masoud Roghani Zanjani, ministrul planului și bugetului al Republicii Islamice Iran, conducătorul delegației țării sale la convorbirile economice guvernamentale desfășurate la București.

13 aprilie : A primit, succesiv, pe dr. Najma Heptullah, secretar general al Comitetului pe întreaga Indie al Partidului Congresul Național Indian, pe Anwar Hashim, care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Populare Bangladesh în țara noastră, pe Donald James Walker, care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Noii Zeelande în România, precum și pe Jacques Mombo, ambasadorul Republicii Gaboneze la București, în vizită de rămas bun, cu ocazia încheierii misiunii sale în țara noastră.

24 aprilie : S-a întîlnit cu tovarășul Jorge del Prado, secretar general al Partidului Comunist Peruan.

25 aprilie : A primit delegația parlamentară a Republicii Libaneze, condusă de Hussein El Husseini, președintele Adunării Naționale.

28 aprilie : Pe Milton F. Rosenthal, președintele părții americane în Consiliul economic româno-american.

29 aprilie : A primit, succesiv, pe Ranasinghe Premadasa, primul ministru al Republicii Democratice Socialiste Sri Lanka, precum și pe Luis Wybo Alfaro, ambasadorul Statelor Unite Mexicane la București, în vizită de rămas bun, cu ocazia încheierii misiunii sale în țara noastră.

5 mai : A primit pe tovarășul Santiago Carrillo, președintele Comisiei pentru unitatea comuniștilor din Spania.

6 mai : Pe Mahmoud Mestiri, secretar de stat la Ministerul Afacerilor Externe, membru al Guvernului Republicii Tunisiene.

15 mai : A primit, succesiv, pe participanții la cea de-a IX-a sesiune a Comitetului Economic mixt româno-japonez, precum și pe Gambembo Fumu Wa Utadi, secretar general al Mișcării Populare a Revoluției din Zair.

19 mai : A primit, succesiv, pe Song Ping, consilier de stat, președintele Comisiei de Stat a Planificării a R. P. Chineze, și pe ambasadorul Republicii Filipine, Mario Belisario, în vizită de rămas bun, cu ocazia încheierii misiunii sale în țara noastră.

23 mai : Pe Salah Khalaf, membru al Consiliului Revoluționar și al Comitetului Central al Al Fatah.

24 mai : A primit, succesiv, pe Hector Manjarrez Moreno, care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Statelor Unite Mexicane în țara noastră, precum și pe Vincent Boulé, care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Gaboneze în România.

28 mai : Pe Edward Derwinski, consilierul Departamentului de Stat al S.U.A.

3 iunie : Delegația Comitetului Național al Conferinței Consultative Politice Populare din R.P. Chineză, condusă de tovarășul Ma Wenrui, vicepreședinte al Comitetului Național.

7 iunie : Pe Tariq Aziz, viceprim-ministru și ministru de externe al Republicii Irak.

12 iunie : A primit, succesiv, pe Willy de Clercq, membru al Comisiei Comunității Economice Europene (C.E.E.), precum și pe Carlos dos Santos Veras, ambasadorul Republicii Federative a Braziliei la București, cu ocazia încheierii misiunii sale în țara noastră.

18 iunie : S-a întîlnit, în cadrul unei ședințe de lucru, cu membrii Biroului Comitetului municipal de partid al Capitalei.

18 iunie : A primit pe amiral de flotă Branko Mamula, secretarul federal pentru apărarea națională a R.S.F. Iugoslavia.

19 iunie : Delegația parlamentară palestiniană, condusă de șeicul Abdul Hamid Al-Sayeh, președintele Consiliului Național Palestinian.

26 iunie : Pe A.S. Sișțov, ministrul industriei aeronautice al U.R.S.S.

27 iunie : Delegația parlamentară din Republica Malta, condusă de Daniel Micallef, președintele Camerei Reprezentanților.

30 iunie : A primit, succesiv, pe Turgut Özal, primul ministru al Republicii Turcia, precum și pe E.M. Tiajelnikov, ambasadorul Uniunii Sovietice la București, la cererea acestuia.

2 iulie: A primit pe tovarășul Egon Krenz, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.S.U.G., vicepreședinte al Consiliului de Stat al R.D. Germane.

3 iulie : S-a întîlnit și au început convorbirile cu tovarășul Zhao Ziyang, membru al Comitetului Permanent al Biroului Politic al C.C. al P.C. Chinez, premierul Consiliului de Stat al R.P. Chineze.

5 iulie : S-a reîntîlnit și au continuat convorbirile cu tovarășul Zhao Ziyang, membru al Comitetului Permanent al Biroului Politic al C.C. al P.C. Chinez, premierul Consiliului de Stat al R.P. Chineze.

7 iulie : A primit pe Uzi Baram, secretar general al Partidului Muncii din Israel.

8 iulie : Pe tovarășul Raif Dizdarevici, secretar federal pentru afacerile externe al R.S.F. Iugoslavia.

10 iulie: A primit, succesiv, pe senatorul american Larry Pressler, precum și pe Milos Melovski, ambasadorul Republicii Socialiste Federative Iugoslavia la București, cu ocazia încheierii misiunii sale în țara noastră.

15 iulie : A primit, succesiv, pe Walid Joumblatt, președintele Partidului Socialist Progresist din Liban, pe Mandungu Bula Nyati, comisarul de stat pentru afacerile externe al Republicii Zair, și pe Hardev Bhalla, ambasadorul Republicii India la București, cu ocazia încheierii misiunii sale în țara noastră.

16 iulie : A primit, succesiv, pe Hans Stercken, președintele Consiliului Uniunii Interparlamentare, președintele Comisiei pentru afaceri externe a Bundestagului Republicii Federale Germania, precum și pe tovarășul Andrei Lukanov, membru supleant al Biroului Politic al C.C. al Partidului Comunist Bulgar, prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Bulgaria.

21 iulie : A primit, în stațiunea Neptun, delegația parlamentară a Republicii Elene, condusă de Mihalis Stefanidis, prim-vicepreședinte al Adunării Naționale.

22 iulie: A primit, în stațiunea Neptun, pe Tony K. Siddique, ambasadorul Republicii Singapore la București, cu ocazia încheierii misiunii sale în țara noastră.

23 iulie : A primit, în stațiunea Neptun, pe secretarul general al Partidului Uniunea pentru Progres Național, președintele Adunării Naționale a Republicii Burundi, Emil Mworoha.

28 iulie : A primit, succesiv, în stațiunea Neptun, pe Sami Maroun, trimis special al președintelui Republicii Libaneze, Amin Gemayel, precum și pe Frans Maes, ambasadorul Belgiei la București, cu ocazia încheierii misiunii sale în țara noastră.

30 iulie: S-a întîlnit, în stațiunea Neptun, cu tovarășul William Kashtan, secretar general al Partidului Comunist din Canada.

30 iulie : S-a întîlnit, în stațiunea Neptun, cu tovarășul Mouhammed Harmel, secretar general al Partidului Comunist din Tunisia.

1 august : A primit, la Snagov, pe Abdennour Bekka, ambasadorul Republicii Algeriene Democratice și Populare la București, cu ocazia încheierii misiunii sale în țara noastră.

8 august : A primit, succesiv, la Snagov, delegația Partidului „FRELIMO", condusă de tovarășul Joaquim Alberto Chissano, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al partidului, ministrul afacerilor externe al Republicii Populare Mozambic, precum și pe Nathu Ram Verma, care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii India în țara noastră.

12 august : A primit, la Snagov, pe Abdul Hamid Farhat, secretarul Comitetului Popular al Biroului Popular al Jamahiriei Arabe Libiene Populare Socialiste la București.

13 august : A primit, la Snagov, pe Izzat Farid Abou Al Rub, reprezentant permanent al Organizației pentru Eliberarea Palestinei la București.

14 august : A primit, succesiv, la Snagov, pe ambasadorul Vernon Walters, reprezentantul permanent al Statelor Unite ale Americii la Organizația Națiunilor Unite, precum și pe Ernesto A. Querubin, care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Filipine în țara noastră.

15 august : A primit, la Snagov, pe primul ministru al Republicii Socialiste a Uniunii Birmane, Maung Maung Kha.

21 și 22 august : S-a întîlnit și s-a reîntîlnit, la Snagov, cu tovarășul Yasser Arafat, președintele Comitetului Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei.

26 august : A primit, la Snagov, pe Philip Binye Koroye, ambasadorul Republicii Federale Nigeria la București, cu ocazia încheierii misiunii sale în țara noastră.

27 august : A primit, la Snagov, pe Kamal El Chazli și pe Ahmad Salama Mohamed, secretari generali adjuncți ai Partidului Național Democrat din Egipt.

28 august : A primit, la Snagov, delegația Partidului Comunist Japonez, alcătuită din Eizo Kobayashi, membru al Prezidiului Permanent și al Secretariatului partidului, și Yasuo Ogata, membru al Prezidiului, șeful Secției internaționale a C.C. al P.C. Japonez.

29 august : A primit, la Snagov, delegația Partidului Comunist Finlandez, condusă de Esko Vainionpaeae, secretar general al partidului.

2 septembrie : A primit, la Snagov, pe Enayet Karim, redactor-șef al revistei „The Tide" din Bangladesh, și pe Fahmida Karim, redactor de politică externă la aceeași revistă.

3 septembrie : A primit, la Snagov, delegația parlamentară din Emiratele Arabe Unite, condusă de Hilal bin Ahmed Lootah, președintele Consiliului Național Federal (parlamentul), președintele Grupului din Emirate în Uniunea Interparlamentară, precum și pe general-maior Nurudeen Imam, membru în Consiliul de Conducere al Forțelor Armate Nigeriene.

4 septembrie : A primit delegația militară din R.P.D. Coreeană, condusă de general de armată O Gîk Riăl, membru al Biroului Politic al C.C. al Partidului Muncii din Coreea, șeful Marelui Stat Major al Armatei Populare Coreene.

8 septembrie : Pe Alvaro Montero Mejia, secretar general al Partidului Socialist Costarican.

9 septembrie : A primit pe tovarășul Milos Jakeš, membru al Prezidiului, secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia.

10 și 11 septembrie : La Palatul Consiliului de Stat au avut loc convorbiri între președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și primul ministru al Republicii Elene, Andreas Papandreu.

12 septembrie : A primit pe Saad Mohamed Ahmed, președintele Federației Generale a Sin-

dicatelor din Egipt, ministru pentru problemele forței de muncă și pregătirii profesionale.

16 septembrie : A primit, succesiv, pe secretarul general al Partidului Comunist Brazilian, Giocondo Dias, și pe secretarul general al Partidului Comunist din Israel, Meir Vilner, însoțit de Ali Ashur, membru al C.C. al P.C. din Israel.

18 septembrie : A primit, succesiv, pe Didier Bariani, secretar de stat la Ministerul Afacerilor Externe al Franței, membru al guvernului, pe Hans Koschnick, membru al Prezidiului Partidului Social-Democrat din R.F. Germania, președintele Comisiei pentru relații internaționale a P.S.D., precum și delegația Mișcării Patriotice de Renaștere Națională (P.R.O.N.) din R.P. Polonă, condusă de Jan Dobraczynski, președintele Consiliului Național al mișcării.

19 septembrie : A primit, succesiv, pe Mokhtar Kaci-Abdallah, care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Algeriene Democratice și Populare, și pe Antonio Sabino Cantuaria Guimaraes, care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Federative a Braziliei în țara noastră.

20 septembrie : A primit, la Snagov, pe Gaston Plissonnier, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.C. Francez.

21 septembrie : A primit, la Snagov, pe Khalil Al-Wazir, adjunct al comandantului suprem al Forțelor Revoluției Palestiniene, membru al Comitetului Central al Al-Fatah.

23 septembrie : S-a întîlnit cu tovarășul Ali Yata, secretar general al Partidului Progresului și Socialismului din Maroc, și a primit delegația Partidului Creștin Social din Luxemburg, condusă de Jean Spautz, președintele partidului.

25 septembrie : A primit delegația Adunării Naționale a Republicii Zambia, condusă de Robinson Mwaakwe Nabulyato, președintele adunării.

26 septembrie : Pe Laurent Kanyarubira, care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Ruandeze în țara noastră.

29 septembrie : Pe Mohamed Said El-Sayed, ambasadorul Republicii Arabe Egipt la București.

1 octombrie : Pe Antonio Esquivel Yedra, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Cuba.

2 octombrie : A primit, succesiv, pe Günther Kleiber, membru al Biroului Politic al C.C. al P.S.U.G., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R.D. Germane, pe David Binder, șeful Biroului din Washington al ziarului „New York Times", precum și pe Yitzhak Korn, președintele Asociației de prietenie Israel—România.

3 octombrie : Pe Mohammad Jassim Al Hamad Al Sager, redactorul-șef al cotidianului de limbă arabă „Al Qabas" din Kuweit, și pe Hafez Omar Mansour Hasan, redactor de politică externă al ziarului.

6 octombrie : Pe Jan Koninckx, care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Belgiei în țara noastră.

8 octombrie : A primit, succesiv, pe Pierre Nze, membru al Biroului Politic, secretar al Comitetului Central al Partidului Congolez al Muncii, și pe Miguel Angel Otero Tamayo, editor și director general al revistei mexicane „El Mundo Internacional".

9 octombrie : A primit, succesiv, pe E. M. Tiajelnikov, ambasadorul Uniunii Sovietice la București, precum și pe ambasadorul Warren Zimermman, șeful delegației Statelor Unite ale Americii la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa de la Viena.

10 octombrie : Delegația militară iugoslavă, condusă de general-colonel Georgije Jovičić, membru al Prezidiului C.C. al Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, președintele Comitetului Organizației U.C.I. din armata populară iugoslavă.

14 octombrie : A primit, succesiv, pe E. A. Șevardnadze, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., ministrul afacerilor externe al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, și pe Abdel Ahad Gamal El-Din, președintele Consiliului Suprem pentru Tineret și Sport din Republica Arabă Egipt.

15 octombrie : A primit pe miniștrii afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia, care au luat parte la ședința de la București. În încheierea întîlnirii tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o cuvîntare.

16 octombrie : A primit, succesiv, pe E. A. Șevardnadze, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., pe Pall Asgeir Tryggvason, ambasadorul Republicii Islanda la București, cu prilejul încheierii misiunii sale în țara noastră, precum și pe Jussi Montonen, ambasadorul Republicii Finlanda la București, cu ocazia încheierii misiunii sale în România.

21 octombrie : Pe Dieter Werner, președintele concernului „Mannesmann" din R.F. Germania.

22 octombrie : Pe tovarășul Jia Chunwang, ministrul securității statului al Republicii Populare Chineze.

23 octombrie : S-a întîlnit cu tovarășul Alvaro Cunhal, secretar general al Partidului Comunist Portughez.

27 octombrie : A primit pe Philip McKearney, ambasadorul Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord la București, cu ocazia încheierii misiunii sale în țara noastră.

28 octombrie : A primit, succesiv, pe tovarășul Guy Daninthe, secretar general al Partidului Comunist din Guadelupa, precum și pe Lucella Ossman de Duque, ambasadorul Republicii Columbia la București, cu ocazia încheierii misiunii sale în țara noastră.

c) Lucrări publicate în țară

1985

1 noiembrie : NICOLAE CEAUȘESCU : „Drepturile omului în lumea contemporană", în limba franceză. Colecția „Din gîndirea social-politică a președintelui României". Editura politică.

13 noiembrie : NICOLAE CEAUȘESCU : „România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate", vol. 24, în limba engleză. Editura politică.

27 noiembrie : NICOLAE CEAUȘESCU : „Drepturile omului în lumea contemporană", în limba maghiară. Colecția „Din gîndirea social-politică a președintelui României". Editura politică.

28 noiembrie : NICOLAE CEAUȘESCU : „Transformări calitative în dezvoltarea economiei românești". Colecția „Din gîndirea economică a președintelui României". Editura politică.

3 decembrie : NICOLAE CEAUȘESCU : „România pe drumul construirii societății socia-

liste multilateral dezvoltate", vol. 25, în limba spaniolă. Editura politică.

11 decembrie : NICOLAE CEAUȘESCU : „Drepturile omului în lumea contemporană", în limba spaniolă. Colecția „Din gîndirea social-politică a președintelui României". Editura politică.

1986

18 ianuarie : NICOLAE CEAUȘESCU : „România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate", vol. 28, cuprinzînd rapoarte, cuvîntări, interviuri și articole din perioada noiembrie 1984 — iulie 1985. Editura politică.

9 februarie : NICOLAE CEAUȘESCU : „Interviuri, declarații și conferințe de presă", în patru volume, cuprinzînd o perioadă de aproape 20 de ani (iunie 1966 — iunie 1985). Editura politică.

aprilie : NICOLAE CEAUȘESCU : „Statul democrației muncitorești revoluționare". Colecția „Din gîndirea social-politică a președintelui României". Editura politică.

10 mai : NICOLAE CEAUȘESCU : „Opere alese", vol 4, cuprinzînd lucrări din perioada 1981—1985. Editura politică.

18 iulie : NICOLAE CEAUȘESCU : „Civilizația socialistă — etapă superioară de dezvoltare socială". Colecția „Din gîndirea filozofică a președintelui României". Editura politică.

d) Interviuri, conferințe și declarații de presă, mesaje

1985

15 noiembrie : Mesajul adresat Conferinței generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (F.A.O.), cu prilejul celei de-a 40-a aniversări a creării acestei organizații.

1986

3 ianuarie : S-a publicat Mesajul de Anul nou adresat întregului nostru popor de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.

6 februarie : A fost publicată Scrisoarea adresată celor care i-au trimis mesaje de felicitare și urări cu prilejul aniversării zilei de naștere și a îndelungatei activități revoluționare.

8 martie : Mesajul adresat femeilor din Republica Socialistă România cu prilejul „Zilei Internaționale a Femeii".

28 martie : Interviul acordat revistei „Komunist" din R.S.F. Iugoslavia.

16 aprilie : Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a adresat un mesaj președintelui Statelor Unite ale Americii, Ronald Reagan, în legătură cu bombardamentele aviației americane asupra Libiei.

27 aprilie : Interviul acordat ziarului elvețian „Tribune de Genève".

28 mai : Mesajul către participanții la întîlnirea prietenească dintre reprezentanții tineretului din Republica Socialistă România și ai tineretului din Republica Populară Chineză.

10 iulie : Mesajul adresat participanților la întîlnirea prietenească dintre reprezentanți ai tineretului din Republica Socialistă România și ai tineretului din Republica Populară Democrată Coreeană.

2 septembrie : Mesajul adresat celei de-a VIII-a Conferințe la nivel înalt a țărilor nealiniate de la Harare.

19 septembrie : Mesajul adresat participanților la Seminarul internațional „Tineretul și pacea".

9 octombrie : Interviul acordat ziarului „Al Qabas" din Kuweit.

IV. RODNIC DIALOG LA CEL MAI ÎNALT NIVEL

a) Vizite peste hotare

1985

21 noiembrie : Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a făcut o vizită la **Praga**, unde a luat parte la întîlnirea conducătorilor de partid și de stat ai țărilor participante la Tratatul de la Varșovia. S-a dat publicității un Comunicat privind întîlnirea la nivel înalt.

2—4 decembrie : Vizita oficială de prietenie a primului ministru al Guvernului Republicii Socialiste România, tovarășul Constantin Dăscălescu, în **Republica Democrată Germană**. A fost publicat Comunicatul privind vizita efectuată.

12—13 decembrie : Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a efectuat, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, o vizită oficială de prietenie în **Republica Socialistă Federativă Iugoslavia**. A fost adoptat un comunicat comun.

16—18 decembrie : O delegație a Republicii Socialiste România, condusă de primul ministru al guvernului, tovarășul Constantin Dăscălescu, a participat, la **Moscova**, la lucrările celei de-a 41-a ședințe a Sesiunii C.A.E.R.

1986

24—28 februarie : Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a participat, la **Moscova,** în fruntea delegației Partidului Comunist Român, la lucrările celui de-al XXVII-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. La 27 februarie, tovarășul Nicolae Ceaușescu a luat cuvîntul în cadrul lucrărilor congresului. La 28 februarie a avut loc întîlnirea prietenească între tovarășii Nicolae Ceaușescu și Mihail Gorbaciov, secretar general al C.C. al P.C.U.S. De asemenea, în aceeași zi, tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o cuvîntare la întîlnirea cu oamenii muncii de la Uzina de linii automate „A 50-a aniversare a U.R.S.S." din Moscova.

16 mai : Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a efectuat o vizită prietenească de lucru în **Uniunea Sovietică.** În timpul vizitei a fost semnat Programul de lungă durată privind dezvoltarea colaborării economice și tehnico-științifice dintre Republica Socialistă România și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste pe perioada pînă în anul 2000. De asemenea, a fost semnat Programul de aplicare a Acordului de colaborare culturală între Republica Socialistă România și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste pe anii 1986—1990. S-a dat publicității un Comunicat cu privire la vizită.

10—11 iunie : Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a participat, la **Budapesta,** la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia de prietenie, colaborare și asistență mutuală. A fost semnat „Apelul statelor participante la Tratatul de la Varșovia către statele membre ale N.A.T.O., către toate țările europene, cu privire la un program de reducere a forțelor armate și armamentelor convenționale în Europa" și a fost adoptat Comunicatul consfătuirii, care s-a dat publicității.

b) Vizite în țara noastră

1985

4—6 noiembrie : Vizita oficială de prietenie a tovarășei Milka Planinț, președintele Consiliului Executiv Federal al Republicii Socialiste Federative Iugoslavia. A fost dat publicității un Comunicat privind această vizită în țara noastră.

22 noiembrie : Vizita de lucru a tovarășului Wojciech Jaruzelski, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Polone. A fost adoptat un Comunicat comun.

22—23 noiembrie : Vizita de prietenie a președintelui Consiliului de Miniștri al R.P. Bulgaria, Grișa Filipov. S-a publicat un Comunicat privind această vizită în țara noastră.

11—12 decembrie : Vizita de lucru a tovarășului Gustav Husak, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, președintele Republicii Socialiste Cehoslovace. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a înmînat tovarășului Gustav Husak Ordinul „Steaua Republicii Socialiste România" clasa I, cu eșarfă, conferit cu prilejul împlinirii vîrstei de 70 de ani. Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Gustav Husak au semnat Programul de lungă durată privind dezvoltarea colaborării economice și tehnico-științifice între Republica Socialistă România și Republica Socialistă Cehoslovacă pînă în anul 2000. S-a adoptat un Comunicat comun.

20—22 decembrie : Vizita de prietenie a tovarășului Todor Jivkov, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Bulgaria. S-a dat publicității un Comunicat privind această vizită în România.

1986

25—29 aprilie : Vizita oficială a primului ministru al Republicii Democratice Socialiste Sri Lanka, Ranasinghe Premadasa. A fost dat publicității un Comunicat comun de presă.

6—7 iunie : Vizita președintelui Republicii Libaneze, Amin Gemayel. S-a publicat un Comunicat cu privire la această vizită în România.

23—26 iunie : Vizita oficială de prietenie a tovarășului Aristides Maria Pereira, secretar general al Partidului African al Independenței din Capul Verde, președintele Republicii Capului Verde, împreună cu tovarășa Carlina Fortes Pereira. Cu prilejul vizitei au fost semnate Acordul general pe termen lung de cooperare între Guvernul Republicii Socialiste România și Guvernul Republicii Capului Verde, precum și un Acord de colaborare între Partidul Comunist Român și Partidul African al Independenței din Capul Verde. S-a dat publicității un Comunicat cu privire la această vizită.

29 iunie — 1 iulie : Vizita oficială a primului ministru al Republicii Turcia, Turgut Özal.

2—6 iulie : Vizita oficială de prietenie a tovarășului Zhao Ziyang, membru al Comitetului Permanent al Biroului Politic al C.C. al Partidului Comunist Chinez, premierul Consiliului de Stat al Republicii Populare Chineze. A fost dat publicității un Comunicat de presă cu privire la vizita oficială de prietenie.

14—17 august : Vizita oficială a primului ministru al Republicii Socialiste a Uniunii Birmane, Maung Maung Kha. A fost adoptat un Comunicat comun de presă.

10 și 11 septembrie : Vizita de prietenie a primului ministru al Republicii Elene, Andreas Papandreu. A fost semnată Declarația președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și a primului ministru al Republicii Elene, Andreas Papandreu, privind problemele dezarmării, păcii și colaborării în Europa și în lume, care s-a dat publicității, împreună cu un comunicat asupra vizitei efectuate.

15—18 octombrie : Vizita oficială de prietenie a președintelui Republicii Liberia, Samuel Kanyon Doe. Președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Samuel Kanyon Doe au semnat Acordul pe termen lung privind dezvoltarea cooperării economice și tehnice și a schimburilor comerciale între Republica Socialistă România și Republica Liberia. S-a dat publicității un comunicat asupra vizitei în țara noastră.

V. PROFUNDĂ PREȚUIRE A POLITICII INTERNE ȘI INTERNAȚIONALE A PREȘEDINTELUI ROMÂNIEI

Lucrări consacrate operei și personalității tovarășului Nicolae Ceaușescu editate peste hotare

22 ianuarie : În **India**, la New Delhi, în editura „Socialook International Publications" a apărut volumul : **„Nicolae Ceaușescu : Principiile politicii externe românești de pace și colaborare pe arena mondială — imperative ale epocii contemporane".**

23 ianuarie : În **Grecia**, în prestigioasa editură atenianā „Krinos", a apărut volumul **„Nicolae Ceaușescu : Dreptul la viață, dreptul la pace"**, sub coordonarea directorului editurii, Y. Emiris, și cu o prefață semnată de Theodoros Katrivanos, secretar general al partidului Uniunea Democratică de Stînga (E.D.A.).

31 ianuarie : În **Belgia**, în editura „Les Auteurs Réunis" a apărut volumul **„Filozofia păcii în concepția președintelui Nicolae Ceaușescu"**, elaborat de cunoscutul publicist Jacques Frennet. Prefața este semnată de Anne-Marie Lizin, membru al conducerii Partidului Socialist Belgian (francofon), deputată în Parlamentul vest-european, primar al localității Huy din provincia Liège.

7 iulie : În **India**, la Calcutta, în editura „Navayug Publishers", a apărut volumul **„Nicolae Ceaușescu — Despre umanismul socialist"**. Volumul este scris de prof. S. K. Kar, cunoscut politolog și publicist. Prefața lucrării este semnată de omul politic indian Nirmal Bose.

16 august : În **Venezuela**, publicat de editura „Centauro" din Caracas, a apărut volumul **„Nicolae Ceaușescu — România, socialism, democrație, independență, pace".**

22 octombrie : În **R. P. Angola**, la Luanda, a fost publicat volumul **„Nicolae Ceaușescu — pagini alese"**, o nouă și elocventă mărturie a înaltei prețuiri a gîndirii și activității președintelui României.

VI. REALIZĂRI ECONOMICO-SOCIALE

1985

5 noiembrie : La schela de producție petrolieră Poeni, județul Teleorman, în primele zile ale lunii noiembrie au fost date în exploatare încă trei sonde noi. De la începutul anului, în cadrul perimetrului de activitate al schelei au fost puse în funcțiune 62 de sonde noi.

9 noiembrie : În cei 20 de ani care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, în orașele și comunele județului Dolj au fost construite 65 000 de apartamente.

— La Tîrgu Mureș a fost dat în folosință un impunător edificiu : casa de cultură a tineretului și studenților. De asemenea, lucrătorii Trustului antreprize generală de construcții-montaj Mureș au dat în folosință cel de-al 35 000-lea apartament construit, la Tîrgu Mureș, în perioada ultimilor 20 de ani, în care locuiesc două treimi din actualii cetățeni ai municipiului.

— Numărul apartamentelor înălțate în anii socialismului în „cetatea rulmenților" — Bîrlad — se ridică la 12 500.

10 noiembrie : La Combinatul de oțeluri speciale din Tîrgoviște a fost pusă în funcțiune fabrica de dolomită sinterizată.

— La Comănești, pe valea Trotușului, a intrat în funcțiune o fabrică de materiale de construcții care folosește ca materie primă cenușa provenită de la termocentrala din localitate.

17 noiembrie : La Întreprinderea salină Slănic-Prahova a avut loc o adunare festivă consacrată aniversării a 300 de ani de existență a exploatării sării în Slănic.

26 noiembrie : La Colibași, județul Argeș, a fost inaugurată casa de cultură a sindicatelor. Noul edificiu se integrează armonios în arhitectonica viitorului oraș, în care s-au construit un număr de peste 6 700 apartamente, creșe, grădinițe, școli, spații comerciale etc.

— La Întreprinderea de construcții navale Constanța a avut loc o premieră industrială : lansarea petrolierului de 85 000 tdw „Prahova".

5 decembrie : Numărul apartamentelor noi construite în orașele și satele botoșănene a ajuns la 36 000.

24 decembrie : Numai în cincinalul 1981—1985 constructorii de locuințe din județul Iași au realizat 30 000 de apartamente.

27 decembrie : Constructorii vasluieni au înălțat în ultimii 5 ani 16 000 de apartamente, în care s-a mutat o populație echivalînd cu locuitorii din 1965 ai orașelor Vaslui și Huși luați la un loc.

— Constructorii de mașini textile de la Întreprinderea „Metalotehnica" din Tîrgu Mureș

au realizat cea de-a 35 000-a mașină de cusut industrial, utilaj de mare complexitate tehnică.

— În județul Vrancea, în cadrul Consiliului agroindustrial Tătăranu s-au recepționat lucrările de desecări pentru 9 200 hectare, în zona Timbolești — Dumitrești, lucrările de combatere a eroziunii solului pe 1 200 hectare și s-a realizat extinderea sistemului mare de irigații Biliești — Slobozia — Ciorăști cu încă 320 hectare.

— La șantierul Sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier II a fost pus în paralel cu sistemul energetic național cel de-al cincilea grup hidroenergetic cu o capacitate de 27 MW, puterea instalată în centrala electrică românească ajungînd la 135 MW.

1986

5 ianuarie : Oamenii muncii din cadrul Combinatului minier al Văii Jiului au extras primele 500 tone cărbune cocsificabil de la noua mină Valea de Brazi — cea de-a 11-a unitate minieră din Valea Jiului.

7 ianuarie : În cadrul Întreprinderii „Hidromecanica" din Brașov a fost dată în exploatare o nouă și importantă capacitate de producție : hala de prelucrare mecanică a turbosuflantelor, mecanisme care supraalimentează motoarele diesel rapide.

15 ianuarie : În centrul municipiului Bacău, ca și în noile cartiere de locuințe, au fost înălțate și date „la cheie" oamenilor muncii încă 1 800 apartamente. Cu acestea, numărul apartamentelor nou construite în municipiul de pe Bistrița a ajuns la 50 000.

16 ianuarie : Gama tractoarelor și utilajelor realizate de colectivul întreprinderii „Tractorul" din Brașov s-a îmbogățit cu un nou produs : buldoscreperul pe șenile BS 2 200 ASL, utilaj complex, cu utilizări multiple în construcții de drumuri, lucrări de hidroameliorații, hidrotehnice, de excavații de lignit, pietriș, nisip, pămînt etc.

18 ianuarie : La Tîrgu Mureș, în zona căminelor studențești și a policlinicilor din frumosul cartier „Cornișa" — el însuși o realizare edilitară a ultimilor ani — s-a înălțat un nou edificiu social-cultural, o adevărată bijuterie arhitectonică din orașul de pe Mureș : noua și moderna casă de cultură a tineretului și studenților.

— Constructorii de locuințe din județul Timiș au executat în cincinalul trecut și au pus la dispoziția oamenilor muncii din această parte a țării aproape 25 000 de apartamente.

19 ianuarie : Colectivul muncitoresc de la Întreprinderea de mașini-unelte și agregate București a finalizat un nou utilaj de mare complexitate tehnică, realizat pentru prima dată în țara noastră : mașina de rectificat manetoanele arborilor cotiți RAM-400-1.

24 ianuarie : Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a inaugurat prima parte a magistralei a II-a a metroului bucureștean, cuprinsă între Întreprinderea de mașini grele București și Piața Unirii.

8 februarie : Pe marea platformă industrială „23 August" din Capitală s-a dat în exploatare o nouă gară cu același nume.

14 februarie : Colectivul Întreprinderii constructoare de mașini din Reșița a realizat motorul naval cu numărul 100.

20 februarie : La Întreprinderea mecanică din Bacău a fost construită și pusă în funcțiune o nouă capacitate de producție : linia tehnologică de zincare la cald a organelor de asamblare pentru liniile electrice de înaltă tensiune și industria de autoturisme.

— Constructorii de vagoane din Drobeta-Turnu Severin au realizat vagonul de marfă numărul 75 000.

28 februarie : A fost pus în funcțiune cel de-al doilea tunel de la Mestecăniș, modernă magistrală subterană în lungime de 1 624 metri, care ușurează exploatarea feroviară a traseului Suceava — Vatra Dornei — Ilva Mică.

— A fost inaugurată noua Casă de cultură a sindicatelor din Botoșani.

7 martie : A fost dat în folosință în municipiul Mediaș un nou spital cu o capacitate de 430 locuri.

— La Baia Mare — unul din puternicele centre sportive ale țării — s-a inaugurat dispensarul policlinic sportiv.

8 martie : La Medgidia a fost pusă în funcțiune prima instalație de exploatare a noului port fluvial al Canalului Dunăre — Marea Neagră.

12 martie : Zestrea edilitară a localităților din județul Teleorman se îmbogățește cu noi locuințe moderne, confortabile. Numai în cincinalul trecut au fost puse la dispoziția oamenilor muncii din orașe și comune peste 6 700 de apartamente.

— Colectivul Șantierului naval din Galați a finalizat lucrările de execuție la nava „Român" de 15 000 tdw, care a fost predată flotei noastre comerciale.

14 martie : Pe magistrala feroviară Băbeni — Berești — Alunu, care preia în trafic spre termocentralele patriei lignitul extras din tînărul bazin carbonifer al Vîlcii, a fost străpuns tunelul Groși, primul din cele patru tuneluri pentru traversarea dealurilor dintre cele trei localități.

18 martie : Oamenii muncii de la Întreprinderea de aparataje și motoare electrice din municipiul Sfîntu Gheorghe au produs motorul electric cu numărul un milion.

19 martie : În ultimii 20 de ani, la Cîmpulung, județul Argeș, s-au construit importante obiective economice, peste 10 000 apartamente și un spital cu 450 locuri.

20 martie : Din 1965 și pînă în martie 1986 au fost construite în municipiul Cluj-Napoca peste 71 200 apartamente, precum și un mare număr de obiective social-culturale și edilitare.

9 aprilie : Producția industrială a României realizată în anul 1985 reprezintă, practic, întreaga producție obținută în perioada 1950—1964.

18 aprilie : Agricultura românească produce astăzi de peste două ori mai mult decît în 1965 și de aproape patru ori mai mult decît în 1945.

20 aprilie : România socialistă întreține astăzi relații economice cu 155 de state, față de numai 28 în 1950 și 98 în 1965.

23 aprilie : Numărul apartamentelor construite și date în folosință în localitățile județului Mureș, în perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, se ridică la peste 57 000.

30 aprilie : Constructorii și montorii de pe șantierul Sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier II au raportat un succes de prestigiu : punerea în paralel cu sistemul energetic național a celei de-a 6-a turbine de 27 MW.

1 mai : Numai în perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, în localitățile județului Galați au fost construite 73 500 apartamente.

4 mai : La Calafat s-a dat în folosință unitatea comercială „Dunubiu" — cel mai mare magazin construit pînă acum în „Orașul trandafirilor".

6 mai : Colectivul muncitoresc de la „Electroputere" — Craiova a livrat cel de-al 60 000-

lea motor de curent alternativ realizat aici de la începerea fabricației.

7 mai : Pe banda de montaj a Întreprinderii de tractoare din Brașov a urcat tractorul cu numărul 1 100 000.

8 mai : La întreprinderea „Electromotor" Timișoara a fost realizată prima linie flexibilă robotizată din țară de prelucrare a subansamblelor de motoare electrice.

14 mai : Colectivul întreprinderii „23 August" din Satu Mare a realizat mașina de gătit cu gaze cu numărul 10 000 000.

16 mai : În județul Argeș, constructorii de locuințe au dat în folosință, în ultimele două decenii, 76 000 apartamente.

17 mai : În municipiul Tîrgu Jiu a fost dat în folosință un nou edificiu de sănătate : spitalul de chirurgie.

29 mai : De la 9 600 tractoare existente în 1945, și acestea aduse din import, numărul lor a crescut la circa 180 000 tractoare fizice la sfîrșitul anului 1985.

30 mai : Constructorii din cadrul Antreprizei poduri dunărene Fetești au încheiat lucrările, executarea probelor și a fost dat în exploatare noul pod ce traversează apele Borcei la Fetești.

— Cu cele 50 apartamente date în folosință în comunele Flămînzi, Bucecea și Trușești, numărul locuințelor puse la dispoziția specialiștilor ce muncesc și trăiesc în satele județului Botoșani, îndeosebi în agricultură, a ajuns la 3 000.

1 iunie : La Galați, în perimetrul marilor cartiere muncitorești Țiglina II, Țiglina III și Siderurgiștilor Vest s-a inaugurat spitalul județean de pediatrie cuplat cu policlinică, edificiu social modern, care întregește rețeaua unităților sanitare din municipiul de la Dunăre.

5 iunie : A fost dată în exploatare linia ferată Dornești — Siret, în lungime de aproape 17 kilometri.

25 iunie : La Comănești, orașul minerilor de pe valea Trotușului, prinde contur noul centru civic.

9 iulie : În orașul Segarcea, județul Dolj, a fost inaugurat un nou spital cu o capacitate de 100 de paturi.

11 iulie : Zestrea stațiunii Băile Felix s-a îmbogățit cu un nou complex de odihnă și tratament al sindicatelor, care dispune de 1 000 locuri de cazare, spații de alimentație publică și bază proprie de tratament.

12 iulie : Pe platforma siderurgică din Călărași a fost elaborată prima șarjă de cocs.

18 iulie : Un nou port pe harta țării : la Basarabi, județul Constanța, s-a încheiat operațiunea de umplere cu apă a acvatoriului noului port fluvial de pe Canalul Dunăre — Marea Neagră, al treilea după Cernavodă și Medgidia.

31 iulie : În perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului și pînă în iulie 1986, pentru specialiștii din satele județului Mureș au fost înălțate aproape 3 000 de apartamente confortabile.

— Numărul apartamentelor puse la dispoziția oamenilor muncii din localitățile județului Teleorman în răstimpul ce a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului se ridică la aproape 28 000.

3 august : S-au încheiat lucrările de punere în funcțiune a primului grup de 50 MW, din cadrul Centralei electrice de termoficare pe bază de lignit de la Iași II — Holboca.

5 august : A avut loc festivitatea de deschidere a activității Șantierului național al tineretului de la Canalul Dunăre — București.

12 august : Peste 5 662 300 apartamente s-au construit în țara noastră în mai puțin de patru decenii ; au fost construite de 6 ori mai multe locuințe după Congresul al IX-lea al partidului față de cele două decenii anterioare ; peste 82 la sută din populația țării locuiește în case noi; la fiecare 3 minute, o altă familie trăiește bucuria unică a mutatului în casă nouă.

— Lucrătorii Trustului antreprize generală pentru construcții industriale Pitești au pus în funcțiune noi capacități de producție, între care : o linie de mare randament la Întreprinderea din Topoloveni pentru producerea de boiuri și supape necesare construcției de autoturisme, o linie pentru producerea de motoare electrice la I.M.E. Pitești, patru capacități de producție la Întreprinderea de autoturisme Pitești.

14 august : Numai din anul 1965 și pînă în prezent au fost create peste 250 de zone și platforme industriale ; producția industrială a fost în anul 1985 de 105 ori mai mare decît în 1945 ; aportul industriei la crearea venitului național a crescut de la 26,5 la sută în 1945 la 48,9 la sută în 1965 și la peste 60 la sută în anul 1985.

21 august : Pe șoseaua națională 2 A București — Constanța a fost dat în folosință primul pod rutier care traversează noua magistrală de ape, Canalul Poarta Albă — Midia — Năvodari, la kilometrul 16 + 500.

25 august : La Porțile de Fier II a fost pusă în paralel cu sistemul energetic național cea de-a 7-a turbină de 27 MW, puterea instalată în centrala electrică românească de la Porțile de Fier II ajungînd la 189 MW.

3 septembrie : La mina Ilba din județul Maramureș a fost pregătit pentru excavare un nou orizont minier la sectorul Nucuț-Cicîrlău.

7 septembrie : A avut loc festivitatea de încheiere a activității Șantierului național al tineretului de la Canalul Poarta Albă — Midia — Năvodari.

14 septembrie : În orașul Șimleu Silvaniei a fost dat în folosință un modern spital care dispune de 430 paturi și o policlinică în care pot fi efectuate zilnic 650 de consultații.

16 septembrie : Constructorii de locuințe ieșeni au dat în folosință, în cursul anului 1986, pînă la această dată, 1 400 apartamente, ajungîndu-se la cifra de 100 000 apartamente nou construite în județul Iași.

3 octombrie : Suprafața de care dispune județul Teleorman în sistemele de irigații a depășit cifra de 240 000 hectare.

4 octombrie : La Șantierul naval din Giurgiu a fost conectat la circuitul productiv un nou și modern obiectiv industrial : fabrica de acetilenă.

8 octombrie : A intrat în funcțiune noua linie de cale ferată Satu Mare — Negrești-Oaș cu ecartament normal cu o lungime de 41 km, care o înlocuiește pe cea cu ecartament îngust existentă pînă la această dată.

10 octombrie : A fost străpuns tunelul Copăceni de pe viitoarea magistrală feroviară Băbeni — Berbești.

15 octombrie : A fost pus la dispoziția locuitorilor din comuna Șincai, județul Mureș, un modern dispensar medical, înzestrat cu tot ce e necesar pentru a asigura o asistență medicală complexă. Nu mai puțin de 22 de dispensare medicale existente în satele județului sînt construcții noi, date în folosință în ultimii ani. În două comune — Sărmașu și Singeorgiu de Pădure — funcționează două moderne spitale, iar în comunele Iernut, Deda și Miercurea Nirajului au fost înființate secții ale spitalelor teritoriale din Luduș, Reghin și Tîrgu Mureș.

16 octombrie : În municipiul Călăraşi a intrat în funcţiune Întreprinderea de industrializare a sfeclei de zahăr.

25 octombrie : La Combinatul minier al cuprului de la Roşia Poieni a fost realizată o nouă capacitate de producţie — cea de-a treia linie de preparare a minereului cuprifer.

28 octombrie : La Şantierul naval din Brăila a fost lansat cel de-al cincilea cargou din seria de 5 000 tdw, destinat exportului.

VII. MANIFESTĂRI CULTURALE ŞI ŞTIINŢIFICE. ALTE ACŢIUNI POLITICO-EDUCATIVE

1985

12 noiembrie : În comuna Horia, judeţul Neamţ, a avut loc o adunare festivă consacrată aniversării a 100 de ani de existenţă a Liceului agroindustrial „Ion Ionescu de la Brad" din localitate.

14 noiembrie : În centrul civic al Iaşiului, în apropierea Palatului culturii, s-a construit şi s-a dat în folosinţă casa ştiinţei şi tehnicii pentru tineret.

23 noiembrie : La Liceul industrial „Matei Basarab" din Capitală a avut loc o adunare festivă consacrată împlinirii a 125 de ani de existenţă a acestei şcoli.

25 noiembrie : În cadrul manifestărilor dedicate Anului Internaţional al Tineretului au avut loc în Capitală festivitatea de premiere, concertul de gală şi vernisajul expoziţiilor organizate cu prilejul finalizării concursurilor de cîntece patriotice şi revoluţionare, de afiş politic şi arte plastice cu tema „Participare, Dezvoltare, Pace", organizate de Consiliul Culturii şi Educaţiei Socialiste, Uniunea Asociaţiilor Studenţilor Comunişti din România, Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului şi Uniunea compozitorilor şi muzicologilor.

3 decembrie : Tovarăşa academician doctor inginer Elena Ceauşescu, prim viceprim-ministru al guvernului, preşedintele Consiliului Naţional al Ştiinţei şi Învăţămîntului, s-a întîlnit cu prof. Raymond Daudel, preşedintele Academiei europene de ştiinţe, arte şi litere, şi cu Nicole Lemaire d'Agaggio, secretar general al Academiei europene, care au participat la reuniunea anuală a membrilor Academiei europene de ştiinţe, arte şi litere şi la simpozionul „Ştiinţa şi societatea, responsabilităţile etice şi sociale ale oamenilor de ştiinţă pentru pace şi dezarmare" desfăşurate la Bucureşti.

5—7 decembrie : S-a desfăşurat în municipiul Turnu Măgurele faza republicană a celei de-a 6-a ediţii a simpozionului naţional cu tema „Educaţia revoluţionară, materialist-ştiinţifică a preşcolarilor, elevilor şi studenţilor", organizat de Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului, Uniunea sindicatelor din învăţămînt, ştiinţă şi cultură, Comitetul Central al U.T.C., Consiliul Uniunii Asociaţiilor Studenţilor Comunişti din România, Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor şi Academia de ştiinţe sociale şi politice.

9 decembrie : O adunare festivă consacrată centenarului naşterii scriitorului Liviu Rebreanu a fost organizată la Ateneul Român de Consiliul Culturii şi Educaţiei Socialiste, Academia Republicii Socialiste România şi Uniunea scriitorilor.

16—18 decembrie : A avut loc întîlnirea prietenească dintre reprezentanţi ai tineretului din Republica Socialistă România şi ai tineretului din Republica Populară Bulgaria.

28 decembrie : În Capitală a avut loc o adunare festivă consacrată centenarului Operei Române din Bucureşti şi împlinirii a 150 de ani de activitate lirică în România. În cadrul adunării s-a dat citire Decretului prezidenţial prin care se conferă Ordinul „Meritul cultural" clasa I Operei Române din Bucureşti.

1986

7 ianuarie : Expresie a interesului deosebit faţă de opera ştiinţifică a tovarăşei academician doctor inginer Elena Ceauşescu, în Italia a apărut volumul — Elena Ceauşescu : „Cercetări în domeniul chimiei şi tehnologiei polimerilor".

8 ianuarie : Primit cu cel mai viu interes, cu deosebită apreciere pentru contribuţia marcantă adusă la dezvoltarea ştiinţei mondiale, în Grecia a apărut volumul — Elena Ceauşescu : „Cercetări în chimia şi tehnologia polimerilor".

21 martie : Au fost organizate numeroase manifestări care au marcat împlinirea a 100 de ani de la naşterea scriitorului George Topîrceanu.

27—28 martie : La Bucureşti s-au desfăşurat lucrările sesiunii ştiinţifice anuale a Centrului de cercetări pentru problemele tineretului cu tema „Cerinţe noi ale educării tineretului pentru participarea la dezvoltarea economico-socială".

13 aprilie : În cadrul Anului Internaţional al Păcii, din iniţiativa Comitetului Naţional Român „Oamenii de ştiinţă şi pacea", au avut loc ample adunări în instituţiile de învăţămînt superior şi în institutele de cercetări ştiinţifice din întreaga ţară.

25—27 aprilie : La Bucureşti s-au desfăşurat lucrările reuniunii lărgite a Comisiei Federaţiei Mondiale a Tineretului Democrat pentru Europa şi America de Nord, la care au participat reprezentanţi a 32 organizaţii de tineret din 26 ţări şi Berlinul occidental.

6 mai : În Capitală a avut loc Sesiunea ştiinţifică naţională dedicată aniversării a 65 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român, avînd ca temă : „Partidul Comunist Român — partid al marilor transformări revoluţionare, conducătorul operei de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi înaintare a României spre comunism. Gîndirea şi acţiunea revoluţionară a secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu — contribuţie de inestimabilă valoare la îmbogăţirea teoriei şi practicii construcţiei socialiste". Sesiunea a fost organizată de Consiliul Naţional al Ştiinţei şi Învăţămîntului şi Academia Republicii Socialiste România.

8 mai : La Muzeul de artă al Republicii Socialiste România a fost deschisă expoziția omagială de carte „65 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român".

11 mai : La Galați a fost inaugurată casa de cultură a științei și tehnicii pentru tineret, edificiu realizat într-o concepție arhitecturală și funcțională modernă.

17—19 mai : În municipiul Cluj-Napoca a avut loc Festivalul folcloric al tineretului și studenților din Balcani, manifestare de amploare organizată sub egida Comitetului Național Român pentru Anul Internațional al Tineretului, la care au participat formații artistice din Bulgaria, Grecia, Iugoslavia, Turcia și România.

21—23 mai : La București s-au desfășurat lucrările Seminarului balcanic al tinerilor parlamentari, la care au participat tineri parlamentari și reprezentanți ai organizațiilor de tineret din Bulgaria, Grecia, Iugoslavia și România.

27 mai : Inaugurarea expoziției omagiale „Marile bătălii revoluționare ale clasei muncitoare conduse de Partidul Comunist Român în anii luptei ilegale, eroismul clasei muncitoare în vasta operă de făurire a societății socialiste", dedicată împlinirii unei jumătăți de veac de la procesul militanților comuniști și antifasciști de la Brașov.

28 mai : 100 de ani de la nașterea poetului Emil Isac (17 mai 1886).

3 iunie : În cadrul amplelor manifestări dedicate aniversării a 50 de ani de la procesul militanților comuniști și antifasciști de la Brașov s-au desfășurat, la București, lucrările simpozionului național cu tema „Tinerețea revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Uniunea Tineretului Comunist — continuatoarea tradițiilor de luptă revoluționară ale partidului și poporului român", organizat de Comitetul Central al U.T.C., Consiliul U.A.S.C.R. și Consiliul Național al Organizației Pionierilor.

3 iunie : La Academia Republicii Socialiste România s-au deschis lucrările celei de-a XI-a Conferințe internaționale de matematică cu tema „Teoria operatorilor". Manifestarea a fost organizată de Departamentul de matematică din Institutul național pentru creație științifică și tehnică — INCREST și a reunit specialiști de renume din Australia, Bulgaria, Cehoslovacia, Elveția, Franța, R.D. Germană, Israel, Olanda, Polonia, România, S.U.A., Suedia, Ungaria, U.R.S.S.

5 iunie : A avut loc în Capitală sesiunea științifică omagială cu tema : „50 de ani de la procesul luptătorilor comuniști și antifasciști de la Brașov. Activitatea revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, strălucit conducător de partid și de stat, exemplu de dăruire patriotică pentru cauza poporului, a independenței și suveranității patriei", organizată de Consiliul Național al Științei și Învățământului, Academia Republicii Socialiste România, Academia de partid pentru învățământ social-politic și Institutul de studii istorice și social-politice.

7 iunie : 100 de ani de la nașterea lui Henri Coandă, ilustru savant și inventator.

11 iunie : La Sala Mică a Palatului Republicii Socialiste România a început Festivalul internațional „Poezia și pacea", manifestare organizată de Uniunea scriitorilor în seria acțiunilor desfășurate în țara noastră în cadrul Anului Internațional al Păcii.

28 iunie : Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășa Elena Ceaușescu au inaugurat noul edificiu al Palatului pionierilor și șoimilor patriei, splendidă construcție ridicată în Parcul Tineretului din Capitală.

Cu acest prilej a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.

11 iulie : La Eforie-Sud s-a deschis Tabăra internațională pentru pionieri și școlari, la care au participat delegații ale celei mai tinere generații din țări ale Europei, Asiei, Africii și Americii Latine.

6 august : La Cluj-Napoca s-au încheiat lucrările celui de-al XIII-lea Forum național al pionierilor — amplă manifestare politico-educativă a autoconducerii și democrației pionierești — care a avut loc sub deviza „În epoca de aur muncim și învățăm, cutezători spre comunism înaintăm".

16 august : „Scînteia" relatează că în țara noastră funcționează 215 institute și centre de cercetare științifică, la care se adaugă 100 de stațiuni de cercetare și producție agricolă, față de 110 și, respectiv, 36 existente în 1965. O creștere și mai însemnată a cunoscut numărul specialiștilor care lucrează în activitatea de cercetare științifică, inginerie tehnologică și proiectare și care a ajuns la 235 600 de oameni, adică de peste 5 ori mai mulți decît în 1955.

1—4 septembrie : La Costinești s-au desfășurat lucrările Școlii de toamnă, organizată de Asociația Tineretului și Studenților din România pentru Națiunile Unite (A.T.S.R.N.U.) și Mișcarea Internațională a Tineretului și Studenților pentru Națiunile Unite (I.S.M.U.N.) cu tema „Tineretul și studenții în lupta pentru pace, dezarmare și cooperare internațională".

18 septembrie : În cadrul amplei suite de manifestări consacrate împlinirii a 600 de ani de la suirea pe tronul Țării Românești a Marelui Mircea Voievod, la Tîrgoviște a avut loc un simpozion.

18—20 septembrie : S-au desfășurat la Costinești lucrările Seminarului internațional „Tineretul și pacea", organizat de Uniunea Tineretului Comunist din România, în contextul manifestărilor consacrate Anului Internațional al Păcii.

20 septembrie : — În Capitală a avut loc sesiunea științifică cu tema „Marele Mircea Voievod — personalitate proeminentă a istoriei naționale", organizată de Consiliul Național al Științei și Învățămîntului, împreună cu Academia Republicii Socialiste România.

— La Muzeul de artă al Republicii Socialiste România a fost deschisă expoziția „Eroi ai luptei poporului român pentru unitatea și independența patriei", care se înscrie în seria amplă a manifestărilor consacrate împlinirii a 600 de ani de la suirea pe tronul Țării Românești a Marelui Mircea Voievod.

28 septembrie : La Craiova s-a dat în folosință noua casă de cultură a științei și tehnicii pentru tineret.

4 octombrie : Răspunzînd interesului deosebit manifestat în lumea științifică din R.P.D. Coreeană față de opera tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, editura „Cartea în limbi străine", din Phenian, a lansat traducerea în limba coreeană a două dintre volumele de referință în acest domeniu — „Polimerizarea stereospecifică a izoprenului" și „Noi cercetări în domeniul compușilor macromoleculari".

11 octombrie : La Timișoara s-a încheiat întîlnirea prietenească dintre reprezentanți ai tineretului din Republica Socialistă România și ai tineretului din Republica Socialistă Cehoslovacă.

26 octombrie : 125 de ani de la întemeierea Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român — „Astra".

Documentar realizat de
Constantin VOICAN

Invitație LA MUZEU

Vedere de ansamblu a uneia din sălile cu produse ale industriei românești de ceramică și sticlărie

INVITAȚIE LA MUZEU

MĂRTURII ALE „ARTEI FOCULUI"

Muzeul ceramicii și sticlei

Vase aparținînd culturii Cucuteni, sec. IV î.e.n.

În luminosul muzeu deschis în inima Capitalei, din inițiativa tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, se află înmănuncheate valori dintre cele mai de preț ale patrimoniului nostru național, mărturii valoroase ale artei românești și universale. Și nu întîmplător ceramica, alături de sticlă, sînt artele atît de bogat reprezentate în noua instituție cultural-educativă. O dată cu simplitatea rafinată a formelor și decorului unor exemplare reprezentative ale acestor „arte ale focului" — printre cele mai vechi în cultura lumii — vizitatorul are prilejul să facă o adevărată incursiune în straturile unei istorii emoționante. Este însăși istoria creativității umane pe care o descoperă începînd cu formele ei cele mai străvechi și rudimentare, înregistrînd apoi uluitoare perfecționări tehnice și stilistice o dată cu exemplare de artă neolitică, feudală sau populară de pe teritoriul țării noastre, o dată cu bogate și reprezentative creații de ceramică și sticlă produse în ateliere celebre din întreaga lume, alături de cele mai recente produse ale întreprinderilor românești de porțelan și sticlă. De-a lungul istoriei duratei noastre pe pămîntul românesc, graiul măiestru al ceramicii a transmis pînă astăzi sensurile unei continuități spirituale capabile să vibreze la unison cu mîndria noastră

Lupul dacic de la Cîrlomănești (Buzău), sec. III–II î.e.n.

patriotică. În straturile unor culturi îndepărtate, descoperite și puse în lumină de arheologi, privitorul de astăzi poate descifra taina aceleiași seve care a hrănit rădăcinile viguroase ale culturii românești, poate avea și mai limpede imaginea neostenitelor izvoare ale creativității românești și străine.

Să ne începem vizita în Muzeul ceramicii și sticlei străbătînd sălile de la parter rezervate vechii ceramici românești, oprindu-ne la exemplarele aparținînd

Ceramică populară românească

culturii neolitice Cucuteni. Vasele și figurinele atît de specifice acestei culturi materiale care s-a dezvoltat pe teritoriul țării noastre începînd cu mileniul 3 î.e.n. pînă spre anul 2 100 î.e.n. atestă măiestria creatorilor din acele timpuri. Obiectele descoperite la Izvoare, Gheldieşti sau Bacău pun în valoare caracterele acestei culturi, particularizată prin pictarea, după ardere (uneori peste motivele deja încizate), pe fond cărămiziu a unor fișii

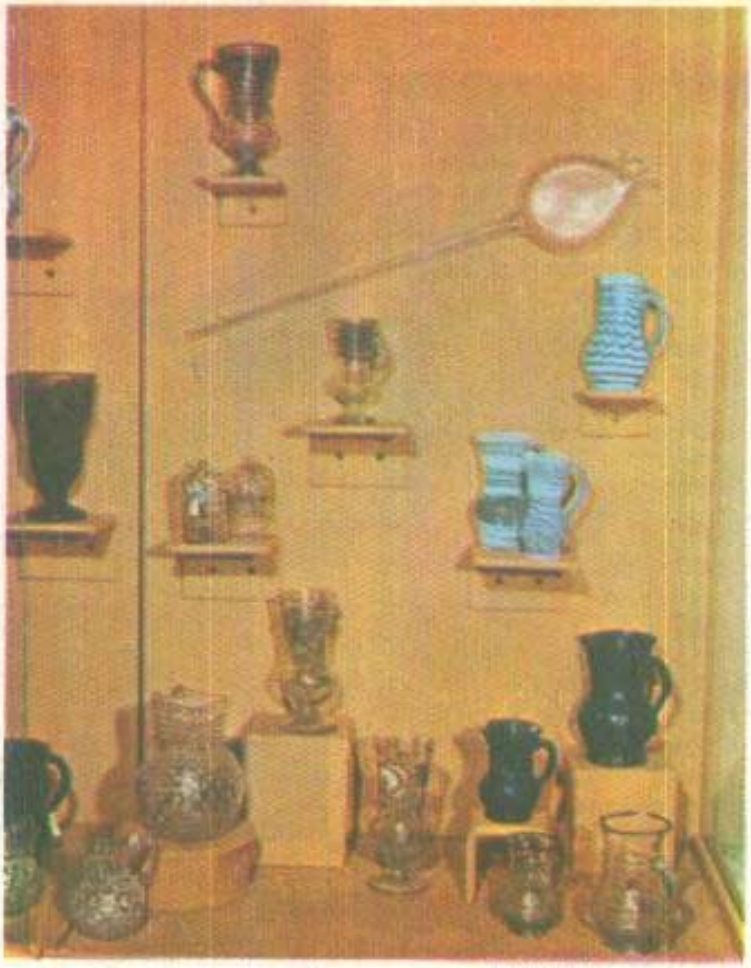

Sticlărie românească, sec. XVIII–XX

Ceramică populară românească

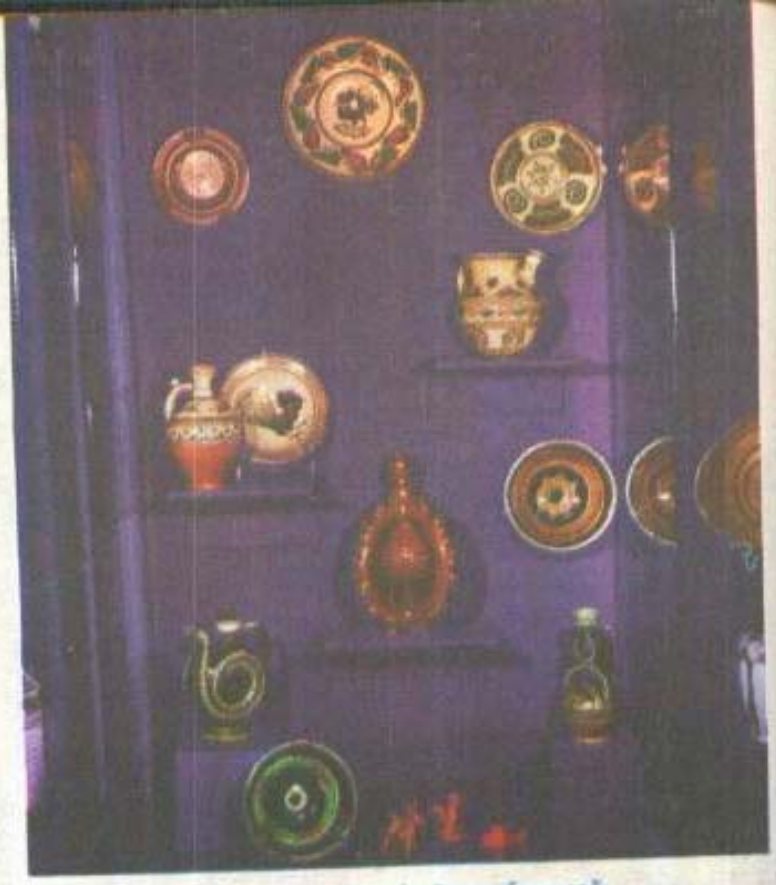

Ceramică populară românească

late, albe, bordate cu negru. Răspîndită în Moldova, Transilvania de sud-est (aici e cunoscută sub numele de Ariuşd), nord-estul Munteniei, cultura Cucuteni are la bază elemente ale culturii precedente, Precucuteni, caracterizată prin decoruri cu motive spiralice bi şi tricolore. Sînt, de asemenea, specifice acestei culturi materiale, în afara vaselor cu decor meandro-spiralic, figurinele feminine steatopige (cu bazinul mult lărgit), cu tors plat sau piramidal, decorate cu motive geometrice, ca şi vasele binoclu. În aceeaşi sală pot fi admirate vasele de ceramică în formă globulară, decorate cu motive geometrice atît prin incizii, cît şi în relief, caracteristice culturii Monteoru. Specifică epocii bronzului (din prima fază pînă în perioada tîrzie), această cultură care-şi trage numele de la staţiunea Sărata-Monteoru a cunoscut o arie de răspîndire care s-a extins din Muntenia spre Moldova şi sud-estul Transilvaniei. Vase şi obiecte aparţinînd tot epocii bronzului (2000—1200 î.e.n.) specifice culturii Otomani şi caracteristice zonei de vest a ţării noastre, vase specifice epocii fierului, descoperite la Gherăsineni (Buzău), vase şi cahle aparţinînd secolelor XV—XVII, sticlărie romană (secolele II î.e.n. — IV e.n.) descoperită la Mangalia, Constanţa şi Alba Iulia, pentru a enumera doar cîteva piese reprezentative din prima sală a muzeului, ilustrează avuţia spirituală a poporului nostru. Graiul tăcut al lutului, ca şi acela al sticlei, care au însoţit tot ceea ce se leagă de ideea de creativitate de-a lungul istoriei poporului nostru, desfăşoară sub ochii privitorului de azi istorii pe care scrierile nu le-au consemnat, dezvăluie lumea arhaică a miturilor, legendelor, concepţiilor celor ce au trăit demult pe acest teritoriu. O dată cu aceste obiecte

Ceramică populară românească

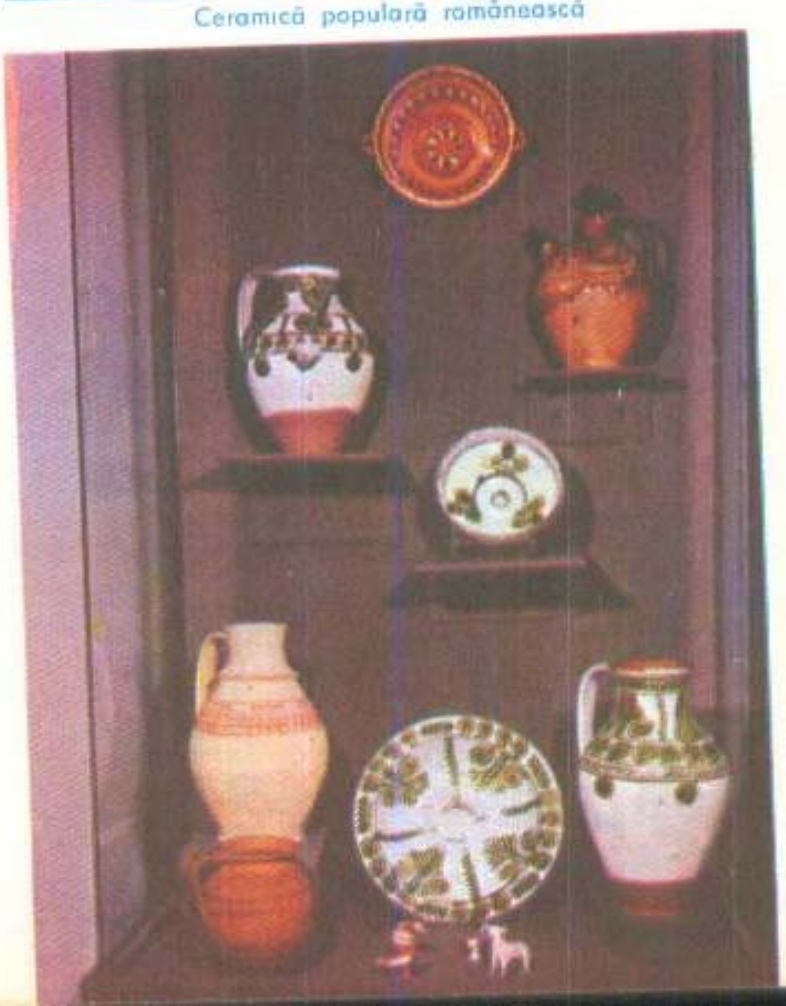

Porțelan chinezesc, sec. XVIII–XIX

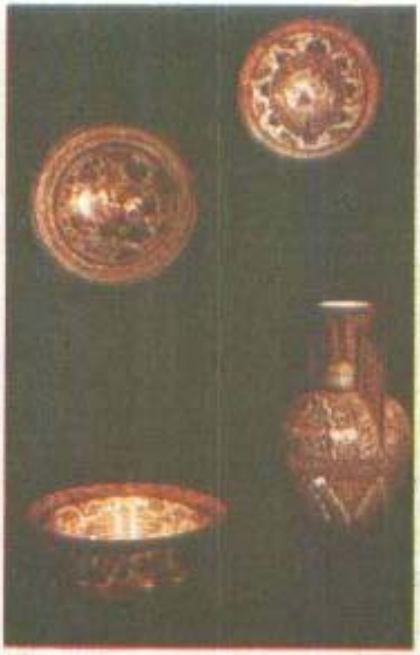

Vase decorative, Spania, Manises, sec. XVI–XVIII

Vase de farmacie, Italia, sec. XVIII

care vorbesc despre cîteva milenii de viețuire omenească se deschid nebănuite ferestre către ființa noastră dintîi. Iar acolo unde izvoarele atît de necesare unei exacte informări științifice lipsesc, obiectele de ceramică pot fi prețioase repere ale timpului. Ele pot furniza indicii prețioase despre întinderea și vigoarea unei civilizații, despre întîlnirea ei cu alte zone de spiritualitate, despre extraordinare creșteri și înfloriri, despre momente de stagnare sau chiar de declin.

Prezentate într-o sală alăturată, lucrări de ceramică aparținînd secolului XIX și obiecte de sticlă create la Bicsad, Azuga, Pădurea Neagră (Bihor), Cîrțișoara (sec. XVIII–XX) constituie un adevărat tezaur. Dîndu-și seama de adevărata lor importanță, un pasionat cercetător al trecutului culturii românești, cum a fost Alexandru Odobescu, atrăgea atenția asupra valorilor estetice, dar și a posibilităților pe care le are ceramica veche de a lumina cauzele de ordin etic și social care i-au autorizat conținutul și i-au determinat evoluția. „Am colindat mult și întotdeauna cu o vie plăcere, scria Al. Odobescu, cîngurile țării, unde timpii trecuți au lăsat tipărită vreo urmă a lor mai mult sau mai puțin distinctă... N-am disprețuit nici hîrburile de

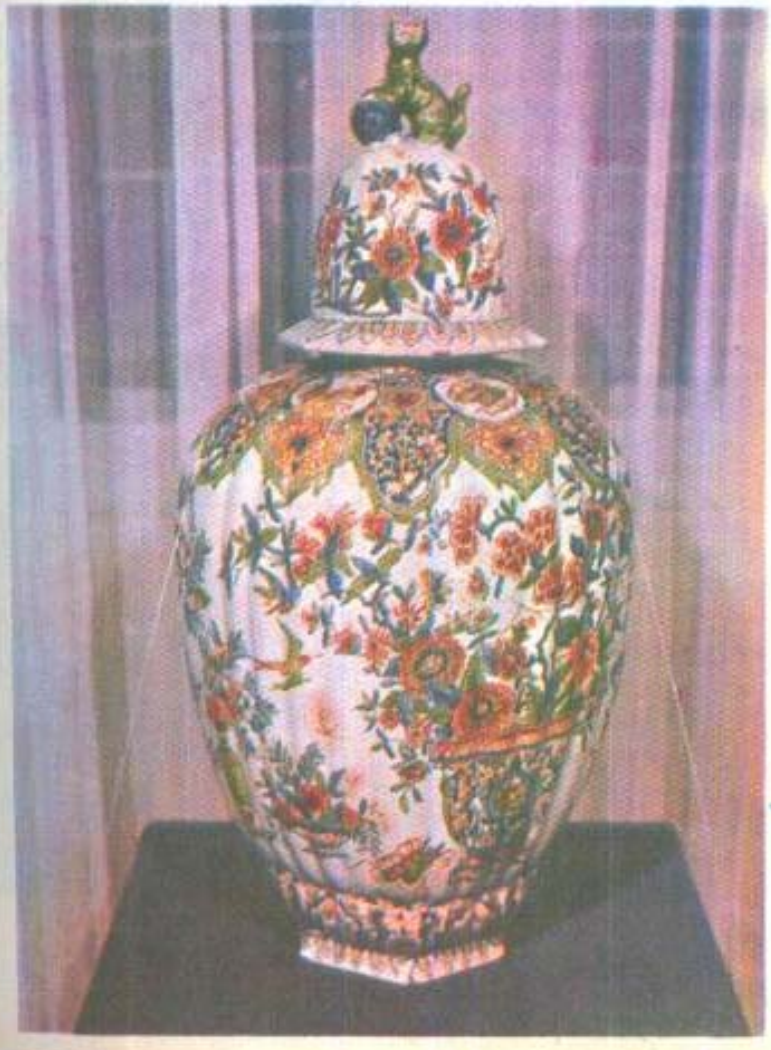

Vas decorativ, Delft (Olanda), sec. XVIII

Ceas, Germania (Meissen), sec. XVIII

Vas decorativ (bulgăr de zăpadă), Germania (Meissen), sec. XVIII

oale vechi de care lopata muncitorului se ciocnește sub brazdă...".

Tradițiile de meșteșug deja dobindite continuă interesant în ceramica dacică și în aceea feudală, rodind minunat în olăria populară contemporană. Un întreg sector al muzeului pune în valoare această continuitate deosebit de fertilă în creația contemporană. Este sectorul destinat celor mai noi creații de ceramică afirmate în amplul Festival național al muncii și creației libere „Cîntarea României". Recunoaștem aici formele, tipurile de vase cu decorul și cromatica specifică tuturor zonelor folclorice ale țării. Sînt adevărate „documente de lut" capabile să pună în valoare acele permanențe care dau frumusețe și valoare, care contribuie într-un chip atît de concret la definirea noțiunii de specific național.

Continuindu-și vizita prin sălile de la parterul muzeului, vizitatorul va descoperi, într-o extrem de largă gamă de forme și culori, obiecte de ceramică și sticlă contemporană cu funcțiile și destinațiile cele mai variate. De la obiecte-unicat, menite să decoreze interioarele moderne, la seturi de obiecte destinate producției curente, privitorul va putea constata nu doar amploarea producției de ceramică și sticlă românească contemporană, cît mai ales calitatea realizărilor în acest domeniu. Două sînt, în acest sector al muzeului, tendințele viabile și deosebit de apreciate. Prima — o retrospectivă valorificatoare a marilor stiluri europene ale ceramicii, ca și a celor arhaice și folclorice. Cea de a doua — o creație de design original, funcțional, în a cărui ținută constructivă și armonie cromatică se regăsește, în sinteză, marea noastră tradiție. Ne-o demonstrează de altfel elocvent produsele ieșite pe

Vase provenite din manufacturile de la Sèvres, Franța, sec. XIX

Farfurie comandată de Al. I. Cuza atelierelor de la Sèvres, sec. XIX

Oglindă, Murano, sec. XIX

Lampă executată în „stilul 1900", în atelierul sticlarului american Louis Comfort Tiffany (1848–1933)

porţile întreprinderii de porţelan „Iris" din Cluj-Napoca, ale întreprinderilor din Dorohoi şi Curtea de Argeş, ale întreprinderilor de faianţă şi sticlă din Sighişoara şi Baia Mare, „Porţelanul" din Alba Iulia, ale întreprinderilor de sticlă din Turda, Avrig, Berca, Bistriţa, Tg. Jiu, Tomeşti, Pădurea Neagră, „Victoria muncii" din Poiana Codrului şi „Vitrometan"-Mediaş. Sînt produse care, concret, par să afirme că a produce cu fantezie, a produce cu competenţă profesională, tehnică şi estetică, a produce funcţional este singura cale a eficienţei.

Serviciu de ceai, Wedgwood, sec. XIX

Sălile de la etaj ale Muzeului ceramicii şi sticlei invită vizitatorul la un popas prelungit de-a lungul vitrinelor care pun în valoare exemplare deosebite ale creaţiei universale din domeniul ceramicii şi sticlei. Sînt piese reprezentative pentru locul şi timpul în care au fost create, capabile să pună în valoare, pe lîngă personalitatea multora dintre centrele celebre ale ceramicii europene sau extrem orientale, acele permanenţe ale domeniului care-i conferă frumuseţe şi valoare, care contribuie, în cele mai multe cazuri în

Piese de ceramică, Rusia, Moscova, sec. XIX

Vas decorativ, Boemia, sec. XIX

chip atît de hotărîtor, la definirea noțiunii de specific național. Deși vocile, modalitățile de exprimare sau de realizare tehnică sînt diferite, limbajul lor este acela al artei, al frumuseții. Fie că este vorba de ceramică din zona Kașan (la sud de Teheran) sau din centrul Anatoliei, de la Kutahia, fie că reprezintă ceramică japoneză creată la Satsuma (vase pictate cu extremă finețe pe întreaga suprafață și care în sec. XIX au luat drumul piețelor europene) sau Imari (este vorba de fapt de porțelan pictat la Arita încă de la începutul secolului XVIII și răspîndit departe în lume cu ajutorul vaselor ce plecau din portul Imari). Succesul acestora din urmă a fost atît de mare încît au fost copiate în numeroase variante atît în China (sînt cunoscute vasele de tip Imari chinezești), cît și în Europa.

Ceramica chineză specifică secolelor XVIII și XIX sau cea produsă în atelierele din Delft — care au preluat numeroase motive decorative chinezești dezvoltîndu-le într-o modalitate proprie — deosebita popularitate de care s-au bucurat în secolul XVI vasele provenite de la Faenza și care au contribuit la definirea uneia din tehnicile ceramicii, dar și vase provenite de la Urbino și Castelli, ceramica spaniolă de Manises (suburbia Valenciei — unul din centrele ceramicii hispano-maure), piese reprezentative provenite din celebrele manufacturi ale Franței (Sèvres, cu albastrul lor atît de caracteristic, Moustiers, Nevers, Rouen, Fontainbleau), Olandei (Delft), Germaniei (Meissen, Hanau, Nürnberg, Bayreuth), Angliei, Austriei, Rusiei sau Cehoslovaciei recompun în momentele lor cele mai semnificative și, în același

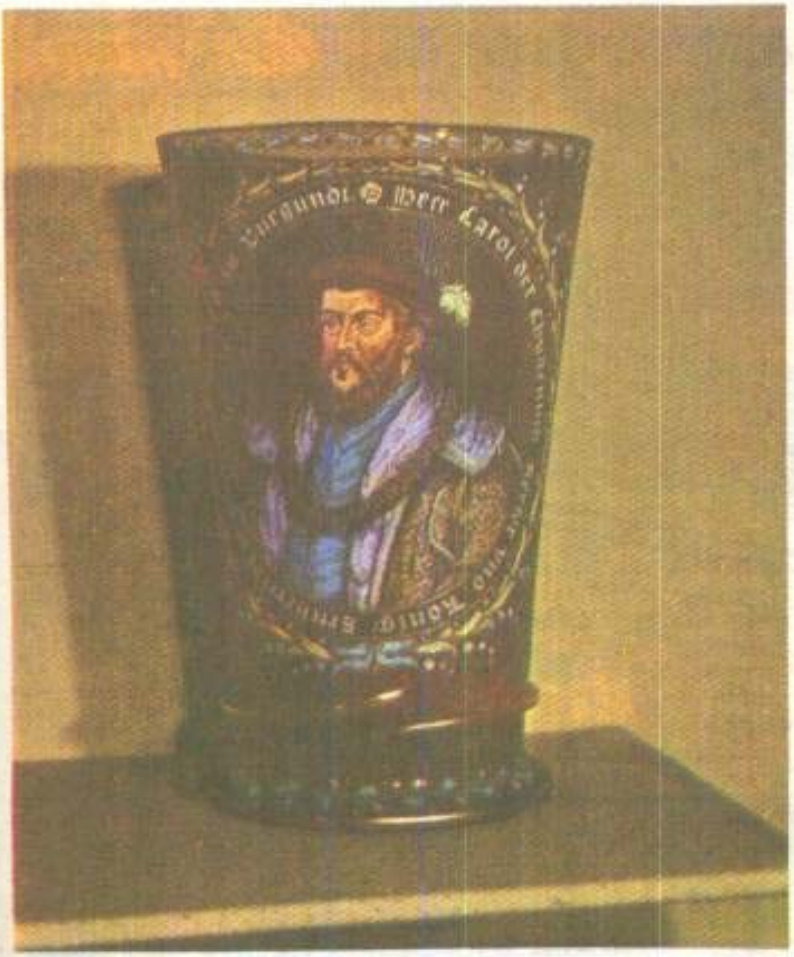

Vas decorativ, Boemia, sec. XIX

Vas decorativ, Austria, Viena, sec. XIX

timp, în evoluția lor spectaculoasa dezvoltare a „artelor focului". Sînt exemplare care, alături de piesele de sticlă create în Germania (sec. XVI-XIX), Boemia (sec. XVIII-XIX),

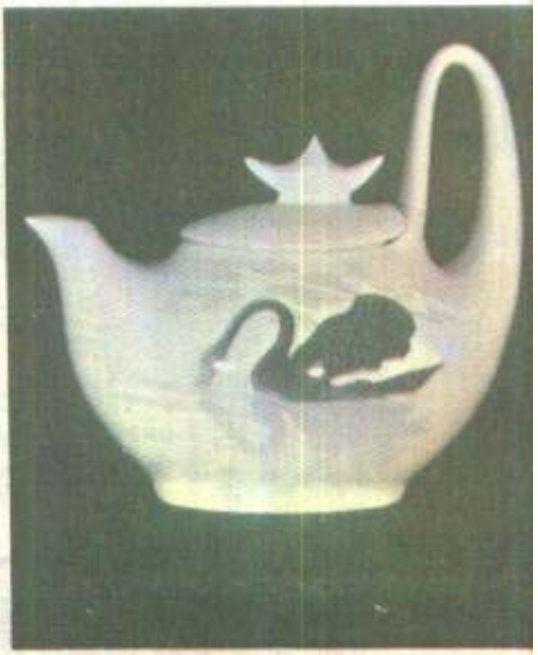

Ceainic, Danemarca, Copenhaga, sec. XX

Anglia (sec. XVIII-XIX), Franța, Italia (Murano, sec. XVIII-XIX) ș.a., ilustrează bogăția patrimoniului nostru muzeal.

Clinchetul vaselor subțiri de porțelan care vibrează la simpla trecere a vizitatorilor evocă cum nu se poate mai bine fragilitatea. Și totuși, străbătînd sălile pline de lumină, de culoare, de strălucire ale acestui muzeu îți dai seama că tocmai această aparență de efemer a fost și este păstrătoarea unora din cele mai vechi documente ale civilizației ; că vizita, oricînd reîncepută, nu poate decît să dezvăluie tinerețea perpetuă a unei arte de cinci ori milenare.

Marina PREUTU

DOCUMENTE SCRISE ÎN LEMN

Muzeul lemnului

„Ca o perlă ascunsă în Mările Sudului trebuie căutată esența frumuseții în apropierea pădurilor întunecate", depune mărturie un vizitator canadian. Un italian îl completează : „E' un bellissimo museo la cui profondo cultura". „Am rămas încîntat de frumusețea artei românești a lemnului", adaugă japonezul Miya Kosey. Australianca Sonia Macvertich din Sydney este de-a dreptul categorică : „Este unul dintre cele mai bune muzee pe care le-am văzut în România". Aprecierile au fost formulate de persoane care știu ce spun, meseria lor fiind chiar aceea de etnograf. Elogii deloc modeste au fost întărite cu propriile semnături și de către membri ai Academiei de Științe a Republicii Populare Chineze : „Inteligență deosebită, creații geniale, rezultate strălucitoare".

Sînt acestea — alături de altele, mii, la fel ori chiar mult mai măgulitoare — impresii pe care vizitatori de pe aproape toate meridianele Terrei au ținut să le consemneze. Unde ? În cartea de onoare aflată la MUZEUL LEMNULUI din CÎMPULUNG MOLDOVENESC, UNIC — ca structură, profil și varietate patrimonială — ÎN ROMÂNIA. Motiv pentru care îl prezentăm în rîndurile care urmează.

Dacă n-ați văzut încă Muzeul lemnului din Cîmpulung Moldovenesc, atunci grăbiți-vă. Nicidecum pentru că superbul edificiu care adăpostește cele 69 de colecții ar pleca din loc — clădirea o veți găsi tot acolo, desigur, adică la intersecția străzilor 7 Noiembrie cu 6 Martie, din vechea și cocheta așezare de la poalele Rarăului — ci pentru că ne gîndim la... economia dv. de timp. Vă prevenim pentru că am calculat : acum, în 1987, în al 51-lea an al existenței sale, dacă doriți să vedeți întregul tezaur aveți nevoie „numai" de 19 zile, 1 oră și patru minute ; dacă vă mulțumiți doar cu ceea ce se află prezentat în cele 20 de săli de expoziție permanentă, atunci vă sînt suficiente... 2 zile, 1 oră și douăsprezece minute. Calculul este valabil dacă respectați următoarea și singura condiție : nu zăboviți mai mult de 2 minute în fața fiecărui exponat! Ceea

ce recunoaştem din capul locului că-i şi bine, şi rău (se ştie că dipolul funcţie-disfuncţie n-a putut fi eludat nici măcar de către mama natură, nu ?) : bine *pentru că cele 120 de secunde în care vă veţi afla faţă în faţă cu comoara — şi vă garantăm că fiecare obiect merită acest nume, ca şi toate laolaltă — vă vor face, dincolo de satisfacţiile estetice, să vă simţiţi cel puţin de 120 de ori mai mîndru că sînteţi român, că faceţi parte din neamul ai cărui strămoşi, judecîndu-i după ceea ce ne-au lăsat şi în acest muzeu, au fost capabili să creeze asemenea minunăţii ;* rău *pentru că timpul pe care-l acordăm privirilor noastre este infinit mai mic decît am dori şi ar fi necesar pentru a ne lăsa pătrunşi în voie de toate semnificaţiile acestor inestimabile valori adunate, ordonate după criterii ştiinţifice şi etalate aici. Şi totuşi, trebuie să vă grăbiţi. De ce ? Pentru că în viitor numărul colecţiilor — deci şi timpul trebuitor pentru a le vedea — va fi şi mai mare. Statornică, grija partidului şi statului nostru pentru ocrotirea patrimoniului naţional, pentru includerea lui într-un generos circuit public a făcut ca, de la an la an, numărul pieselor aparţinătoare muzeului să crească vertiginos : în 1944 nu erau decît 1 000 de piese ; în 1975 ajunseseră la 11 000, iar acum au trecut dincolo de 14 000.*

Primele valori etnografice — mobilier ţărănesc şi port popular — au fost colecţionate pe la începutul veacului de Ion Ştefureac (1871—1920), un inimos profesor şi distins etnograf, care le-a expus într-o sală a şcolii de arte şi meserii din localitate. Cît de greu îi va fi fost vă puteţi imagina dacă vă amintiţi că respectivul teritoriu al Ţării de Sus se afla pe atunci

sub vremelnica ocupare şi dominare habsburgică. Ceea ce cu mari eforturi şi jertfe reuşise să adune Ion Ştefureac a fost spulberat de vîlvătăile primului război mondial. Însă precedentul fusese creat, exemplul pozitiv a prins, alţi intelectuali — ne facem o datorie de conştiinţă amintindu-i aici pe Constantin Brăescu, Ion Bileţchi, Ilie Veselovschi, pe sculptorii în lemn Ion Pâşlea şi Ion Sârghie — au dus mai departe opera începută. Apelul lor către locuitorii judeţului a rămas pe cît de celebru, pe atît de actual : „E o sfîntă datorie a noastră, a tuturora să adunăm şi să orînduim tot ce mai poate fi încă găsit, să ferim tot ce n-a fost încă pierdut pentru totdeauna, să contribuim şi noi, cîm-

pulungenii, la marea operă a istoriei neamului, clipă de clipă, aşa cum au trăit-o înaintaşii noştri, pe plaiurile ocolului liber al Cîmpulungului, cu un trecut care prezintă atîtea caractere specifice şi care nu sînt cunoscute decît în mică parte". *Cuvintele chemării nu s-au pierdut în vînt, ele au rezonat în toate inimile românilor din această parte de ţară, iar efectul s-a putut materializa curînd : în anul 1936, donaţiile primite din partea gospodăriilor ţărăneşti au putut fi orînduite într-un muzeu care, începînd cu 1967, a fost transformat într-un complex muzeal a cărui temă este* Cultura materială a lemnului.

Faptul este explicabil. Dintotdeauna îndeletnicirea de bază a trăitorilor prin aceste locuri a fost prelucrarea lemnului. Deloc întîmplător s-a spus că „românul este frate cu codrul". Nu de puţine ori, pentru noi pădurea a fost leagăn ; a fost doină; a fost lege ; a fost şcoală... N-a fost, dar a devenit industrie. Şi e firesc ca în sala nr. 1 a Muzeului lemnului să fie expuse unelte străvechi, cu care putea fi doborît, scos şi prelucrat lemnul pădurii. Deloc nu exagerează cei care vorbesc despre o adevărată „civilizaţie a lemnului". Secole la rînd principalele obiecte din gospodăria ţăranului bucovinean au fost confecţionate din lemn, care nu-i atît de perisabil pe cît am fi tentaţi să credem. (O secţiune de lemn, fragment fosilizat, este datată secolul III e.n., iar despre obiectele confecţionate din lemn de tisă ori din rădăcină de molid ghidul muzeului susţine că n-ar avea... moarte). Cu toate acestea, cele mai valoroase exponate nu depăşesc ca vechime secolul XV.

Cum (şi din ce) trăiau oamenii acelor timpuri pe Obcinele Bucovinei ? Ne

Acum patru secole, carul din imagine, construit exclusiv din lemn, putea să transporte o greutate de 3 tone...

vorbesc despre asta cofițele pentru cules fructe, hreabănul pentru afine, ghioagele, măciucile, buzduganele și capcanele pentru vînătoare, lesele, vîrșele, ostiile și torțele din rășină folosite la pescuit, știubeiele și roinițele pentru albinărit. Două dintre sălile muzeului (nr. 3 și 4) oferă privitorului o colecție completă de piese legate de păstorit: budaca mare și mică (în care se închega laptele), toate tipurile de linguroaie existente la stînă pentru urdit și smîntînit (ori, cum spun și azi oierii din partea locului: „linguri de jugănit laptele, de luat puterea laptelui, de tuns laptele"). Nu lipsesc nici botele ciobănești (majoritatea sînt incizate, sculptate, oravate cu intarsii chiar), apoi cumpăna (toaca) de cîntărit brînza, bărbînța (pentru păstrat același aliment), răbojul... Ornamentele de pe suprafața toporîștelor (cozilor de coasă) sînt uluitoare, dovedesc o migală și un simț estetic cu totul prodigioase (exista credința că, cu cît este mai frumos împodobită coada unei coase, cu atît mai frumos va fi timpul în perioada recoltării finurilor). Aceleași extraordinare înfloriturî (dominate de semnul soarelui) pot fi văzute pe tiocurile pentru cute (gresie), pe cozile furcilor, furcoaielor, țăpoaielor, grebielor...

Impresionează prin vechime, unicitate — muzeul n-a colecționat și așa-numitele „serii de meșter", ci exclusiv unicate — și inventivitate măsurile pentru cereale, pivele pentru bătut grîul, îmblăciul, plugurile de lemn, rariștele, dirmoanele, capetele de oloinițe, presele pentru fructe, rîșnițele („moara săracului"), apoi obiectele de uz gospodăresc: bălercuțele, sărărițele, păscărițele, ploștile, donicioarele, căucele, pipernițele, scafele

pentru mujdei... Aproape fiecare piesă a colecțiilor adunate în muzeul cîmpulungean prilejuiește revelatoare incursiuni prin secole în universul vieții de fiecare zi a țăranului bucovinean (dar nu numai). Iată o sală (nr. 11) plină cu... „blestemele părintești", cum numea Creangă stativele, pieptenii, fușalăii, raghilele, melițele, furcile (cujeicile), sucalele, care sînt savant dispuse în jurul războiului de țesut. Le privești și parcă-l auzi pe inegalabilul povestitor humulestean: „Iarna vuia satul de vatale..." În sala dedicată lemnului și apei pot fi admirate piesele componente al diferitelor tipuri de mori, bărci monoxile, apoi obiectele folosite de stăpînele caselor în zilele destinate spălatului... Și cum viața nu este numai muncă și cum ne-am obișnuit să spunem „cine muncește bine și petrece bine", iată o sală plină ochi cu instrumente muzicale produse în zonă: viori, cobze, țambale, fluiere, tilinci, cavale, buciume, naiuri... Toate acestea sînt expuse la etaj.

Parterul muzeului prezintă evoluția planului casei țărănești începînd cu

Casa omului este sufletul omului — susține proverbul. Admirați așadar ordinea, simțul practic, setea de înalt și tezaurul cromatic din acest interior... de suflet al țăranului bucovinean

sec. XVIII și pînă în zilele noastre. Impresionează aici sculptura stîlpilor de cerdac, diferite elemente de arhitectură (console, trafoaje etc.), ușile... Iată reconstruit un vechi interior țărănesc : laviță, masa (în același timp și ladă pentru vase), podișorul (bufetul), lăzile de zestre, patul înalt (ca să prindă cît mai multă căldură), cuierele pentru atîrnat ceramica decorativă. Alte două săli prezintă lucrări executate deopotrivă de elevi și profesori de la celebra Școală de arte și meserii (înființată în 1892) din Cîmpulung Moldovenesc. Ca o replică peste ani, următoarele spații au fost destinate demonstrației (viguroase) că tradiția nu s-a pierdut, că ea a fost încorporată, distilată și dezvoltată în actualele produse ale combinatului de prelucrare a lemnului din localitate.

Intenționat am lăsat pentru mai la urmă ceea ce mi s-au părut a fi „piesele de rezistență" ale muzeului, adevărate — cum am spune azi — mostre de tehnică de vîrf, impunînd prin ingeniozitate și, judecînd după secolele care au trecut peste ele, prin fiabilitate : o centrifugă (destinată extragerii mierii din fagurii de ceară), o șteață (viltoare) care nu-i altceva decît „strămoșul" actualelor mașini de spălat rufe, o virtelniță cu numărător (o privești și nu-ți vine a crede : roți dințate și șuruburi cu filet fără sfîrșit care se realizează astăzi pe mașini sofisticate, cu comenzi numerice, au fost executate de țăranii români din... lemn, folosindu-se de un simplu briceag !) ; apoi „zarurile cu căței" (sisteme de închidere care rivalizează cu actualele yale de la ușile apartamentelor noastre, făcînd inutile sperieturile gen... Cave cane — „cîine rău"); apoi carul cel mare pentru transportat, o dată pe an, peste munte, vinurile de la Odobești... Diametrul unei roți este de 1,10 metri, lungimea carului — 2,60 metri, iar sarcina utilă — între 2 000 și 3 000 de kilograme. Era tras de trei perechi de boi, dar adevărata performanță nu constă în „caracteristicile tehnice", ci în faptul că este executat în întregime din lemn, fără să se fi folosit nici măcar un cui din fier !!! Iar la toate acestea se adaugă vechimea — „vîrsta" carului a fost estimată în jurul a patru secole. ...Privindu-l, acum, putem aprecia cu mîna pe inimă că-i „de-o seamă" și cu „Discurs asupra metodei" a lui René Descartes (1596—1650), și cu piesele de teatru ale lui Lope de Vega (1562—1635), și cu pînzele pictate de El Greco (1540—1614), și cu nemuritoarele creații semnate Shakespeare (1564—1616). Carul acesta construit de mîna unui țăran român cam în **același** timp cu creațiile **celor** amintiți este un document de talent și culturală populară !

Ce ar mai fi de adăugat? Poate că această însemnare aflătoare tot în cartea de impresii a muzeului : „Că lemnul a prins viață o datorăm talentului fiecărui om în parte și poporului nostru în general. Că aceste minuni s-au adunat și s-au păstrat cu grijă și dragoste o datorăm unor entuziaști cărora le sîntem recunoscători. Că vizita (în muzeu) a fost o încîntare o datorăm căldurii, ospitalității și priceperii gazdelor cărora le mulțumim din inimă".

Mircea BUNEA

CĂLĂTORIE ÎN LUMEA SUNETELOR

Muzeul sunetului

Sunete domoale, penetrante, cu ecou de istorie, cheamă oră de oră din turnul Palatului Culturii din Iași — cine nu s-a oprit, trecînd prin bătrînul mereu tînăr oraș, în fața minunatului edificiu, să-i admire detaliile, ținuta stilului său neogotic flamboyant ?! — cheamă să se asculte cu inima faimoasa horă a devenirii noastre ! Dar, dacă nu vi s-a întîmplat pînă acum, cînd aveți drum, nu pregetați să deschideți și porțile palatului. Acolo unde se află patru dintre marile muzee ale țării : de istorie a Moldovei, de artă, de etnografie și politehnic, unde există (în cadrul Muzeului politehnic) acea colecție unică în țara noastră numită „Aparate de înregistrare și redare a sunetelor". Este adevărat, sună cam prozaic și nu prea pare de mare atractivitate pentru nespecialiști, dar, dacă veți zăbovi cîteva momente, cu siguranță alta vă va fi impresia în final. Pentru că, să știți că și ceasul din turn, și mecanismele de redare a „Horei Unirii" fac parte din tezaurul muzeistic și, după cîte investigații s-au făcut, se pare că prin lume nu mai există, în această formulă, multe colecții similare! Aici s-a dorit o demonstrație a împletirii ingeniozității tehnice cu arta construcției instrumentelor muzicale automate, a cuceririlor tehnicii cu muzica și poezia. Deci nu este un muzeu al instrumentelor muzicale (ne amintim de cel de la Bruxelles, celebru și cu fiecare an mereu mai bogat în exponate !), ci al aparatelor care înregistrează și redau sunetele, începînd cu automatele muzicale cu comandă după programe simple, înregistrate pe cilindri cu știfturi, pînă la complicatele cartele perforate, de la harfa eoliană din secolul X și pînă la casetofon — prietenul zilelor noastre.

O colecție tînără, după

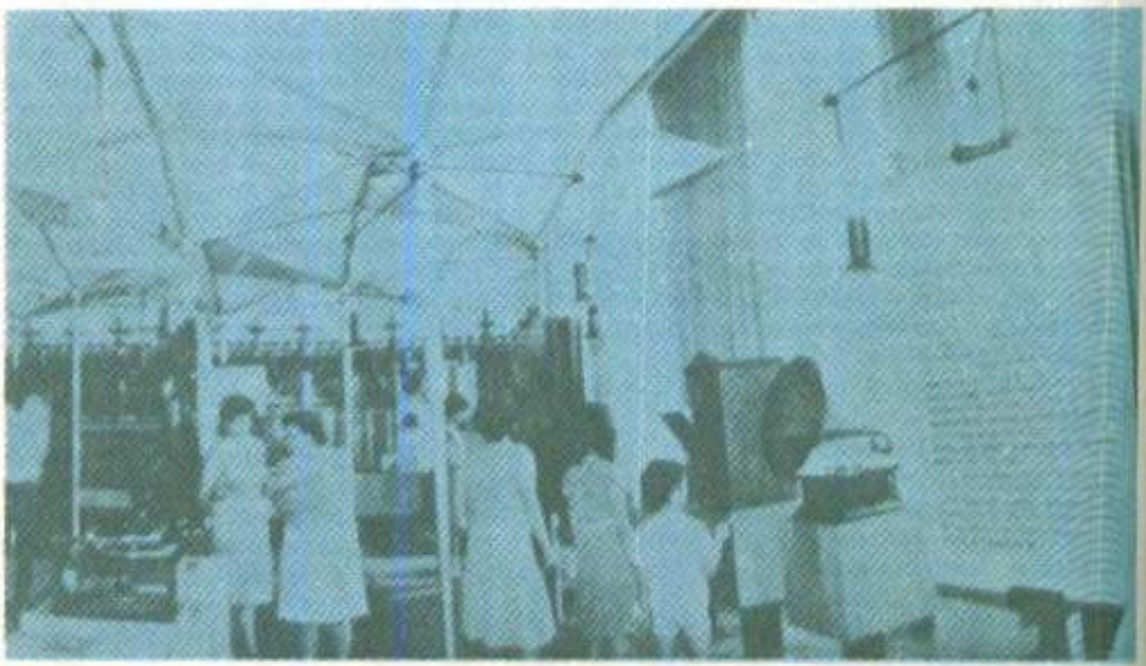

Bineînțeles că în sala gramofoanelor, patefoanelor și a aparatelor moderne sînt prezente și produsele fabricate la „Tehnoton"-Iași

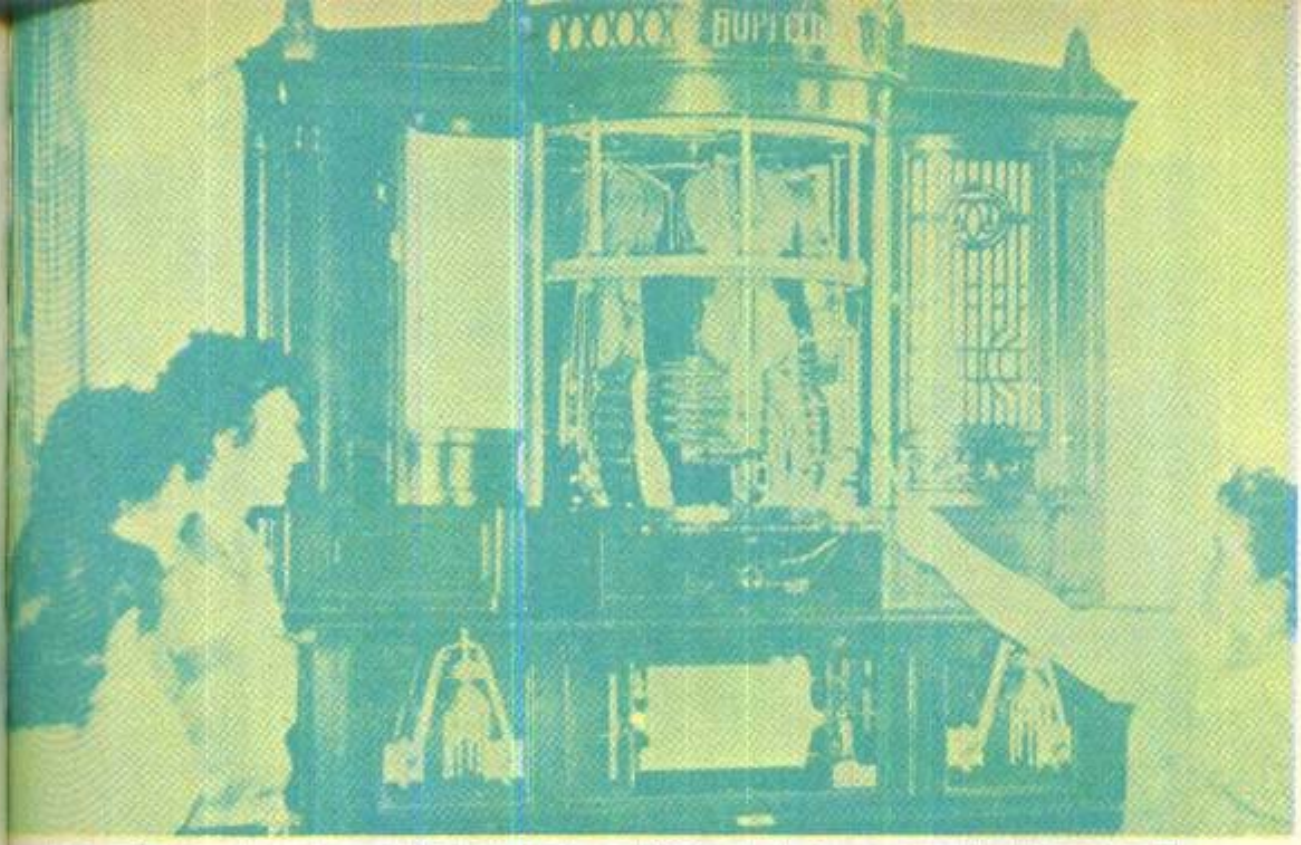

Iată orchestronul cu pian şi viori automate achiziţionat de la o expoziţie internaţională organizată în Bucureştii anilor '20

cum spunea şi inginer Eugenia Ursescu, şef de secţie al Muzeului politehnic Iaşi, care abia dacă numără 25 de ani (şi numai 20 de cînd a devenit secţie de sine stătătoare), perioadă în care achiziţionarea pieselor, restaurarea, conservarea lor, aducerea lor în stare de funcţionare au fost în atenţia specialiştilor. Fără îndoială, s-a ţinut seama, în expunere, de principiile de înregistrare şi redare, de criteriul cronologic, astfel încît, firesc, vizita va începe de la aparatele cu înregistrare pe cilindri cu ştifturi : harfa eoliană — *construită în Anglia secolului X,* lăuta — *originară din Franţa (precursoare ale automatelor cu comandă după program),* cutiile muzicale *(imaginate prima oară în Elveţia) — elegante, cochete şi delicate piese de secol XVIII,* orgi automate — *inventate pe la mijloc de secol XVIII şi cunoscute la noi ca flaşnete,* orchestronul — *în care complicate pîrghii acţionează simple instrumente... Dar există şi aparate care înregistrează pe discuri de carton ori metalice, cartele sau benzi de hîrtie perforate, aşa cum sînt* aristoanele — *un fel de acordeon mecanic (Franţa secolului XVIII),* simfonioanele — *de origine germană,* pianele mecanice, pianinele automate, *acordeonul mecanic numit* „autofon"; *sau aparate cu înregistrare directă pe suluri de ceară, ebonită etc., precum* fonograful lui Edison *(1877) — reprezentat de tipuri de fonograf-patent „Edison" şi „Pathée",* gramofonul *(inventat de germanul Emil Berliner în 1887),* microfonograful *lui François Dussaud (1894), strămoşul picupului modern, căruia i s-a aplicat înregistrare-redare electrică (cu microfon şi cască),* patefonul *(denumire după firma constructoare „Pathée", care este o perfecţionare a gramofonului cu pîlnie în cutia de rezonanţă).*

Cîte nu sînt de văzut la Muzeul sunetului ?! Se pot afla, de pildă, procedeul modern de înregistrare folosit de Casa de discuri „Electrecord" (de la folia care conţine prima înregistrare la matriţa „tată" şi matriţa de presare) şi care sînt mecanismele de ultimă oră privind înregistrarea sonoră, opti-

O piesă germană de secol XIX : simfonion cu disc vertical şi discotecă

Cum o mai fi sunînd gramofonul cu pîlnie care are respectabila vîrstă de 89 de ani ?!

Un album de familie (care a aparţinut domnitorului Alexandru Ioan Cuza) şi un ceas — mecanisme muzicale construite în 1875, la Viena

că, magnetică..., ca să nu mai vorbim de contribuţia specialiştilor români la perfecţionarea acestor sisteme... O călătorie în lumea sunetelor, *a aparaturilor muzicale, după care, oricum, în prim plan rămîne (curios, dar aşa este !) tot* bătrînul carillon din turnul palatului, care de peste 60 de ani cîntă „Hora Unirii" ! *De-acolo, de sus, privind la tot ce-l înconjoară, dezlănţuind fără mare zarvă, conştiincios, pîrghii, ştifturi de tamburi, ciocănele, clopote — încălzeşte milioane de inimi ! Aşa cum fac şi surorile lui mai mici — cutiile muzicale, flaşnetele..., modeste, modeste, dar clare mărturii peste timp ale ingeniozităţii, ale bunului gust, ale măiestriei unor mîini de aur. Oare ce s-ar întîmpla dacă toate ar cînta deodată? Zimbind, ne-am adus aminte cum într-o ceasornicărie, odată, toate pendulele mergeau. Erau zeci de pendule : de la minipendule la pendule gigant. În jurul „orei fixe" au început să bată la diferenţă de secunde. Şi, chiar dacă „ora fixă" a durat mult, mult, infinit de mult, ceasornicarii, în orice caz, nu le mai auzeau... Chiar : ce simfonie modernă ar „compune" tobiţele şi castagnetele flaşnetelor, orchestroanele cu sunete de xilofoane, talgere, tobe, viori, simfonioanele, pianul automat, suprapunînd percuţie, melodii, armonii curioase, chiar şi cîntecul „Cu toţi acum" de Irving Berlin (banda unui pian automat), cunoscut şlagăr dintr-un film mut ?... Bineînţeles, nu-i greu de imaginat. Dar cum ar fi un concert în care fiecare cutiuţă-bijuterie şi-ar afla rolul solistic ? Credem că minunat ! Mai ales dacă în final, după un binevenit moment de respiraţie, s-ar auzi din nou, domol, imperturbabil, calm,* carillonul din turn. *Nu vi se pare că-l auziţi ?*

Smaranda OŢEANU
Manole CORCACI

CONDUCERE ȘI ORGANIZARE ȘTIINȚIFICĂ

DICȚIONAR DE BUZUNAR PENTRU CADRELE DE CONDUCERE DIN ECONOMIE

O trăsătură fundamentală a evoluției economice pe plan mondial, rezultat în principal al ritmului de desfășurare a **noii revoluții tehnico-științifice,** o reprezintă creșterea tot mai accentuată a rolului factorului uman și, în primul rînd, al cadrelor de conducere din întreprinderi, aflate în prima linie a dezvoltării economice. Se pot aduce argumente din fiecare țară — socialistă sau capitalistă — în legătură cu influența pozitivă sau negativă pe care cadrele de conducere o au asupra cursului și rezultatelor activității întreprinderilor, asupra eficienței lor economico-sociale.

În condițiile actuale ale țării noastre, de trecere de la o dezvoltare predominant extensivă la una predominant intensivă, de accentuare a laturilor calitative, de eficiență în toate domeniile, calitatea activității de conducere se constituie într-un factor hotărîtor al înfăptuirii acestui obiectiv fundamental, al progresului economic al României socialiste. Sub impulsul acestui imperativ, al înflăcărătului îndemn adresat în **acest sens de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU la cel de-al III-lea Congres al oamenilor muncii, și anume că este necesar să se învețe și să învețe continuu, să se însușească tot ce este mai nou în știință, în tehnică, în toate domeniile de activitate, că numai așa se va putea asigura CONDUCEREA în mod corespunzător și înfăptuirea vastului proces revoluționar de ridicare a României pe noi culmi de civilizație socialistă și comunistă,** ne-am propus să punem la dispoziție cadrelor de conducere din economie — prin intermediul **Almanahului „Scînteia"** din acest an — un dicționar de buzunar consacrat CONDUCERII ȘI ORGANIZĂRII ȘTIINȚIFICE.

În finalizarea acestei întreprinderi am beneficiat de sprijinul substanțial al tovarășilor prof. univ. dr. CONSTANTIN BĂRBULESCU, dr. OVIDIU NICOLESCU, dr. TIBERIU ZORLENȚAN, cunoscuți specialiști în știința conducerii din cadrul Academiei de studii economice București, cărora le mulțumim călduros și cu acest prilej, al lucrărilor de specialitate tipărite pe această temă.

CONDUCEREA, FUNCŢIILE EI

Începem cel dintîi capitol al „dicţionarului de buzunar" cu definirea conceptului de conducere şi a principalelor ei funcţii. Caracterul concentrat al vastei problematici a temei nu ne permite o abordare complexă a acestei importante probleme, ceea ce ne obligă — şi precizăm acest lucru din capul locului — la simpla punctare a cîtorva din principalele elemente ale procesului de conducere şi organizare ştiinţifică. Suficiente însă pentru a se constitui — aşa cum ne-am propus — într-un dicţionar de buzunar, într-un ghid de lucru aflat permanent la îndemîna cadrelor de conducere din economie.

CONDUCEREA. Înainte de a defini conceptul, trebuie spus că noţiunea de conducere are o triplă semnificaţie, vizînd procesul de conducere, cadrele de conducere şi ştiinţa conducerii. Această triplă semnificaţie a determinat şi definiţii diferite. În dicţionarul de faţă propunem definiţia dată de unul din autorii pe care i-am consultat : conducerea, ca proces, reprezintă ansamblul integrat al acţiunilor de previziune, organizare, coordonare, antrenare şi control, exercitate de subiectul conducător asupra obiectului condus în vederea stabilirii şi realizării obiectivelor întreprinderii.

În vederea optimizării acestui proces, conducerea se bazează pe **ştiinţa conducerii**, care studiază relaţiile de conducere ce iau naştere în procesul de conducere în vederea formulării de legi, principii, sisteme, metode şi tehnici de conducere. În cadrul procesului de conducere conducătorii se bazează pe exercitarea unui ansamblu de funcţii.

FUNCŢIILE CONDUCERII reprezintă un ansamblu de acţiuni relativ interdependente, care se succed într-o anumită ordine în timp şi care sînt exercitate de orice subiect conducător ce desfăşoară o influenţă raţională asupra obiectului condus în vederea stabilirii şi realizării sarcinilor propuse.

FUNCŢIA DE ANTRENARE. Funcţie prin care se determină personalul muncitor dintr-o unitate economică să contribuie la realizarea obiectivelor planificate pe baza luării în considerare a factorilor care-l motivează. Fundamentul exercitării funcţiei este motivaţia personalului. Pentru a realiza o antrenare eficace este necesar ca procesele motivaţionale să întrunească mai multe caracteristici ; să fie complexe şi să utilizeze atît stimulente materiale, cît şi morale ; **să fie diferenţiate de la persoană la persoană, pentru a obţine o maximă participare în funcţie de însemnătatea obiectivului propus ; să fie graduale, în sensul de a satisface succesiv cerinţele personalului ; şi, nu în ultimul rînd ca importanţă, să fie în strînsă corelaţie cu aportul acestuia în activitatea desfăşurată.**

FUNCŢIA DE CONTROL. Este funcţia prin care rezultatele activităţii sînt comparate cu obiectivele planificate, cu sarcinile solicitate, în vederea prevenirii apariţiei unor disfuncţionalităţi şi eliminării deficienţelor potenţiale sau reale. Pentru a fi eficientă, este necesar ca funcţia de control să se exercite sistematic, exigent şi să stimuleze spiritul de iniţiativă şi creativitate al personalului.

În cadrul întreprinderilor româneşti, pe baza principiului democratic al conducerii economiei, tipurile de controale practicate în actul conducerii sînt extrem de numeroase şi la efectuarea lor participă direct atît cadrele de conducere de la toate eşaloanele, cît şi organisme specializate (de stat sau obşteşti). Enumerăm principalele controale practicate în întreprinderile româneşti, fără a proceda la descrierea lor, denumirea acestora sugerînd, în majoritatea cazurilor, şi profilul lor : **controlul oamenilor muncii asupra activităţii economico-sociale a întreprinderilor ; controlul realizării deciziilor ; controlul de conformitate ; controlul financiar ; controlul financiar intern ; controlul financiar preventiv ; controlul gestionar de fond ; controlul posterior economico-financiar ; controlul prealabil asupra plăţii întreprinderilor ; controlul prin leu ; controlul statistic al calităţii ; controlul tehnic al calităţii (cu toate subfazele sale) ; controlul de recepţie a materiilor prime, materialelor, produselor de completare şi subansamblelor ş.a.** În total — conform Dicţionarului de conducere şi organizare, apărut sub egida Editurii politice în 1985 — ştiinţa conducerii stabileşte în sistemul întreprinderilor româneşti peste 40 de tipuri de controale.

FUNCŢIA DE COORDONARE. Funcţie prin care se asigură armonizarea deciziilor şi acţiunilor personalului muncitor aparţinînd unui sistem economico-social (unei unităţi economice, unui colectiv). În ansamblul procesului de conducere, funcţia de coordonare are un rol deosebit de important întrucît alături de funcţia de antrenare determină, într-o mare măsură, rezultatele cu care se fundamentează şi se realizează planurile, **funcţionalitatea sistemelor organizatorice** (consiliul oamenilor muncii, biroul executiv, comisiile pe domenii, colectivele create pentru a soluţiona diverse probleme) **şi calitatea climatului de muncă.**

FUNCŢIA DE ORGANIZARE. Prin exercitarea acestei funcţii se creează sisteme organizatorice de muncă, se determină starea de ordonare a structurilor, se asigură folosirea tuturor forţelor în cadrul dispozitivului optim al muncii. În fiecare întreprindere, funcţia de organizare se manifestă prin organizarea ansamblului de activităţi al unităţii respective — structura organizatorică şi sistemul informaţional-decizional, pe de o parte, şi organizarea activităţilor componente ale funcţiunilor unităţilor (cercetare-dezvoltare, producţie, comercială, finanţe-contabilitate şi personal), pe de altă parte.

FUNCŢIA DE PREVIZIUNE. Este una din cele mai importante. Prin exercitarea ei se determină conţinutul şi caracteristicile în care se va afla un sistem economico-social (o activitate de producţie) din faza iniţială pînă în momentul final al evoluţiei sale, precum şi starea, comportarea şi funcţionarea sistemului (activităţii unităţii de producţie). Prin funcţia de previziune se identifică tendinţele existente, se prefigurează procesele şi fenomenele ce vor avea loc, se stabilesc obiectivele ce trebuie realizate în perspectivă şi principalele resurse necesare pentru desfăşurarea în bune condiţii a activităţii sistemului (unităţii de producţie). Funcţia de previziune se materializează de regulă în prognoze, planuri şi programe. Prin exercitarea funcţiei de previziune se obţin informaţii preţioase şi utile pentru fundamentarea deciziilor strategice, pentru realizarea conceptiei de ansamblu a planului, pentru stabilirea prin plan a unor sarcini posibil de realizat şi în concordanţă cu evoluţia de ansamblu a economiei naţionale. **Previziunea are condiţii de aplicare cu maximă eficienţă în cadrul întreprinderilor socialiste din România,** unde alături de planificarea anuală, curentă, există o planificare pe termen lung şi unde, de asemenea, sînt elaborate strategii complexe de dezvoltare atît la nivel de întreprindere, cît şi de sistem economic.

PRINCIPIILE CONDUCERII UNITĂȚILOR ECONOMICE

Exercitarea conducerii pe baze științifice a unităților economice românești este determinată, în condițiile dezvoltării intensive, ale accentuării laturilor calitativ-eficiente, de cunoașterea și utilizarea în procesul conducerii a unui ansamblu de principii, sisteme, metode și tehnici de conducere.

PRINCIPIILE CONDUCERII unităților economice românești, după autorii pe care i-am consultat în elaborarea acestui dicționar, sînt : **principiul centralismului democratic ; principiul autoconducerii muncitorești și conducerii colective ; principiul unității conducerii politice și economice ; principiul gestiunii economice și autogestiunii ; principiul asigurării concordanței dintre parametrii sistemului de conducere al unității și alte sisteme ; principiul creșterii continue a eficienței economice și principiul cointeresării materiale și morale.**

Spațiul nu ne permite să caracterizăm toate aceste principii, să le descriem — recomandăm în acest sens celor interesați lucrarea „Fundamentele conducerii microeconomice" apărută în 1986 în Editura științifică și enciclopedică (autori : O. Nicolescu, I. Verboncu). De aceea, ne vom opri doar la unul dintre aceste principii, mereu actual prin sarcinile majore care angajează cadrele de conducere în realizarea lui.

PRINCIPIUL AUTOCONDUCERII MUNCITOREȘTI ȘI CONDUCERII COLECTIVE. Ca principiu de bază în conducerea, organizarea și funcționarea tuturor unităților socialiste, **autoconducerea muncitorească** asigură creșterea rolului colectivelor de oameni ai muncii în conducerea întregii vieți economico-sociale.

În sens larg, autoconducerea asigură participarea cuprinzătoare, directă, a maselor la conducerea și înfăptuirea obiectivelor strategice propuse, nu numai prin consultare, ci, mai ales, printr-un sistem care permite efectiv accesul la decizie prin intermediul unor organisme de conducere participativă, create în acest scop în întreprinderi (adunarea generală a oamenilor muncii, consiliul oamenilor muncii, biroul executiv, comisiile pe domenii) și pe plan local și național (Congresul oamenilor muncii, organismele de partid și de stat cu atribuții în domeniile conducerii și organizării, care au în componența lor o importantă participare a reprezentanților clasei muncitoare și intelectualității — Consiliul Suprem al Dezvoltării Economico-Sociale, Consiliul Central de Control Muncitoresc al Activității Economico-Sociale, cu structuri similare în județe și municipii, consiliul județean al oamenilor muncii). Ceea ce înseamnă practic participarea la conducere a oamenilor muncii, prin acest ampiu sistem de organisme atît la nivel local, pe ramuri de activitate, cît și la nivelul întregii economii naționale.

În sens strict, autoconducerea muncitorească constă în participarea directă a clasei muncitoare, a oamenilor muncii în tripla lor calitate, de proprietari, producători și beneficiari, la conducerea, organizarea, gestionarea și controlul unităților economico-sociale.

Autoconducerea muncitorească și conducerea colectivă reprezintă o modalitate superioară, validată de viață, **de aplicare a mecanismului economico-financiar, a celor mai recente și importante perfecționări ce i-au fost aduse,** un răspuns concret la complexitatea mereu crescîndă a proceselor de conducere, care necesită o participare activă, responsabilă, colectivă a oamenilor muncii. Condiția esențială a manifestării depline a superiorității **conducerii colective,** ca organism operativ al autoconducerii muncitorești, constă în asigurarea unei componențe profund democratice a organelor de conducere colectivă prin includerea în structura acestora a celor mai buni oameni ai muncii, a celor mai competenți reprezentanți ai intelectualității tehnice și a celor mai de seamă reprezentanți ai organizațiilor politice și obștești. Principiul autoconducerii muncitorești și conducerii colective, creație originală a partidului nostru, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, asigură conducerea competentă și eficientă a activității unităților economico-sociale, evitarea subiectivismului și arbitrarului, prin elaborarea în colectiv, cu participarea maselor, a tuturor deciziilor, întărirea disciplinei și exigenței în muncă, prin îmbinarea armonioasă a răspunderii colective cu cea personală, manifestarea plenară a capacității de muncă, a spiritului de inițiativă și creație, prin exercitarea actului de conducere în numele oamenilor muncii și împreună cu ei.

SISTEME, METODE ȘI TEHNICI DE CONDUCERE

Asigurarea unei înalte eficiențe a funcțiilor conducerii nu e posibilă, susțin și argumentează specialiștii în știința conducerii, fără utilizarea în procesul conducerii a unui ansamblu de metode și tehnici. Prezentăm în continuare cîteva din cele mai eficiente sisteme, metode și tehnici aplicate sau care se impun a fi aplicate în toate întreprinderile noastre în această etapă a eficientizării maxime a conducerii.

În acest capitol vom enunța mai întîi cîteva sisteme, metode și tehnici utilizate pe plan mondial și la noi pentru realizarea tuturor funcțiilor conducerii : aprecierea — *evaluarea factorilor care influențează procesele supuse conducerii ;* asaltul de idei — *obținerea de idei și soluții pentru conducere ;* lista de control — *evitarea de evenimente importante în procesul conducerii ;* chestionarul — *obținerea de informații asupra aspectelor*

care constituie obiectul conducerii ; comparația factorilor — evaluarea complexității lucrărilor asupra procesului de conducere ; sinectica — obținerea de noi idei și soluții pentru conducerea, stimularea creativității ; tabloul de bord — informarea operativă a cadrelor de conducere ș.a.

După această sumară prezentare ne vom opri asupra cîtorva sisteme, metode și tehnici de conducere care se aplică în unitățile economice românești sau care se cer aplicate cu fermitate în actuala etapă de dezvoltare intensivă, de accentuare a laturilor calitative, de eficiență.

CONDUCEREA PRIN AUTOGESTIUNE ECONOMICO-FINANCIARĂ. Exprimă ansamblul relațiilor care se creează, în procesele de planificare și execuție, în legătură cu comensurarea și compararea eforturilor și efectelor activității desfășurate de oamenii muncii, recuperarea cheltuielilor prin venituri, obținerea unui venit net cît mai mare pe căi economice și repartizarea acestuia în concordanță cu interesele generale ale societății și ale colectivelor muncitorești, în condițiile exercitării autoconducerii. Autogestiunea, ca suport economic al autoconducerii muncitorești, se definește prin : autonomia funcțională și responsabilitatea fiecărei unități în gospodărirea cu maximă eficiență a resurselor încredințate de societate spre administrare ; elaborarea planurilor proprii în corelație cu prevederile planului național unic de dezvoltare economico-socială ; organizarea și urmărirea permanentă de către consiliile oamenilor muncii a activității de realizare a planului și a bugetului de venituri și cheltuieli ; cointeresarea și răspunderea unităților economice și a colectivelor de oameni ai muncii prin constituirea, pe baza autofinanțării, a fondurilor proprii de dezvoltare și de stimulare a oamenilor muncii, precum și legarea strînsă a acestor fonduri de rezultatele activității economice desfășurate ; controlul financiar-bancar asupra realizării, în practică, a eficienței, angajării și consumării resurselor în procesele economice. **Aplicarea autogestiunii economico-financiare impune desfășurarea unei activități de înaltă eficiență de către fiecare unitate, reprezintă — ca să ne exprimăm plastic — „proba de foc" a autoconducerii muncitorești.**

CONDUCERE PRIN BUGET. Metoda prin care se fundamentează costurile fiecărei activități economice și verigi organizatorice ale întreprinderii și se urmărește, în mod sistematic, încadrarea cheltuielilor efective în nivelul planificat. Autorii metodei au stabilit că bugetele pot fi întocmite în două variante : a) **bugetul rigid,** care se fundamentează pentru un singur nivel cantitativ al activității și b) **bugetul flexibil,** care se elaborează pentru mai multe niveluri cantitative ale obiectivului respectiv. Avantajele metodei conducerii prin buget sînt : creează condiții pentru programarea costurilor la fiecare nivel organizatoric, asigurînd resursele necesare realizării obiectivelor corespunzător nivelului respectiv ; transmite conducerii informații operative privind abaterile de la costuri, facilitînd astfel adoptarea măsurilor de rigoare pentru reglarea activității și, implicit, pentru reducerea costurilor și creșterea eficienței economice ; permite evaluarea personalului în funcție de gradul de îndeplinire a obiectivelor și încadrarea în nivelul prevăzut al costurilor.

CONDUCEREA COLECTIVĂ. Elementele teoretice ale sistemului au fost punctate scurt la capitolul „principiile conducerii". În ansamblul său, **sistemul conducerii colective are în vedere două obiective fundamentale.** Primul : creșterea eficienței economice la un înalt nivel nu este posibilă fără o largă participare, conștientă și responsabilă, în tripla lor calitate, de proprietari, producători și beneficiari, a oamenilor muncii. Al doilea : extinderea participării oamenilor muncii la conducere nu reprezintă o „democrație în sine", ci ea trebuie să determine, prin fapte de muncă, o amplificare a rezultatelor economice ale unității. În unitatea indisolubilă a acestor obiective se reflectă interdependența dintre factorul politic și cel economic în întreprinderile românești.

CONDUCEREA PRIN DELEGARE. Constă în atribuirea de către un cadru de conducere a unora din sarcinile sale de serviciu unui subordonat, împreună cu competența și responsabilitatea necesare. Deși are o vechime îndelungată, conducerea prin delegare înregistrează în zilele noastre o extindere a folosirii ei, datorită accentuării caracterului său participativ. Știința conducerii a stabilit și reguli precise prin care poate fi rezolvată „dilema" încrederii în delegare : delegare de sarcini realiste ; precizarea clară a competențelor și responsabilităților ; crearea unei ambianțe favorabile delegării ; verificarea cu prioritate a rezultatelor obținute ; definirea mai riguroasă a rezultatelor ce se așteptau. Avantajele metodei delegării : folosirea rațională a capacității cadrelor de conducere, crearea unor condiții mai bune pentru dezvoltarea pe plan profesional a subordonaților, valorificarea superioară a potențialului creativ-inovativ, decizional și operațional al cadrelor de conducere și al subordonaților. **În sistemul autoconducerii muncitorești, metoda delegării — prin caracterul ei participativ — se impune a fi generalizată în toate împrejurările care necesită o asemenea măsură.**

CONDUCEREA PRIN DIAGNOSTICARE. Metodă prin intermediul căreia conducerea unității economice, cu concursul executanților, evidențiază principalele puncte forte și slabe ale domeniului analizat, identifică cauzele care le-au generat și stabilește măsuri pentru eliminarea disfuncționalităților. În legătură cu conținutul metodologic al aplicării metodei, esențial pentru realizarea unui diagnostic de calitate este, în primul rînd, stabilirea unei echipe cu o componență adecvată, multidisciplinară, care să fie în măsură să acționeze efectiv pentru o aprofundată investigare. Știința conducerii stabilește două tipuri de diagnostic economic : **general** — se referă la unitatea economică în ansamblul său, și **parțial** — se referă la unul sau mai multe domenii de bază. În aplicarea metodei se parcurg, de regulă, cinci etape : documentarea prealabilă ; identificarea și interpretarea simptomelor (cauzelor) semnificative ; stabilirea principalelor deficiențe și a cauzelor care le generează ; stabilirea principalelor puncte forte și formularea recomandărilor pentru eliminarea deficiențelor.

CONDUCEREA PRIN EXCEPȚIE. Metodă caracterizată prin fluxuri informaționale ascendente ce cuprind, în exclusivitate, informații privind excepțiile de la planuri și norme. În cadrul acestei metode, informațiile, care reflectă excepțiile pozitive și negative, circulă pe verticala sistemului de conducere în mod selectiv și sînt reținute „în flux" la primul nivel care are autoritatea de a lua deciziile corespunzătoare. Aplicarea acestei metode necesită mai multe etape : a) stabilirea obiectivelor, normelor și celorlalte elemente ce concură la ju-

narea activității unității, cu precizarea expresă a nivelurilor cantitative finale și dacă este cazul a celor intermediare ; b) stabilirea toleranțelor variațiilor posibile de la valorile planificate ; c) compararea realizărilor cu nivelurile planificate și, în cazul că abaterile depășesc limitele admise, identificarea cauzelor care le-au generat și comunicarea acestora organului în competența căruia intră soluționarea ; d) luarea deciziilor în vederea înlăturării abaterilor, acționîndu-se simultan asupra cauzelor care le-au generat. Avantajul esențial constă în **economisirea timpului cadrelor de conducere,** în special al celor de la eșaloanele superioare, prin degrevarea lor de prelucrarea tuturor informațiilor, fapt ce permite concentrarea muncii acestora asupra activității de concepție.

CONDUCEREA PRIN OBIECTIVE. Metoda se bazează pe **determinarea riguroasă a obiectivelor pînă la nivelul executanților,** care participă nemijlocit la stabilirea lor, pe corelarea strînsă a recompenselor și, respectiv, a sancțiunilor, la nivelul realizării obiectivelor stabilite, precum și pe individualizarea bugetelor de cheltuieli pe principalele subdiviziuni organizatorice, în special pe secții de producție. O parte din modalitățile de acțiune ale metodei se întîlnesc cu prevederile recentei Legi privind retribuirea în acord global și în acord direct a personalului muncitor, adoptată în țara noastră.

CONDUCEREA PRIN PRODUS. Metoda se caracterizează prin asigurarea, de către conducătorul de produs sau grupei de produse, a organizării, coordonării și gestionării globale a tuturor activităților privind produsul din momentul conceperii lui pînă în momentul livrării. Utilizarea metodei necesită crearea în cadrul structurii organizatorice a funcției de conducător de produs pentru principalele produse sau grupe de produse care au ponderea cea mai mare în valoarea producției-marfă și volumul beneficiilor. Specialiștii în știința conducerii recomandă aplicarea acestei metode și în cadrul unităților industriale românești, în general, și în special al celor care produc pentru export. **Metoda asigură condiții pentru creșterea calității produselor, a competitivității lor, pentru creșterea rentabilității pe produs și pe ansamblul unității producătoare.**

CONDUCEREA PRIN SISTEMUL COST-ORĂ-PRODUCȚIE (S.C.O.P.). Este un sistem de conducere și autogestiune de concepție românească, care urmărește extinderea gestiunii economice pînă la nivelul locurilor de muncă, pentru a asigura valorificarea superioară a resurselor unității pe baza determinării unui cost cît mai exact și corect al producției și produsului, bazată pe instrumentul de lucru preluat și dezvoltat de la trei metode — normativă, taxă-oră-mașină și conducerea prin excepție — metoda se constituie într-un sistem de conducere foarte complex și eficient. O descriere amănunțită a ei poate fi găsită în lucrarea „Fundamentele conducerii microeconomice", apărută în Editura științifică și enciclopedică, în 1986.

CONDUCEREA PRIN ȘEDINȚE. Este una din cele mai tradiționale, mai frecvent folosite metode de conducere. Deși este metoda de conducere cu cea mai mare vechime, ea a fost abordată științific abia în ultimele decenii, o dată cu dezvoltarea teoriei și practicii conducerii. Părerile autorilor din domeniul științei conducerii despre această metodă diferă. Specialiștii care ne-au acordat asistență la elaborarea acestui dicționar consideră că ședințele se împart, în funcție de obiectivul urmărit, în principal, în două categorii : **decizionale** (de analiză) **și de informare.**

Indiferent de tipul ședinței, modul de pregătire a acestora este hotărîtor. Importante sînt însă și alte cerințe — adesea neglijate — asupra cărora ne vom opri pe scurt. **Cerințe legate de deschiderea ședinței :** asigurarea unei „deschideri" percutante, la obiect ; respectarea orei comunicate participanților ; formularea clară a obiectivelor ședinței ; folosirea unui limbaj atractiv ; limitarea expunerii introductive la 1—2 minute. **Cerințe legate de desfășurarea ședinței:** stimularea participării active a celor prezenți prin subliniera pozitivă ori critică a contribuției lor la soluționarea problemei analizate ; asigurarea unui ton echilibrat prin calmarea spiritelor „înfierbîntate", prin preîntîmpinarea stărilor de tensiune ; stoparea operativă a tendințelor de vorbărie, a divagațiilor de la subiect ; imprimarea unui ritm de lucru care să asigure încadrarea ședinței în perioada stabilită (perioadele ideale oscilează între 15—30 de minute și o oră și jumătate-două). **Cerințe legate de închiderea ședinței :** intervenția finală a conducătorului ședinței să fie concisă (5—10 minute) ; ideile importante degajate să fie reformulate clar pentru a se impune atenției ; elementele de importanță deosebită să fie comunicate în scris participanților sau sub formă de decizie.

★

CONDUCEREA (CONDUCĂTORUL) EFICACE. Unul din consultanții noștri în elaborarea „dicționarului de buzunar" ne-a propus, pentru finalul acestui scurt „inventar" al sistemelor și tehnicilor de conducere, rezultatul unui sondaj efectuat de dînsul în cadrul a peste 130 de întreprinderi, centrale, ministere, în rîndul unor cadre de conducere — directori, directori adjuncți, ingineri-șefi — cu următoarea întrebare : **Care sînt primele 15 elemente ce caracterizează activitatea unui cadru de conducere eficace ?**

Vă propunem parcurgerea lor într-o simplă enunțare, concluziile și eventuale completări urmînd a le formula dumneavoastră însivă și, dacă veți găsi de cuviință, a le aduce la cunoștință și redacției. Iată deci **cele 15 trăsături** — așa cum au rezultat ele din respectivul sondaj — **ale conducătorului (conducerii) eficace :** competența tehnică ; competența economică ; temeinice cunoștințe în domeniul conducerii ; nivel politico-ideologic ridicat spre a fi în egală măsură bun specialist și bun revoluționar ; capacitatea de a propune și stabili sarcini concomitent mobilizatoare și realiste ; spirit inovațional ; capacitatea de a lucra în colectiv ; capacitatea de a se perfecționa continuu ; abilitatea de a colabora cu oamenii ; consecvență în îndeplinirea obiectivelor, a deciziilor adoptate ; starea bună a sănătății ; spirit înalt de etică și echitate socialistă ; capacitatea de a lua decizii eficace; capacitatea de a fi exigent și drept în luarea deciziilor în relațiile cu colaboratorii; prestanța.

Același specialist în știința conducerii ne-a schițat, în viziunea a doi autori străini, M. Bower și Mc.Murry, **caracteristicile conducătorului eficient și caracteristicile conducătorului ineficient.** În cazul primului : consideră timpul cea mai prețioasă resursă de care dispune ; muncește cu pasiune, cu plăcere și cu încredere în tot ce face ; este prompt în luarea deciziilor, fără ca aceasta să altereze calitatea procesului decizional ; este prompt în sesizarea și utilizarea oportunităților ce apar și acționează pentru promovarea rezolvării lor ; identifică rapid problemele „grele" și participă la rezolvarea lor cît mai operativă etc. În cazul celui de-al doilea, cele mai evidente caracteristici sînt : nu este sincer, în sensul că-și laudă colaboratorii în față și îi critică în absență ; face promisiuni

pe care nu le respectă şi pe care nici nu-şi propune să le respecte ; se eschivează de la rezolvarea problemelor grele ; la decizii contradictorii, nu-l interesează opiniile colaboratorilor şi subalternilor ; nu-şi informează colaboratorii asupra intenţiilor sale ; nu-şi motivează convingător deciziile şi acţionează arbitrar şi excesiv de autoritar.

PRINCIPALELE ABORDĂRI ALE PROCESULUI DECIZIONAL

Componenta cea mai activă a sistemului de conducere, cu cea mai mare eficienţă — dacă este bine folosită — o constituie subsistemul decizional. În ultimii 30 de ani au fost concepute de către ştiinţa conducerii numeroase abordări ale procesului decizional. În raport de caracterul şi utilitatea lor, ele pot fi clasificate în două categorii : a) abordări descriptive *şi b)* abordări normative. *Cea de-a doua abordare s-a dezvoltat predominant în ultimul timp şi are un caracter de aplicare aproape generalizabil.*

Specialiştii pe care i-am consultat în elaborarea acestui dicţionar au propus următoarea clasificare a deciziilor : a) în funcţie de certitudinea atingerii obiectivelor — **certe, incerte, de risc** ; b) după orizont — **strategice, tactice, curente** ; c) după eşalonul conducerii la care se iau — **de nivel superior, de nivel mediu, de nivel inferior** ; d) după frecvenţa elaborării — **periodice, unice, aleatorii;** e) după sfera de cuprindere a decidentului — **individuale, colective;** f) după posibilitatea anticipării — **anticipative, imprevizibile** ; g) după amploarea competenţei decidentului — **integrale, avizate.**

Spaţiul nu ne permite să prezentăm şi caracteristicile acestor tipuri de decizii, care sînt, ca număr, între 10—20, dar recomandăm celor interesaţi să apeleze la lucrarea „Fundamentele conducerii microeconomice", apărută în 1986 la Editura ştiinţifică şi enciclopedică, unde sînt înfăţişate şi comentate în detaliu.

CERINŢE MAJORE FAŢĂ DE DECIZIA DE CONDUCERE. Prima cerinţă este ca decizia să fie fundamentată ştiinţific în dublu sens : a) să ia în consideraţie legităţile specifice economiei socialiste şi b) să fie elaborată pe baza metodelor şi tehnicilor decizionale moderne. Alte cerinţe se referă la necesitatea ca decizia să fie adoptată de factorul decident în a cărui competenţă este prevăzută, ca decidentul să dispună de autoritatea informală a cunoştinţelor (să fie, mai clar, în cunoştinţă de cauză) şi, în ultimă instanţă, să fie formulată corespunzător.

Ştiinţa conducerii stabileşte că fundamentarea riguroasă a procesului decizional este de neconceput fără utilizarea generalizată de metode şi tehnici moderne. În ultimele decenii au fost create numeroase metode şi tehnici în aceste domenii. Specialiştii pe care i-am consultat în alcătuirea prezentului dicţionar au subliniat că printre cele mai largi utilizate pe plan mondial sînt : **arborele de luare a deciziilor, tabelul decizional, simularea decizională** şi **altele.** În contrast cu acestea există şi metode şi tehnici universale, care pot fi utilizate doar în unele faze ale procesului decizional, ele permiţînd obţinerea de îmbunătăţiri parţiale sau, după natura situaţiei, prioritare. În această categorie se regăsesc practic toate metodele şi tehnicile **de analiză economică.** Care, pentru unităţile româneşti, sînt deosebit de actuale în condiţiile aplicării ferme a mecanismului economico-financiar.

Iată de ce prezentăm, sub formă de inventar, metodele economice de raţionalizare a procesului decizional. 1) **Metode bazate pe productivitatea muncii** : metoda directă, în unităţi naturale ; metoda directă, în unităţi convenţionale; determinarea productivităţii muncii orare, zilnice, lunare, anuale ; metoda indirectă, în unităţi de muncă ; metoda directă, în unităţi valorice. 2) **Metode bazate pe costuri de producţie** : metode de fundamentare a indicatorilor privind costurile de producţie ; metode de analiză factorială a cheltuielilor la 1 000 lei producţie-marfă; metode de analiză factorială a cheltuielilor materiale la 1 000 lei producţie-marfă. 3) **Metode bazate pe beneficii şi rentabilitate** : metode de analiză factorială a ratei rentabilităţii unităţii economice ; metode de analiză factorială a beneficiului unităţii economice ; metode de determinare a beneficiului şi rentabilităţii economice.

SISTEMUL DE TESTARE ÎN ACTIVITATEA DE CONDUCERE

Conducerea şi organizarea ştiinţifică necesită, pe lîngă metode şi tehnici moderne, şi o bună cunoaştere a oamenilor, a executanţilor, a celor chemaţi să materializeze eficienţa actului decizional. Dintre modalităţile cele mai frecvent utilizate în acest scop în procesul conducerii moderne fac parte şi testele. Ce tipuri de teste se folosesc astăzi, în mod curent, în actul conducerii ?

TESTUL DE APTITUDINI. Sub forma unor baterii de teste, testele de aptitudini sînt utilizate îndeosebi în activităţile de orientare profesională. În categoria testelor de aptitudini sînt incluse probele care investighează atît însuşiri senzoriale, cît şi capacităţile persoanei pentru activităţi tehnice şi creative. În aceeaşi a doua categorie pot fi incluse şi probele care măsoară aptitudinile de conducere pentru cadrele avute în vedere a fi promovate la diferite eşaloane (şefi de formaţii, de ateliere, de secţii ingineri-şefi, directori).

TESTUL DE ATENȚIE. Prin aceasta se solicită capacitatea de concentrare a unei persoane asupra unei singure sarcini de rezolvat (atenție concentrată) sau asupra mai multor activități (atenție distributivă). Fiind o probă de performanță, în condiții de timp limitat, testul de atenție se înscrie în categoria mijloacelor de investigare a capacității de muncă și se recomandă a fi folosit în cazul noilor angajați, mai ales pentru activități care solicită o capacitate de concentrare activă.

TESTUL DE INTELIGENȚĂ. Prin aceasta se măsoară nivelul de dezvoltare a inteligenței unei persoane. Și în cazul acestei investigații se folosesc baterii de teste. Prin rezultatele pe care le dau, testele care măsoară nivelul de dezvoltare a inteligenței generale sînt folosite, în marea majoritate a cazurilor, la cunoașterea și selecția persoanelor pentru funcții de conducere.

TESTUL PROFESIONAL. Este folosit pentru investigarea nivelului pregătirii profesionale a personalului muncitor și a dezvoltării aptitudinilor sale în funcție de perspectiva promovării progresului tehnic în unitatea respectivă. Testul profesional se realizează îndeosebi în cazul profesiilor cu caracter practic și este obligatoriu pentru meseriile și locurile de muncă care implică un grad mai mare de responsabilitate (tablouri de comandă, linii automatizate, calculatoare de producție ș.a.). Asemenea investigări se aplică și în cazul cadrelor de conducere, testele putînd fi combinate cu alte metode : chestionare de cunoștințe, analiza-diagnostic, studiul de caz, elaborarea de proiecte ș.a.

COMPONENTELE ORGANIZĂRII UNITĂȚILOR NOASTRE ECONOMICE

Organizarea, abordată ca o componentă a conducerii unităților, presupune existența corelativă a două mari laturi : organizarea procesuală și organizarea structurală. Elemente și caracterizări științifice despre cele două laturi furnizează în mod detaliat lucrarea „Fundamentele conducerii microeconomice", pe care am mai citat-o în cadrul dicționarului nostru. În ce ne privește, ne vom opri în cadrul acestui capitol asupra a două categorii de probleme : a) funcțiunile organizatorice ale întreprinderii și b) conceptul de perfecționare a organizării și modernizare a proceselor de producție pe baza căruia se desfășoară în prezent ampla acțiune declanșată, în întreaga economie, din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului.

FUNCȚIUNILE ÎNTREPRINDERII. Cele 5 funcțiuni ale întreprinderii sînt : cercetare-dezvoltare, producție, comercială, financiar-contabilă și personal. O scurtă caracterizare a acestora ar da următorul tablou : **funcțiunea de cercetare-dezvoltare** reunește realizarea principalelor procese creatoare de progres tehnico-științific din cadrul său ; **funcțiunea de producție** se definește ca ansamblul proceselor de muncă din cadrul unității economice prin care se transformă obiectele muncii în produse finite, semifabricate etc. și se creează suma condițiilor necesare pentru desfășurarea fabricației în condiții bune ; **funcțiunea comercială** reunește ansamblul activităților de aprovizionare tehnico-materială, desfacere, depozitare și gestionare a stocurilor, de marketing ; **funcțiunea financiar-contabilă** se concretizează în ansamblul activităților prin care se asigură resursele financiare necesare, precum și evidența valorică a mișcării întregului patrimoniu al întreprinderii ; **funcțiunea de personal** constă în ansamblul proceselor prin care se asigură resursele umane necesare, precum și utilizarea acestora în mod eficient.

CONCEPTUL PRIVIND PERFECȚIONAREA ORGANIZĂRII ȘI MODERNIZAREA PROCESELOR DE PRODUCȚIE. În concepția secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, perfecționarea organizării și modernizarea producției, determinată de înseși cerințele noii revoluții tehnico-științifice, reprezintă deopotrivă o acțiune **economică, socială și politică.**

PE PLAN ECONOMIC, prin această acțiune trebuie să se asigure în primul rînd, pînă la sfîrșitul actualului cincinal, dublarea productivității muncii în comparație cu nivelul anului 1985. **Un asemenea ritm de creștere a productivității muncii într-o perioadă atît de scurtă reprezintă el însuși, prin implicațiile sale, o adevărată revoluție în modul de a aborda și soluționa problemele care condiționează realizarea acestui obiectiv.** Tocmai de aceea, referindu-se la înfăptuirea noii revoluții tehnico-științifice, la accelerarea aplicării cuceririlor ei — avînd ca o primă și complexă consecință materializarea conceptului de perfecționare a organizării și modernizare a producției — secretarul general al partidului sublinia necesitatea ca aceasta să fie completată de o adevărată revoluție în modul de a gîndi și acționa al cadrelor de conducere. **Un prim imperativ al traducerii în viață a conceptului economico-politic privind organizarea și modernizarea producției îl constituie deci creșterea competenței conducerii la toate eșaloanele, promovarea unui mod nou, revoluționar, de a gîndi și acționa în acest domeniu.** Printr-un stil de conducere nou, îndrăzneț, bazat pe aplicarea cuceririlor științei și tehnicii, a experienței proprii, se va putea asigura valorificarea superioară, intensivă, a potențialului productiv existent, a tehnicii moderne aflate în dotarea întreprinderilor și a celei ce va fi creată, a resurselor materiale și a forței de muncă, ceea ce în esență va avea consecințe directe și complexe asupra realizării unor importante sporuri de producție și eficiență economică pe seama creșterii puternice a productivității muncii, ridicării continue a nivelului tehnic și calitativ al produselor, reducerii substanțiale a consumurilor materiale și energetice, a cheltuielilor materiale în general.

Ceea ce reține atenția specialiștilor în conducerea și organizarea științifică a producției este faptul că **acțiunea de perfecționare și modernizare este rezultatul luării în considerație a tuturor principiilor științifice organizatorice** adoptate în fundamentarea unor asemenea strategii,

cum sînt : **principiul determinismului economic** (sau cunoașterii cauzelor), **principiul reflectării înainte de acțiune ; principiul pregătirii materiale a acțiunii ; principiul conformității execuției în raport cu orientările (dispozițiile) date; principiul controlului.** Spre a ne referi doar la două din aceste principii fundamentale — cel al pregătirii materiale și cel al controlului — acțiunea de perfecționare a organizării și modernizare a producției a fost eșalonată pe etape (prima etapă urmînd a se încheia la sfîrșitul anului 1985, a doua — în anul 1988), iar periodic comisiile create la nivel de întreprinderi, centrale, ministere analizează stadiul înfăptuirii obiectivelor stabilite.

O altă cerință fundamentală a organizării științifice vizează **adoptarea unor forme ale organizării producției în flux, promovarea celor mai moderne tehnologii și organizări tehnologice.** Programele de perfecționare și modernizare a producției elaborate în cursul anului 1986 în toate întreprinderile din țara noastră sînt orientate, cu precădere, pe **organizarea proceselor de producție în flux continuu,** de la circuitele de intrare a materiilor prime și pînă la liniile tehnologice prin care produsele sînt fabricate și pregătite pentru expediție la beneficiar. Caracteristica fluxurilor o constituie organizarea acestora pe linii mecanizate, automatizate, agregatizate, printr-o largă utilizare a roboților și coordonarea proceselor de producție în mod computerizat.

PE PLAN SOCIAL, prin perfecționarea organizării și modernizarea producției **se creează premise esențiale superioare pentru îmbunătățirea continuă, substanțială, a condițiilor de muncă, pentru afirmarea deplină a capacității creatoare a muncitorilor și specialiștilor, care iau parte la procesul de producție nu numai ca executanți, ci ca adevărați conducători ai acestuia datorită cunoștințelor profesionale înalte pe care le posedă, datorită deciziilor pe care trebuie să le ia.** Necesitatea de a se acționa cu fermitate, în toate unitățile, centralele și ministerele, pentru ridicarea nivelului de cunoștințe profesionale și tehnice ale oamenilor muncii evidențiază, așa cum arată tovarășul Nicolae Ceaușescu, pînă la consecințele cele mai pozitive, **latura uman-socială a modernizării.** „Nici o automatizare și robotizare nu poate înlocui omul ! Și în perioada următoare, și în viitor, întotdeauna, omul va continua să reprezinte factorul hotărîtor al progresului și civilizației, al dezvoltării economico-sociale".

Inițiind acțiunea de perfecționare a organizării și modernizare a producției, conducerea partidului nostru a subliniat cu claritate că pentru progresul și prosperitatea țării noastre, pentru intrarea ei în rîndul țărilor mediu dezvoltate — ceea ce reprezintă obiectivul strategic fundamental al actualului plan cincinal — nu avem decît o singură sursă : **munca noastră.** Pe care o putem face — prin conducere mai bună, prin organizare mai bună, prin afirmarea deplină a calității de proprietari, producători și beneficiari ai rezultatelor ei — mai eficientă, mai spornică.

SCURTĂ INIȚIERE ÎN TERMINOLOGIA DE COMERȚ EXTERIOR

În domeniul conducerii și organizării există peste 3 200 de termeni — cel puțin așa ne asigură autorii consultați în elaborarea acestui dicționar — care se cer cunoscuți și stăpîniți de cadrele de conducere. Fără a minimaliza vreunul dintre ei — de aceea am indicat și sursa la care se poate apela ori de cîte ori se simte nevoia — ne vom opri în continuare asupra cîtorva noțiuni (recunoaștem că numărul este, din motive de spațiu, extrem de restrîns) strict necesare în domeniul comerțului exterior pentru activitatea oricărui cadru de conducere.

COMPETITIVITATE. Capacitatea unui sistem — produs, unitate, ramură, economie națională — de a obține, în domeniile economic, științific, tehnic, tehnologic etc., rezultate superioare sau similare în confruntarea pe plan internațional sau intern cu unități de același profil. Pe planul relațiilor externe, competitivitatea reflectă raportul existent între valoarea mondială și valoarea națională a mărfurilor și serviciilor care fac obiectul tranzacțiilor de schimb.

EFICIENȚĂ ECONOMICĂ. Este raportul de intercondiționare între efectul economico-social util obținut și efortul economico-social depus la nivelul sistemului economic și al subsistemelor sale. Cu cît efectul util obținut la o unitate de efort este mai mare sau cu cît este mai mic efortul, cheltuiala de muncă socială pentru producerea unui anumit efect util, cu atît eficiența economică este mai ridicată. Sintetic, nivelul eficienței economice poate fi determinat direct prin raportarea efectului util la efortul depus și, indirect, prin raportarea efortului depus la efectul obținut.

În țara noastră, în actuala etapă a dezvoltării intensive, creșterea pe toate căile a eficienței economice are o însemnătate hotărîtoare în accelerarea progresului economico-social, în crearea condițiilor obiective pentru trecerea pe această bază de la stadiul de țară în curs de dezvoltare la cel de țară mediu dezvoltată.

MARKETING. Concepție modernă despre raporturile întreprinderii cu mediul economico-social (piața) și mijloacele utilizate pentru materializarea acesteia. Marketingul consideră că orice activitate economică trebuie îndreptată în direcția satisfacerii cerințelor, efective sau potențiale, ale consumatorilor, cu maximum de eficiență. În acest scop, punctul de plecare în desfășurarea activității economice trebuie să-l constituie cercetarea prealabilă a nevoilor de consum (desfacere), a perspectivelor acestora. Finalizarea activității în spiritul acestei concepții nu se rezumă numai la vînzarea produselor, ci are în vedere, în egală măsură, studierea comportării lor la beneficiar, a modului în care satisfac nevoile pentru care au fost create.

OFERTĂ DE EXPORT. Modalitate de promovare a produselor pe piața externă prin diferite forme de comunicare cu parteneri externi interesați să le cumpere. Potrivit legislației țării noastre, oferta de export se elaborează de întreprinderile de comerț exterior, pe baza prospectării pieței și a prevederilor din convențiile externe încheiate. Întreprinderea producătoare are și ea un rol activ

prin angajarea unui dialog permanent cu întreprinderea de comerț exterior și prin argumentarea cît mai concretă a avantajelor ofertei sale.

OPERAȚIE BANCARĂ. Operație specifică activității bancare, prin care are loc o mișcare de fonduri. Operațiile bancare se grupează pe domenii de activitate, în funcție de relațiile pe care le exprimă — și anume : de casierie și de mobilizare a disponibilităților bănești ale unităților socialiste și ale populației ; de decontări între unitățile socialiste, de acordări de credite unităților socialiste și populației ; de acordări sau contractări de credite în valută ; de decontări internaționale, reciproc între bănci. Orice operație bancară se poate face numai cu respectarea normelor care reglementează domeniul respectiv de activitate.

OPERAȚIE DE COMPENSAȚIE. Reprezintă condiționarea, prin acorduri sau contracte, a importului de export, astfel încît să se evite sau să se limiteze plățile în valută. Există mai multe tipuri de operații de compensație : globale, parțiale, progresive și conexate, fiecare derivînd din sistemul de acorduri și înțelegeri convenite de părți.

OPERAȚIE VALUTARĂ. Este operația de cumpărare și vînzare de valute și devize pe piețele valutare. Operațiile valutare sînt : la vedere (cumpărarea sau vînzarea valutelor și devizelor are loc în cel mult 48 de ore) și la termen (cele mai frecvente, prin care cumpărarea sau vînzarea efectivă a valutelor și devizelor se efectuează la un anumit termen mai mic de un an, convenit prin contract). Operațiile valutare la termen sînt însoțite de obicei și de relații de credit. Cursurile valutare sînt diferite pentru operațiile la vedere de cele la termen.

PARITATEA MONETARĂ. Constituie raportul valoric între două monede naționale, determinat în funcție de conținutul valoric al unității monetare (respectiv de valoarea paritară). Întrucît conținutul valoric al unității monetare este definit de autoritatea monetară (statul), paritatea monetară poate fi : paritate aur, atunci cînd paritatea valutară este dată de aur ; paritate valutară, atunci cînd valoarea paritară este dată în altă valută — de exemplu, în dolari — sau în unul din instrumentele monetare internaționale (de exemplu, în drepturi speciale de tragere).

POLITICA VALUTARĂ. Este componentă a politicii economice privind regimul stabilit de stat în legătură cu folosirea bancnotelor și monedelor emise de alte țări, cu raporturile de schimb în lei ale acestor bancnote și monede, cu utilizarea ordinelor și dispozițiilor de plată și a oricăror altor titluri și înscrisuri din care decurg drepturi sau obligații în valută, precum și transferurile în valută. Prin politica valutară, care este corelată cu celelalte componente ale politicii economice, statul urmărește, prin dezvoltarea schimburilor economice externe, să crească eficiența comerțului exterior și să consolideze astfel cursul leului în raport cu alte valute.

MUTAȚII PE PLAN MONDIAL ÎN PROCESUL CONDUCERII

Ca și alte domenii, și procesul conducerii unităților economice (conducerea microeconomică) înregistrează, sub impactul revoluției tehnico-științifice, multiple și complexe mutații. Unul din colaboratorii care ne-au acordat asistență la elaborarea dicționarului de față ne-a sintetizat, pe baza analizelor efectuate de teoreticienii și practicienii conducerii microeconomice din numeroase țări, următoarele mutații posibile :

Trecerea cu prioritate de la conducerea unipersonală la conducerea de tip participativ. Această mutație a debutat în primii ani postbelici într-o serie de țări industrializate — Suedia, R. F. Germania ș.a. Apoi s-a extins și în alte țări, aproape în toate țările dezvoltate industrial, dar aici are încă numeroase limite. Mutația în direcția conducerii participative se manifestă predominant în țările socialiste, România — prin sistemul autoconducerii muncitorești — oferind un adevărat model în acest sens.

Trecerea de la conducerea predominant curentă la conducerea orientată previzional. Prin această orientare strategică — multiplu determinată, în multe privințe, de puternica dezvoltare a disciplinelor cu caracter previzional în toate domeniile — conducerea previzională caută să contracareze principiul metodei curente „văzînd și făcînd" cu unul nou : „anticipînd și preîntîmpinînd".

Trecerea de la abordarea enunțiativ-descriptivă la cea metodologică-aplicativă. O astfel de mutație reflectă, în primul rînd, o maturizare atît a științei, cît și a practicii conducerii economice și are ca efect imediat — argumentează autorii — creșterea substanțială a profesionalismului cadrelor de conducere.

Trecerea de la conducerea predominant stabilă, statică și uneori chiar rigidă, la conducerea flexibilă, dinamică. O atare opțiune exprimă efortul predominant al conducerii de a-și modifica conținutul și, respectiv, modalitățile de manifestare, astfel încît să înregistreze un ritm de dezvoltare tehnic, economic, uman.

Trecerea de la conducerea unilaterală, predominant tehnică și economică, la conducerea multilaterală și multifuncțională. Dacă în urmă cu 3—4 decenii conducerea unilaterală era predominantă în unitățile economice din țările dezvoltate, astăzi se constată o abordare mai cuprinzătoare, pe lîngă aspectele economice și tehnice ocupînd o poziție importantă și cele juridice, sociale, psihologice. Ceea ce vizează eficiența evidentă a conducerii multilaterale, multifuncționale.

Alte tendințe care se conturează — și pe care spațiul nu ne permite să le descriem, dar recomandăm sursa folosită : „Fundamentele conducerii microeconomice", Editura științifică și enciclopedică, 1986 — vizează **înlocuirea conducerii predominant conservatoare, de tip tradițional, cu o conducere de tip creativ — inovativ ; înlocuirea abordării de tip fragmentar cu o abordare profund sistemică și, în sfîrșit, trecerea de la conducerea amatoristă la conducerea profesionistă a întreprinderilor.**

Dicționar realizat de
Constantin PRIESCU

EROICA 1877

110 ANI DE LA PROCLAMAREA INDEPENDENȚEI ROMÂNIEI

Suma vieții noastre istorice

S-a spus, frumos și profund, că independența este „suma vieții noastre istorice". Într-adevăr, idealul neatîrnării, lupta pentru libertatea gliei străbune străbat ca o uriașă coloană fără sfîrșit viața poporului nostru. Încă din cel dintîi moment în care, în urmă cu 2500 de ani, istoria îi consemna pe strămoșii noștri, geto-dacii sînt atestați luptînd cu îndîrjire pentru pămîntul pe care-l locuiau și-l lucrau, împotrivindu-se cu neînfricare uriașei oștiri a regelui persan Darius. Luptat-au apoi „cei mai viteji și mai drepți dintre traci" cu alți regi și împărați „pe care lumea nu putea să-i mai încapă", cu năvălitori veniți din toate zările să-i încerce cu puterile lor. Dromichete, Oroles, Rubobostes, marele rege unificator Burebista, Deceneu, Cotyso și mîndrul rege Decebal au fost doar cîțiva dintre mulții cîrmuitori ai neamului geto-dac ce l-au condus prin secole în atîtea grele încercări, ducînd faima numelui acestuia ca a unui popor mîndru și demn, însetat de libertate, cinste și adevăr, oțelit și neînfricat în lupte.

Dragostea de libertate și atașamentul față de glia străbună aveau să împodobească, de asemenea, ca bunuri de mare preț, felul de a gîndi, de a simți, de a fi al românilor, urmașii dacilor și romanilor. Ei au rămas statornici aici în vatra dacică, înfruntînd valurile tulburi de primejdie ce-au bătut necontenit la hotarele pămîntului lor, anii de restriști călindu-le și mai puternic cugetele, întărindu-le legăturile cu pămîntul, cu țara lor și a înaintașilor. În zori de ev mediu, cînd izvoare istorice îi prind mereu mai mult în conul lor de lumină, ele îi află pe români aici în vatra strămoșească, luptînd cu aceeași neistovită tărie pentru libertatea lor. De la Gelu Românul, cel aprig încleștat în luptă cu călcătorii ducatului său transilvan, lung e șirul de cîrmuitori sub conducerea cărora poporul român s-a împotrivit cu neînfricare celor care ridicaseră asupra oamenilor pămîntului românesc urgia războiului cotropitor, înscriind pentru totdeauna în filele cronicii atîtea și atîtea locuri ca simboluri ale vitejiei însuflețite de iubirea de țară, de lege, de libertate: posade și rovine, codri și văi, vaduri și poduri, cetăți și trecători, sate, tîrguri și orașe. Adică fiecare palmă de pămînt românesc. Numai luptînd aprig și sîngerînd din belșug, românii au putut să păstreze ființa statelor lor, dreptul de a se cîrmui potrivit legii și obiceiurilor lor, în vreme ce de pe harta politică a bătrînului continent dispăreau în jur, unul după altul, puternice regate și crăii. Deși obligate de împrejurări vitrege la încheierea unor raporturi de suzeranitate cu Poarta otomană, țările române au năzuit mereu și s-au ridicat de nenumărate ori la luptă pen-

tru dobîndirea neatîrnării lor. Cu deosebire, în veacul al XIX-lea, cînd poporul ajunsese la o înaltă conştiinţă de sine, la o profundă înţelegere a menirii sale istorice în aceste părţi de lume, an după an şi deceniu după deceniu, cu tenacitate, cu fermitate, cu un profund simţămînt al realităţii, românii au reuşit să facă paşi după paşi înspre limitarea suzeranităţii otomane. Mai ales după Unirea Principatelor, pe temelia operei de propăşire economică, de modernizare a structurilor social-economice, de necontenită întărire a ţării, România a reuşit, cum s-a spus în epocă, „să desfacă nod cu nod", legăturile de vasalitate cu Poarta otomană. S-au încheiat convenţii telegrafice şi poştale, vamale, de tranzit şi comerciale cu ţări străine, au fost deschise agenţii diplomatice,

s-a bătut monedă naţională, reprezentanţi ai guvernului român au luat parte la manifestări politice internaţionale, s-a făurit şi întărit mereu armata naţională ; prin toate acestea s-au înlăturat treptat aproape toate îngrădirile vechilor raporturi cu Imperiul otoman, cucerindu-se noi şi noi prerogative ale suveranităţii naţionale, impunîndu-se conştiinţei europene voinţa fermă a românilor de a trăi ca o naţiune de sine stătătoare.

Aşadar, stimate cititor, lupta poporului român pentru libertate, pentru neatîrnare este de-o vîrstă cu el însuşi. În paginile ce urmează vom înfăţişa însă, succint, doar momentul anilor 1876–1878, în care s-a pregătit, proclamat şi pecetluit prin luptă eroică independenţa deplină a României. Să începem aşadar cu iunie 1876.

„Preludiul independenței"

De ce iunie 1876 ? Pentru că atunci a avut loc o nouă acțiune politico-diplomatică a României, menită să asigure dobîndirea neatîrnării țării. Este vorba de lungul memoriu pe care, la 16 iunie, ministrul de externe Mihail Kogălniceanu l-a trimis reprezentanților noștri diplomatici în străinătate spre a încunoștința guvernele puterilor garante (semnatare ale tratatului de pace de la Paris, din 1856) despre năzuințele și cerințele României ; în esență, acestea erau în număr de șapte : recunoașterea individualității statului român și a denumirii sale istorice, România ; admiterea reprezentantului țării noastre în corpul diplomatic, asimilarea supușilor români din Imperiul otoman situației celorlalți supuși europeni și asigurarea dreptului agenților diplomatici ai României de a-i judeca pe aceștia ; inviolabilitatea teritoriului român și delimitarea insulelor Dunării ; încheierea cu Imperiul otoman a unor convenții comerciale, poștale etc., recunoașterea pașaportului român și abținerea consulilor otomani de a se amesteca în afacerile privind pe românii din străinătate ; fixarea granței între România și Imperiul otoman la gurile Dunării. Am reprodus pe larg cele 7 puncte pentru că ele arată foarte exact care erau acele prerogative ale suveranității și demnității naționale (la care se mai adăugau și altele) ce erau lezate prin raporturile existente atunci cu Poarta otomană.

Memoriul lui Mihail Kogălniceanu n-a aflat audiență nici la Constantinopol, unde s-a motivat că „Poarta era ocupată cu lucruri mai de seamă", și nici în alte capitale, unde demersurile românești erau apreciate fie drept „lucrul cel mai intempestiv din lume" (Viena), fie „primejdioase și supărătoare" (Paris), fie „nepotrivite pentru moment" (Petersburg). O nouă încercare românească, în septembrie 1876, de a determina Poarta otomană să discute cele 7 puncte a fost și ea infructuoasă, pe motiv că împrejurările momentului erau neprielnice și trebuiau așteptate „timpuri mai bune". Se adevereau astfel, încă o dată, cele spuse de Bălcescu că împărații și regii pămîntului nu pot și nici nu vor să împlinească legitimele cerințe ale popoarelor, că acestea trebuiau înfăptuite prin lupta, prin jertfa acestora. Românii au înțeles mai limpede că independența patriei lor trebuia cucerită prin luptă, dobîndită prin forțele proprii. „Timpurile mai bune" trebuia să și le asigure poporul român însuși.

În perioada care a urmat, în condițiile adîncirii crizei orientale, o asemenea opinie s-a întărit tot mai mult, căci Poarta otomană a continuat să nu dea curs legitimelor aspirații românești. Ba, mai mult, în constituția adoptată la 11 decembrie 1876, trei dintre articolele acesteia — 1, 7, și 8 — lezau profund demnitatea României stipulînd că Imperiul otoman este alcătuit „din regiunile și posesiunile actuale și provinciile privilegiate", ele formînd un tot indivizibil din care nu poate fi desprinsă nici o parte, că „sultanul dă învestitura șefilor provinciilor privilegiate în formele hotărîte de privilegiile con-

Primăvara anului 1877 : însoțite de speranțele cele mai vii ale poporului, trupele române se îndreaptă spre zonele de concentrare (desen de epocă)

cedate", că, în fine, „toți supușii imperiului" sînt otomani, „oricare ar fi religia de care se țin".

Grava încălcare a drepturilor țării, a unor cuceriri dobîndite prin necurmate eforturi și strădanii a stîrnit un val de indignare în România. În dezbaterile Camerei, însuși primul ministru, Ion. C. Brătianu, declara răspicat : „Niciodată sabia lungă a lui Baiazet și Mohamet nu a putut să pătrundă în munții României, unde cutează astăzi să străbată Midhat-pașa cu constituția lui". El adăuga apoi : „Chiar dacă toate puterile din Europa [...] ar zice ca România să fie provincie turcească, noi să nu suferim una ca aceasta". Camera a adoptat o moțiune în care se dădea glas convingerii că „guvernul va protesta cu energie [...] contra încălcării drepturilor incontestabile ale României". Tare prin sprijinul poporului și prin justețea cauzei sale, guvernul a trimis la Constantinopol o notă de protest, arătînd că își îndeplinește „o sfîntă datorie declarînd ca nule și neavenite toate dispozițiile Cartei otomane privind România și protestînd în chipul cel mai ferm împotriva încălcării drepturilor noastre, garantate de tractate. Răspunderea și urmările unei atît de evidente încălcări vor cădea, în întregime, asupra guvernului otoman". Atitudinea hotărîtă a României a determinat guvernul otoman să declare public că prin constituția adoptată la 11 decembrie 1876 n-a avut intenția de a leza „interesele Principatelor" și că constituția nefiind un act internațional nu putea modifica tratatele și deci schimba „condițiile de existență politică ale vreunei țări făcînd parte integrantă din Imperiul otoman". Această explicație nu a satisfăcut guvernul român căci nu se folosea numele de România, iar țara era considerată parte integrantă a Imperiului otoman. Un nou protest românesc cerea Porții o declarație care să stipuleze că „România nu este coprinsă între provinciile otomane (...), că legăturile care leagă pe România de Imperiul otoman provin numai și numai din vechile capitulațiuni care au fost încheiate între principii români și sultani". Demersul acesta, ca și altele, a rămas fără urmări. Ele au arătat că românilor nu le rămăsese decît o cale de urmat pentru dobîndirea independenței — lupta armată. Mințile clarvăzătoare au înțeles limpede semnificațiile protestului românesc, ale declarației publice făcute de guvernul otoman : „Aceasta nu este tocmai independența absolută a României, dar este preludiul". („Messager de Vienne"). Primăvara lui 1877 avea să le dea dreptate.

O primăvară fără egal

Lunile care au urmat au fost încărcate de fapte și evenimente care, din perspectiva timpului, ne apar pline de profunde înțelesuri. Astfel, la o întrunire a studenților din Capitală, peste 500 de participanți au semnat o moțiune „prin care se cerea guvernului să aprobe înființarea unui batalion de studenți voluntari". Dorința le-a fost îndeplinită și în ianuarie 1877 ei au început instrucția militară.

În cursul iernii, un detașament turcesc a trecut pe insula românească Dinu, pe Dunăre, pentru a tăia copacii de acolo. Li s-au împotrivit însă dorobanții români : în ciocnirea care s-a produs doi turci au fost uciși, iar alți 13 luați prizonieri. La amenințările Porții cu represaliile, „fundate" pe aserțiunea că insulele dunărene făceau parte din teritoriul otoman, guvernul român a răspuns că la forță se va riposta prin forță.

Două întîmplări, dintre multe altele asemănătoare, ce arătau limpede hotărîrea țării de a-și apăra drepturile, de a nu îngădui lovirea demnității sale.

Aceeași atitudine demnă a fost manifestată și în negocierile care, începute încă în septembrie 1876, la Livadia, de primul ministru I.C. Brătianu, au fost purtate în primele luni ale anului 1877 cu Rusia privind tranzitarea trupelor țariste prin România în eventualitatea, tot mai limpede conturată, a unui război ruso-turc. Tactul și fermitatea factorilor de conducere ai țării au dus în cele din urmă la înlăturarea tuturor piedicilor în încheierea unei convenții între Rusia și România, ca între două state suverane, aceasta fiind semnată de cele două părți la 4 aprilie 1877. În esența sa, convenția stipula că guvernul român se obliga să asigure libera trecere prin teritoriul său a armatei ruse și „tratamentul reservat armatelor amice", guvernul rus urmînd să suporte cheltuielile de transport și cele ocazionate de satisfacerea altor nevoi. Guvernul imperial rus se obliga „a menține și a face a se respecta drepturile politice ale statului român, astfel cum resultă din legile interioare și tratatele existente, precum și a menține și a apăra integritatea actuală a României". Cîteva zile mai tîrziu trupele ruse treceau Prutul, „acest Rubicon al tuturor războaielor ruso-turce din secolul al XIX-lea", cum a fost numit în epocă. Războiul intrase în linia sa dreaptă.

El începuse practic și pentru România. La 6 aprilie a fost decretată mobilizarea armatei. Efectivul total mobilizat în timpul războiului a fost de circa 120 000 de oameni, dintre care 58 700 soldați constituiau armata operativă, 30 000 — efectivul batalioanelor de miliții, 16 000 — cel al gărzilor civice, 14 000 — recruții contingentului 1877 și circa 5 600 de dorobanți și călărași rămași pentru paza graniței și păstrarea ordinii. Cei ce au trăit momentul au fost profund impresionați de un fapt : mobilizarea și concentrarea trupelor s-au făcut într-un timp record, de numai 19 zile. Cu dreptate și mîndrie scria ziarul „Telegraful" că, „cu toate că acum era timpul lucrării

cimpului... reservistii au răspuns imediat apelului şi, animaţi de patriotismul strămoşilor lor, veneau în gloată de prin toate comunele spre a se ataşa la corpurile lor respective". Tabloul tonic al celor „nouă din Vaslui şi cu sergentul zece", plecaţi cu voioşie şi seninătate la „luptă cruntă", la Dunăre, la hotarul primejduit, nu era izvodit de imaginaţia poetului, ci era desprins din realitatea vie a timpului.

Într-adevăr, aici practic începuse războiul. Nave de război turceşti atacă vase româneşti, jefuindu-le şi incendiindu-le; bande de cerchezi şi başibuzuci trec fluviul arzînd satele, măcelărind populaţia, distrugîndu-i sau jefuindu-i avutul. În a doua parte a lui aprilie şi la începutul lunii mai au fost bombardate oraşe fără apărare: Galaţi, Brăila, Oltenita, Călăraşi, Bechet, Calafat. În acest context, o dată memorabilă, percepută ca atare de întreaga suflare a ţării: 26 aprilie 1877. Atunci, la orele amiezii, bateriile otomane de la Vidin au deschis focul asupra oraşului Calafat. Tunarii români, „după ce lasă pe turci să tragă şase lovituri, au constatat că agresiunea e începută de dinşii. La a şaptea lovitură răspund (...)" (Registrul istoric al regimentului 1 artilerie). Făcîndu-se ecoul simţămintelor întregii ţări, ziarul „Telegraful" nota: „Ieri, tunul român a bubuit la Calafat (...) ca să arate străinilor care ne calcă drepturile, ne jefuiesc porturile şi ne bombardează oraşele, că nu putem permite aceasta fără a protesta şi în scris şi cu tunul".

Evenimentele de la Calafat şi din alte oraşe dunărene unde în zilele următoare oştaşii noştri au ripostat artileriei otomane, respingînd totodată mai multe încercări de trecere la nord de Dunăre, arătau că neîndreptăţite erau aprecierile unor ziare din Viena şi Budapesta care scriseseră privitor la concentrarea armatei române că aceasta nu va putea împiedica pe otomani să treacă Dunărea şi să-i alunge pe oştaşii români pînă în Transilvania. Aprecieri cărora le răspunde prompt şi usturător „Gazeta Transilvaniei": „Noi nu contestăm că aşa ceva nu s-ar putea întîmpla, ba credem că tot între marginile posibilităţii rămînem şi atunci cînd admitem că dorobanţii şi călăraşii român. pot porni către Transilvania şi fără să fie alungaţi de turci". Speranţa gazetei, tot una cu a tuturor românilor, avea să se împlinească patru decenii mai tîrziu.

Noua stare de lucruri de la Dunăre şi-a aflat reflexul firesc în dezbaterile corpurilor legiuitoare. La 29 aprilie, după ce 14 vorbitori au luat cuvîntul, camera deputaţilor a adoptat o moţiune prin care, avînd în vedere că „starea de resbel este creată României prin însuşi guvernul otoman", „aprobă atitudinea guvernului faţă de agresiunea străină" şi „avînd plină încredere în energia şi patriotismul guvernului, îi dă autorizarea ca, cu toate greutăţile, să pue toată stăruinţa şi să ia toate măsurile spre a apăra şi a asigura existenţa statului român, astfel ca la viitoarea pace România să iasă cu o poziţiune politică bine definită şi naţiunea de sine stătătoare să poată împlini misiunea sa istorică". Se consumase în acea zi, aşa cum spusese în cuvîntul său primul ministru, Ion C. Brătianu, „deznodămîntul unei drame care se continuă aproape de 500 de ani!"

„Sîntem o naţiune liberă şi independentă"

Iar guvernul, tare prin sprijinul poporului, a depus într-adevăr toată stăruinţa sa, proclamînd la 9 Mai 1877 independenţa absolută a României. Din preaplinul acelei zile sînt multe de memorat. Înainte de toate — discursul, remarcabil prin înălţimea ideilor şi adîncimea cugetării, rostit în Adunarea deputaţilor de ministrul de externe Mihail Kogălniceanu. „(...) Nu am cea mai mică îndoială şi frică de a declara în faţa reprezentaţiunei naţionale că noi sîntem o naţiune liberă şi independentă (...). Trebuie să dovedim că, dacă voim să fim naţiune liberă şi independentă, nu este ca să neliniştim pe vecinii noştri, nu este ca să fim un popor de îngrijiri pentru dinşii; din contră şi încă mai mult decît pînă acum să arătăm că sîntem o naţiune hotărîtă să ne ocupăm de noi, să ne ocupăm de naţiunea noastră, să ne ocupăm de dezvoltarea ei, de dezvoltarea bunei stări morale şi materiale, iar nicidecum ca să îngrijim (îngrijorăm — n.n.), ca să neliniştim pe cineva (...). Voim să fim independenţi pentru că voim să trăim cu viaţa noastră proprie".

A fost apoi istorica moţiune adoptată de Camera deputaţilor: „Camera, mulţumită de explicările guvernului asupra urmărilor ce a dat votului ei de la 29 aprilie anul curent, la act că resbelul între România şi Turcia, că ruperea legăturilor noastre cu Poarta şi independenţa absolută a României au primit consacrarea lor oficială". Prin istoricul vot, în viaţa politică a lumii păşea un nou stat liber, suveran, purtînd numele drag de România. Iar ca supremă consacrare a suveranităţii absolute a ţării s-a votat în aceeaşi zi înfiinţarea Ordinului „Steaua României" şi s-a propus anularea tributului către Poartă, cei 914 000 lei, cît reprezenta acesta, urmînd să fie destinaţi armatei române.

La 9 mai 1877 şi în zilele imediat următoare, alte fapte aveau să confirme că un singur gînd însufleţea po-

Istoricul vot prin care s-a proclamat independența deplină a țării, 9 Mai 1877 (basorelief de pe monumentul lui C. A. Rosetti din București)

porul : gîndul neatîrnării, gîndul apărării demnității țării. O spuneau însuflețite mitinguri și demonstrații de stradă, o spuneau cuvintele rupte din inimă scrise pe filele unor rezoluții și moțiuni trimise autorităților centrale. „Sîntem mîndri de a ne asocia cu votul parlamentului, care — proclamînd independența țării — a realizat dorința cea mai scumpă a românilor" — scriau cetățenii din Vaslui : și ei adăugau, amintindu-și de vechile fapte strămune, că „sînt gata a apăra cu viața lor libertatea țării. Să trăiască România independentă". De la Roșiori de Vede se relata în același spirit : „Vom da și sîngele nostru pentru asemenea fapte mari", iar de la Roman se afirma : „La tunurile, puștile și iataganul turcesc România trebuie să răspundă cu vigoare și demnitate". La Craiova, mulțimea a jurat că „de azi înainte România fiind a românilor nu vom mai permite ca nimeni să-i calce drepturile (...), vom face din pepturile noastre baricade și inamicul va trebui să treacă peste cadavrele noastre înainte de a putea călca libertatea și independența română". Asijderea scriau cetățenii Bacăului : „Românii tari în credința drepturilor lor sînt gata ca un singur om

Tunari din bateria „Mircea", la Calafat, străjuind hotarul primejdult al țării (primăvara anului 1877)

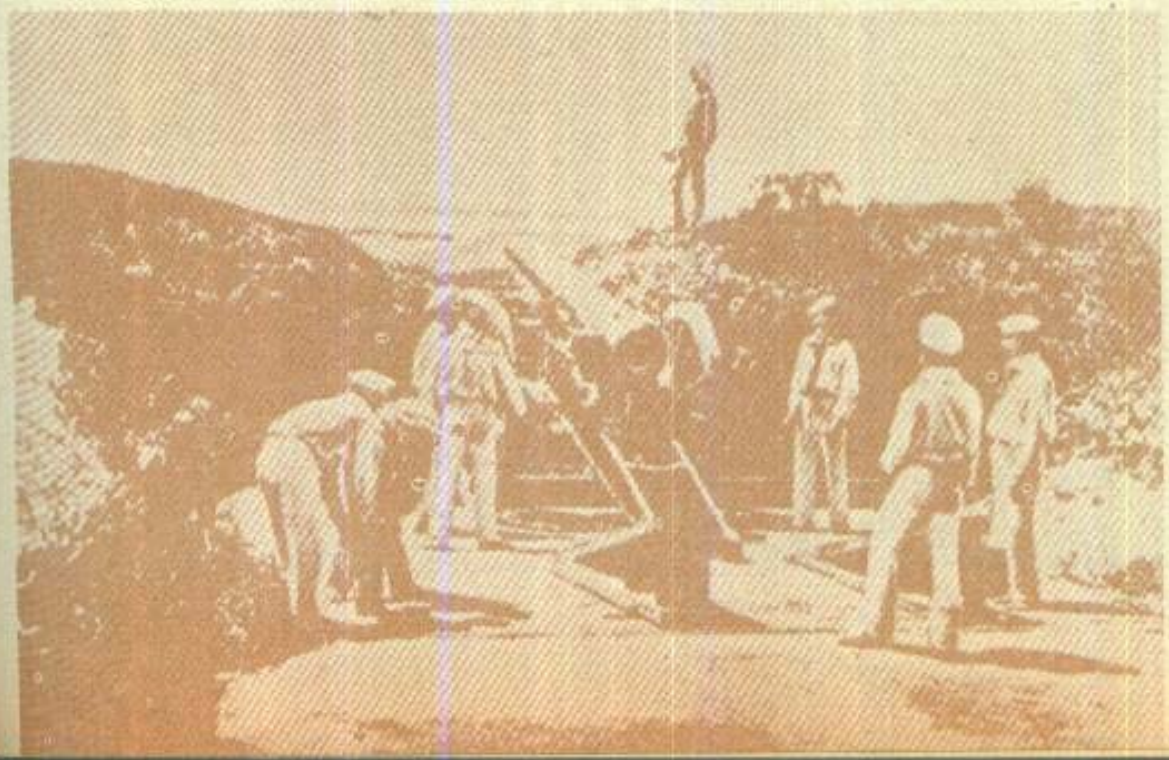

a se scula la glasul datoriei pentru apărarea României independente".

Aceleași simțăminte însufleteau pe românii de pe pămînturile românești aflate încă sub dominația străină. Un adevăr spus răspicat de revista „Familia" din Oradea : „Noutatea cea mai importantă pentru noi se rezumă în cuvintele : România și-a proclamat independența și totodată a declarat război Turciei". Un adevăr pe care-l recunoștea și ziarul austriac „Der Osten" : „România e liberă și independentă (...). Milioanele de români din Transilvania, Banat și Bucovina urmăresc cu simțăminte frățești această luptă glorioasă a fraților lor (...). Lumea n-a văzut niciodată o luptă mai dreaptă și pentru o cauză atît de justă".

„A biruit patriotismul român"

Că lupta era dreaptă și cauza justă o spunea mai ales inima poporului, aceea care, așa cum înțelesesră încă pașoptiștii, nu înșeală niciodată. Căci milioane și milioane de inimi ale neamului românesc au bătut atunci la unison, ca o mare și unică inimă a țării, pulsînd pentru țară. Din dragoste profundă pentru aceasta, din dorința de a-i asigura un viitor mai bun s-au nutrit gesturi și fapte fără număr care fac cea mai înaltă cinste generației care a proclamat și pecetluit prin jertfă neatîrnarea României. Gesturi și fapte de mare frumusețe și înălțime de gînd, care au făcut să fie biruite marile greutăți ale unei campanii militare pentru care țara nu fusese îndeajuns pregătită. Căci, așa cum spunea chiar primul ministru al țării, România „fără să fi avut muniții de rezbel, nici mantale, nici intendență, nici serviciu de spitale, nici nimic, a pus deodată o armată atît de numeroasă pe picior de rezbel și le-a făcut toate într-un moment și cu mijloace atît de restrînse (...), fără nici un împrumut, într-o stare financiară din cele mai grele". Convingerea nutrită de Mihail Kogălniceanu — „patriotismul român va birui chiar sărăcia" — a fost strălucit confirmată.

La chemarea guvernului — avem brațe, dar n-avem puști — au răspuns mii și mii de oameni, dăruind după puteri sume de bani „spre cumpărare de arme la bravii noștri ostași". În scurtă vreme s-au strîns 1 639 798 lei, sumă cu care se puteau procura circa 50 000 puști. Totodată, cu adîncă înțelegere s-a răspuns — și aceasta au făcut-o mai ales țăranii — la rechizițiile de produse alimentare pentru armată, rechiziții cifrate la peste 11 milioane lei, ceea ce reprezenta mai bine de patru cincimi din întreg bugetul Ministerului de Război pe

Grivița — simbol nepieritor al eroismului izvorît din dragoste de țară, din voința de a-i consacra neatîrnarea

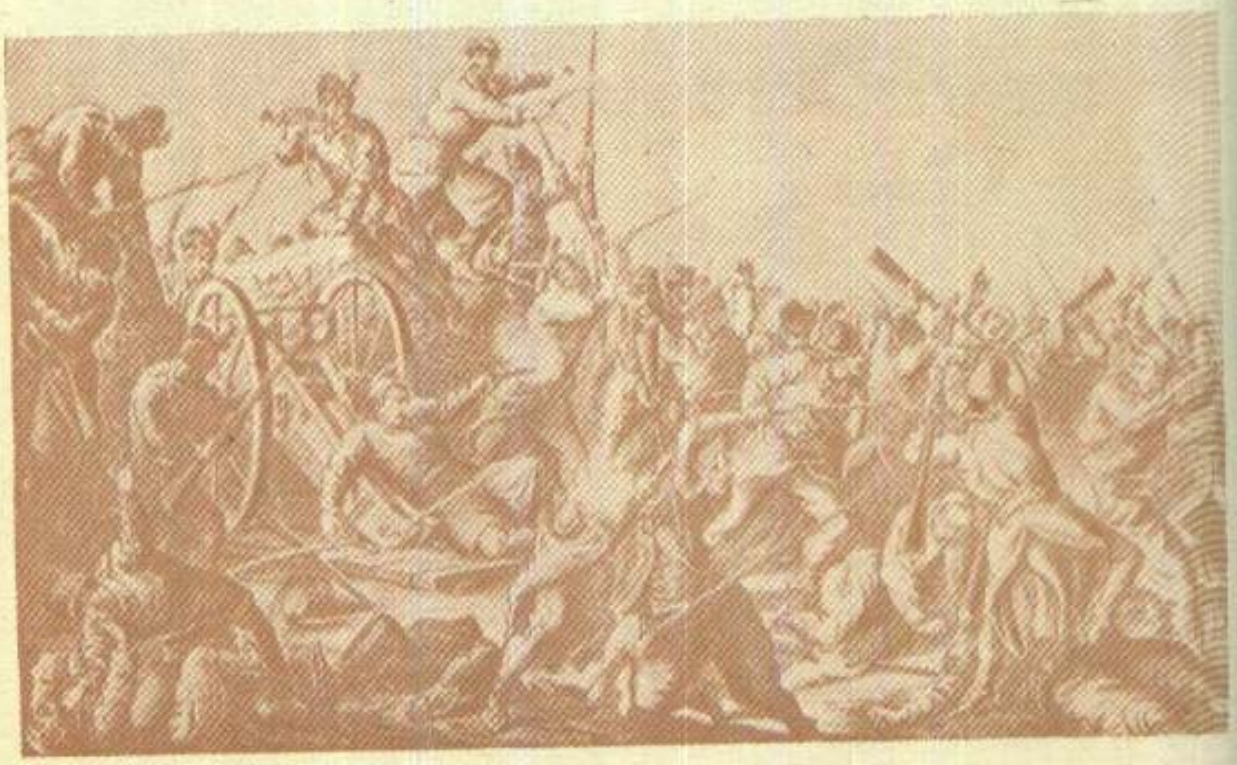

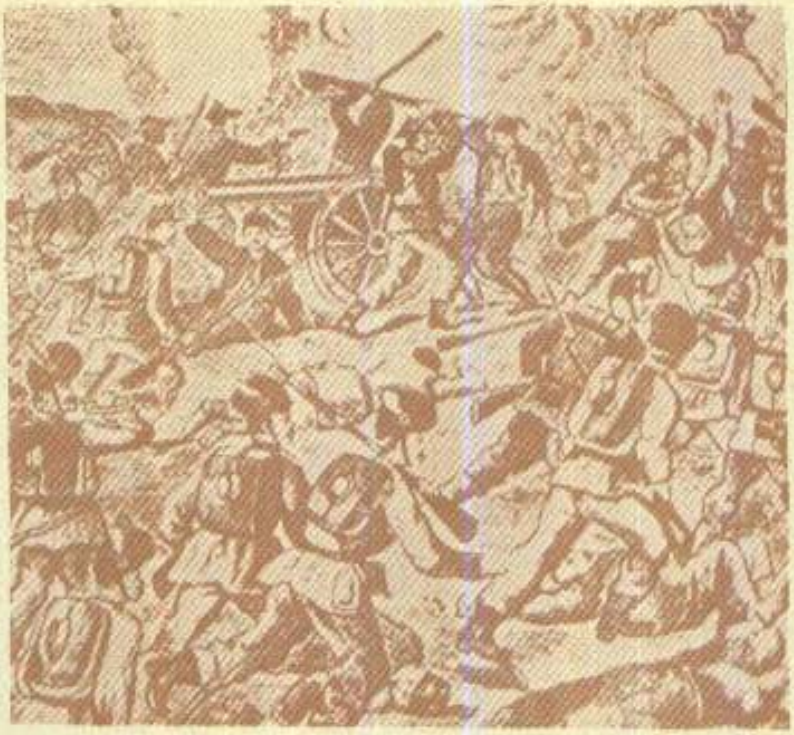

30 august 1877. La al patrulea asalt, ostaşii noştri pătrund în reduta Grivița 1, pe care au păstrat-o apoi, în ciuda repetatelor atacuri otomane

anul 1877. Au fost, de asemenea, rechiziționate pentru nevoile frontului 284 394 care de transport, cu care s-au efectuat 1 045 747 zile de lucru, parcurgîndu-se o distanță de 26 143 677 kilometri. O amploare deosebită a dobîndit mișcarea pentru adunarea de ofrande destinate armatei ; de la un capăt la altul al țării s-au organizat și au ființat zeci și zeci de comitete și societăți care au adunat aceste ajutoare pentru front. Prin grija a zeci și zeci de mii de cetățeni au putut fi trimise pe front ambulanțe sanitare, mari cantități de haine, încălțăminte, medicamente și pansamente, s-au întemeiat și înzestrat spitale pentru răniți. Numai valoarea ofrandelor înregistrate de guvern se ridica la suma de 9 247 000 lei, sumă din care se putea asigura hrana întregii noastre armate de operații pe timp de 300 de zile. Dînd adesea din puținul lor, rupînd nu o dată din pîinea de la gura familiei lor pentru „familia cea mare, patria", sute de mii de oameni — țărani, lucrători, meseriași, învățători, profesori, elevi și studenți, medici și scriitori, funcționari și negustători, soldați și ofițeri — făceau dovada adîncii lor convingeri că, așa cum se scria într-o scrisoare ce însoțea ofrandele, numai națiunile capabile de sacrificiu pot să-și asigure un prezent și un viitor demn.

Din aceleași gînduri și simțăminte ale datoriei față de țara aflată într-un moment hotărîtor al vieții sale s-au nutrit gesturile a mii și mii de oameni care s-au înrolat voluntari în armată, pentru a apăra cu brațele, cu sîngele lor patria primejduită, pentru a contribui la a ei continuă înălțare. Au fost gînduri și simțăminte aidoma celor pe care le făcea atunci cunoscute într-o scrisoare un tînăr de 20 de ani : „Considerînd că subsemnatul nu poate face alt sacrificiu patriei sale decît viața sa, considerînd că punerea vieții în pericol și chiar sacrificarea ei este cel mai mare și cel mai sublim sacrificiu ce poate aduce un cetățean patriei sale sau un fiu mamei sale (...), m-am decis a vă ruga respectuos, domnule ministru, să binevoiți a mă introduce ca voluntar într-un corp de armată (...) Instinctul datoriei (...) mă îndeamnă să iau armă pentru cauza patriei căreia îi doresc mărirea, independența, gloria și fericirea".

Mărirea, independența, gloria și fericirea României o doreau cu aceeași ardoare și românii din teritoriile românești aflate încă sub dominație străină, ei văzînd în existența neatîrnată a acesteia reazemul cel mai sigur al păstrării ființei lor de neam, chezășia apropiatei împliniri a idealului unității naționale. De aceea, satele și tîrgurile Transilvaniei, Banatului, Crișanei, Maramureșului și Sătmarului, cele ale Bucovinei au fost cuprinse de același freamăt, de aceeași însuflețire, ochii tuturor fiind ațintiți spre București și apoi spre țărmii Dunării. Pretutindeni se încep colecte, se adună ofrande, însoțite de gîndul bun, de urarea fierbinte de reușită pentru România. Mai mult ca oricînd, de o parte și de alta a Carpaților se țes legături sufletești ce șterg practic hotarul despărțitor de frați, românii de pretutindeni dovedind lumii, încă o dată, că alcătuiesc o singură și mare familie, ce privește cu încredere viitorul, pregătind clipa cînd anacronice fruntarii vor dispărea ca suflate de vînt. „De cînd România și-a dobîndit independența față de Imperiul otoman, românii din comitatul Turda — Arieș jubilează", nota un raport al autorităților vremii. Dar bucurie și încredere erau și pe Mureș, și pe Someș, pe Olt și pe tustrele Crișuri, pe Bega, pe Timiș, pe Strei și pe Tîrnave; și nu numai bucurie și încredere, ci și hotărîre de a sprijini din toate puterile acțiunea României, izvorîtă din convingerea că „cauza ostașului român e o cauză generală română" — cum scria „Gazeta Transilvaniei", că „victoria lui e a întregii națiuni, fie acea risipită în oricare parte a lumii", că „sîngele apă nu se face". Iar aceasta s-a dovedit și mai pregnant atunci cînd, printr-o decizie arbitrară, guvernanții de la Budapesta au interzis activitatea comitetelor pentru strîngerea ofrandelor destinate oștirii române ; ofrandele au continuat să fie totuși colectate din toate părțile Transilvaniei ; din circa 400 de localități s-a adunat astfel impunătoarea sumă de 124 000 franci aur, la care se adăugau veșminte, medi-

NICOLAE GRIGORESCU – Atacul de la Smirdan

ŞTEFAN LUCHIAN : „Înainte, băieţi !"

SAVA HENŢIA : Întîlnirea

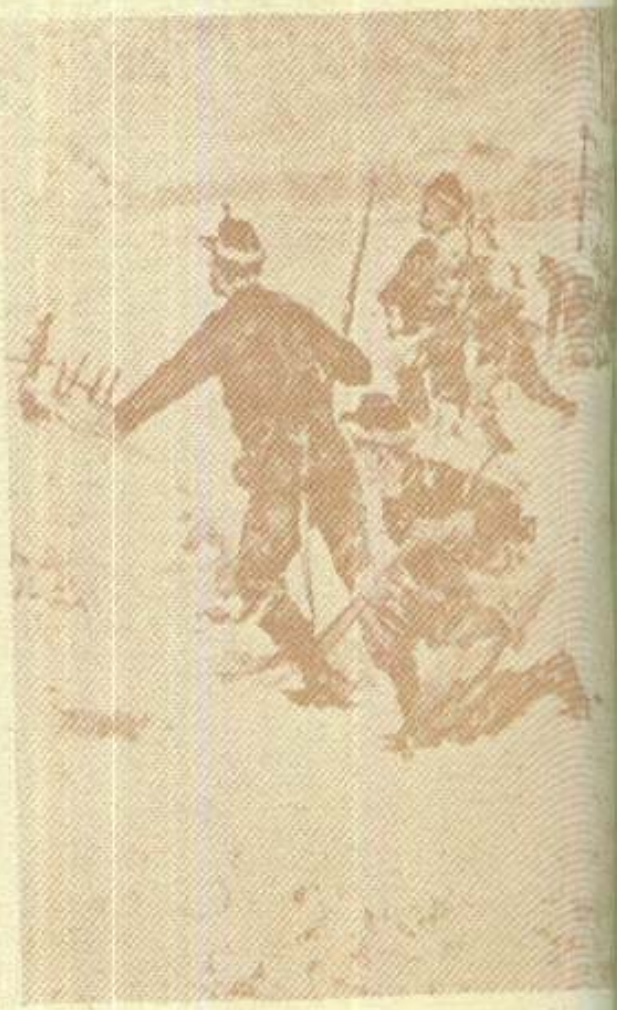

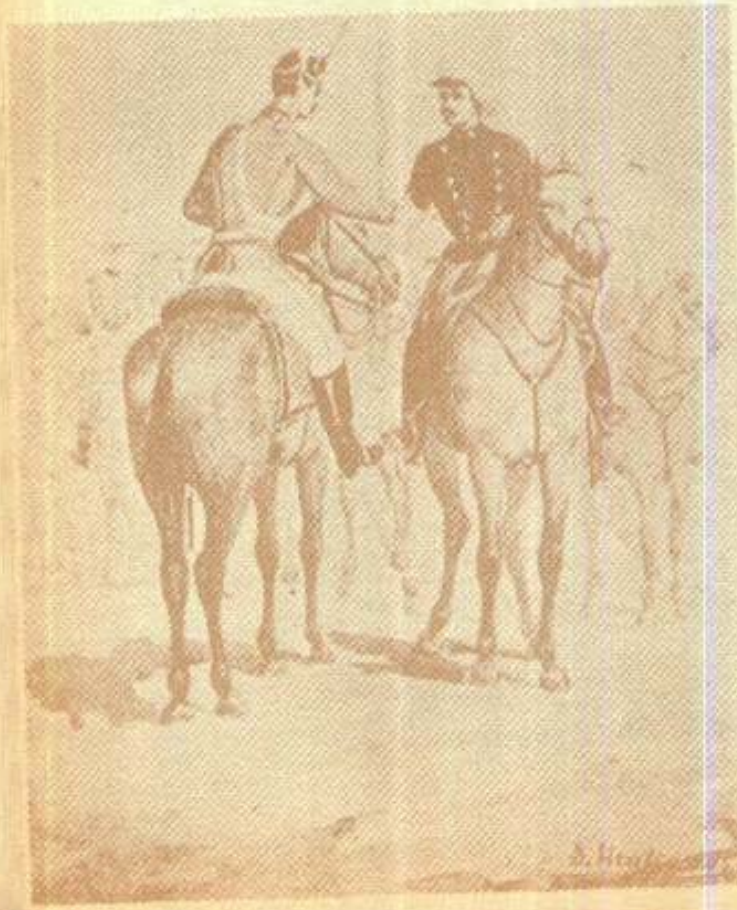

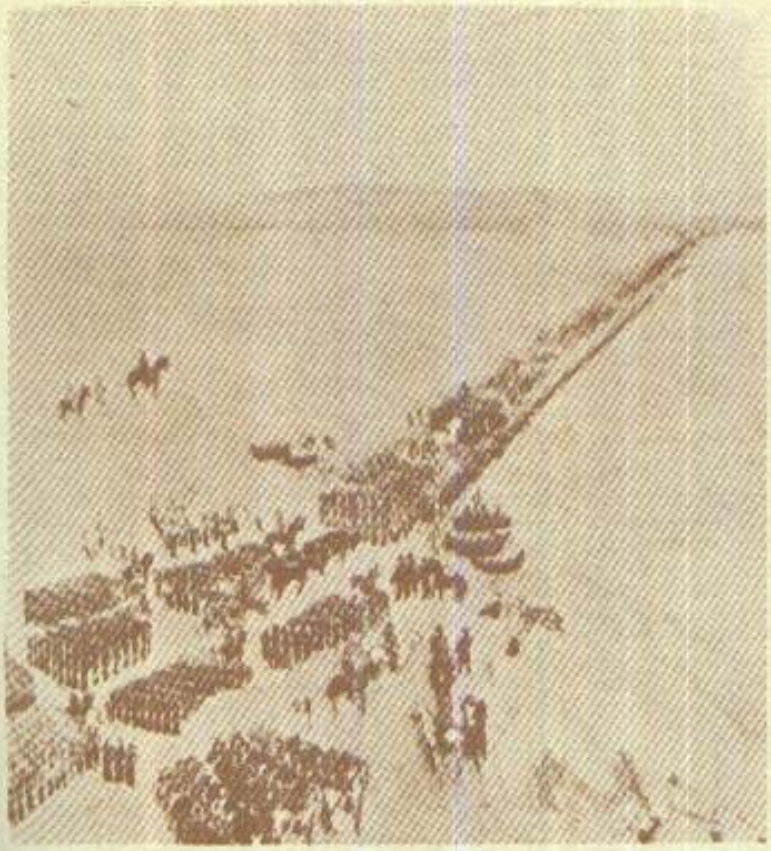

CONSTANTIN PILIUȚĂ : Trecerea armatelor române peste Dunăre la 1877

BRĂDUȚ COVALIU : Asaltul de la Grivița

camente, pansamente etc. Se vădea încă o dată că, așa cum se scria într-un apel semnat de un grup de patrioți români din Brașov: „Simțămîntul umanității, iubirea și legătura de sînge nu se dizolvă decît o dată cu viața"! Sau cum, în potrivite versuri, scria Iosif Vulcan în „Familia": Și-n iubirea cea frățească / Noi nutrim un vis sublim / Nu-i putere să ne-oprească / Ce în inimă simțim". Același lucru îl arăta și faptul că „pe tainice cărări de munte", zeci și sute de tineri transilvăneni și bucovineni au trecut Carpații spre a se înrola în armata neatîrnării, considerînd lupta dorobanților, călărașilor și roșiorilor propria lor luptă. Independența României stăpînea gîndul și nutrea fapta întregului popor român, pe deasupra fruntariilor nedrepte ce-i brăzdau încă trupul.

Redutele însîngerate din care s-a înălțat neatîrnarea țării

Tunul românesc care, la 26 aprilie, a bubuit la Calafat a arătat că apărarea patriei se afla în brațe puternice, în inimi însuflețite de focul datoriei către țară. Au dovedit-o lunile care au urmat, în care oștirea românească a străjuit neclintită hotarul, asigurînd acoperirea strategică a Dunării și afluirea nestingherită a forțelor ruse spre teatrul războiului; au dovedit-o mai ales lunile în care, după ce armata noastră a trecut, în împrejurările cunoscute, Dunărea, a contribuit la obținerea unor strălucite victorii antiotomane, pecetluind independența țării pe cîmpul de onoare.

La sud de Dunăre, pe cîmpul de război, armata română a cooperat strîns cu eroicele trupe ruse (care în această confruntare erau angajate cu peste 250 000 de oameni pe frontul din Balcani), participînd împreună la marea bătălie de la Plevna, cheia întregii situații din Balcani — înscriind, astfel, noi și vibrante pagini în cronica colaborării militare româno-ruse și, deopotrivă, o nouă și marcantă contribuție la întărirea legăturilor de prietenie, cu vechi tradiții, dintre cele două popoare; a cooperat, de asemenea, cu populația bulgară în sprijinul căreia a intervenit în numeroase împrejurări, apărînd-o de atacurile trupelor neregulate otomane, de ajutorul căreia a beneficiat nemijlocit în acțiunile de luptă pe care le-a întreprins în întreaga zonă de operații.

Din noianul de întîmplări ale acelor zile, săptămîni și luni, două ni se par a fi înțelesurile cele mai profunde. Cel dintîi — eroismul de masă al întregii noastre oștiri, tenacitatea și hotărîrea cu care s-au bătut în lupte ostașii noștri, neînfricarea cu care s-au aruncat asupra redutelor care vărsau potop de plumb fierbinte, toate izvorîte din gîndul, din convingerea că din acele redute

Capitularea Plevnei — 28 noiembrie 1877 (litografie de epocă)

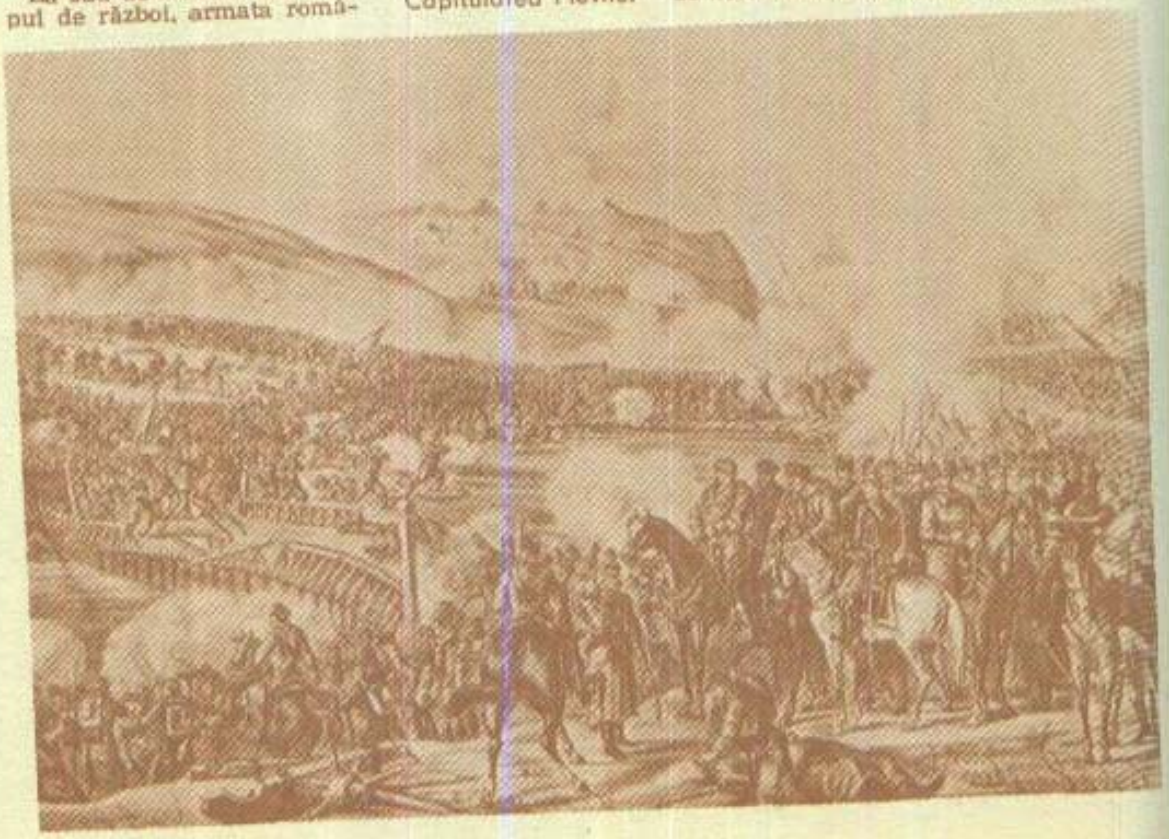

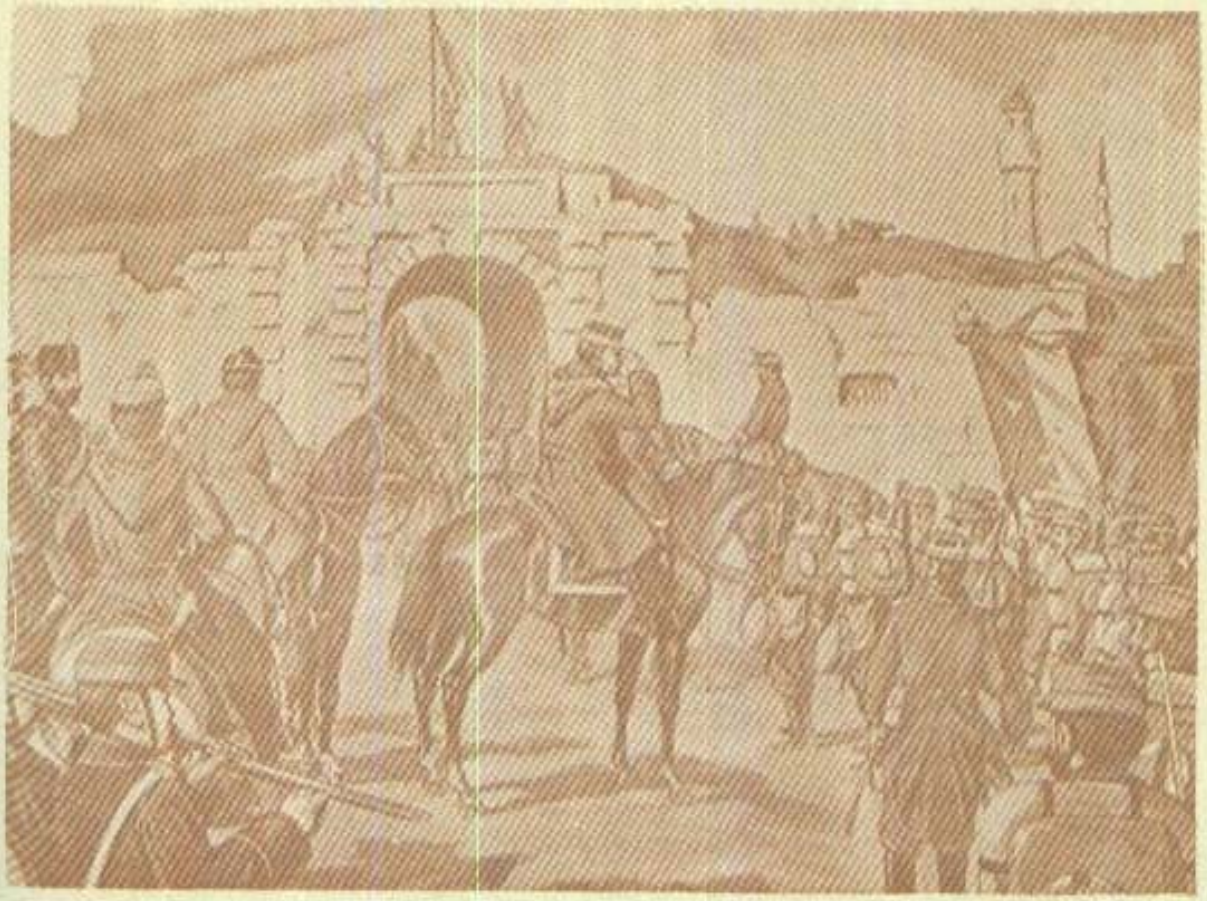

Trupele române intră în cetatea Vidinului (februarie 1878)

însingerate avea să se înalțe neatîrnarea țării. Așa a fost la 27 august 1877 cînd, sub „o ploaie îngrozitoare de gloanțe", ostașii noștri au cucerit o întăritură din fața Griviței, zi în care ei au smuls celor care i-au văzut păsind netemători, sub uraganul de foc, cuvinte de profundă admirație: „Niciodată n-aș fi crezut să văd atîta bravură la o trupă care pînă atunci n-a cunoscut focul — scria unul dintre aceștia. Armata română merită a fi pusă lîngă orice altă armată a Europei și oricine poate fi mîndru de soldații și ofițerii ei, care au dat probe atît de strălucite de vitejie". Așa a fost la 30 august 1877, cînd la asaltul redutelor de la Grivița — cheia Plevnei, „acest adevărat Sevastopol din fața noastră", cum îl numea domnitorul României — bravii dorobanți au atacat de patru ori la rînd, sub focul ucigător al inamicului; au reluat asalt după asalt, înaintînd fără murmur, deși rîndurile lor se răreau la fiecare pas, reușind în cele din urmă să pătrundă în reduta Grivița I și, după o aspră încleștare corp la corp, să silească un inamic fanatizat să o lase în mîinile lor. Puternica redută, pe care s-a pus atunci mîndrul drapel tricolor, a fost apoi păstrată cu neasemuită îndîrjire de soldații români care în decurs de numai cîteva zile au măcinat și respins, cum anunța un ziar englez de epocă, 11 asalturi ale inamicului. Așa a fost la 6 septembrie 1877 cînd, de două ori, ostașii noștri au atacat reduta Grivița 2, sau la 7 octombrie, cînd asaltul împotriva acelelași crîncene redute a fost reluat cu aceeași neînfricare și hotărîre de luptă. Așa s-a întîmplat la 7—9 noiembrie, cînd în luptele de la Rahova, rezistînd ore în șir pe poziții, dorobanții au avut puterea de a contraataca la baionetă, silind garnizoana de aici să se retragă. Așa s-a întîmplat în ziua de 28 noiembrie 1877, cînd ostașii noștri au contribuit decisiv la eșuarea încercării lui Osman-pașa de a sparge blocada din jurul Plevnei, intrînd cei dintîi în oraș și primind capitularea viteazului comandant otoman. Așa s-a întîmplat în ianuarie 1878, cînd în luptele pentru Vidin a trebuit să fie cucerită casă cu casă, ulița cu ulița din cîteva dintre satele ce formau centura de rezistență a cetății de aici. Cu dreptate s-a spus despre ostașii noștri în epocă: „S-au luptat ca niște lei copiii Carpaților! Împotriva întăriturilor care vărsau plumbi încinși, ei și-au aruncat piepturile înflăcărate de iubirea patriei (...) au murit mulți (...), dar au murit ca eroi, au murit jertfindu-se pentru o patrie neatîrnată, pentru deșteptarea trecutului glorios al României".

În tot cursul războiului neatîrnării, ostașii noștri au dovedit, totodată, o neclintită voință de a birui orice lipsuri și greutăți, o nestrămutată hotărîre de a fi mai tari decît orice privațiuni și a-și face pe deplin datoria. Și, într-adevăr, ei au fost mai tari, mai puternici decît ploile unei toamne timpurii și friguroase, decît gerurile năprasnice ale unei ierni teribile. Au înfruntat adesea zile în șir ploi reci care au desfundat drumurile, făcîndu-le de neumblat, au înfruntat viscole și ninsori aspre. Au rezistat tuturor intemperiilor

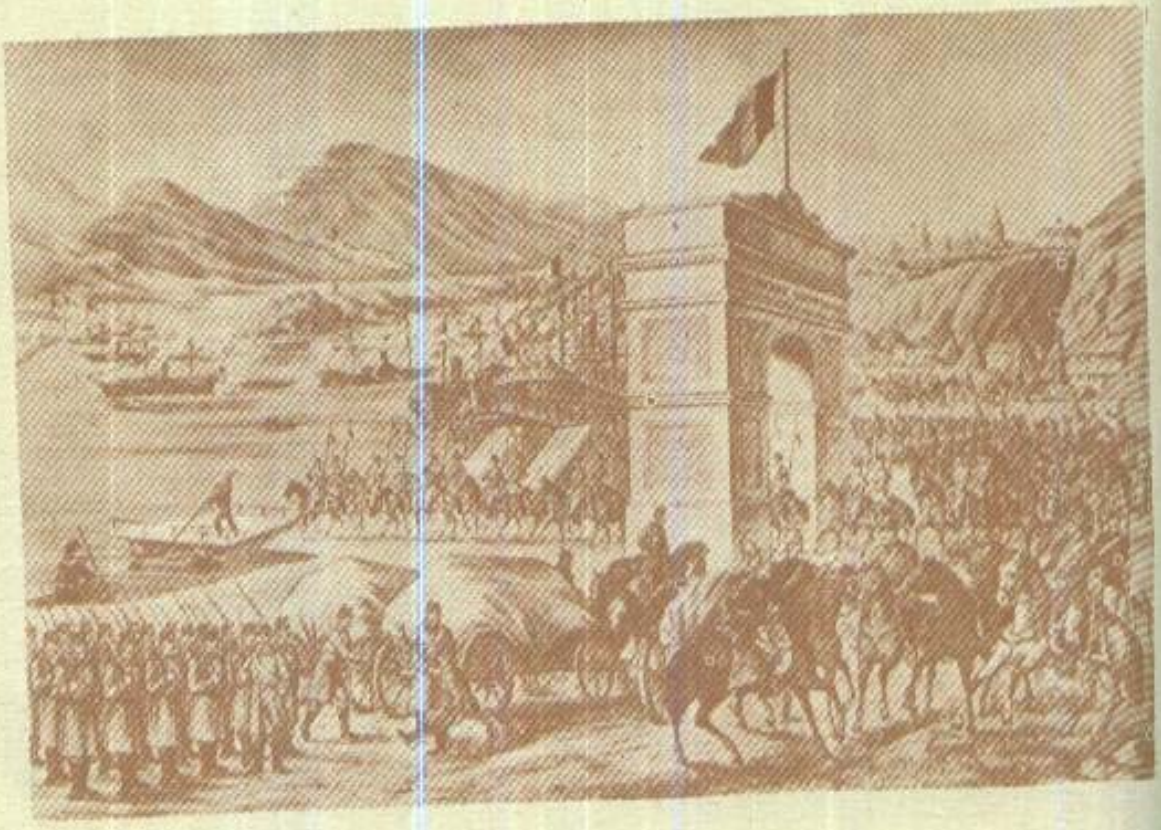

Noiembrie 1878. Ostaşii noştri trec Dunărea pe străvechiul pămînt românesc al Dobrogei, reintegrat atunci, după aproape patru veacuri, în cadrele politice firești ale statului român

și, în ciuda lor, au înălțat în jurul Plevnei redanuri și redute, au înființat baterii noi pentru artilerie, au întins poduri peste Isker, peste Osăm, peste Vit, au săpat kilometri întregi de șanțuri, au ridicat parapete, adesea sub focul inamicului, pentru a împiedica ieșirea acestuia din Plevna și a-l sili să capituleze. Iar după capitularea lui Osman-pașa au efectuat marșuri lungi, pe drumuri troienite de zăpadă spre a împresura Vidinul și Belogradcicul, spre a apropia ziua victoriei.

Au fost viteji ca nimeni alții dorobanții, călărașii, roșiorii, artileriștii, geniștii anului eroic 1877—1878. Au biruit greutăți fără de număr, n-au putut fi îngenunchеați de nici un obstacol, de nici o privațiune. Cu neînfricare, cu mare tărie de sine și-au făcut pe deplin datoria față de țară, arătînd că în poporul român era și număr și putere spre a asigura existența neatîrnată a țării, dreptul său suveran de a se cîrmui potrivit legitimelor sale vreri și interese. Se adeverea ceea ce scrisese la sfîrșitul anului 1877 ziarul „Românul" : „În sînul națiunii române sta tăinuită de secole o comoară nesecată de virtuți ostășească și de sacrificii patriotice ; cu ajutorul ei, totul se putea spera ; în zilele mari, ea putea ține loc de tot ce lipsea. Facultățile fericite ale gintei române se desvăluiră sub neîndoioasele cereri ale evenimentelor ; ele făcură minuni și izbînzile cele mai strălucite, pe toate tărîmurile, încununară și de astă dată credința nobilă și patriotică".

Da, iubirea de țară, aprinsa dorință de a dobîndi deplina sa neatîrnare, de a-i asigura un loc demn în rîndul statelor lumii a fost combustibilul nesecat care a făcut să fie înfrînte greutăți ce păreau insurmontabile, să fie biruite piedici ce păreau de netrecut. De aceea, îndreptățite erau cuvintele rostite la 8 octombrie 1878 cînd oștirea țării a intrat pe sub Arcul de Triumf în capitala României, a cărei independență o pecetluise cu faptele și sîngele atîtor mii și mii de eroi : „Da ! — s-a spus atunci — mîndră poate fi țara de fiii săi. Cu încredere au mers la luptă; ca voinici s-au întors. De aici înainte, fie liniștită scumpa noastră patrie : un popor care și-a vărsat sîngele pentru independența sa, cu eroism va lupta ca să întărească și să trăiască izbîndita noastră Românie, de sine stătătoare".

110 ani s-au adunat de cînd România și-a proclamat independența. Ea a trăit, trăiește și va trăi pentru că milioanele și milioanele de oameni ce alcătuiesc marea ei familie nu au avut și nu au dor mai aprins, țel mai înalt decît gloria, măreția, libertatea, independența și demnitatea patriei scumpe.

Silviu ACHIM

UN RÎU TÎNĂR PENTRU CAPITALA ÎNTINERITĂ

Un mare proiect de dezvoltare edilitară se înfăptuieşte în Capitală : amenajarea complexă a riului Dimboviţa. Proiect purtînd pecetea gîndirii profund creatoare, revoluţionare a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, proiect care se înfăptuieşte sub directa îndrumare a secretarului general al partidului. Importanta lucrare hidrotehnică are în vedere făurirea unei noi artere de apă curată ce se va încadra armonios în arhitectonica întineritä, modernă, a Capitalei. Ea cuprinde două mari sectoare. Primul, zona Lacu Morii – Dragomireşti-Deal, avînd drept principale obiective acumularea de apă Lacu Morii şi stăvilarul Ciurel, iar în amonte, un ansamblu de lucrări de regularizare a riului pe o lungime de 5 km. Celălalt sector cuprinde traseul Dîmboviţei între stăvilarul Ciurel şi Podul Vitan, care urmează să fie canalizat şi modernizat.

Înfăptuirea amenajărilor propuse va face ca Dimboviţa să devină un curs de apă cu unda curată, determinînd salubrizarea întregii zone, rezolvarea modernă a diferitelor probleme de evacuare a apelor reziduale din cuprinsul oraşului şi crearea unor mari baze de agrement.

Valoarea de excepţie a proiectului rezidă în abordarea problematicii riului din toate unghiurile, în întreaga complexitate şi pe termen lung, în contextul amplu al dezvoltării şi sistematizării oraşului.

File de istorie. Din cei 266 de kilometri străbătuți de Dimbovița de la izvoare și pînă la vărsarea în Argeș, traseul prin București măsoară abia 24 de kilometri. Și totuși, această zonă a marcat cel mai puternic destinul Dîmboviței.

Din analele Bucureștilor se știe că, secole de-a rîndul, de cum intra în oraș, rîul își lenevea cursul, lățindu-se într-o luncă mare, zăbovind prin bălți, lacuri, smîrcuri și stufărișuri, schimbîndu-și albia la orice „viitură", întinzînd brațe prin mahalalele sărace ale Izvorului, Dudeștiului, Calicilor și Tabacilor, adică pe unde se află azi cartierele Izvor, Antim, Rahova, Radu Vodă. Dintotdeauna, dar mai cu seamă după ce Bucureștii ajung cetate de scaun, biografia rîului s-a împletit strîns cu cea a orașului și locuitorilor săi. Dîmbovița oferea apă și răcoare, era și scăldătoare, loc de înălbire a rufelor și de sacrificare a animalelor, de tăbăcit piei și de spălat lîna; era forța motrice pentru pive și mori, vad al sacagiilor și vad pentru vite, apă de întreținut grădinile de legume și livezile întinse, dar și cărăuș al necurățeniilor. Un dar al Dîmboviței a fost profesia de sacagiu, „comerțul cu apă fiind una din cele mai vechi negustorii bucureștene". **(Al. Predescu).**

Vînzătorii care adăpau mahalalele cu sacaua își aveau

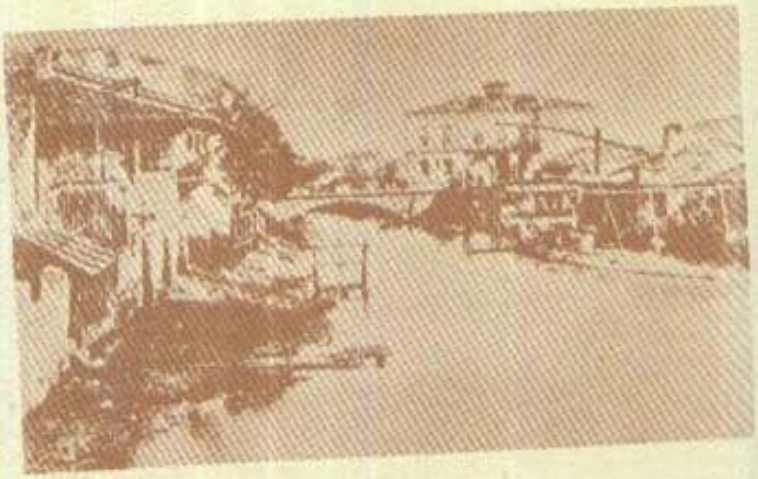

Un portret al girlei bucureștene de la mijlocul secolului trecut: clădiri, podețe, mori, zăgazuri și alte înjghebări ingustau albia Dîmboviței, „stimulînd" revărsările

vadurile lor: pe locul unde s-a construit Vama Poștei, ceva mai sus de Vadul Cailor — pentru că oameni și animale beau apa din aceeași Dîmbovița — lîngă Curtea Veche, lîngă Podul Șerban Vodă ș.a.

Breslași de tot felul s-au tras lîngă apa indispensabilă traiului și muncii lor, întemeind faimoase mahalale: Tabacilor, Scaune, Blănari, Cărămidari, Săpunari. Cu cît îi sporeau îndatoririle, cu atît viața rîului devenea mai grea, unda se făcea mai tulbure, mai mîloasă și lenesă; densitatea construcțiilor și a punților de lemn, mulțimea zăgazurilor și a capetelor de pod pentru traversarea sau plimbarea cu barca, deversarea gunoaielor sufocau albia, împiedicînd scurgerea reziduurilor și a viiturilor, făcînd și mai frecvente revărsările catastrofale.

Dîmbovița firavă și potolită avea și momente de furie. „...cînd Dîmbovița, «apa dulce și blajină», venea nebună și cu valuri dunărene, atunci nici zăgazuri, nici lazuri, nici înălțături de tot felul nu o mai opreau: se întindea furioasă și vijelindă pe toată valea Cotrocenilor, prin mahalalele Gorganul, Izvorul, Mihai Vodă, răbufnea în podul Girlei, din fața Zăbăurilor, acoperind vechea mahala a Trîmbițașilor, pe la Podul de Nuiele; umfla lacurile Dudescului și Antimului; făcea să dîrdîie zidurile Curții Domnești, bătea în colina Mînăstirii Radu Vodă și apoi, acoperind toate mahalalele de la vale, se revărsa, ca mulțămită de pagubele ce cauza bieților bucureșteni, pe cîmpia Vitanului..." **(Gheorghe Ionescu-Gion).**

Cu toate acestea, bucureștenii nu și-au părăsit niciodată vetrele din marea luncă, chiar dacă, din timpurile cele mai vechi, cum spunea același autor, și pînă în vremurile noastre, ori de cîte ori s-a vorbit despre București, Dîmbovița a fost citată fie cu laude, fie cu vorbe de ocară.

Dîmbovița „incognito" în mahalaua Tabacilor. Gravura îl reprezintă pe Cuza Vodă și doctorul Carol Davila pe una din străzile inundate de apă

Dei Chiaro, secretarul lui C. Brîncoveanu, găsea apa Dîmboviței „ușoară și sănătoasă".

Din peregrinările sale „Cu bastonul prin București", **Tudor Arghezi** adună într-o carte cu același titlu impresii, culese cu minuție în cei „60 de ani trecuți prin călimară", despre orașul pe care l-a îndrăgit, l-a apreciat, fără să uite rîul ce-l traversează : „Trebuie să fie un farmec secret și inexplicabil care, în chipul cel mai real atrage și pe străini, și-i lipește de oraș. Cîntecele nu se ivesc degeaba ; au și bucureștii cîntecul lor : Dîmbovița apă dulce, cin-te bea nu se mai duce".

Versul, de inspirație folclorică, a trecut în literatură. L-a preluat publicistul și poetul **Winterhalder**, care, îndrăgostit de undele rîului, scria în 1846 :

„Rîu cu unda ta cea lină,
Cu dreptate lăudat,
Tot cu matca-ți cristalină
Murmuri, murmuri.
ne-ncetat.
Dîmbovița apă dulce
Cin-te bea nu se mai duce"

Multe decenii mai tîrziu, umoristul și pamfletarul **George Ranetti** parafraza, în maniera sa bicîiitoare, atît creația populară, cît și pe cea cultă :

„Unde-i bardul să repete
punînd dreapta lui pe cruce
Că ești dulce și că cine
te-a băut nu se mai duce?"

Versuri „susținute" și de altele mai caustice care circulau pe atunci :

„Mai sînt gîrle ce au tărmuri
adumbrite de răchiți
Sau de sălcii pe sub care
plutesc bărci cu-ndrăgostiți
Dar pe malul Dîmboviței
cresc scaieți și pălămidă
Și n-a produs pîn-acuma
decît febră tifoidă"

Era vremea cînd bătrîna gîrlă devenise — din vina omului — un fir de apă murdară în fundul unei albii adînci, fapt ce i-a pricinuit poetului **M. Săulescu** amara constatare :

„Orașul își întinde o mînă
spre vecie
Iar Dîmbovița curge
tăcută și pustie"

Încercări de recuperare. Încă în anul 1685, **Șerban Vodă Cantacuzino** poruncește să se construiască un iaz în dreptul actualei piețe a Operei, iar în veacul următor, cîrmuitorii au luat măsuri de îmbunătățire și degajare a cursului de apă. Cea mai importantă a fost construirea în 1775 — la Lunguleț — a canalului Ipsilanti, care să abată surplusul de apă din Dîmbovița și să ferească orașul de inundații. Secolul al XIX-lea aduce lărgirea albiei, pînă la cei puțin 6 stînjeni. Atunci s-a comandat construirea unei „mehani" (mașină — mai exact — dragă) ; s-au pus paznici „să priveghieze pe la toate vadurile și podurile de peste rîu, ziua și noaptea, ca nimeni să nu arunce în apă cît de puțin murdlic", „vinovații, de vor fi oameni avuți — spunea pitacul domnesc — vor plăti amenzi, cei fără stare sau proști urmînd a se certa cu toiege". Se mai dispunea săparea unei a doua albii pentru Dîmbovița în București. În 1865, Domnitorul **Cuza** trece prin Adunarea Electivă „Legea pentru desființarea morilor de pe rîul Dîmbovița", prilej cu care se începe demolarea construcțiilor de pe maluri. Cea mai importantă lucrare vizînd regularizarea Dîmboviței s-a efectuat însă în prima parte a deceniului 9, între podurile Grozăvești și Vitan, constînd din rectificarea și adîncirea cu 6 metri a traseului, lărgirea pînă la 30 de metri și amenajarea albiei printr-o podină din scînduri de stejar susținută pe grinzi și piloți și din sistematizarea malurilor. O dată cu „transeea" săpată de la Ciurel pînă din jos de Abator, au fost desființate meandrele, afluenții, lacurile, ostroavele și lunca Dîmboviței. Se consemnează că săpătorii au descoperit atunci, lîngă Podul Șerban Vodă, un important tezaur de monede dacice.

Paralel cu dragarea Dîmboviței s-au construit și principalele șase poduri, în 1889 ele fiind în număr de 12. După puternica inundație din 1893 se extind lucrările de adîncire a albiei și se mută stăvilarul de la Grozăvești la Ciurel.

O lucrare edilitară — deopotrivă de apreciată și de criticată în epocă — a fost construirea planșeului dintre Calea Victoriei și Podul Șerban Vodă, proiectat în 1934 și terminat în 1936. După această dată, arhitecți, constructori și edili au avansat două proiecte, unul vizînd continuarea lucrărilor de acoperire, altul diametral opus : opinînd pentru amenajări hidrotehnice. Partizan al acestei idei este și istoricul **Constantin C. Giurescu**, care, anticipînd marile lucrări de astăzi, se declara pentru păstrarea Dîmboviței neacoperite, cu debit sporit de apă curată, al cărei curs să fie însoțit de „o salbă de oglinzi de apă, începînd cu un lac mare la Ciurel", soluție care ar păstra orașului elementul natural viu, care e apa curgătoare și e mai indicată pentru îmbunătățirea microclimatului bucureștean.

S-au mai făcut lucrări de regularizare în amonte de Ciurel (1940—1944) și de aducțiune a apei din Argeș pentru suplimentarea debitului de apă necesar termo-

Desprins parcă dintr-o stampă chinezească, așa arăta podul de lemn de la Mihai Vodă pe la sfîrșitul secolului al XVIII-lea

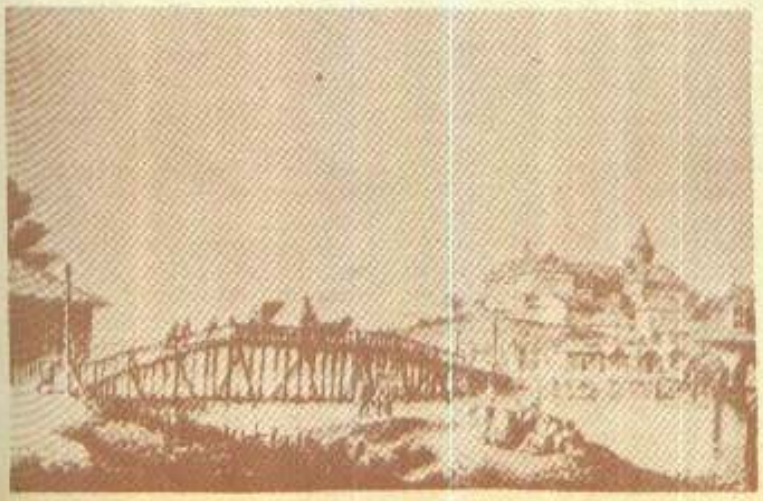

centralei Grozăveşti (1950). În ultimele două decenii, reţinem, printre principalele lucrări de gospodărire a apelor, amenajarea a şase acumulări pe Ilfovul superior (1971—1979) şi îndiguirea malului stîng al Dîmboviţei în amonte de Conteşti (1973—1974).

Dîmboviţa — un nou şi măreţ destin.

Data de **5 iulie 1985** deschide un nou şi, fără îndoială, cel mai important capitol în bogata istorie a acestui curs de apă. **Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a examinat Propunerile privind amenajarea riului Dîmboviţa în municipiul Bucureşti.** Această importantă lucrare cuprinde un traseu al riului împărţit în două sectoare : Lacu Morii — comuna Dragomireşti-Deal, avînd drept principale obiective acumularea de apă şi stăvilarul Ciurel, iar în amonte, un ansamblu de lucrări de regularizare a riului pe o lungime de 5 kilometri. Celălalt sector, care urmează să fie canalizat şi modernizat, este cuprins între stăvilarul Ciurel şi Podul Vitan.

Un al doilea proiect din cadrul aceleiaşi amenajări priveşte problemele de aducere a apelor uzate orăşeneşti la o **staţie de epurare amplasată la Glina,** precum şi **amenajarea albiei Dîmboviţei drept cale navigabilă în aval de Podul Vitan.**

Înfăptuirea amplului complex de amenajări hidrotehnice şi edilitare are în vedere făurirea unui curs de apă curată şi crearea unor mari zone de agrement. Aceste măsuri sînt corelate cu toate celelalte acţiuni de sistematizare şi modernizare a municipiului Bucureşti, menite să ridice primul oraş al ţării la cerinţele de confort, civilizaţie şi estetică urbanistică ale unei înfloritoare metropole socialiste. De aceea, amenajarea complexă a Dîmboviţei nu trebuie privită doar ca o operă utilitară ; ea este o operă de profund umanism, de restituţie, cu directă adresă cetăţenească, pe care nu o poţi încadra într-un îngust compartiment, fie el economic ori edilitar, pentru că are consecinţe pe planuri largi, de la cele economice la cele ale vieţii sociale. Ea trebuie să asaneze, dar şi să salveze terenuri de inundaţii, să fie plăcută ochiului şi să aducă sănătate, bucurie, bună dispoziţie.

Lacu Morii — piesa de rezistenţă a întregii amenajări.

Pe o suprafaţă de 240 hectare, delimitată în principal de şoseaua Ciurel, calea Cringaşi, Institutul „Pasteur", cartierul Giuleşti-Sîrbi, comuna Roşu şi Militari, a luat fiinţă cel mai mare lac de acumulare din Capitală. O mică mare cu adîncimea de 5—10 metri, care stochează pînă la 20 milioane metri cubi de apă dulce, venită pe firul Dîmboviţei şi, prin derivaţie, din Argeş. O stochează, o limpezeşte şi o restituie, curată, albiei celei noi a Dîmboviţei. Marea din Cringaşi este înconjurată de un baraj din argilă compactată, provenită chiar din cuveta lacului, care a fost astfel adîncită cu 1,5 m. Dacă materialele — moloz, gunoaie, pămînt, mîl — extrase de pe fundul acestui lac s-ar stivui, ar rezulta un munte cu un volum de 5 milioane metri cubi. Însă doar pămîntul sănătos, vreo 2 milioane metri cubi, a fost reţinut pentru umplerea digului de împrejmuire a lacului, care are înălţimea unui bloc de locuinţe cu patru etaje şi lungimea perimetrală de 4,6 km ; la aceasta se adaugă cei 3 kilometri de „baraj natural" al terasei Militari. Terasa, care a avut înălţimea corespunzătoare pentru crearea acumulării, necesitînd doar taluzări şi protejare cu dale de beton, l-a scutit pe constructori de un mare volum de lucrări. Ca să reziste infiltraţiilor de apă din lac, digul este căptuşit cu un ecran etanş subteran realizat dintr-un fel de emulsie de noroi autointăritor şi protejat cu beton şi elemente prefabricate sparge val. Nevăzute reţele şi canale, puţuri şi o saltea de drenare îndeplinesc importanta misiune de a menţine nivelul apelor freatice la cotele dinaintea creării lacului şi de a prelua apele de infiltraţie din corpul barajului. În ce priveşte soluţia constructivă şi realizarea tehnică, avem de-a face cu o veritabilă creaţie tehnico-inginerească, realizată în timp record şi cu consumuri materiale reduse.

Stăvilarul Ciurel.

Apele din lac se descarcă printr-un nou stăvilar, mult mai mare decît cel existent pînă nu de mult la Ciurel. Încastrat în digul de pămînt, acest baraj din beton armat reprezintă o construcţie masivă, cu puternice ziduri de sprijin, prevăzută cu disipator de energie, echipamente şi instalaţii hidromecanice. Văzut de pe taluz, stăvilarul lasă impresia unei cetăţi bine întărite. Uriaşele porţi de zăgăzuire a apelor, de cîte 6 m lăţime şi înălţimea de 3,45 m, aflate în poziţie verticală, menţin apa la cota superioară, permiţînd deversarea surplusului cu un debit constant, pentru alimentarea şi primenirea Dîmboviţei în aval. Trecînd peste staviile, apa formează o cascadă cu o cădere de 10 metri, un fel de perdea transparentă şi răcoroasă. Cînd stavilele sînt coborîte în poziţie orizontală, capacitatea maximă de tranzitare a apei este de 250 metri cubi pe secundă. Asemenea barajelor de tip fluvial, în părţile laterale ale stăvilarului se află cîte o galerie de fugă pentru golirea de fund şi conducte pentru priza de apă. Cea de pe malul stîng alimentează cu apă fiecare tronson care segmentează noua albie a Dîmboviţei sau este destinată consumului de apă industrială. Priza de pe malul drept va pune în mişcare turbinele unei centrale hidroelectrice de mică putere. Prin cele două anexe — un post de transformare şi un sector tehnologic pentru întreţinerea şi exploatarea acestuia — centrala va servi şi stăvilarul, ceea ce, în materie de microhidrocentrale, constituie o premieră. Încă o premieră, dar de altă natură, o constituie faptul că, o dată cu punerea în funcţiune a acestui obiectiv, va începe exploatarea din punct de vedere energetic a Dîmboviţei în zona Capitalei.

Lacu Morii se anunţă o acumulare cu multiple valenţe : decantează apa ca orice bazin de reţenţie, produce energie, alimentează şi primeneşte Dîmboviţa, furni-

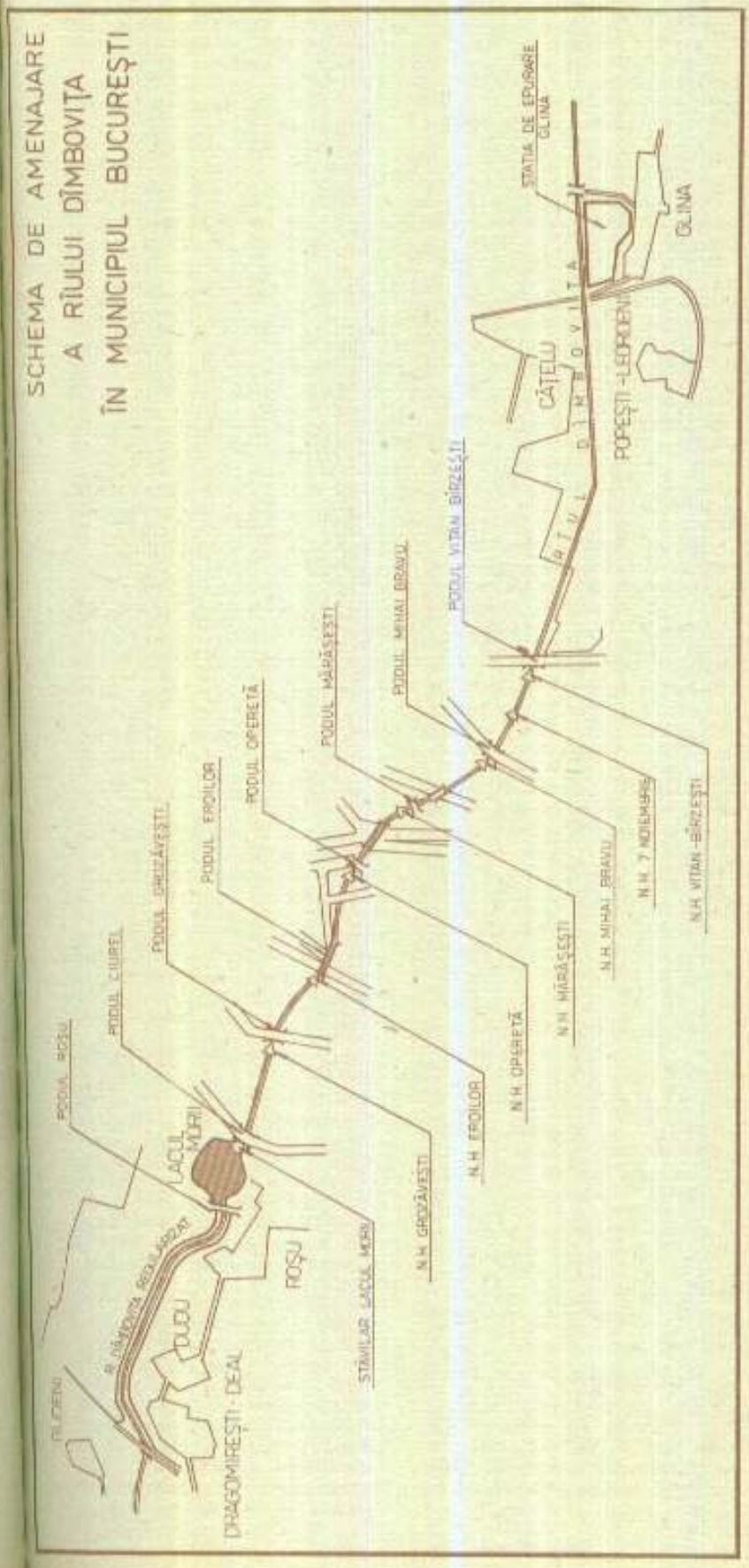

zează apă pentru industrie și pentru agricultură. Dincolo de rolul funcțional, i-a fost hărăzit acestui obiectiv și un mare rol de agrement. Pentru că tot ceea ce se realizează în cadrul amenajării complexe a Dîmbovitei a fost gîndit să slujească omului, Lacu Morii, asanînd o întinsă suprafață, cu luciul său de apă curată care împrospătează atmosfera înconjurătoare, va deveni o întinsă bază de agrement și de pescuit chiar în hotarul Capitalei, între noile cartiere Giulești, Crîngași, Militari, Drumul Taberei, unde trăiesc și muncesc sute de mii de bucureșteni.

Bază de agrement.

Printre marile atracții de aici să ne rezumăm la cîteva. Insula peisagistică, avînd o arie de 5 hectare, bogat plantată, străbătută de alei, va fi amenajată cu debarcadere pentru bărci și vaporase, cu alte dotări pentru destindere și reconfortare. Pe insulă se va ajunge din șoseaua Giulești, pe un pod pietonal, lung de 18 metri. Între Lacu Morii și str. Caracașilor va fi un strand cu tot ce trebuie să însemne o asemenea investiție. Un drum de coronament, amenajat ca șosea de exploatare și promenadă pe toată lungimea digului și cu alee pietonală în partea dinspre cartierul Militari, va oferi o superbă panoramă spre „marea bucureșteană". Accesul la coronament se va face printr-un brîu de verdeață ce va înconjura taluzul lacului, brîu însemnînd deopotrivă arbori, flori, vegetație de tot felul, alei, bănci, o ambianță reconfortantă în mijlocul unei naturi generoase. Tot pentru agrement este destinat un întins teritoriu din zona comunei Roșu. Amplasată în partea împădurită, care se va transforma într-un mare parc plin de vegetație, noua bază de agrement de la Roșu va mai dispune de un lac cu aria de 25 hectare și adîncimea de 3,5 metri, care va permite și organizarea pescuitului sportiv și va avea, la stăvilar, o frumoasă trambulină de apă cu căderea de 3 m. Șranduri, un motel și un camping vor completa dotarea de la Roșu destinată bucureștenilor.

În amonte de Lacu Morii,

pe un traseu de 5 kilometri, albia Dîmboviței va fi, de asemenea, regularizată, prin îndiguirea și protejarea malurilor, pentru a feri de inundații circa 400 hectare de terenuri agricole și obiective economice și sociale. În zona comunei Dragomirești-Deal se vor realiza un dig de pămînt și un nod hidrotehnic, care au rolul de a opri viiturile din amonte ale bazinului hidrografic al riului. Se va înlătura astfel suprasolicitarea Lacului Morii în perioadele de ploi abundente și debite mari. În cadrul acestui sector se va reface, la fel ca în comuna Roșu, podul de la Chiajna, pod cu destinație rutieră, care va prelua transportul greu preorășenesc, peste apa riului.

Două cursuri de apă într-o singură matcă.

Dacă Dîmbovița se naște sus, în masivul Făgăraș, aici ea se regenerează după decantarea în lacul artificial. Dincolo de stăvilar o așteaptă o albie nouă, betonată, înălțată cu 4—5 m. între aceleași șoșaluri. Din loc în loc întîlnește, ca și la Lacu Morii, noduri hidrotehnice (la Grozăvești, Eroilor, Operetă, Mărăști, Mihai Bravu, 7 Noiembrie și Vitan). Măsură adoptată pentru ridicarea oglinzii de apă pînă aproape de nivelul trotuarului și menținerea ei la această cotă, deoarece între Ciurel și Vitan terenul are o pantă naturală de 15 m. Sub noua matcă se află canalul colector, cu casete separate pentru apele pluviale și apele menajere. Despărțirea și supunerea acestor „cursuri de apă" reprezintă o soluție inedită, care exclude poluarea riului. Ea va rezolva și problema reziduurilor din canalizarea orășenească, prin valorificarea „filonului prețios" conținut în ele. În acest scop, la Glina se construiește o stație zonală de epurare a apei, cu o capacitate zilnică de două milioane mc. Trecute prin liniile cu flux tehnologic complet automatizat, dirijat de calculatoare de proces, ele vor fi aduse la un grad de limpezime care permite să fie utilizate în agricultură — pentru alimentarea sistemelor de irigații din jurul Bucureștilor — și pentru navigația pe Dîmbovița, în aval de Podul Vitan. În timp ce apa scăpată din decantoare se va reîntoarce în albia riului, din nămolul rămas, prin tratări consecutive, vor rezulta biogaz, fertilizanți pentru culturile agricole și alte valoroase produse secundare.

...În vara anului 1986, cu prilejul începerii probelor tehnologice la primul tronson de pe noua sa matcă, Dîmbovița a oferit, în avanpremieră, imaginea ei de viitor. Ce-i drept, era o imagine parțială. Comprimată pe 1,4 km, cît măsoară tronsonul Ciurel-Grozăvești, supus atunci examenului de maturitate, care, în treacăt fie spus, a fost promovat cu calificativul maxim. Bucureștenii au putut admira „pe viu" luciul de apă cu o lățime de 28—38 m, față de 6—8 m în trecut. Stratul de apă cu o adîncime de 2,5 — 4,5 m față de 1,5—2 m, părea o peliculă transparentă din care se deslușea, ca într-un glob de cristal, conturul unei frunze eșuate în masa lichidă. Pe trotuar, în apropierea undelor limpezi ale riului, se afla un încadrament pentru spațiu verde, pe care imaginația horticultorilor îl va împodobi cu plante agățătoare și flori. Paralel cu brîul de vegetație ornamentală, de-a lungul malului se desfășura cel din metal, cu balustradele arhicunoscute, poate singura „moștenire" din vechea recuzită a Dîmboviței, de acum peste un secol, dacă exceptăm podina de stejar, păstrată cu folos pe vechea albie. Vom completa acest crochiu, pentru a întregi tabloul Dîmboviței anului 1987, cu cheiuri și debarcadere, amenajate din loc în loc pentru plimbări de agrement cu barca între stăvilare. De jos, sau de la nivelul podurilor, aflate la o distanță de cîteva zeci de metri în aval de nodurile hidrotehnice, se vor putea contempla cascadele de apă, cu o cădere de 1—2 m, și întregul peisaj al Dîmboviței renăscute la o nouă tinerețe.

Podurile.

La ora cînd scriem aceste rînduri a avut loc o nouă avanpremieră. S-a deschis, parțial, circulația pe podul Ciurel-Virtuții. În final, podul va avea 21 m lățime, plus trotuare, cîte două fire de circulație auto pe sens și linie dublă de tramvai. Această linie va continua actualul traseu din cartierul Cringași spre ansamblul de locuințe Militari, prin viitorul pasaj subteran Lujerului.

Poduri vom întîlni pe tot cursul Dîmboviței în Capitală. Ele fac parte din ființa metropolei, sînt atribute vitalizante, indispensabile menținerii legăturii permanente între maluri. Dacă unele poduri, vechi, necorespunzătoare din punct de vedere al circulației, vor fi desființate, dacă altele vor fi refăcute la dimensiunile necesare sau înălțate ori modernizate, alături de acestea vor exista poduri noi, în amplasamentul noilor căi de circulație. Unele, cum este cazul la Ciurel și Grozăvești, sînt încă din 1986 funcționale. De regulă, podurile vor avea trei deschideri, lățime minimă la partea carosabilă de 21 m și trotuare de 2—4 m, înălțîndu-se cu 1,50—2 m deasupra oglinzii de apă. Sub aspect arhitectural, fiecare punte de beton va avea structură caracteristică, personalitate distinctă, datorită variatelor materiale folosite, a formelor stîlpilor de lumină, a parapeților metalici și a altor elemente decorative. O dată cu construcția podurilor se vor executa lucrări de modernizare a șoșaluri, de lărgire și refacere a unor artere, vor fi înființate sau desființate unele linii de tramvai, corelat și cu extinderea traseului metroului, se vor executa și alte lucrări edilitare, inclusiv de lărgire a spațiilor plantate.

La pupitrul dirijoral — tehnica de vîrf.

Exploatarea tuturor lucrărilor ce compun amenajarea complexă a Dîmboviței va fi asigurată de **un sistem informațional-decizional** format din stații automate de măsură a elementelor ce caracterizează regimul viiturilor. Datele vor fi recepționate prin radio și linii de telecomunicații la un centru-dispecer, echipat cu aparatură de calcul pentru prognozarea viiturilor și stabilirea măsurilor pentru luarea deciziilor. De la același centru se vor da comenzi de închidere sau deschidere a stavilelor. Un întreg arsenal de aparate de măsură și control va urmări comportarea în exploatare a acelorași obiective.

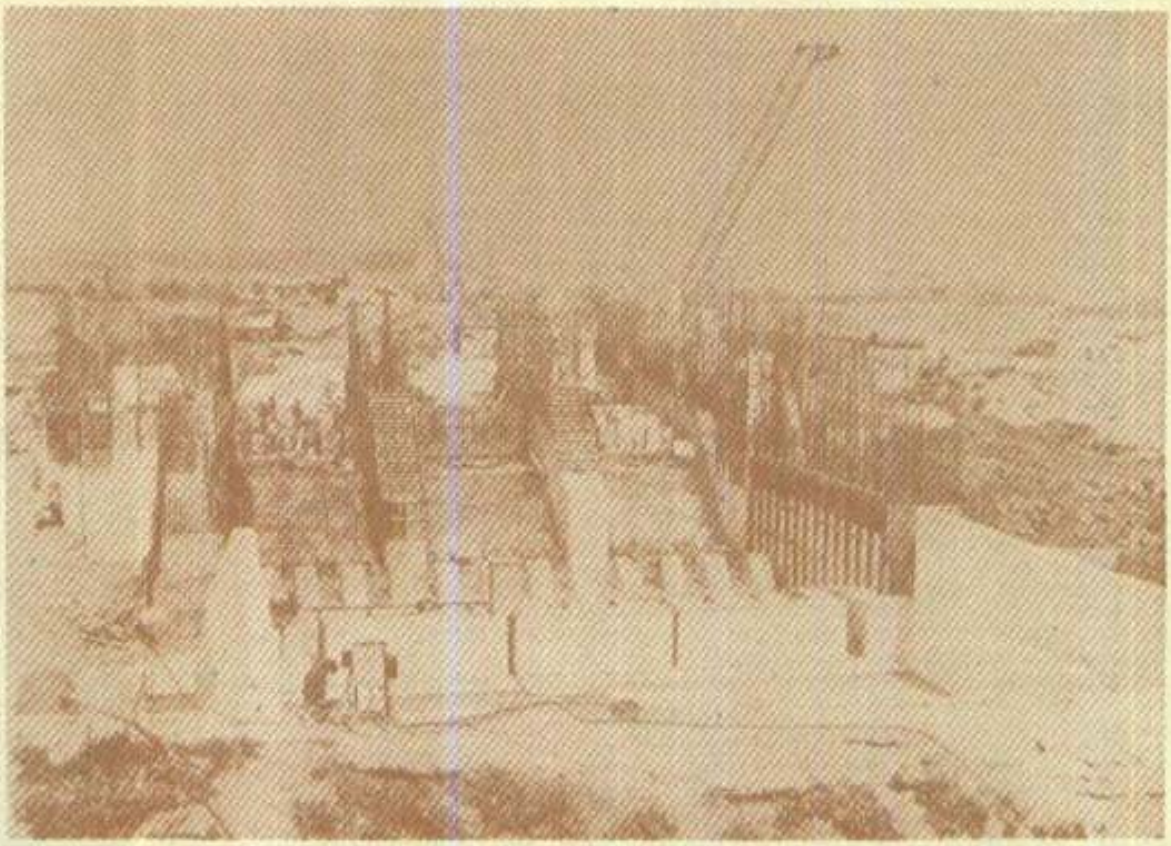

Stăvilarul deversor de la Lacu Morii în cursul construcției. De aici își începe riul călătoria pe matca cea nouă, lungă de 10 kilometri

De la planșetă la construcția finită. Amenajarea complexă a riului Dîmbovița. Greu s-ar putea găsi o expresie mai potrivită pentru ceea ce reprezintă această impresionantă investiție edilitară ca anvergură și diversitate. Lucrare care a necesitat, încă înainte de proiectare, un mare volum de studii, cercetări, prospectări din variate domenii și care a angajat capacitatea de proiectare a 13 institute cu acest profil. De la cel de gospodărire a apelor — I.C.P.G.A., din cadrul Consiliului Național al Apelor, în calitate de proiectant general, și binecunoscutul „Proiect" București — la institute specializate în sistematizarea localităților și gospodăria comunală, în energetică, hidroenergetică, transporturi, telecomunicații, îmbunătățiri funciare etc.

De la Dragomirești-Deal la Glina, șantierul, acoperind 20 de kilometri ai traseului Dîmboviței, cuprinde sute de obiective cu un pronunțat specific. Ele trebuie să se integreze orașului, să răspundă cerințelor sale de confort, bunăstare, frumos și recreare. Efortul de gîndire al proiectanților, arhitecților și altor specialiști a fost îndreptat, deopotrivă, spre găsirea soluțiilor arhitectonice care să îmbrace în haine de sărbătoare această zonă a orașului, dar și a celor tehnico-inginerești care să ofere trăinicie în construcție, ritmuri accelerate, consum minim de materiale. Pentru a ne putea da mai bine seama de ce a însemnat și înseamnă această operă edilitară, gîndită și realizată exclusiv prin concepție și tehnică inginerească românească, să derulăm cu ochii minții cîteva cadre din filmul construcției aflat încă pe platou : kilometri de schițe și planșe, de proiecte generale și de detaliu, cu variante, unele finalizate prin machete, multe predate de arhitecți și proiectanți în devans. Ele însumează 600 000 ore de muncă prestată de cei 260 proiectanți, pentru ca, la rîndul lor, constructorii să poată pune în operă, potrivit graficelor, următoarele volume de lucrări din cadrul întregii amenajări : 6 milioane metri cubi de terasamente ; 320 000 metri pătrați plăci de protecție și etanșare ; 350 000 metri cubi betoane ; 185 000 metri pătrați ecrane de etanșare ; 60 000 metri liniari drenuri. La capitolul materialelor de construcție cifrele sînt tot atît de sugestive : 240 000 tone ciment ; 25 000 tone oțel-beton ; 1 200 000 metri cubi nisip, pietriș și balast ; 5 000 metri liniari conducte metalice ; 3 000 metri liniari conducte de beton. Toate aceste „volume" și multe alte materiale trebuiau transformate în baraje, poduri, stăvilare, stîlpi de lumină, canalizări și chiar în adevărate metafore metalice, cum vor fi cele aplicate pe zeci de kilometri de balustrade. „Metafore" la care s-au proiectat, așa doar ca o paranteză, 50—60 de variante. Și la construcția cuvei pentru albia Dîmboviței au fost elaborate 6 variante de proiect. Dar dacă la proiectare tehnica de vîrf a putut în-

tinde uneori o mînă de ajutor în cunoștință de cauză (s-au folosit programe de calcul pentru dimensionarea hidraulică, fapt ce a redus timpul de lucru, permițînd și optimizarea soluțiilor dintr-o mare diversitate de variante), acolo, pe șantiere, cu mărunțele, sicîitoarele, instantaneele lor „necunoscute", singur omul poate fi dirijor și interpret în procesul alert al construcției. Omul, ajutat de utilajele de mare capacitate și eficiență (lucrările pe șantierele Dîmboviței sînt mecanizate în proporție de 90 la sută). În cazul de față a fost înființată o întreprindere specială care să construiască și să exploateze obiectivele ce se realizează pe cursul rîului între comuna Dragomirești-Deal și Glina : Întreprinderea pentru amenajarea complexă și exploatarea rîului Dîmbovița. (Prin crearea I.A.C.E.R.D., care va răspunde și de celelalte amenajări de pe cursul Dîmboviței, se va realiza o exploatare unitară a rîului). Ca și în cazul proiectării, această întreprindere colaborează cu alte unități economice de specialitate : Metroul, I.T.B., I.D.E.B., cu tinerii brigadieri organizați în șantier național s.a.m.d. Șantierul dîmbovițean și-a adunat oameni de toate profesiile, din întreaga țară. Activitatea a fost organizată pe antreprize și brigăzi complexe, fiecare subunitate avînd în execuție o porțiune dintr-un tronson, avînd grafice proprii, riguros întocmite, știind ce are de făcut, fiind răspunzătoare direct de propriul compartiment de lucru. Presa, care a urmărit îndeaproape derularea lucrărilor, informînd prompt asupra etapelor importante, a anunțat adesea punerea în probe tehnologice sau chiar în exploatare, cu mult înainte de termen, a unor mari obiective. Acumularea Lacu Morii, de pildă, a fost pusă în funcțiune cu 10 luni înainte de data prevăzută în grafice. La împlinirea unui an de la deschiderea lucrărilor funcționau aproape 3 000 de obiective de investiții din cadrul amenajării Dîmboviței, cu aproape 100 mai mult decît fusese planificat.

Întrebați cărora fapte se datoresc rezultatele obținute, diferiți interlocutori din diferite compartimente și de la diferite eșaloane relevau că, de la proiectanți la constructori, toți cei antrenați la această operă sînt conștienți de înalta responsabilitate pe care o au față de secretarul general al partidului, față de locuitorii Bucureștilor pentru înfăptuirea la termen a tuturor obligațiilor ce le revin. Ei au arătat că prezența secretarului general al partidului acolo, pe teren, în fazele hotărîtoare, frecventele discuții purtate de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu proiectanții, arhitecții și specialiștii, îndrumările sale i-au călăuzit, le-au stimulat permanent activitatea.

Vedem în aceste rezultate deosebite rodul lucrului bine făcut, cu competență, dragoste și spirit revoluționar, cu perseverență și în primul rînd cu dăruire. Rodul lucrului făcut zi și noapte, pe orice vreme, căci șantierul nu are nici acoperiș, nici pereți. S-au aplicat pe acest șantier soluții organizatorice, constructive și tehnologice noi. I.A.C.E.R.D. a organizat două baze de producție industriale proprii : pentru asigurarea betoanelor și prefabricatelor și pentru mecanizare. S-a organizat, de asemenea, transportarea pe calea ferată, pînă la bazele de producție, a materialelor cu masă foarte mare : balast, ciment, nisip, economisindu-se pe această cale combustibil, reducîndu-se durata transportului. La înălțarea barajului de pămînt de la Lacu Morii au fost utilizate materiale locale, etanșate cu un ecran de noroi autointăritor, soluție tehnică ce elimină consumul mare de betoane și ciment. La fundarea podurilor au fost utilizate coloane forate metodă ce asigură scurtarea termenului de execuție, ș.a.

CE NE VA OFERI ÎN FINAL EFORTUL DE GÎNDIRE ȘI DE MUNCĂ ASIDUĂ ÎNVESTIT ÎN ACEASTĂ NOUĂ CTITORIE ?

● O lucrare hidrotehnică și edilitară de proporții, care va asigura Capitalei și împrejurimilor apă pentru toate folosințele — irigații, industrie și pentru primenirea rîului ;

● Protejarea municipiului București de inundații și scoaterea de sub efectul lor a sute de hectare de teren și a unor obiective social-economice ;

● Regularizarea și igienizarea cursului Dîmboviței, amenajarea sa peisagistică și pentru agrement ;

● Salubrizarea altor zone locuite, transformarea lor în spații de odihnă și destindere, îmbunătățirea microclimatului și ocrotirea mediului înconjurător ;

● Corelarea lucrărilor hidrotehnice cu cele ale sistematizării și dezvoltării unor zone de locuințe, ale modernizării circulației și transportului în comun ;

● Producerea de energie electrică, biogaz, îngrășăminte ;

● Perspective de amenajare în continuare a rîului, dincolo de Podul Vitan și pînă la confluența cu Argeșul, pentru navigație ;

● Continuarea, într-o etapă ulterioară, a amenajării Dîmboviței în amonte de Dragomirești-Deal, pînă la comuna Brezoaiele, pe circa 20 km, prin lucrări de lărgire și regularizare a albiei, în urma cărora se vor obține noi terenuri pentru agricultură.

Gabriela BONDOC

DESCHIDEȚI LARG „FERESTRELE" PLĂMÂNILOR!

Lipsa de mișcare, viața sedentară transformă într-un nesănătos obicei respirația superficială, prin care plămînii primesc doar un minim de aer curat. Aceasta înseamnă că, la fiecare act respiratoriu, aerul viciat din plămîni nu se împrospătează decît parțial, bună parte din cele circa 400 de milioane de alveole pulmonare microscopice fiind private de oxigen.

O respirație corectă ar trebui să asigure evacuarea întregii cantități de aer înmagazinate în plămîni, înlocuind-o cu aer curat, proaspăt. În condiții de respirație normală, plămînii sînt umpluți și goliți, pe minut, de 15—18 ori, adică într-o singură zi de vreo 24 000 de ori. Buna calitate a aerului inspirat, din care să nu lipsească o anumită proporție de ioni negativi, are o influență pozitivă certă asupra stării psihice a omului, eliminînd consecințele stresului, ale oboselii

O recomandare esențială : respirați întotdeauna pe nas. Motivul este lesne de înțeles: perișorii din cavitatea nazală rețin praful și blochează calea microorganismelor care, pătrunse prin gură, ar ajunge în plămîni. Filtrat de perișorii foselor nazale, aerul străbate „strîmtoarea" laringelui și parcurge cei circa 20 de cm ai traheei, pentru ca apoi să se infiltreze în bronhiole, tubulețe ce se îngustează progresiv, tot mai mult. Altfel spus, aerul are de efectuat o adevărată cursă cu obstacole pînă ajunge în cele circa 400 de milioane de alveole pulmonare microscopice irigate de o vastă rețea de vase capilare.

Tocmai în alveole, aceste minuscule camere respiratorii, are loc schimbul de gaze : aerul bogat în oxigen este absorbit de globulele roșii și transportat pînă la cele mai îndepărtate celule, iar bioxidul de carbon este evacuat.

Toate funcțiile organismului depind de fenomenul complex al respirației, de oxigenul vehiculat de sînge. Atunci cînd aportul de aer proaspăt este insuficient, apar perturbări ale metabolismului. Aerisirea corectă a plămînilor este o prețioasă aliată în prevenirea a tot soiul de afecțiuni, cum ar fi diabetul, dar și obezitatea și anemia. De notat, totodată, că o respirație profundă și regulată stimulează ficatul și intestinele, favorizînd funcționarea lor corectă. De fapt, „lista" avantajelor unei oxigenări temeinice este mult mai lungă...

O altă recomandare : printre cele mai bune exerciții respiratorii, cel mai

simplu și poate cel mai benefic este... rîsul. Rideți așadar cît mai mult ! Un rîs sonor și spontan este deosebit de salutar pentru psihicul omului, prin alungarea stresului favorizînd normalizarea metabolismului. Printre altele, rîsul determină presiuni intratoracice care facilitează expulzarea temeinică a aerului din plămîni, destinderea și contractarea peretelui abdominal determinînd eliminarea aerului viciat care-și cedează locul aerului curat.

Sport, da, însă într-o manieră progresivă. Aviz persoanelor care practică doar sporadic un sport : atenție la eforturile prea intense, deoarece exercițiul fizic efectuat fără un antrenament prealabil este mai curînd dăunător decît salutar organismului. Deosebit de recomandabil pentru cei care doresc să-și ventileze temeinic plămînii este practicarea natației, a gimnasticii sau mersul cu bicicleta. Cel mai natural exercițiu și cel care reeducă cel mai bine omul modern într-ale respirației corecte este însă mersul pe jos, plimbările prelungite cu pas susținut în aer liber.

Oferiți-vă cît mai multe suplimente de oxigen ! Prin specificul muncii lor, multe persoane petrec ore în șir pironite pe un scaun, aduse de spate și, în consecință, respirînd doar superficial, la capătul zilei de lucru oboseala punîndu-și o puternică amprentă de tensiune nervoasă. În aceste condiții, relaxarea devine absolut necesară. Foarte util este, în acest sens, să-ți îndrepți umerii, încercînd să apropii cît mai mult omoplații unul de altul, în timp ce expiri profund, după care să reții o clipă respirația, pentru ca, în continuare, să inspiri treptat și adînc, pînă ce plămînii se umflă la maximum și abia apoi să expulzezi aerul pe nas.

Repetați acest exercițiu de cîte zece ori consecutiv, deîndată ce simțiți că oboseala marchează primele puncte. Astfel, creierul va fi aprovizionat cu un supliment de oxigen, ceea ce pentru dumneavoastră înseamnă reconfortare sigură.

Un set de utile exerciții. Practicabile de orice persoană, indiferent de vîrstă, aceste exerciții simple au drept scop sporirea capacității cutiei toracice și fortificarea mușchilor implicați în mod normal în mecanismul complex al respirației.

1. Instalați-vă „turcește" pe dușumea, cu genunchii îndoiți, bine îndepărtați și picioarele încrucișate. După ce vă împreunați brațele și le întindeți orizontal, înainte, inspirați adînc, umflînd toracele și dînd umerii înapoi ; pe urmă, expirați, împingînd umerii înainte.

2. Șezînd, în continuare, „turcește" pe podea, cu mîinile împreunate pe cap, inspirați adînc, întinzînd brațele în sus și apoi în spate ; pe urmă, reveniți cu ele în poziția inițială, expulzînd tot aerul înmagazinat în plămîni. Acest exercițiu ușor de executat este recomandabil să se repete de circa zece ori, în cursul aceleiași ședințe de gimnastică.

3. Instalați tot pe jos, cu genunchii îndoiți, bine îndepărtați, și picioarele încrucișate, trageți aer adînc în piept, în timp ce vă întindeți trunchiul cît mai mult în sus, trăgînd cu mîinile genunchii către torace și împingînd umerii înapoi. Expulzarea aerului se va efectua pe măsură ce veți reveni la poziția inițială de relaxare. Și acest exercițiu poate fi repetat de mai multe ori în cursul ședinței de gimnastică.

4. Lungiți-vă pe podea, cu fața în jos, cu brațele întinse de-a lungul corpului. Inspirați, ridicînd capul, partea superioară a toracelui și brațele ; pe urmă, reveniți la poziția inițială, evacuînd aerul din plămîni. Același exercițiu poate fi repetat cu mîinile încrucișate în dosul capului.

5. Din poziția culcat, cu fața în jos, cu brațele întinse de-a lungul corpului, ridicați trunchiul pînă cînd brațele ajung în poziție perpendiculară față de sol ; apoi inspirați, încercînd să împingeți cît mai mult trunchiul înainte și căutînd sprijin pe antebrațe. În cursul expirului reveniți la poziția inițială. Iată și o variantă a acestui exercițiu : încă de la începerea inspirului sprijiniți-vă pe antebrațe și, apăsîndu-vă pe palmele mîinilor, împingeți trunchiul înainte, curbîndu-l.

6. Lungiți pe podea, cu fața în sus, cu brațele întinse de-a lungul corpului, în cursul inspirului ridicați abdomenul, încercînd să nu îndoiți picioarele, apoi reveniți la poziția inițială, expirînd aerul înmagazinat în plămîni.

(Exerciții preluate din revista franceză „Médecine et Beauté").

DRUMUL DE LUPTĂ, DE MUNCĂ ȘI ÎMPLINIRI AL ȚĂRANULUI ROMÂN

1907 – 1987

80 DE ANI DE LA MAREA RĂSCOALĂ ŢĂRĂNEASCĂ

„Răscoala din 1907 a constituit un moment de seamă în realizarea marilor transformări sociale la sate, ea a dat un puternic imbold organizării şi unirii ţărănimii, realizării alianţei de luptă dintre clasa muncitoare şi ţărănime, luptei pentru dreptate socială, pentru o viaţă mai bună, liberă".

NICOLAE CEAUŞESCU

Tragedia din 1907 a ţăranului român a răscolit conştiinţa naţiunii, a îndoliat cerul ţării. Fumul conacelor arse, al prafului de puşcă şi al tămîii din cimitirele care s-au lăţit prin jertfa celor 11 000 de martiri ai răscoalei s-a răspîndit, înfiorînd, mult dincolo de hotare. Nu era deloc prima oară. Văpaia din 1907 a răbufnit, crîncenă, pustiitoare, generalizată, după un lung şir de mişcări ţărăneşti, revolte şi răscoale pe arii mai largi sau mai restrînse şi care au pigmentat cu sînge şi fum mai toţi anii sfîrşitului de secol XIX şi ai începutului de secol XX. În primăvara lui 1907 exploatarea şi pauperizarea ţăranilor de către moşieri, arendaşi şi vechili atinseseră apogeul. Lăcomia proprietarilor de pămînturi şi a intermediarilor depăşise orice limită. Între 1870 şi 1906 arenzile (şi, în consecinţă, dijma luată de la ţărani) crescuseră cu 150 pînă la 500 la sută. 23 la sută (300 000) dintre familiile ţărăneşti ale României de dinainte de Marea Unire erau total lipsite de pămînt. 63 000 de familii ţărăneşti posedau fiecare mai puţin de jumătate de hectar ; 230 000 — cîte 0,5—2 hectare. Un plug (cel mai adesea din lemn) revenea la 3—4 familii.

Unul dintre exponenţii exploatării, deputatul Costinescu, el însuşi moşier, într-un acces de „sinceritate" spunea, în parlament, în 1907, în toiul răscoalelor ţărăneşti : „...de suferinţele de care se plînge ţărănimea sîntem toţi răspunzători, de starea lucrurilor de azi sîntem toţi vinovaţi. toate partidele politice deopotrivă. Pătura guvernantă, avînd toată puterea în mînă şi avînd interese individuale mult mai mari decît ale ţăranilor, a fost orbită de aceste interese şi a nesocotit cu totul interesele stratului gros, stratul ce compune însăşi naţiunea. Zic dar că pe cînd 5 milioane de suflete (se referea, firesc, la România de dinainte de Marea Unire — n. n.) posedă numai 3 300 000 de hectare, noi aceştia, 7 500 de suflete, posedăm 3 000 000 de hectare... În faţa acestui fapt de care toţi sîntem culpabili trebuie să ne punem cenuşă în cap... („Gura păcătosului adevăr grăieşte !" — n. n.). Faptul că ţăranii se scoală în masă... să ceară îndreptare şi dreptate arată că răul a ajuns la culme".

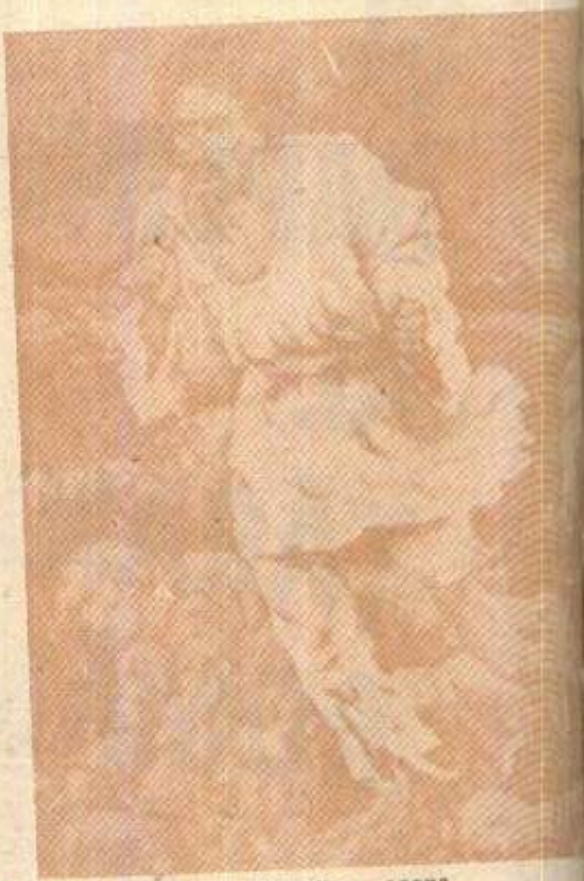

Octav Băncilă : „1907"

S-a spus că răscoala ar fi pornit de pe moşia Flămînzi a prinţului Sturdza. Că ar fi fost de vină gîlceava iscată pentru prada

1962 – 1987

25 DE ANI DE LA VICTORIA DEFINITIVĂ A SOCIALISMULUI LA ORAŞE ŞI SATE

„Rezultatele pe care le avem în agricultură demonstrează cu putere superioritatea orînduirii noastre socialiste, a agriculturii de stat şi cooperatiste care dă posibilitatea folosirii largi a mecanizării, a chimizării, a aplicării cuceririlor ştiinţei – şi face ca agricultura noastră să se înscrie cu paşi fermi pe calea noii revoluţii agrare".

NICOLAE CEAUŞESCU

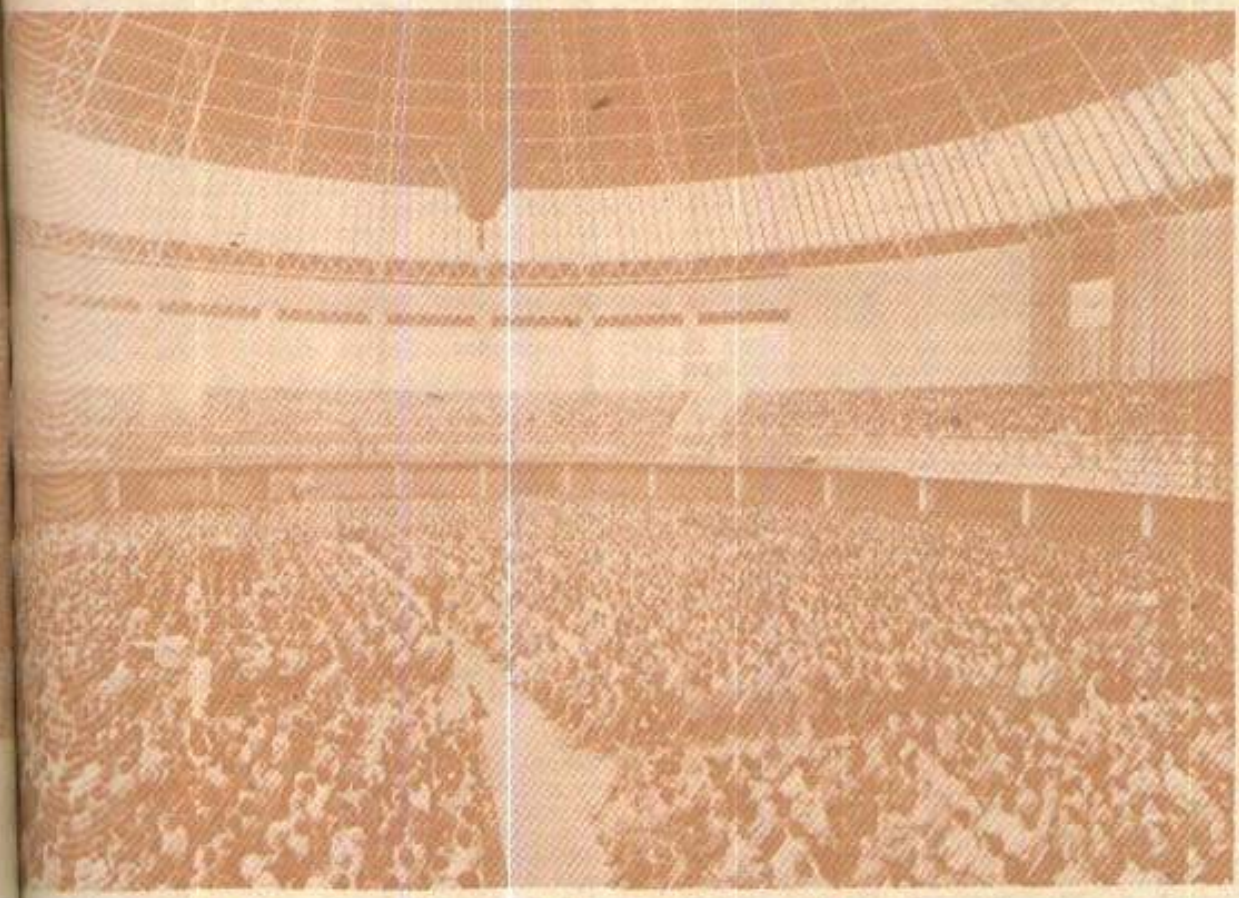

Mai 1986 : imagine de la cel de-al III-lea mare forum al agriculturii socialiste româneşti

Ştefan Luchian: „La împărţitul porumbului"

bogată a arendei, între un anume Juster şi un anume Moki Fischer din Botoşani, apoi de brutalitatea faţă de ţărani a vechilului Iorgu Constantinescu. Acolo, în nordul Moldovei, da, răscoala a pornit de la Flămînzi. Ea a izbucnit însă, în acelaşi timp (aproape în aceeaşi zi), la sute de kilometri depărtare, în Cîmpia Română, la Pîslari, în Vlasca şi într-o puzderie de alte sate din Teleorman şi Ilfov, apoi în Dolj şi Romanaţi... Într-o săptămînă văpaia răscoalei cuprinsese întreaga ţară.

Cum se cunoaşte, răscoala a fost reprimată cu sălbăticie, înecată într-o baie de sînge, înăbuşită sub potop de gloanţe şi obuze; sate întregi au fost pur şi simplu rase de pe faţa pămîntului. Au murit împuşcaţi sau prin temniţe 11 000 de ţărani.

Speriaţi, stăpînitorii „şi-au pus cenuşă în cap", s-a schimbat guvernul; dezbaterile şi „dezvăluirile" în parlament nu mai conteneau. S-au spus milioane şi milioane de vorbe, s-au propus măsuri şi reforme, pînă şi o reformă agrară... Reforma agrară din 1917—1921. Documentele vremii ne arată însă că reforma a fost, în fapt, un fals, o mascaradă. Mai întîi prin „fundamentarea" ei teoretică... G. Garofiid (ministrul reformei agrare!): „Nu trebuie să li se acorde credite ţăranilor la împroprietărire deoarece... ţăranii au prea mulţi bani şi leneveşc. Dimpotrivă, în schimbul pămîntului trebuie să li se smulgă cît mai mulţi bani, căci în felul acesta vor deveni harnici". Textual! Pămînturile expropriate au fost, în mare parte, restituite ilegal foştilor proprietari. Puţinele pămînturi împărţite s-au întors şi ele la moşieri pentru că, neavînd bani pentru vite şi unelte, ţăranii au luat împrumuturi cu dobînzi mari, pe care nu le-au putut plăti. Spirit realist, un alt exponent al celor care au realizat reforma agrară, dl. N. Cornăţeanu, făcuse o previziune (în ce scop nu ştim): „...lotul ţărănesc... se macină, se pulverizează, spre a dispare... Egalizarea în mizerie îşi urmează drumul ei şi nu mai puţin decît peste 10—20 de ani România va avea din nou sate şi ţărani lipsiţi de pămînt".

Este exact situaţia la care s-a ajuns în primăvara lui 1945, după război, la aproape patru decenii după marele pojar al răscoalelor.

Dar primăvara aceasta, a anului 1945, era o altfel de primăvară. Era, cu adevărat, un anotimp al primenirii. Satele, oraşele, întregul pămînt românesc se aflau la marea răscruce a istoriei, hotărîtă de revoluţia de eliberare naţională şi socială, antifascistă şi antiimperialistă de la 23 August 1944. Ca pentru întreaga naţiune timpul avea să aducă uriaşe prefaceri şi în existenţa celei mai numeroase categorii sociale, aceea a ţărănimii.

Între principalele direcţii de acţiune ale Partidului Comunist Român pentru înfăptuirea revoluţiei socialiste figurase, încă de la Congresul al V-lea, din ianuarie 1932, „confiscarea tuturor pămînturilor regale, moşiereşti şi mînăstireşti, împreună cu inventarul lor, fără răscumpărare, pentru împroprietărirea gratuită a muncitorilor agricoli şi a ţăranilor...". Clipa aceasta sosise. La îndemnul partidului comunist şi, în multe locuri, cu participarea muncitorilor de la oraşe, în primăvara anului 1945 ţăranii au intrat cu plugurile pe pămînturile moşierilor. Chiar dacă legiferarea noii reforme agrare s-a făcut la 23 martie 1945, de către guvernul dr. Petru Groza, ea, în fapt, se realizase prin voinţa şi acţiunea comuniştilor, a întregii ţărănimi.

Era doar primul pas către rosturile noi ale agriculturii şi satelor româneşti. Faptul că ţăranii primiseră pămînt era important, extrem de important. Nu era însă de ajuns pentru ca pămîntul acesta să şi rodească la adevărata lui valoare. Iată-ne din nou la

Flămînzi, în primăvara lui 1949, prin intermediul unor mai vechi evocări ale țăranului Gheorghe Troncin : „După război era greu, tare greu. E adevărat că am primit pămînt, dar așa cum îl lucram noi, pămîntul rodea slab. Comuniștii ne spuneau atunci că singura cale pentru a ieși cu totul din nevoi este să ne unim pămînturile și brațele. Și așa am făcut. Luaseră ființă primele cooperative agricole, am urmat și noi exemplul lor. Mai puțini, la început. Că drumul înțelegerii acestor rosturi noi ale agriculturii socialiste era greu, multe se cereau pricepute". Într-adevăr, procesul cooperativizării, al transformării socialiste a agriculturii a fost un proces de durată. Pentru că se cerea făcut temeinic. Partidul nostru a conceput cooperativizarea nu ca pe un simplu act administrativ, ci ca pe un proces de profunzime, înfăptuit prin transformarea conștiinței țăranului, prin conștienta lui participare. În privința aceasta istoria e cunoscută. Noi o vom puncta aici doar prin cîteva reprezentative secvențe de viață...

DRUMUL ÎNȚELEGERII...

I s-a mai spus și „Drumul înțelegerii". Procesul cooperativizării, al transformării socialiste a agriculturii a durat 13 ani, timp în care organizarea pe principii noi, superioare a muncii agricole, unirea pămînturilor și a eforturilor, oferind avantaje evidente atît pentru creșterea producțiilor, cît și pentru veniturile personale, și-a croit drum spre înțelegerea și spre inima țăranului. A fost rodul unei activități răbdătoare și inteligente a comuniștilor ; partidul a susținut atunci, la sate, o muncă tenace, netezind, cu argumentele vieții, acest drum al înțelegerii.

În toată acea perioadă, îndeplinind munci de înaltă răspundere în conducerea partidului și a statului — mereu se afla printre țărani omul care din adolescență și-a închinat viața înfăptuirii înaltului ideal al societății socialiste și comuniste, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Fiu de țărani, cunoscător al vieții și firii țăranilor și, în același timp, cu înalta conștiință a răspunderii pentru destinul lor, ca pentru destinul întregii Românii, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a aflat întotdeauna acolo unde a fost mai greu, unde se cerea o mai înțeleaptă apreciere a situațiilor, o vorbă mai caldă, o mai directă cale de comunicare sufletească, o putere sigură de convingere. E un fapt. După cum tot un fapt este că, acolo unde își făcea el apariția, țăranii îl înconjurau, îl ascultau cu încredere, îndoielile și — de ce nu am spune-o ? — uneori, stările de încordare se risipeau. Foarte mulți dintre țăranii mai vîrstnici își amintesc, istorisesc astăzi momente emoționante în care, prin venirea tovarășului Nicolae Ceaușescu în mijlocul lor, „calea înțelegerii s-a dezlegat". Iar de acolo, vorba se ducea din sat în sat...

Am ascultat asemenea istorisiri și, punîndu-le în legătură cu evoluția ulterioară a vieții satelor, cu istoria zilei de azi aflată sub semnul unor și mai cutezătoare împliniri în viitorul satului românesc, vă invităm să le citiți. Și să meditați.

„Am vorbit deschis, cinstit, țărănește, și ne-am limpezit gîndurile"

Cu cîțiva ani înainte de încheierea cooperativizării, comuniștii din comuna Coieana, județul Olt, care acționau pentru cooperativizare, semnalaseră că lucrurile merg foarte greu. Mulți țărani semnau cererile, dar și le retrăgeau a doua zi, frămîntați de îndoieli. O vorbă în doi peri, o greșeală a cuiva erau de ajuns ca să dea cîștig de cauză neîncrederii. Într-un astfel de moment a venit în sat tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe atunci secretar al C.C. al P.C.R. Vestea s-a răspîndit fulgerător și în fața primăriei s-a adunat mulțime de țărani. În față — femeile. De pe treptele primăriei, tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a vorbit țăranilor cu căldură, cu recunoscuta-i forță de convingere. Numai că, din mulțime, o femeie cu o voce puternică, vorbind repezit și înțepat, îl tot întrerupea...

După mulți ani (în 1982), femeia, „mama Anica", bătrînă, dar încă viguroasă, a istorisit, cu vorbele ei simple și care nu au nevoie de nici un comentariu, întîmplarea de atunci. Îi dăm cuvîntul :

— Eu, de ce să mint, n-am vrut de la început să mă trec la colectiv. Nu că eram bogată. Eram săracă, așa i-am spus și dumnealui, tovarășului Nicolae Ceaușescu, atunci cînd a venit aici la noi : „Tovarășe, eu sînt săracă, cu trei copii, și cu munca pe la boieri n-a fost ușor să trăiești, vă spui drept, nu mi-e frică, nu mi-e rușine". „Cum te cheamă, femeie ?", zice el. „Anica, Anica mă cheamă !". Și-am zis și am tot zis... Da' el : „Femeie, femeie, nu te potolești ? Mai lasă-mă și pe mine să vorbesc!". Am tăcut. A vorbit el. A zis... că am cătat și v-am adus tractoare și v-am adus cultivatoare să vă dea recoltă multă și să vă dezvoltați, ca să beneficiați și dumneavoastră... și v-am scăpat de boieri... Eu atuncea am zis : „Tovarășe, pe chestia boierilor n-am cuvinte să vă mulțumesc, pe chestia colectivului nu vreau să vă

FILE DE ISTORIE

IULIE 1965 : Prima vizită de lucru întreprinsă de tovarășul Nicolae Ceaușescu în calitate de secretar general al partidului pe ogoarele înfrățite ale patriei. Imagine-document, reținînd pentru istorie întîlnirea cu țăranii cooperatori din comuna Gheorghe Doja – Ialomița.

auz". Spui realitatea, de ce să mint... Atîta am vorbit. A mai vorbit tovarășul Ceaușescu, și ce a spus, vă spui drept, m-a pus cumva pe gînduri... După ce s-a terminat cu cererile, de le-au dat oamenii, eu n-am avut cerere la mine că era bărbatu-meu la moară. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a întrebat : „Da' Anica unde este ?". Eu nu eram, că plecasem acasă. Eu gîndesc că a întrebat de mine fiindcă n-am zis de rău, am zis ce era. Că mai spusesem eu și de niște pomi pe care ni-i arunca de la primărie în curte, zor nevoie să-i plantăm, cum o fi și pe unde o fi... Îmi adusăse douășcinci de pomi și unde să-i pui, că tovarășul președinte al cooperativei, aici de față, știe, aveam opt ari, unde să mai pui și douășcinci de pomi ?... A plecat. Și-a venit iar, a doua zi. A doua zi m-a căutat acasă doctorul Conea cu doi băieți tineri din comitetul central... Doctorul Conea fusese coleg la școală cu fiu-meu, că noi, pe băiat n-am avut putere să-l dăm mai departe la școală și l-am ținut la plug... Și-a venit doctorul Conea, cu cei doi din comitetul central și cu Pisă de la Ipotești și zice: „Anico, Anico, ai vorbit cu tovarășul Ceaușescu...". „Da, domne, am vorbit și mai vorbesc, că de aia a ieșit în fața noastră, că are lumea nemulțumiri datorită dumneavoastră de la sfat...". Zice :'„Nu te treci la colectiv ?". Vă spui drept, cum a fost cazul, de ce să mint... Mîine, iar au venit. Și-a venit doctorul Conea mai de dimineață, știi, singur, gîndul meu parcă-l adusăse că tomnai ne limpezisem și noi, asta era, cum se limpezește apa cînd o pui la soare... Că ne-am gîndit noi la toate... Și doctorul Conea a venit și-a spus : „Măi, nea Florică și față Anico, vă socotesc ca pe părinții mei, să știți că omul acela care a venit aici și v-a vorbit are cuvînt și cum a zis el așa o să fie... Treceți-vă la colectiv !". Foarte frumos, bărbatu-meu a iscălit cererea, și eu și fata și băiatul, cu toții de acord. Am plecat să mă duc pînă la o femeie, pînă la Vasilica, că ea era curioasă să știe...

Și după asta m-a chemat din nou la primărie tovarășul Nicolae Ceaușescu. „Ei, cum e Anico ?", „Tovarășe, e bine, să mă scuzați, n-am cunoscut școala lumii. Acuma e bine". Și-am plecat. Și-am lucrat la C.A.P. ce n-a lucrat altcineva, maică, eu cîte 500 de zile am făcut. Știi cît am

luat într-o zi la secere ? Pe cuvîntul meu de femeie bătrînă, opt zile am luat într-o zi, ca o combină am secerat. Uite, întreabă-l pe Florea lu' Toma că el era brigadier, așa, brigadier era... În sfîrșit, în viață nu mi-a fost și nu-mi e rușine de muncă, cînd oi muri să-mi puie sapă, să-mi puie secere că nu mă satur de muncă...

Atunci s-a discutat, într-un bordei, despre viitorul satului românesc

Sînt doi frați în C.A.P. din Stoicănești — Vasile Botoarcă și Mihai Botoarcă. Cînd am fost în comună nu am putut sta de vorbă cu Vasile. Era plecat la cursurile serale liceale, la Slatina, împreună cu alți vreo 20 de cooperatori. Dar am stat de vorbă, în casa lui, cu Mihai Botoarcă. Și el ne-a povestit... Și-a amintit un fapt petrecut în copilăria lor, cu aproape patru decenii în urmă, într-o seară cînd, ca de obicei, mama lor îi culca pe o jumătate de cergă așternută direct pe pămînt în bordeiul părintesc (încă supraviețuiau la Stoicănești ultimele 4–5 bordeie), acoperindu-i cu cealaltă jumătate. Atunci le-a bătut la ușă un musafir neobișnuit. Ce se întîmplase ?

Erau atunci, în 1949, zilele și nopțile de frămîntare ale țăranului, care-și scruta cu ascuțime viața, traiul lui de fiecare zi, cîntărind cu grijă argumentele care îl îndemnau să intre în cooperativa agricolă de producție, să-și unească forțele cu ceilalți ca el, în speranța altei vieți, mai bune. E foarte greu să conturezi în cîteva fraze tot zbuciumul sufletesc de care erau cuprinși oamenii, tot vîrful de întrebări și răspunsuri care le cutreiera mintea. Florea Botoarcă, părintele celor doi copii, care ațipiseră, se hotărîse cu cîteva zile mai înainte, semnase cererea de intrare în C.A.P., își dusese și cei doi boi la colectiv. Și totuși, după toată treaba asta, gîndurile nu i se liniștiseră. Prea era nou și necunoscut drumul pe care făcuse primul pas. Așa că a început din nou sfatul cu femeia lui. Se mai socotise, se mai amestecase printre oameni, l-a mai ascultat pe unul, pe altul... Și s-a întîlnit tot cu oameni ca el, cuprinși tot de temeri ca el, sau chiar cu cei dintre care nu se hotăriseră. Și nu a mai putut rezista : în chiar ziua aceea și-a tras înapoi pasul făcut, și-a luat boii de la colectiv și i-a adus acasă. Cu asta însă nu a scăpat de gînduri.

Seara, cum am spus, le-a bătut la ușă un oaspete pe care nu-l cunoșteau, un bărbat tînăr, însoțit de secretarul organizației de partid din comună. I-au primit, cam stingheriți, în bordeiul lor, le-au făcut loc să șadă, dar femeia, mai aprigă, nu le-a lăsat răgaz să spună ce vor. „Boii nu-i ducem înapoi — s-a repezit ea. Sîntem necăjiți, uitați, stăm în pămînt, avem numai cerga asta pentru copii, cum o să ne descurcăm, ce-o să facem, avem băieții ăștia, vor veni și alți copii..."

Lampa fumega în cui. Botoarcă tăcea, cu privirile în pămînt, copiii, treziți din ațipeala lor, se uitau curioși la noii veniți. Bărbatul acela tînăr asculta și el, răbdător, cu fruntea plecată ușor asupra mesei. „Vor mai veni și alți copii"... — a repetat femeia și atunci oaspetele a ridicat fruntea și a zis : „Tocmai de aia, că vor veni și alții, că sînt și aceștia doi, că stați în bordei, în pămînt. Trebuie să ieșiți de aici. Nimeni nu vă dă nimic, voi trebuie să ieșiți de aici, să vă hotăriți ; prin forța voastră, prin munca voastră unită cu a celorlalți, în cooperativă"...

Așa vin spre noi acum gîndurile de atunci, din seara aceea. Ele se legau unul de altul, se împleteau unul cu altul, răscolind tot trecutul acelor țărani, aducîndu-i ca la o judecată, fără ocolișuri, amintind că, în suișul către altă viață, mai bună, alungarea moșierilor, a acelora care în 1907 îi împușcaseră pe țărani, fusese numai începutul, acum trebuia mers mai departe, trebuia silit pămîntul să dea mai mult, mai bine și asta nu se putea, nu era altă cale decît cea a unirii brațelor și a minților în cooperativă. Florea Botoarcă nu mai privea în pămînt, asculta răspunsuri limpezi la toate frămîntările lui, răspunsuri cum nu mai primise pînă atunci de la nimeni. Și femeia lui, de unde la început era oțărîtă, asculta acum, cu mîna la gură, țărănește, cu un licăr viu, de primă speranță, în ochi. Din toate gîndurile care-și băteau aripa în clipa aceea sub acoperișul bordeiului, nu se iveau cărări ușoare pentru viitor, totuși erau cărări drepte, chiar dacă se arătau a fi pieptișe. Oamenii aceștia însă nu pe drumuri ușoare călcaseră toată viața. Dimpotrivă. Dîrzenie aveau în toată ființa lor.

Stăm în casa și la masa lui Mihai Botoarcă, strungar la S.M.A. În jurul nostru aleargă, hîrjonindu-se, cei doi băieți gemeni ai lui, de care este foarte mîndru. Soția, discretă, aproape nevăzută, e totuși în preajma noastră.

— Dumneata, Mihai Botoarcă, îți mai amintești bordeiul acela ? Îți mai amintești seara aceea ?

— Nu, nu-mi amintesc de seara aceea, poate am adormit, eram totuși copil, de cîțiva ani, dar vremea aceea mi-a lăsat o amintire și pe mînă și în suflet. Vedeți semnul acesta alb de pe dosul mîinii mele ? Asta ! E de atunci. Nenea Vasile, fratele meu, îmi ia cîteodată mîna și zice : „Aici te-ai opărit cu terciul pe care-l mîncam atunci în bordei. Semnul ăsta rămîne toată viața, ca să știi de unde am pornit".

— Și bordeiul ?

— Nu-l știu ! După doi ani de muncă în cooperativă ne-am făcut casă, ca oamenii. Dar nici casa aia nu mai este. Acum, pe locul bordeiului este casa fratelui meu, a treia de aici.

— Și dumneata ți-ai făcut casă.

— Păi, se putea ? Sînt strungar la S.M.A. Vedeți, eu zic că totul a început atunci, în seara aceea cînd a bătut la ușa noastră tovarășul Nicolae Ceaușescu. Toată viața noastră stă parcă sub semnul acelei întîlniri care ne-a schimbat destinul. Al nostru, al întregului sat. Aici, unde țăranii s-au răsculat în 1907, ca în toată țara, și au căzut mușcînd pămîntul sub glonțul moșieresc și s-au ridicat iarăși, în frunte cu comuniștii, izbindind deplin.

— Te-ai însurat, ai patru copii, dintre care doi băieți gemeni...

— Da, doi flăcăi zdraveni. Mă laud cu ei.

— Și soția ? Unde v-ați întîlnit, cum v-ați cunoscut, cum v-ați luat ?

— Asta-i altă poveste. S-o judecați dumneavoastră. Ne-am cunoscut cînd îmi făceam armata. E fată de țăran, din Flăminzii Botoșanilor. Vedeți cum le-a potrivit viața ?...

Nu, nu mai este nevoie să scoatem noi la lumină semnificațiile. Se impun singure, prin forța lucrurilor.

CU ARGUMENTELE VIEȚII, ALE FAPTELOR

Era, acela, un început. Un început de viață nouă. De gînduri și speranțe uriașe, proaspete. Viitorul își deschidea generos porțile. Oamenii erau chemați să-l făurească așa cum îl visau, prin muncă tenace, neostoită, conștienți, reconstruindu-se, totodată, pe ei înșiși, la înaltul nivel al propriilor aspirații.

A fost un drum deloc ușor. Un drum al încrederii neclintite în partid, în nobilul ideal al socialismului. L-am putea numi un drum abrupt, pe parcursul căruia fiecare țăran din țara asta a trebuit să-și depășească, regîndindu-se pe ei înșuși, marea însingurare a destinului individual, destin bătut de toate vînturile neputinței sau sfîșiat de asprele mușcături ale egoismului moștenit, prin generații succesive. În spațiul vechii orînduiri sociale. Inevitabil, din aceste cauze, nu puțini dintre ei au păsit în noul univers și cu rețineri, cu îndoieli mai mari sau mai mici — toate topite, treptat, în focul purificator al muncii de făurire și consolidare a noii agriculturi, socialiste.

Nu, nu-i era ușor țăranului să facă pași mari pe un teren în întregime necunoscut. „Cum va fi ?" — se întrebau ei, cum s-au întrebat, de pildă, și țăranii din județul Olt, despre al căror început de viață nouă am relatat succint în episoadele prezentate mai înainte. Și ei, ca atîtea alte milioane și milioane de țărani români, s-au întrebat, făcînd pasul în viitor : „Cum va fi ?". Comuniștii explicau tuturor, demonstrau cu fapte că țăranii trebuie să se rupă de tot ce a fost, să opteze pentru noua viață, pentru un alt mod de a munci, în care mecanizarea, agrotehnica vor împuternici înmiit meseria de plugar. „Păi — replicau ei — meseria de plugar noi o știm din tată în fiu !". „Da, o știți — răspundeau comuniștii — numai că ea trebuie practicată, în acest timp modern al marilor opțiuni revoluționare, pe potriva mijloacelor puse la îndemînă de cuceririle științei agricole, de cele ale mecanizării complexe, în concordanță cu impetuoasele înaintări și prefaceri din celelalte compartimente ale societății. Cu toții trebuie să ne săltăm la lumină, la o viață mai bună. Sînt aici, în agricultură, rezerve uriașe, nefolosite încă. În noi, în capacitatea noastră de a le pune în valoare sînt, de asemenea, rezerve infinite de creație. Plugăria este o meserie în care umbli cu viața plantelor și a animalelor. Se cuvin desferecate, cu îndrăzneală și competență, aceste izvoare îmbelșugate de viață, să le stăpînim secretele, să nu ne mulțumim numai să zgîriem pămîntul, să aruncăm sămînța și să așteptăm pîinea săracă. Pămîntul este o vastă fabrică în mecanismele căreia, tu, muncitorul, țăranul — datorită victoriei socialismului —

Acum, în acest timp al unei agriculturi moderne, intensive, pe ogoarele județului Olt. Țărănimea cooperatistă va realiza și această nouă revoluție agrară, revoluție a calității muncii sale

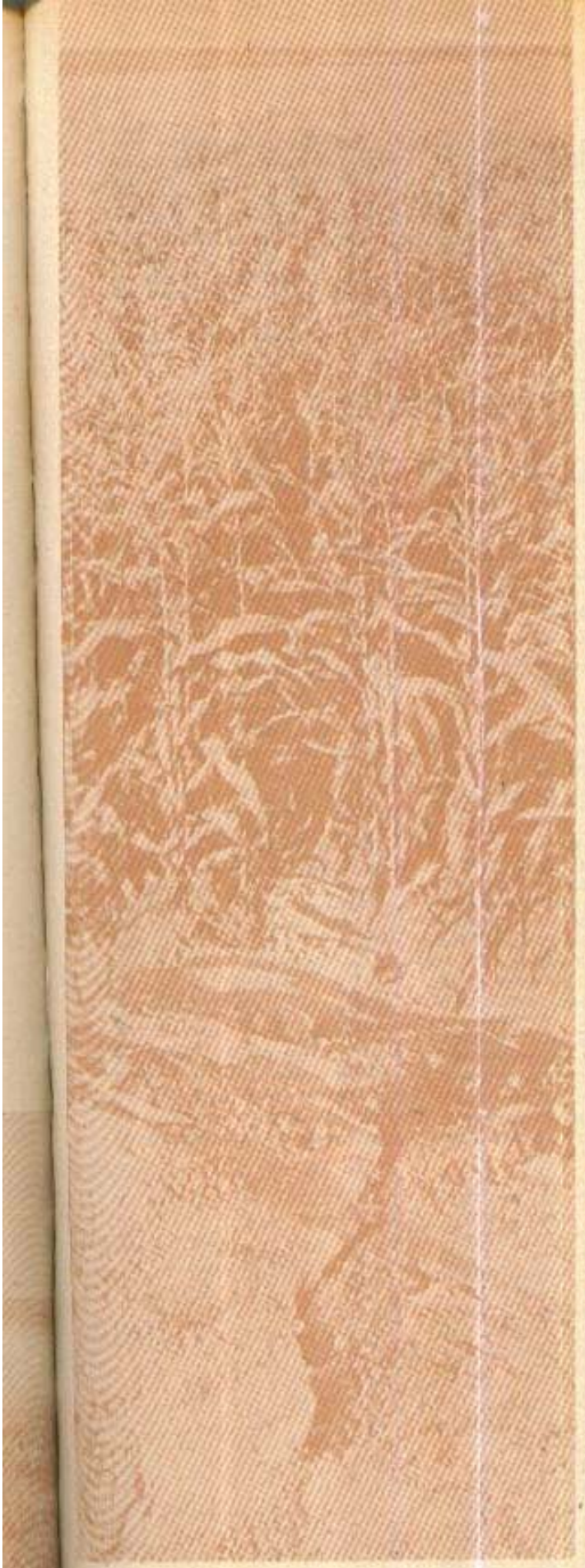

decizi, comanzi, te amesteci conștient, știind că poți produce din ce în ce mai mult, din ce în ce mai bine !".

Nu, nu a fost simplu. Și nici ușor. Revoluția a lucrat, în primul rînd, în gîndirea oamenilor. A făurit, a creat pur și simplu un alt țăran, care a învățat cum trebuie lucrat pămîntul pentru a se face agricultură intensivă, modernă, de înaltă eficiență, cum trebuie să se acționeze, practic, pentru înfăptuirea obiectivelor noii revoluții agrare. Cît de prețioasă este investiția de inteligență, cea de conștiință revoluționară și de responsabilitate față de pămînt, făcută de partid în tot acest răstimp, o dovedesc rezultatele fără precedent în întreaga istorie a agriculturii românești. Ceea ce reprezintă esența complexei gîndiri și viziuni revoluționare a partidului în privința făuririi unei agriculturi socialiste moderne, cu randamente superioare, se relevă astăzi, cu strălucire, îndeosebi în rezultatele de excepție obținute, în primul an al actualului cincinal, în județul Olt.

Județul Olt... Un județ în care, cu aproape patru decenii în urmă, cum am înfățișat în cuprinsul acestui reportaj, o Mama Anica sau un Florea Botoarcă se săltau din bordeiul ancestral, cu dramatic efort de voință și luminoase speranțe de viitor — semnificativ simbol al primilor pași ai întregii noastre țărănimi spre o nouă viață — ni se dezvăluie astăzi, ca într-o oglindă cu splendide limpezimi, drept o veritabilă academie agricolă, exemplu demn de urmat pentru toate județele țării. Rezultatul muncii țăranilor, mecanizatorilor, miilor de specialiști de pe acest meleag : producții record la grîu și orz, la porumb și floarea-soarelui, la sfecla de zahăr, legume și fructe, în zootehnie... Și, ca o firească, normală consecință — un nivel de viață impresionant, sate înnoite din temelii, beneficiind, din ce în ce mai mult, de binefacerile confortului urban. Toate acestea situează județul Olt în fruntea ampliei competiții desfășurate în întreaga țară pentru obținerea unor recolte cît mai bogate, sigure și stabile, în stimulatoarea poziție de adevărat avanpost al înfăptuirii noii revoluții agrare din țara noastră. Analizînd aceste producții, pe drept cuvînt spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, de la tribuna consfătuirii din august trecut cu activul de partid și de stat din agricultură : **„Se poate aprecia că județul Olt a realizat obiectivele stabilite de Congresul al XIII-lea, obiectivele noii revoluții agrare. Aș dori să adresez, la această consfătuire, cele mai calde felicitări organizației de partid, comitetului județean de partid, întregului activ, tuturor țăranilor și oamenilor muncii din agricultură pentru aceste rezultate remarcabile obținute în acest an !".**

Primul județ purtător al noului titlu de

Pămînt al Coloneștilor, comună din județul Olt, pămînt care nu a primit strop de ploaie timp de două luni de zile. Pămînt crăpat de arșiță. Lanul de porumb, însă, e viguros, e plin de viață. Lucrat de oameni — cum se zice, „ca la carte" — sfidează seceta, produce, răsplătește munca. Lanul, deci, ne spune limpede cum sînt oamenii pămîntului

„Erou al Noii Revoluții Agrare"... Un județ în care, prin tot ce s-a înfăptuit în agricultură, confirmă, cu puterea de netăgăduit a faptelor, adevărul subliniat neîncetat, cu diferite prilejuri, de secretarul general al partidului, că noua revoluție agrară implică, în cel mai înalt grad, folosirea celor mai noi cuceriri ale științei și dezvoltarea puternică a conștiinței revoluționare socialiste.

Da, profundele și dinamicele transformări calitative și din agricultura României socialiste — lege a acestei epoci de aur a istoriei noastre contemporane — pot fi urmărite, pătrunzînd căile de mare finețe, de gingașă sensibilitate ale dezvoltării puternice a conștiinței socialiste. Ne adresăm inimii oamenilor. Și ea ne răspunde. Înfățișîndu-ne cîteva fațete din vastul și atît de complicatul proces al creșterii, al devenirii umane.

„Și mi-au zis oamenii: «Ce țăran ar ieși din tine!»"

Îl cheamă Mihai Țațără. E președintele C.A.P.-ului din Moșteni-Teleorman. Înainte de a fi președinte a fost, vreo 18 ani, administrator cu aprovizionarea, la S.M.A. „Un fel de negustor-achizitor, cum mi-a zis cineva — mărturisește el, astăzi, rîzînd. Mă ocupam cu tot felul de lucruri, eram și indeminatic, trebuia să convingi, să achiziționezi, să umpli magazia"... Avea casa și nevasta — cum se spune — în Moșteni. Dar, pe el, S.M.A.-ul îl preocupa, cu precădere, C.A.P.-ul care șchiopăta...

— Atunci cînd C.A.P.-ul mergea cum mergea, unii au început să-mi zică: „Măi Mihai, ce țăran ar ieși din tine!".

— Cum așa? Doar sînteți moștean, de baștină, țăran...

— Să vedeți, vorba lor avea un gînd ascuns, care mie nu-mi convenea atunci. Treaba era simplă, pentru o minte de țăran: C.A.P. Moșteni mergea rău — consiliul de conducere era dezbinat, președintele trăgea hăis, iar inginerul-șef cea. Fiecare își vedea de treburile lui personale, lăsîndu-le baltă pe cele obștești. Știți și dumneavoastră, dacă ordinea și disciplina nu sînt la ele acasă, joacă șoarecii pe masă.

— Proverbul sună altfel. Dar eu tot nu înțeleg părerea oamenilor că s-ar fi putut să iasă din dumneavoastră un bun țăran, cînd, de fapt...

— Veți înțelege imediat! Cooperatorii — cei cu poftă de muncă și cu iubire față de pămînt — erau nemulțumiți. Erau în căutarea unui „țăran" și puseseră ochii pe mine. Lucrurile, fără să știu, ajunseseră departe. Ei sesizaseră și județeana de partid. Activistul însărcinat să lămurească apele a venit la mine acasă. Nu a intrat în curte, numai s-a uitat peste gard. L-a mulțumit, probabil, gospodăria mea, pentru că a zis: „Asta ar fi bun!".

— De unde știți?

— Mi-a spus cel care era cu el. Apoi a venit la S.M.A., a stat de vorbă cu mine, cu directorul. Nu-mi convenea propunerea oamenilor. Ce-mi trebuia mie să mă înham la o treabă a dracului de incilcită?

— Sînteți sincer!

— Îmi dă mîna acum, mărturisesc. Am zis că nu vrea nevasta, că nu se poate lipsi de mine directorul — și era adevărat, nici unuia, nici altuia nu le convenea.

— Chiar nu vă interesa că C.A.P.-ul mergea prost, nu știați?

— Cum să nu fi știut dacă trăiam în mijlocul moștenilor! Știam și unde este hiba și nu am șovăit să le-o arăt, ca să îndrepte lucrurile. I-am spus-o și activistului.

— Și el ce a zis?

— S-a făcut foc: „Dacă cunoști soluția, ce mai aștepți? — m-a întrebat. Nu umbla cu «nu vrea nevasta, nu vrea directorul!». Ești cam negustor, Mihai Țațără (el mi-a zis vorba asta și era, din păcate, într-un fel, cam adevărată), te-ai învățat să culegi de unde-i ușor de culeș, ești mulțumit cu ce ai realizat pînă acum. L-a ce-ți folosește tot ce ai învățat la S.M.A. dacă dincolo de gardul tău cresc bălăriile?".

— Interesantă povestea...

— Interesantă? Știți, mi-a crăpat obrazul de rușine, dar a urcat și ambiția în mine cînd omul acela m-a întrebat, așa, cu uimire: „Ce fel de comunist ești tu, Mihai Țațără, că dai înapoi la chemarea oamenilor? Ce țăran mai ești și tu? Vei fi rămas la năravul de «individual»". A știut unde să lovească. Nu a zis că va ieși un bun țăran din mine, ci că sînt țăran, dar egoist. Ei, asta n-am mai înghițit-o! Și ne-am apucat de treabă.

— Spuneți: „ne-am apucat"?

— Cum altfel să spun? S-a ales un alt consiliu de conducere, trecînd fiecare om prin ciur și prin dîrmon, criteriul principal fiind pofta de muncă și dorința de a practica o agricultură modernă. Am început cu organizarea, cu ordinea și disciplina. De aceea am și modificat eu proverbul, spre mirarea dumneavoastră: dacă nu e ordine și disciplină, joacă șoarecii pe masă! Îmi crește inima de bucurie auzindu-l pe tovarășul Nicolae Ceaușescu spunînd, la fiecare întîlnire cu țăranii sau cu muncitorii, că

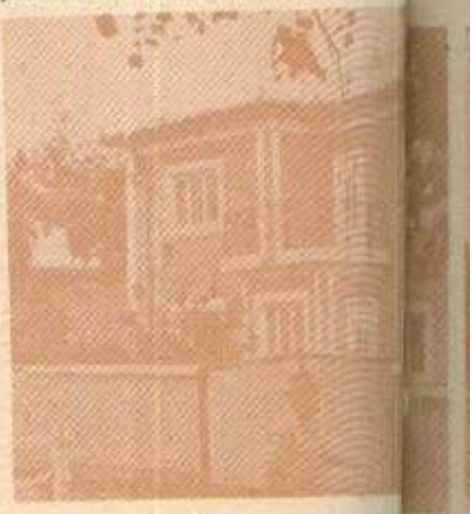

totul începe cu ordinea și disciplina și că țăranul de astăzi este cu totul altul, prin pregătire și prin conștiință.

— Deci sînteți mulțumit de cum merg lucrurile acum...

— Acum, vorbind serios, mai avem multe de făcut. Unii se miră că, folosind mecanizatele, îngrășămintele artificiale, nu le ies întotdeauna socotelile. Toate astea își au importanța lor, dar dacă nu le folosești cu rost și drămuială — și combustibilul, și piesele de schimb, și îngrășămintele (care nu vin numai de la combinatul chimic, ci se produc și în bătătură, numai să le scoți din grijă și să le duci la cîmp !) — nu ai făcut mare lucru. Se cuvine să pui suflet în tot ce întreprinzi și, pe lîngă mașină, să pui și mîna cînd e nevoie. Porumbul, mai mult de jumătate, noi l-am recoltat manual, am cărat toate recoltele numai cu atelajele trase de animale, pînă și copiii au contribuit la curățirea cîmpului de tot felul de furaje, ordonîndu-le pe sorturi, adăpostindu-le. Uzina pămîntului e complicată și pasionantă. E loc de mult mai bine și de aceea sîntem încă nemulțumiți de ceea ce realizăm, și eu și tovarășii mei de muncă.

— Vă gîndiți la primăvară de pe acum ?

— O, am învățat să nu așteptăm venirea primăverii ! Îi ieșim în întîmpinare încă din toamnă — ogoarele noastre sînt ca o grădină, mărunțite bine, pămîntul e ca huila — lucrăm și în iarnă, în contul primăverii, în legumicultură, în zootehnie și pentru cultura mare. Agricultura nu mai recunoaște anotimpuri preferate, ca pe vremuri, ea este o uzină cu foc continuu. Nu așteptăm primăvara, o aducem noi !

Un țăran... ambițios sau gînduri despre autodepășire

Cînd ne-am cunoscut, nu-i fusese încă decernat titlul de „Erou al Muncii Socialiste" — nici lui, nici cooperativei din Topolovățu Mare, județul Timiș, pentru marile producții de grîu și porumb obținute. Ne-am fi putut gîndi că se va întîmpla un astfel de eveniment ? Omul și cooperativa din care face parte aveau rezultate și proiecte care încîntau, stîrneau mai mult decît simplul interes. Dar, mărturisim, nu ne-a venit atunci gîndul acesta. Ne-a frapat doar faptul că el, inginerul Ioan Josu, era un om incomod — fuseserăm avertizați de unii specialiști de la județ, de pe vremea aceea. Și nici el, Ioan Josu, nu se sfia să recunoască deschis că așa stau lucrurile. Dar, ne-am dat seama, omul era incomod, în primul rînd, cu el însuși, își pretindea mult și pretindea și altora, pledînd ca treaba să meargă strună, prin efort continuu, de calitate, prin spirit de rigurosă disciplină, răspundere personală și colectivă reală. I-am și dezvăluit, la acea întîlnire care nu e deloc depărtată în timp, cu glas tare impresia noastră, cam cu aceste cuvinte :

— Din tot ce am auzit și din ceea ce ne-ați spus dumneavoastră pînă acum ne-am format părerea că la Topolovățu Mare totul se desfășoară într-o cadență regulată, ca să nu spunem lin. Adică... ușor.

— Nu m-ați înțeles bine sau vreți să mă stîrniți ? — ne-a întrebat el, cu anumită mirare. Să vă dau un exemplu, un fapt pe care l-am mai înfățișat în adunări, la nivel de județ și care i-a deranjat pe unii. Ce spun eu ?! — i-a supărat și o să-i supere încă, și o să vă convingeți că nu totul merge

Semnele vii, concrete, expresive ale noului destin, socialist, al țărănimii noastre și la Flămînzi, pe meleagul Botoșanilor. Replică inconfundabilă a noului ev la bordeiele unui timp deloc îndepărtat

lin. Şi nici nu poate să meargă lin. Aşa e viaţa, şi răul în drumul lui dă peste pietre şi răzbeşte la vale.

— Vă ascult cu toată atenţia.

— Nici nu mă îndoiesc (şi interlocutorul, pentru prima oară de la începutul convorbirii noastre, zîmbeşte subţire). Nu a fost cine ştie ce bucurie mare pentru mine cînd m-au ales oamenii, acum 26 de ani, preşedinte. Cooperativa era codaşă, parcă nimic nu-i ieşea, cu toată truda oamenilor. „Tine-te" — mi-am zis şi m-am apucat, împreună cu cei care m-au ales, să dăm răspunsuri la întrebări aspre, întrebări cărora singur nu le puteam da de capăt. Ce a ţinut de mine, pentru creşterea competenţei mele ca muncitor agricol, am întreprins — am făcut liceul, apoi facultatea de agronomie, nescăpînd sapa din mînă.

— Sper să nu scăpaţi din vedere faptul de viaţă promis.

— Spre el mă îndrept, n-aveţi grijă. Şi sînt mai multe, dacă stau şi mă gîndesc. Problema, mi-am dat eu seama, era de organizare, mai întîi, de unire a oamenilor. Şi de muncă şi iar muncă făcută cu cap, cu chibzuială şi răspundere. În doi ani cooperativa a devenit rentabilă. Nu-i meritul meu, e al tuturora că s-au înhămat cu nădejde şi inteligenţă la treabă. Am ridicat capul deasupra nevoilor, cum se spune. Ne-am uitat în jur, s-au uitat şi alţii şi am văzut împreună că unităţile din raza comunei — cooperativa de la Şuştrea, Topolovăţu Mic, Cralovăţ, Budinţu — mergeau cum merseserăm şi noi înainte, erau slab dezvoltate. Şi, rînd pe rînd, tot căutînd răspuns la întrebări, la probleme, ne-am unificat. Asta nu s-a făcut uşor. Cui să-i convină să-şi ia pe cap nevoile altora — s-au auzit glasuri la unificare. Dar nu se putea altfel, treaba bună nu se face cu egoism, mă înţelegeţi?

— Aici, bănuim, ar fi multe de povestit.

— Ar fi, şi cu înţeles de folos pentru alţii, cum a fost pentru noi. În sfîrşit... Am reuşit să achităm datoriile către stat — 30 de milioane de lei nu-i glumă — şi să devenim cu toţii rentabili, aşa cum ne cere mereu, cu stăruinţă, secretarul general al partidului. Dar asta numai prin muncă îndîrjită! Toată suflarea satelor munceşte în cîmp sau în celelalte sectoare, de la cooperatori şi specialişti la dascălii şi medicii comunei. Nu există să nu muncească cineva! Ei, şi din tot ce am învăţat eu, mi-a intrat bine în cap că judeţul Timiş, de-a lungul timpului, s-a zonat potrivit caracteristicilor lui geografice. În partea de sus a Timişoarei s-au crescut porci; în partea de jos, taurine — pămîntul favorizează asta; pe centru şi spre vest, cereale. Era o tradiţie.

— Tradiţiile pot fi şi schimbate. Sau depăşite.

— Am zis şi eu asta în adunări, dar am adăugat, trebuie să mai şi învăţi de la ele, de la tradiţii, că ţăranul nostru face agricultură de peste două milenii, aici, şi să le îmbogăţeşti. Cînd am zis aşa, unii mi-au spus că am mentalităţi învechite. Am zis: „Nu pui porumb acolo unde în veac nu s-a făcut aşa ceva, ci numai finuri!"

— Şi s-a pus porumb?

— Şi s-a pus porumb. După unificarea noastră, specialiştii ne-au silit să punem porumb. Într-una din fostele cooperative, pe deal, în poala pădurii, pe 800 de hectare, unde nu s-a pomenit aşa ceva. Mistreţii, căprioriii şi firea pămîntului au făcut să nu scoatem nici un ştiulete. Ne-am gîndit să preîntîmpinăm acest lucru şi am însămînţat amestec de graminee, ca să producem furaje. Şi am produs. Ne-au ajuns şi bonouă — creştem mii de bovine — am vîndut şi altora. Porumbul planificat, şi peste planificare, l-am scos din pămîntul de şes. Şi pagubă nu a fost. A fost plus.

— Păi, e bine!

— O fi, dar alţii o ţin, şir, să spargem locul şi să punem iar porumb. Nu punem, dar vom spori producţiile la porumb în şes. Am experimentat, în lotul nostru destinat încercărilor, un hibrid care ne va da sigur 13—14 tone la hectar (n.n. — aceste producţii au devenit, în ogorul mare, acum, obişnuite, şi doar nu a trecut decît puţină vreme de atunci!). Îl vom îngriji în cîmp ca pe copilul nostru şi va trebui să dea. Trebuie să vedem limpede că şi pămîntul face nişte treburi, să ţinem seama de firea lui, să-l ajutăm să le facă mai bine, ţinînd seama şi de răspunsurile pe care şi le-au dat oamenii locului de-a lungul timpului. Tradiţia bună să o îmbogăţeşti, nu să o înlături. Ţin sus şi tare vorba asta! Să fim rentabili — asta nu e vorbă să-ţi treacă pe lîngă ureche. O spune mereu secretarul general al partidului, şi are mare dreptate. Am amintit că a trebuit, prin unificarea cooperativelor slabe din comună, să achităm 30 de milioane de lei, datoriile lor. Statul le finanţase an de an, cu speranţa că vor ieşi din impas. Şi mai sînt şi alţii în situaţia asta, că mă întreb cum mai poate statul să mai scoată bani ca să finanţeze — şi îngrăşăminte, şi maşini, şi investiţii de îmbunătăţiri funciare... Păi, în capitalism ai fi fost scos la licitaţie şi vîndut de treizeci de ori la rînd. Nu se poate aşa! Fiecare cap trebuie să gîndească, fiecare pereche de braţe să muncească şi să producă mai mult decît mănîncă. Altfel, îi învăţăm pe oameni să muncească în dorul lelii. „Las' că dă statul!". Dar cine este statul ăsta? Nu sîntem noi toţi?

— Tot întrebări.

— Eu zic să ni le punem mereu şi să le dăm răspunsul faptelor. Cu muncă şi inteligenţă izbîndim, că nimeni nu-ţi face nici un cadou şi nici nu ne trebuie, stăm bine pe picioarele noastre. Nu e uşor. Dar fără răspunsul prin fapte nu se poate trăi, nu se poate progresa. Şi noi sîntem adepţii progresului.

Îmbrăţişăm cu privirea, cu sufletul, arcul de timp de 25 de ani de agricultură socialistă. Ne apare ca un spaţiu de extraordinară lucrare creativă, de impresionante acumulări cantitative mereu şi cu grijă gospodărite şi apreciate pentru a fi transformate rapid în sporuri calitative, de esenţă:

Vă amintiţi? Chiar de la prima vizită în calitate de conducător al partidului făcută în iulie 1965 în cooperativa agricolă de producţie din comuna ialomiţeană „Gheorghe Doja", tovarăşul Nicolae Ceauşescu preciza, în auzul întregii ţărănimi, al întregii ţări, că se porneşte la un drum lung, drum care va solicita din plin forţa de creaţie a tuturor, spirit revoluţionar ardent, răspundere revoluţionară, că începe, pentru întreaga viaţă politică, economică şi socială a

României, și deci și pentru agricultură, o epocă nouă, de ample ascensiuni și multilaterală dezvoltare. Toate domeniile de activitate, prin hotărîrile istorice ale celui de-al IX-lea Congres al partidului, s-au așezat pe baze noi, de înaltă eficiență, de dezvoltare accelerată, antrenînd — în climatul dinamic și generos al sistemului democrației noastre socialiste — forțele creatoare ale milioanelor de oameni ai muncii. Și ale țărănimii, se înțelege, chemată să pună plenar în valoare posibilitățile noilor structuri ale agriculturii socialiste, să generalizeze dezvoltarea intensivă a producției agricole.

Agriculturii i-au fost alocate, în acest răstimp, fonduri crescînde pentru investiții ; parcul ei de mașini și tractoare s-a mărit și diversificat continuu — mecanizarea și chimizarea deschizînd drumul larg al unor producții agricole tot mai mari ; s-au extins constant suprafețele irigate și ameliorate, ajungîndu-se astăzi la peste două milioane și jumătate de hectare scoase de sub amenințarea capriciilor naturii ; cu aceeași constanță, cuceririle revoluției tehnico-științifice în domeniu au fost promovate puternic, contribuind la sporuri de producție fără precedent în analele agriculturii românești — producția agricolă s-a mărit de peste patru ori în această perioadă. Este semnificativ de relevat că fondurile destinate cercetării științifice, care se ridicau, în 1965, la circa 140 de milioane lei, au sporit astăzi la 650 milioane, adăugîndu-li-se cele 360 de milioane lei alocate cercetării științifice pentru industria alimentară. În anul 1965, cercetările științifice privind agricultura se desfășurau în 8 institute și 39 de stațiuni ; astăzi, 34 de institute de cercetare specializate și 95 de stațiuni de cercetare, întrunind un număr de cadre cu studii superioare de peste 16 ori mai mare — o forță de creație redutabilă ! — își concentrează efortul pentru aplicarea pe scară largă în producție a cuceririlor științei agricole.

Toate acumulările cantitative, succint schițate pînă acum, au făcut posibilă și necesară trecerea la o nouă calitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu apreciind, de la înalta tribună a celui de-al XIII-lea Congres al partidului că **obiectivul fundamental în domeniul agriculturii, în cel de-al 8-lea cincinal, îl constituie realizarea noii revoluții agrare.** Orientare programatică a partidului de însemnătate excepțională, în consens cu care tovarășul Nicolae Ceaușescu a elaborat o concepție unitară și armonioasă asupra rolului agriculturii într-o economie modernă, permanent racordată la pulsul dinamic al revoluției tehnico-științifice, formulînd teze și concluzii care se înscriu în tezaurul gîndirii social-politice și economice a partidului nostru, în teoria și practica dezvoltării societății socialiste. Noul concept despre agricultură considerată ca **ramură de bază a economiei noastre naționale,** a cărei modernizare reprezintă **prioritatea majoră a planului național unic de dezvoltare economico-socială,** orientează ferm întreg acest sector pe calea dezvoltării intensive. Proces de esență calitativă, dezvoltarea intensivă a agriculturii cuprinde în orbita ei toate laturile materiale, economice, științifice și sociale implicate în dezvoltarea ramurii. Noua revoluție agrară realizează astfel o înaltă sinteză a acestor factori, urmărind finalități precise : **creșterea puternică a randamentelor agricole pentru obținerea de producții sigure, înalte și stabile, aplicarea generalizată a cuceririlor științei agricole, schimbarea radicală a însuși modului de muncă, de viață și de gîndire al întregii țărănimi.** Drumul larg al recoltelor bogate de aici încolo se deschide. Premisele cele mai favorabile sînt asigurate, pentru ca, în numai cinci ani, producția de cereale să atingă aproape 33 milioane de tone. Primii muguri ai acestui salt în viitor au și apărut — numeroase unități agricole au obținut în ultimii ani producții medii la hectar de peste 8 mii kilograme de grîu și peste 20 de mii kilograme știuleți de porumb, de peste 3 mii kilograme de floarea-soarelui și de peste 50 tone de sfeclă de zahăr. Vastele lucrări în domeniul irigațiilor și al îmbunătățirilor funciare, aflate în plină desfășurare, care vor asigura creșterea potențialului productiv al pămîntului și înlăturarea dependenței de capriciile naturii a circa 50—60 la sută din suprafața arabilă a țării, vor impulsiona puternic, împreună cu marile lucrări de modificare majoră a unor însușiri ale solului și climei, creșterea rapidă a randamentelor agricole pînă în anul 1990, așa cum le-a prevăzut hotărîrile celui de-al XIII-lea Congres al partidului.

Martie 1962.

11 000 de țărani — cifră simbolică, ducînd, instantaneu, gîndul la marea ridicare din 1907...

11 000 de țărani cooperatori, printre care se aflau și veteranii răscoalei de la început de veac, înconjurați de fiii și nepoții lor care, în frunte cu comuniștii, înfipseseră plugul în brazdă la sfîrșitul anului 1944 și la începutul lui 1945, soluționînd revoluționar problema agrară...

11 000 — aceiași care păseau conștienți într-o nouă viață, pe drumul înțelegerii, uniți în cooperativa agricolă. Se întîlneau în inima țării, privind adînc în viitor, însuflețiți de înflăcărate speranțe. Aveau să se întîlnească, de atunci, la fiecare congres al țărănimii, în prag de noi și noi primăveri ale cutezătoarelor împliniri și cuceriri socialiste. Primăveri anunțînd mereu mari vești de noi victorii, cu certitudini create prin munca dăruită plenar înfăptuirii idealului socialist și comunist pe pămîntul românesc a milioanelor de lucrători de pe ogoarele patriei

Dionisie ȘINCAN
Mihai CARANFIL